

RAPORT

o stanie miasta

- 2012 -

(stan na 31 grudnia 2012 r.)

Tarnów 2013 r.

Raport o stanie miasta 2012 zawiera dane wg stanu na 31 grudnia 2012 r., chyba że zaznaczono inaczej.

Opracowanie powstało w oparciu o materiały źródłowe jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Tarnowa, miejskich jednostek organizacyjnych i innych instytucji.

Zebrał i opracował zespół redakcyjny w składzie:
Agnieszka Prochot-Józefów, Angelina Słomska

Przedstawiam Państwu kolejną edycję „Raportu o stanie miasta”. Opracowanie przedstawia obraz sytuacji naszego miasta w poszczególnych dziedzinach jego funkcjonowania w 2012 r.

Podstawowym założeniem „Raportu” jest obiektywne, rzeczowe, udokumentowane oraz wielowymiarowe przedstawienie wszystkich sfer życia miasta.

Jak co roku, opracowanie obejmuje wiele obszarów, zarówno będących w bezpośredniej kompetencji władz samorządowych, jak i w obszarach pośredniego oddziaływania. Jest bogatą bazą informacji dotyczących sytuacji wewnętrznej miasta i stanowi cenne źródło wiedzy dla społeczności lokalnej, instytucji życia publicznego, jak również dla obecnych i potencjalnych inwestorów.

Mam nadzieję, że będzie to miarodajne i użyteczne źródło wiedzy o naszym mieście.

Prezydent Miasta Tarnowa
Ryszard Ścigała

1. SKRÓTY WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU	9
2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	11
2.1. Położenie geograficzne, obszar i struktura przestrzenna miasta	11
2.2. Demografia	13
3. WŁADZE MIASTA	15
3.1. Uchwałodawcza - Rada Miejska w Tarnowie	15
3.2. Wykonawcza - Prezydent Miasta Tarnowa	16
3.3. Jednostki pomocnicze - osiedla	17
3.4. Ciała doradcze	18
3.5. Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane	23
4. GOSPODARKA	26
4.1. Gospodarka w liczbach	26
4.2. Strefy aktywności gospodarczej	28
4.3. Pomoc publiczna	32
4.4. Instytucje otoczenia biznesu	33
5. RYNEK PRACY	35
5.1 Poziom i struktura bezrobocia	35
5.2 Działania na rzecz bezrobotnych	38
6. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA	44
7. FINANSE	46
7.1. Gminy Miasta Tarnowa	46
7.2. Środki zewnętrzne	52
8. MIENIE KOMUNALNE	60
8.1. Stan mienia komunalnego	60
8.2. Gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi	61
8.3. Zasoby lokalowe gminy	65
9. INWESTYCJE	68
9.1. Transport i łączność	68
9.2. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	69
9.3. Gospodarka mieszkaniowa	70
9.4. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	70
9.5. Kultura fizyczna i turystyka	71
9.6. Ochrona zdrowia	71
9.7. Pomoc społeczna	71
9.8. Polityka społeczna	72
9.9. Edukacyjna opieka wychowawcza	72
9.10. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	73
9.11. Oświata i wychowanie	73
9.12. Administracja publiczna	74
9.13. Działalność usługowa	75
9.14. Handel	75
9.15. Różne rozliczenia	76
9.16. Inwestycje spółek miejskich	76
10. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	78
10.1. Organizacja ruchu	78
10.2. Stan motoryzacji	79
11. GOSPODARKA KOMUNALNA	80
11.1. Gospodarka odpadami	80
11.2. Działalność jednostek związanych z gospodarką komunalną	82
12. ŚRODOWISKO NATURALNE	85

12.1. Stan środowiska.....	85
12.2. Działania ekologiczne	87
13. OCHRONA ZDROWIA	88
13.1. Podmioty lecznicze Gminy Miasta Tarnowa	88
13.2. Programy zdrowotne - promocja zdrowia i profilaktyka	90
14. POMOC SPOŁECZNA.....	91
14.2. Prace społecznie użyteczne	93
14.3. Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych	93
14.4. Dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne	95
14.5. Pomoc rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	98
14.6. Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców - Rodzinna Piecza Zastępcza	99
14.7. Działalność miejskich jednostek pomocy społecznej	100
14.8. Niepubliczne domy pomocy społecznej.....	109
15. EDUKACJA.....	109
16.1. Oferta edukacyjna Tarnowa	111
15.2. Pomoc materialna dla uczniów, stypendia i wyróżnienia	115
15.3. Kadry i ich doskonalenie	117
15.4. Edukacja, wychowanie i profilaktyka zagrożeń, opieka i bezpieczeństwo, programy edukacyjno-wychowawcze	119
16. KULTURA.....	122
16.1. Miejskie instytucje kultury i ich działalność.....	124
16.2. Pozostałe instytucje kultury działające w Tarnowie	130
17. SPORT I REKREACJA	131
17.1. Organizacje kultury fizycznej z siedzibą w Tarnowie	131
17.2. Wydarzenia sportowe	135
17.3. Osiągnięcia sportowe oraz stypendia i nagrody sportowe	137
17.4. Sport i wypoczynek dzieci i młodzieży (w tym działalność TOSiR)	138
18. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	139
18.1. Działania Policji i Straży Miejskiej.....	139
18.2. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa.....	144
18.3. Składowanie i utylizacja odpadów niebezpiecznych	145
18.4. Ochrona przeciwpowodziowa.....	145
18.5. Obrona cywilna, sprawy obronne i zarządzanie kryzysowe	148
18.6. Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa	150
19. ADMINISTRACJA.....	151
19.1. Organizacja Urzędu Miasta Tarnowa.....	151
19.2. Zatrudnienie i jego jakość w Urzędzie Miasta Tarnowa.....	152
19.3. System zarządzania jakością	153
19.4. Nadzór i kontrola.....	155
19.5. Infrastruktura informatyczna.....	160
20. PROMOCJA MIASTA	161
20.1. Najważniejsze wydarzenia w 2012 r.	162
20.2. Działania promocyjne w mediach	164
20.3. Działania promocyjne - wydawnictwa	165
20.4. Pozostałe działania promocyjne i informacyjne.....	166
20.5. Działalność Tarnowskiego Centrum Informacji	166
21. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA.....	171
21.1. Miasta partnerskie	171

21.2. Uczestnictwo miasta w związkach/ stowarzyszeniach/ zrzeszeniach miast/gmin oraz innych jednostek samorządu terytorialnego	173
22. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	174
22.1. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta	174
22.2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi	174
23. OCHRONA KONSUMENTÓW	177
24. RAPORT W PIGUŁCE	179
25. ŹRÓDŁA PRAWA	185
26. SPIS TABEL I WYKRESÓW	187
26.1. Spis tabel	187
26.2. Spis wykresów.....	189

1. SKRÓTY WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU

BWA - Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska w Tarnowie

COPOW - Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie

DPS - Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie i Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie

EFS - Europejski Fundusz Społeczny

FP - Fundusz Pracy

KMP - Komenda Miejska Policji w Tarnowie

MBP - Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

MSIT - Małopolski System Informacji Turystycznej

MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

MOT - Małopolska Organizacja Turystyczna

MPEC - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie

MPGK - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie

MPK - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie

MRPO - Małopolski Regionalny Program Operacyjny

MZB - Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie

MZC - Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie

Obręb ewidencyjny - jednostka powierzchniowa podziału kraju wyodrębniona dla celów ewidencji gruntów i budynków (katastru nieruchomości), dla której zakłada się odrębny operat ewidencyjny (część składowa jednostki ewidencyjnej, utworzonej dla potrzeb związanych z techniką zakładania i prowadzenia ewidencji gruntów i budynków)

OSP - Ochotnicza Straż Pożarna w Tarnowie-Rzędzinie

PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PKD - Polska Klasyfikacja Działalności wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz.1885, z późn. zm.)

Pogotowie Opiekuńcze - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie

POKL - Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Przyjazny Dom - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie

PUP - Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

PWSZ - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

Rzecznik - Miejski Rzecznik Konsumentów

SAG - Strefa Aktywności Gospodarczej

Słoneczny Dom - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Tarnowie

SSE - Tarnowska Podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Strategia - „Strategia Rozwoju Miasta – Tarnów 2020” przyjęta przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XI/111/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie „Strategii Rozwoju Miasta – Tarnów 2020”

Tarnów, miasto - Gmina Miasta Tarnowa

TBC - Tarnowska Biblioteka Cyfrowa

TBS - Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

TCI - Tarnowskie Centrum Informacji

TCK - Tarnowskie Centrum Kultury

Teatr - Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie

TNF - Tarnowska Nagroda Filmowa

TOIK - Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie

TOSiR - Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji

TW - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.

TZDM - Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich

UOKiK - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd - Urząd Miasta Tarnowa

ZKM - Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie

ZSIP - Zintegrowany System Informacji Przestrzennej

ZSOK - Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.1. Położenie geograficzne, obszar i struktura przestrzenna miasta

Tarnów to druga co do wielkości aglomeracja w Małopolsce. Jedną z najmocniejszych stron miasta jest jego położenie na skrzyżowaniu europejskich szlaków handlowych. Międzynarodowa trasa E4 z zachodu na wschód (Zgorzelec - Medyka) krzyżuje się z drogą krajową nr 73 z północy na południe (Warszawa - Nowy Sącz - granica ze Słowacją). W 2012 r. Tarnów zyskał nowe połączenie drogowe - do użytku oddano kolejny odcinek autostrady A4 Szarów-Tarnów. Miasto ma bezpośrednie połączenia kolejowe z Kijowem, Odessą, Bukaresztem, Budapesztem, Koszycami, Krakowem, Warszawą, Poznaniem, Szczecinem i Gdańskiem. Najbliższe lotniska znajdują się w odległości ok. 100 km od Tarnowa: w Krakowie-Balicach (obsługujące także połączenia międzynarodowe) oraz w Jasionce koło Rzeszowa (notujące wzrost znaczenia dzięki obsłudze tanich linii lotniczych).

Miasto zajmuje obszar 72,38 km². W strukturach administracyjnych Polski Tarnów jest Gminą Miasta Tarnowa - miastem na prawach powiatu (powiatem grodzkim). Sąsiaduje z 17 miejscowościami, należącymi do 5 gmin będących częścią powiatu tarnowskiego (powiatu ziemskiego).

Tabela nr 1: Dane z Ewidencji Gruntów i Budynków wg stanu na koniec 2012 r.

Wyszczególnienie	Wartość
Powierzchnia	7.238 ha
Ilość obrębów geodezyjnych	174 szt.
Ilość działek ewidencyjnych	43.920 szt.
Ilość budynków (ujawnionych w Ewidencji Gruntów i Budynków)	23.144 szt.
Ilość lokali o wyodrębnionym prawie własności	15. 867 szt.

Zródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną miasta tworzą:

- 1) zurbanizowana zabudowa usługowo-mieszkaniowa, obejmująca historyczne centrum wraz z przyległymi do niego terenami,
- 2) zlokalizowany we wschodniej części miasta zwarty zespół zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług, obejmującej m.in. osiedla: Jasna, Westerplatte, Legionów i Zielone,
- 3) zespoły uporządkowanej zabudowy mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej:
 - Mościce, Koszyce i Zbylitowska Góra w zachodniej części miasta,
 - Krzyż i Piaskówka w północnej części miasta,
 - Osiedle Nauczycielskie we wschodniej części miasta,
 - Zabłocie w części południowej miasta,
- 4) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Klikowej, Chyszowie i Rzędzinie,
- 5) tereny przemysłowe i przemysłowo-składowe zlokalizowane w zachodniej i północno-zachodniej części miasta, w tym Zakładów Azotowych S.A. w Tarnowie-Mościcach, Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A., Zakładów Mechanicznych w Tarnowie i zakładów w obszarze Piaskówki,

6) tereny zieleni i krajobrazu bez zabudowy, obejmujące m.in. parki miejskie, rezerwat „Debrza” oraz obszary w rejonie Góry Św. Marcina, Stawów Krzyskich i lasu Lipie.

W stanie istniejącym układ przestrzeni miejskiej charakteryzuje się mocno rozczłonkowaną, zurbanizowaną strukturą przestrzenną, której uzupełnienie stanowią tereny nieusystematyzowanej zieleni niskiej i wysokiej oraz obszary wolne od zabudowy.

W 2012 r. realizowano procedurę zmiany ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, określającego zasady i wyznaczającego kierunki jego przestrzennego rozwoju. Celem zmiany studium jest:

- dostosowanie treści ustaleń studium do wymogów przepisów aktualnie obowiązującego prawa w zakresie stosowanych standardów i oznaczeń graficznych,
- aktualizacja ustaleń w zakresie istniejącego stanu zagospodarowania terenów,
- korekta podstawowego układu komunikacyjnego miasta, w tym powiązań na kierunkach wschód-zachód i północ-południe,
- analiza możliwości eliminacji transportu ciężkiego i materiałów niebezpiecznych z obszarów zabudowy mieszkaniowej,
- stworzenie zasad przebudowy systemu transportu miejskiego w oparciu o model PARK & RIDE (Parkuj i Jedź),
- wskazanie w obszarze miasta możliwej lokalizacji lądowiska,
- rozbudowa istniejących i wyznaczenie nowych obszarów aktywności gospodarczej,
- określenie możliwości i zasad zagospodarowania terenu w rejonie ul. Lotniczej,
- eliminacja procesu niepożądanego rozprzestrzeniania się zabudowy, tworzącego nieład i chaos przestrzenny, skutkujący wysokimi kosztami realizacji i utrzymania infrastruktury komunalnej,
- ochrona ważnych dla przestrzeni miejskiej, wartościowych krajobrazowo i funkcjonalnie obszarów bez zabudowy, zagrożonych degradacją,
- stworzenie uporządkowanego układu zieleni miejskiej obejmującego zieleń parkową, izolacyjną i obszary potencjalnych dolesień.

W 2012 r. uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu o powierzchni 66,46 ha w rejonie ulic: Jana Pawła II, Arcybiskupa Jerzego Ablewicza, Wolańskiej i Marii Dąbrowskiej, a tym samym udostępniono pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną i usługową wolne od zabudowy tereny we wschodniej części miasta.

W Tarnowie w dalszym ciągu można mówić o wzroście działalności inwestycyjnej, biorąc pod uwagę wydane przez Urząd Miasta Tarnowa decyzje w zakresie pozwoleń na budowę i ujętych w tych decyzjach budynki i liczbę mieszkań.

Tabela nr 2: Wydane pozwolenia na budowę według rodzajów obiektów w latach 2011-2012

Rodzaj budynku/obiektu	2011		2012	
	Wydane pozwolenia	Budynki / mieszkania	Wydane pozwolenia	Budynki / mieszkania
Mieszkalnictwo jednorodzinne	116	120/172	104	118/130
Mieszkalnictwo wielorodzinne	9	9/168	2	8/240
Zamieszkania zbiorowego	2	2	1	1
Biurowe	2	2	3	3
Handlowo-usługowe	37	37	29	35
Transportu i łączności	25	25	28	32
Przemysłowe	17	18	14	22
Kultura, edukacja, kultura fizyczna, zdrowie	6	6	3	3
Pozostałe budynki niemieszkalne	3	3	2	5
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	99	99	87	87
Pozostałe obiekty	618	647	373	373

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

2.2. Demografia

Tabela nr 3: Liczba ludności miasta Tarnowa w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Dynamika [%]
Liczba mieszkańców ogółem, w tym:	114.255	113.241	99,11
- zameldowani na pobyt stały	111.504	110.500	99,09
- zameldowani na pobyt czasowy	2.751	2.741	99,63
- kobiety	60.588	60.020	99,06
- mężczyźni	53.667	53.221	99,16
- liczba wyborców	92.688	92.268	99,54

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 4: Migracje w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Dynamika [%]
Przybyli na pobyt stały spoza Tarnowa	976	943	96,61
Przemeldowani na terenie Tarnowa	1.975	1.897	96,05
Wymeldowani z pobytu stałego poza Tarnów	1.543	1.494	96,82
Wymeldowani na pobyt stały za granicę	301	349	115,94
Wymeldowani czasowo za granicę	800	932	116,50

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności spadła o 1.014 osób, w tym: 568 kobiet i 446 mężczyzn. Do Tarnowa na stałe przybyły 33 osoby mniej niż w 2011 r., natomiast liczba mieszkańców, którzy wyjechali czasowo za granicę wzrosła o 132 osoby.

Tabela nr 5: Liczba stałych mieszkańców Tarnowa w poszczególnych osiedlach w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012	Dynamika [%]
Osiedle Nr 1 „Starówka”	10.086	9.928	98,43
Osiedle Nr 2 „Strusina”	15.507	15.352	99,00
Osiedle Nr 3 „Piaskówka”	11.933	11.802	98,90
Osiedle Nr 4 „Grabówka”	12.817	12.547	97,89
Osiedle Nr 5 „Rzędzin”	2.483	2.499	100,64
Osiedle Nr 6 „Gumniska”	6.347	6.353	100,09
Osiedle Nr 7 „Krakowska”	3.056	2.978	97,44
Osiedle Nr 8 „Mościce”	10.053	10.061	100,07
Osiedle Nr 9 „Chyszów”	1.884	1.872	99,36
Osiedle Nr 10 „Klikowa”	2.452	2.449	99,87
Osiedle Nr 11 „Krzyż”	5.693	5.759	101,15
Osiedle Nr 12 „Jasna”	12.959	12.686	97,89
Osiedle Nr 13 „Westerplatte”	5.854	5.856	100,03
Osiedle Nr 14 „Legionów”	2.474	2.408	97,33
Osiedle Nr 15 „Koszyce”	2.405	2.383	99,08
Osiedle Nr 16 „Zielone”	5.501	5.567	101,19
Razem	111.504	110.500	99,09

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 6: Gęstość zaludnienia w latach 2011-2012

Rok	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności	Liczba ludności na 1 km ²
2011	72,4	114.255	1.578
2012	72,4	113.241	1.564

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 7: Przyrost naturalny w latach 2011-2012

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny	Dynamika [%]
2011	1.052	1.043	+ 9	99,14
2012	979	1.051	- 72	107,35

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 8: Wybrane pozycje z ewidencji prowadzonych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Tarnowie

Rodzaj zadania - ilość *	2011	2012
Sporządzonych aktów urodzeń	2.760	2.328
Sporządzonych aktów małżeństw	899	868
Sporządzonych aktów zgonów	1.700	1.705
Wydanych zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą	62	37
Przyjętych zapewnień o nieistnieniu przeszkód wyłączających zawarcie	811	808

małżeństwa (do ślubów cywilnych i konkordatowych)		
Par małżeńskich, w stosunku do których wszczęto i przeprowadzono procedurę przyznania Medalu Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie	80	72
Zorganizowanych uroczystości 100. rocznicy urodzin mieszkańców Tarnowa	8	7

*Ewidencje Urzędu Stanu Cywilnego w Tarnowie nie dotyczą tylko mieszkańców Tarnowa.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Tarnowie

3. WŁADZE MIASTA

3.1. Uchwalodawcza - Rada Miejska w Tarnowie

Rada Miejska w Tarnowie jest organem stanowiącym i kontrolnym Gminy Miasta Tarnowa. Do kompetencji Rady Miejskiej należy, m.in.:

- uchwalanie statutu Gminy Miasta Tarnowa,
- uchwalanie budżetu miasta, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
- uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- uchwalanie programów gospodarczych,
- tworzenie jednostek pomocniczych (po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami lub z ich inicjatywy) oraz ustalanie zakresu działania tych jednostek, a także zasad przekazywania im składników mienia do korzystania i przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki,
- podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych miasta, przekraczających zakres zwykłego zarządu,
- nadawanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Tarnowa,
- podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
- kontrola działalności Prezydenta Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych miasta, poprzez działalność komisji rewizyjnej.

W 2012 r. odbyło się łącznie 12 sesji Rady Miejskiej w Tarnowie, na których podjęto 234 uchwały, a radni zgłosili 128 wniosków. Nie wpłynęła żadna skarga na działalność Prezydenta Miasta Tarnowa, ani też na kierowników miejskich jednostek organizacyjnych.

Tabela nr 9: Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w 2012 r.

Komisje Rady Miejskiej w Tarnowie	Liczba posiedzeń	Liczba opinii	Liczba wniosków
Komisja Rewizyjna	11	2	15
Komisja Rozwoju Miasta i Spraw Komunalnych	10	87	17
Komisja Ekonomiczna	15	126	5
Komisja Rodziny i Spraw Społecznych	10	43	2
Komisja Oświaty	11	70	21
Komisja Zdrowia	10	25	6

Komisja Kultury i Ochrony Zabytków	8	8	2
Komisja Sportu, Turystyki i Rekreacji	8	1	7
Komisja Porządku Publicznego	10	4	7
Komisja Statutowa (doraźna)	3	4	0
Doraźna Komisja ds. Nazewnictwa Ulic i Placów Publicznych	4	6	1

Źródło: Kancelaria Rady Miejskiej w Urzędzie Miasta Tarnowa

3.2. Wykonawcza - Prezydent Miasta Tarnowa

Prezydent Miasta Tarnowa, realizując swoje kompetencje, w 2012 r.:

- wydał 466 zarządzeń,
- udzielił 128 odpowiedzi na wnioski i interpelacje radnych,
- udzielił 83 odpowiedzi na wnioski Komisji Rady Miejskiej w Tarnowie,
- przedstawił Radzie Miejskiej w Tarnowie pod obrady 232 projekty Uchwał.

Wykonując funkcję kierownika urzędu, Prezydent wydał ponadto 544 upoważnienia do wykonywania określonych zadań dla pracowników Urzędu Miasta Tarnowa i innych miejskich jednostek organizacyjnych. Zakres upoważnień obejmował, m.in.:

- powierzenie określonych spraw Gminy Miasta Tarnowa,
- wydawanie decyzji administracyjnych oraz postanowień,
- wydawanie zaświadczeń w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym,
- załatwianie w imieniu Prezydenta Miasta Tarnowa określonych spraw,
- przeprowadzanie kontroli,
- wykonywanie wszelkich czynności niezbędnych do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym do powoływania komisji przetargowych oraz zatwierdzania wszystkich dokumentów,
- wyznaczanie zadań w zakresie kierowania Urzędem Miasta Tarnowa,
- podpisywanie dowodów księgowych,
- składanie oświadczeń woli i zaciąganie zobowiązań finansowych w imieniu Gminy Miasta Tarnowa w związku z realizacją projektów.

Działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Tarnowa w 2012 r. w Urzędzie Miasta Tarnowa wydano 82.593 decyzje administracyjne, od których wniesiono 116 odwołań, z czego organ drugiej instancji uchylił 60 decyzji (co daje 0,07% wydanych decyzji).

Prezydent Miasta Tarnowa udzielił ponadto 185 pełnomocnictw, w tym m.in.:

- w trybie art. 96 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy Miasta Tarnowa do zaciągania zobowiązań i zawierania umów - 17 pełnomocnictw,
- do reprezentowania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie działania kierowanej jednostki na podstawie art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) - 5 pełnomocnictw,
- 163 pozostałe - np. do wystosowania wniosku do Sądu Rejonowego w Tarnowie Wydział VI Ksiąg Wieczystych o wpis hipoteki przymusowej w księgach wieczystych zobowiązanego celem spłaty zaległości podatkowych, do reprezentowania Prezydenta Miasta Tarnowa w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Tarnowie, w sprawie ustanowienia kuratora dla nieobecnych w postępowaniach o ich wymeldowanie z lokalu,

do uczestniczenia i wykonywania prawa głosu w imieniu Gminy Miasta Tarnowa na nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników.

3.3. Jednostki pomocnicze - osiedla

Osiedla stanowią jednostki pomocnicze Gminy Miasta Tarnowa, wybierane na okres 4-letniej kadencji przez mieszkańców tych osiedli. Do zakresu działania osiedla należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla oraz wspieranie organów miasta w wykonywaniu ich zadań, w tym m.in.:

- określanie przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej osiedla wymagających sfinansowania z budżetu miasta, w granicach kwot przeznaczonych na te cele,
- udział w rozpatrywaniu i przygotowaniu projektów rozstrzygnięć dotyczących zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców osiedla,
- opiniowanie zagadnień poddanych konsultacjom przez Radę Miejską w Tarnowie,
- organizowanie samopomocy mieszkańców, czynów społecznych i imprez osiedlowych,
- organizowanie spotkań radnych Rady Miejskiej w Tarnowie z mieszkańcami osiedla.

W kwietniu 2012 r. zakończyła się kadencja rad osiedli wybranych w 2008 r. W związku z tym przeprowadzone zostały wybory, w których wybrano 10 jednostek pomocniczych (ze względu na niską frekwencję wyborczą oraz brak kandydatów w pozostałych 6 osiedlach rad nie wybrano).

Tabela nr 10: Wyniki wyborów do rad osiedli - 2012 r.

Nr osiedla	Nazwa osiedla	Frekwencja 2008 r.		Frekwencja 2012 r.	
		liczba	[%]	liczba	[%]
1.	„Starówka”	136	1,50	117	1,40
2.	„Strusina”	497	3,74	305	2,33
3.	„Piaskówka”	123	1,25	138	1,40
4.	„Grabówka”	242	2,12	brak kandydatów	
5.	„Rzędzin”	199	10,80	127	6,36
6.	„Gumniska-Zabłocie”	211	4,13	146	2,83
7.	„Krakowska”	112	4,30	87	3,44
8.	„Mościce”	284	3,45	307	3,66
9.	„Chyszów”	109	7,38	72	4,68
10.	„Klikowa”	264	13,60	290	14,51
11.	„Krzyż”	199	4,80	251	5,55
12.	„Jasna”	512	4,40	329	3,02
13.	„Westerplatte”	261	5,18	191	3,87
14.	„Legionów Henryka Dąbrowskiego”	80	3,53	96	4,45
15.	„Koszyce”	210	10,50	126	6,32
16.	„Zielone”	205	5,42	93	2,14

Źródło: Kancelaria Rady Miejskiej w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 11: Statystyka działalności rad osiedli w 2012 r.

Rada Osiedla	Spotkania Rad Osiedli	Wydane opinie	Ilość uchwał
Nr 5 „Rzędzin”	10	3	3
Nr 7 „Krakowska”	8	4	3
Nr 8 „Mościce”	5	0	13
Nr 9 „Chyszów”	5	2	5
Nr 10 „Klikowa”	7	2	5
Nr 11 „Krzyż”	7	4	5
Nr 12 „Jasna”	20	6	7
Nr 13 „Westerplatte”	7	0	5
Nr 14 „Legionów Henryka Dąbrowskiego”	5	4	6
Nr 15 „Koszyce”	9	2	7

Źródło: Kancelaria Rady Miejskiej w Urzędzie Miasta Tarnowa

Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2012 r. z wykorzystaniem środków rad osiedli:

- remont rowu Bagienko od ujścia do rowu „Od Strzelnicy” do końca odcinka krytego pod boiskiem sportowym przy ul. Elektrycznej (479 mb),
- remont ogrodzenia boiska przy ul. Kołłątaja 15 i 15A,
- wykonanie i montaż 5 tablic ogłoszeniowych,
- monitoring terenu przy ul. Sucharskiego oraz zakup 2 huštawek w ramach rozbudowy i modernizacji placów zabaw,
- remont chodnika - Os. Legionów Henryka Dąbrowskiego (70 mb),
- remont nawierzchni jezdni (185 mb) i chodników (370 mb) - ul. Przybyłkiewicza,
- remont chodnika - ul. 16-go Pułku Piechoty (160 mb),
- remont nawierzchni jezdni (180 mb) i chodników (390 mb) - ul. Ks. Bajdy,
- remont chodnika - ul. Sportowa (130 mb),
- remont chodnika - ul. Hodowlana (30 mb).

Zadania inwestycyjne ze środków rad osiedli rozpoczęte w 2012 r. (zakończenie w 2013 r.):

- remont schodów terenowych - ul. Pracy (pow. 17,24 m²),
- wykonanie miejsc parkingowych - ul. Langiewicza (pow. 108,10 m²),
- wykonanie miejsc parkingowych - ul. Raclawicka (126,80 m²),
- remont nawierzchni jezdni (105 mb) i miejsc parkingowych (302,50 m²) - ul. Leśna,
- wykonanie schodów terenowych Os. Zielone - Al. Jana Pawła II (25,10 m²),
- remont jezdni (245 mb), chodników (402,60 m²) i remont zatok postojowych (288,60 m²) - ul. Spadzista,
- remont jezdni (135,50 mb) i chodników (549,40 m²) - ul. Brodzińskiego.

3.4. Ciała doradcze

3.4.1. Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa IV kadencji powołana została w celu realizacji zadań Prezydenta Miasta Tarnowa w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

W 2012 r. Komisja pracowała w składzie przedstawionym poniżej, powołanym zarządzeniem Nr 46/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 10 lutego 2011 r. oraz zarządzeniem Nr 479/2011 Prezydenta Miasta z dnia 29 listopada 2011 r.:

- 1) Ryszard Ścigała - Prezydent Miasta Tarnowa, Przewodniczący Komisji,
- 2) radni delegowani przez Radę Miejską w Tarnowie:
 - Adam Sajdak,
 - Jan Niedojadło,
- 3) osoby powołane przez Prezydenta Miasta Tarnowa:
 - Stanisław Madeja,
 - Bogusław Placek,
 - Jerzy Szczepaniec,
- 4) przedstawiciele delegowani przez Komendanta Miejskiego Policji w Tarnowie:
 - Zbigniew Ostrowski,
 - Witold Ślęzak,
- 5) prokurator wskazany przez Prokuratora Okręgowego w Tarnowie:
 - Arkadiusz Bara,
- 6) do udziału w pracach komisji z głosem doradczym powołani zostali:
 - Tadeusz Sitko,
 - Tadeusz Pawlik.

Zarządzeniem Nr 374/2012 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 25 października 2012 r. ze składu komisji odwołany został Pan Jerzy Szczepaniec, a powołana została Pani Dorota Krakowska.

W 2012 r. Komisja obradowała na 2 posiedzeniach, które poświęcone były realizacji zadań nałożonych na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.). W trakcie posiedzeń:

- dokonano oceny zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców miasta na podstawie informacji o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego w mieście za 2011 r. oraz sprawozdań z działalności Komendanta Miejskiego Policji, Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej i Komendanta Straży Miejskiej za 2011 r.,
- uzgodniono zakres i sposób przekazywania informacji koniecznych dla realizacji zadań Centrum Zarządzania Kryzysowego, w celu zapewnienia ich przepływu oraz dokumentowania prowadzonych czynności, zgodnie z obowiązującym schematem przepływu informacji w strukturach zarządzania kryzysowego na szczeblu miasta oraz województwa,
- zaopiniowano projekt budżetu miasta na 2013 r. w zakresie dotyczącym nakładów finansowych na utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta,
- przyjęto informację o realizacji Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa za 2011 r.,
- przyjęto założenia do planu pracy Komisji na 2013 r.

3.4.2. Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa

Rada Sportu Gminy Miasta Tarnowa powołana została w 2005 r. Do jej zadań należy w szczególności opiniowanie:

- strategii rozwoju Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kultury fizycznej,
- projektu budżetu miasta w części dotyczącej kultury fizycznej,
- projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie dotyczących rozwoju kultury fizycznej w Gminie Miasta Tarnowa,
- programów dotyczących bazy sportowej na terenie miasta,
- planów imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych przez różne organizacje na terenie Tarnowa, a dofinansowywanych z budżetu miasta.

W 2012 r. Rada Sportu działała w następującym składzie:

- Piotr Skrzyniarz - Przewodniczący Rady Sportu
- Kazimierz Mróz - Zastępca Przewodniczącego Rady Sportu,
- Marek Baran - Sekretarz Rady Sportu,
- Marcin Ćwikliński,
- Krzysztof Janas,
- Tadeusz Mazur,
- Edward Rusnarczyk,
- Bogusław Szczepański,
- Waldemar Urban.

W 2012 r. odbyły się 2 posiedzenia, w trakcie których:

- wydano opinię na temat propozycji Prezydenta Miasta Tarnowa dotyczących podziału środków na stypendia, nagrody i wyróżnienia - zgodnie z uchwałą Nr VI/50/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień za osiągnięte wyniki sportowe, a także warunków i trybu przyznawania wyróżnień i nagród pieniężnych za osiągnięcia w działalności sportowej oraz rodzajów tych wyróżnień i wysokości nagród pieniężnych,
- podsumowano rywalizację dzieci i młodzieży w ramach kalendarza rozgrywek Tarnowskiego Szkolnego Związku Sportowego,
- opiniowano projekt budżetu miasta na 2013 r. w zakresie kultury fizycznej.

3.4.3. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa

Do zakresu działania Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów miejskich programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską w Tarnowie pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2012 r. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Tarnowa działała w pięcioosobowym składzie:

- Dorota Budzyńska,
- Magdalena Drożdż,
- Andrzej Pinc,

- Tomasz Wardzała,
- Andrzej Ziębowski.

W 2012 r. odbyło się 10 posiedzeń Rady, na których:

- rozpatrzono i zaopiniowano pozytywnie 2 projekty zgłoszone w ramach programu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) pod nazwą „Program wyrównywania różnic między regionami II”,
- zaopiniowano 5 projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki PFRON przyznawane poszczególnym powiatom wg „algorytmu” oraz wysokość kwot przeznaczanych na poszczególne zadania,
- opracowano dodatkowe kryteria przyznawania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie dofinansowania ze środków PFRON,

Ponadto Rada spotykała się z dyrekcją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie, monitorując na bieżąco wydatkowanie środków PFRON i proponując przesunięcia pomiędzy poszczególnymi zadaniami. Członkowie Rady udzielali indywidualnej pomocy osobom niepełnosprawnym w załatwianiu ich spraw oraz brali udział w spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe.

3.4.4. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa

Powołana w 2007 r. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa jest organem doradczym Prezydenta Miasta Tarnowa w sferze wspierania i promocji twórczości, działań i inicjatyw kulturalnych. Stanowi platformę współdziałania samorządu Tarnowa ze środowiskiem twórców, animatorów kultury i promotorów wydarzeń artystycznych. Rada powoływana jest na okres trwania kadencji Prezydenta Miasta Tarnowa. Do jej zadań należy w szczególności:

- opiniowanie kierunków działań wpływających na rozwój kultury,
- inicjowanie rozwoju kultury i wskazywanie sposobów rozwiązywania problemów hamujących rozwój kultury,
- poszukiwanie metod promocji miasta w oparciu o działania kulturalne,
- doradztwo w dziedzinie mecenatu kulturalnego,
- inspirowanie i wskazywanie możliwości wspomagania działań tarnowskiego środowiska twórców i animatorów kultury.

W 2012 r. Rada Kultury Gminy Miasta Tarnowa pracowała w składzie:

- Maria Kanior - Przewodnicząca Rady,
- Barbara Brożek-Czekańska - Zastępca Przewodniczącej Rady,
- Andrzej Radzik - Sekretarz Rady,
- Krzysztof Borowiec,
- Ks. Tadeusz Bukowski,
- Jerzy Hebda,
- Maria Janik,
- Piotr Kopa,
- Jacek Kucaba,
- Łukasz Maciejewski,
- Grażyna Nowak,
- Witold Pazera,
- Jerzy Sztyler.

W 2012 r. odbyły się 3 posiedzenia Rady Kultury Gminy Miasta Tarnowa, na których m.in. omawiano i opiniowano projekt budżetu miasta na 2013 r. z zakresu kultury.

3.4.5. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna

Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna powołana została w 2005 r. na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.). Do zadań Komisji należy opiniowanie projektów i zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Miasta Tarnowa. Jako organ doradczy opiniuje tematy związane z rozwojem i zagospodarowaniem Gminy Miasta Tarnowa.

W 2012 r. Komisja działała w składzie:

- Krzysztof Madej - Przewodniczący Komisji,
- Barbara Knapik - Zastępca Przewodniczącego Komisji,
- Małgorzata Abramowicz - Sekretarz Komisji,
- Janusz Jagliński,
- Andrzej Krupiński,
- Zbigniew Pasiecznik,
- Jolanta Pawlus,
- Zbigniew Proć,
- Małgorzata Przybysz Ławnicka.

W 2012 r. odbyło się 5 posiedzeń, na których Komisja opiniowała projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta terenów położonych:

- w rejonie torów kolejowych relacji Tarnów-Szczucin oraz ulic: Mościckiego, Rolniczej i Jastruna,
- w rejonie ulic: Lwowska, Okrężna, Rzędzińska,
- w rejonie ulic: Mościckiego i Czystej (Park Przemysłowy „Czysta II”),
- na terenie Osiedla Dąbrówka,
- w rejonie ulic: Orkana, Wolańskiej i Marii Dąbrowskiej,
- pomiędzy ulicami: Starodąbrowską, Nowodąbrowską, Błonie, Jana Pawła II i Słoneczną.

Komisja opiniowała również projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa oraz zajmowała stanowisko w sprawie wyboru wariantu przebiegu przełożenia drogi krajowej nr 73 (tzw. wschodniej obwodnicy miasta Tarnowa).

3.4.6. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości

Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości jest platformą współpracy samorządu miasta ze środowiskiem biznesowym, powołaną przez Prezydenta Miasta Tarnowa w 2007 r. Głównym celem jego działalności jest opiniowanie i inicjowanie przedsięwzięć istotnych dla rozwoju miasta. Współpraca samorządu ze środowiskiem gospodarczym w ramach Forum służy osiągnięciu jak największej zbieżności polityki prowadzonej przez miasto z oczekiwaniami lokalnych przedsiębiorców.

W 2012 r. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości działało w składzie:

- Zdzisław Janik - Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie,

- Franciszek Uszko - Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie,
- Leszek Nowicki - Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Zbigniew Proć - Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.,
- Jacek Sumera - Naczelna Organizacja Techniczna,
- Zenon Zieliński - Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców,
- Marek Głuszak - Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców,
- Marek Steinhof - Zakład Mechaniczny Steinhof,
- Tadeusz Sękowski - Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Roman Kusek - Spółdzielnia Mieszkaniowa Jaskółka,
- Anna Gruszczyńska - Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji.

W 2012 r. Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości odbyło jedno posiedzenie, na którym zaopiniowano założenia do budżetu na 2013 r., stawki podatkowe na 2013 r. oraz inwestycje miejskie planowane do realizacji w 2013 r.

3.5. Miejskie jednostki organizacyjne i jednostki powiązane

Tabela nr 12: Wykaz tarnowskich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek powiązanych wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

JEDNOSTKI BUDŻETOWE		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Przedszkole Publiczne Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	26	22,790
2	Przedszkole Publiczne Nr 3 w Tarnowie	21	19,380
3	Przedszkole Publiczne Nr 4 w Tarnowie	15	12,650
4	Przedszkole Publiczne Nr 5 w Tarnowie	21	20,120
5	Przedszkole Publiczne Nr 6 w Tarnowie	25	24,050
6	Przedszkole Publiczne Nr 7 w Tarnowie	19	17,390
7	Przedszkole Publiczne Nr 8 „Pod Stokrotką” w Tarnowie	44	42,510
8	Przedszkole Publiczne Nr 12 w Tarnowie	29	27,920
9	Przedszkole Publiczne Nr 13 w Tarnowie	21	19,650
10	Przedszkole Publiczne Nr 14 z Oddziałem Integracyjnym w Tarnowie	33	29,560
11	Przedszkole Publiczne Nr 15 w Tarnowie	20	19,980
12	Przedszkole Publiczne Nr 17 w Tarnowie	32	31,110
13	Przedszkole Publiczne Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	40	39,680
14	Przedszkole Publiczne Nr 19 w Tarnowie	26	24,540
15	Przedszkole Publiczne Nr 20 w Tarnowie	25	23,140
16	Przedszkole Publiczne Nr 21 w Tarnowie	24	22,900
17	Przedszkole Publiczne Nr 24 w Tarnowie	32	30,540
18	Przedszkole Publiczne Nr 26 w Tarnowie	28	25,540
19	Przedszkole Publiczne Nr 27 w Tarnowie	14	12,380
20	Przedszkole Publiczne Nr 29 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	27	24,760
21	Przedszkole Publiczne Nr 31 w Tarnowie	29	27,470

22	Przedszkole Publiczne Nr 32 w Tarnowie	39	36,080
23	Przedszkole Publiczne Nr 33 w Tarnowie	27	25,230
24	Przedszkole Publiczne Nr 34 w Tarnowie	48	47,140
25	Przedszkole Publiczne Nr 35 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	42	41,290
26	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Konarskiego w Tarnowie	40	38,350
27	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Tarnowie	65	65,520
28	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	50	40,970
29	Szkoła Podstawowa Nr 8 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Tarnowie	63	62,670
30	Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Orłąt Lwowskich w Tarnowie	74	74,480
31	Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Romana „Sybiraka” Sanguszki w Tarnowie	27	20,230
32	Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 11 im. Marii Dąbrowskiej w Tarnowie	47	46,880
33	Szkoła Podstawowa Nr 14 im. Stefana Jaracza w Tarnowie	55	55,050
34	Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Generała Józefa Bema w Tarnowie	59	54,440
35	Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Jana Kochanowskiego w Tarnowie	76	68,080
36	Gimnazjum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Tarnowie	81	76,070
37	Gimnazjum Nr 4 im. Jerzego Brauna w Tarnowie	60	53,760
38	Gimnazjum Nr 6 im. Jana Pawła II w Tarnowie	39	37,070
39	Gimnazjum Nr 11 im. Romana Brandstaettera w Tarnowie	71	65,670
40	I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Brodzińskiego w Tarnowie	82	70,610
41	III Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Tarnowie	76	78,980
42	V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka w Tarnowie	56	43,990
43	VII Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie	45	48,170
44	XVI Liceum Ogólnokształcące im. Armii Krajowej w Tarnowie	46	36,920
45	Zespół Szkół Budowlanych w Tarnowie	98	85,860
46	Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Józefa Piłsudskiego w Tarnowie	105	98,770
47	Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki w Tarnowie	67	64,940
48	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 im. Tadeusza Zwisłockiego w Tarnowie	65	62,120
49	Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2 w Tarnowie	46	36,390
50	Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	68	68,930
51	Zespół Szkół Medycznych im. Hanny Chrzanowskiej w Tarnowie	64	35,140
52	Zespół Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie	154	139,730
53	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	123	121,590
54	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Tarnowie	80	79,700
55	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Tarnowie	78	68,730
56	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Tarnowie	97	85,230
57	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Tarnowie	76	71,090
58	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie	96	94,830
59	Zespół Szkół Plastycznych w Tarnowie	69	65,200
60	Zespół Szkół Specjalnych dla Nieśłyszących i Słabo Słyszących w Tarnowie	35	35,610
61	Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków w Tarnowie	90	87,540

62	Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych w Tarnowie	75	63,410
63	Zespół Szkół Technicznych im. Ignacego Mościckiego w Tarnowie	97	80,230
64	Zespół Specjalnych Szkół Przyszpitalnych w Tarnowie	14	13,170
65	Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Tarnowie	39	27,380
66	Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	41	39,800
67	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat w Tarnowie	205	202,820
68	Bursa Międzyszkolna w Tarnowie	65	63,390
69	Pałac Młodzieży w Tarnowie	85	65,330
70	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie	29	30,000
71	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno-Terapeutyczna w Tarnowie	14	13,070
72	Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	19	13,750
73	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie	20	19,000
74	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie	14	14,000
75	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie	13	12,400
76	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie	17	16,500
77	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Tarnowie	8	6,700
78	Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie	131	129,500
79	Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie	57	55,750
80	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie	7	6,250
81	Zespół Żłobków w Tarnowie	102	100,000
82	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie	134	128,750
83	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Tarnowie	7	8,000
84	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie	108	106,125
85	Straż Miejska w Tarnowie	63	65,000
86	Targowiska Miejskie	37	36,000
87	Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	133	131,500
88	Tarnowskie Centrum Informacji	10	9,000
89	Urząd Miasta Tarnowa	439	436,250
Razem		5.213	4.900,185

ZAKŁADY BUDŻETOWE		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie	33	32,080
2	Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie	84	84,000
3	Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie	12	12,000
Razem		129	128,080

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Biuro Wystaw Artystycznych-Galeria Miejska w Tarnowie	6	6,000
2	Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie	60	60,330

3	Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie	62	60,500
4	Tarnowskie Centrum Kultury	33	29,450
Razem		161	156,280

PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Mościckie Centrum Medyczne Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	79	77,660
2	Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	766	759,180
3	Zespół Przychodni Specjalistycznych Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie	252	239,070
Razem		1.097	1.075,910

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO		Zatrudnienie	
		Ilość osób	Ilość etatów
1	Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie	53	52,940
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie	210	210,000
3	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie	112	111,250
4	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie	270	265,000
5	Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	6	5,250
6	Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	16	13,830
7	Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	251	251,000
Razem		918	909,270

Ogółem zatrudnienie w samorządowych jednostkach organizacyjnych i jednostkach powiązanych	7.518	7.169,725
---	-------	-----------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów miejskich jednostek organizacyjnych i jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Tarnowa

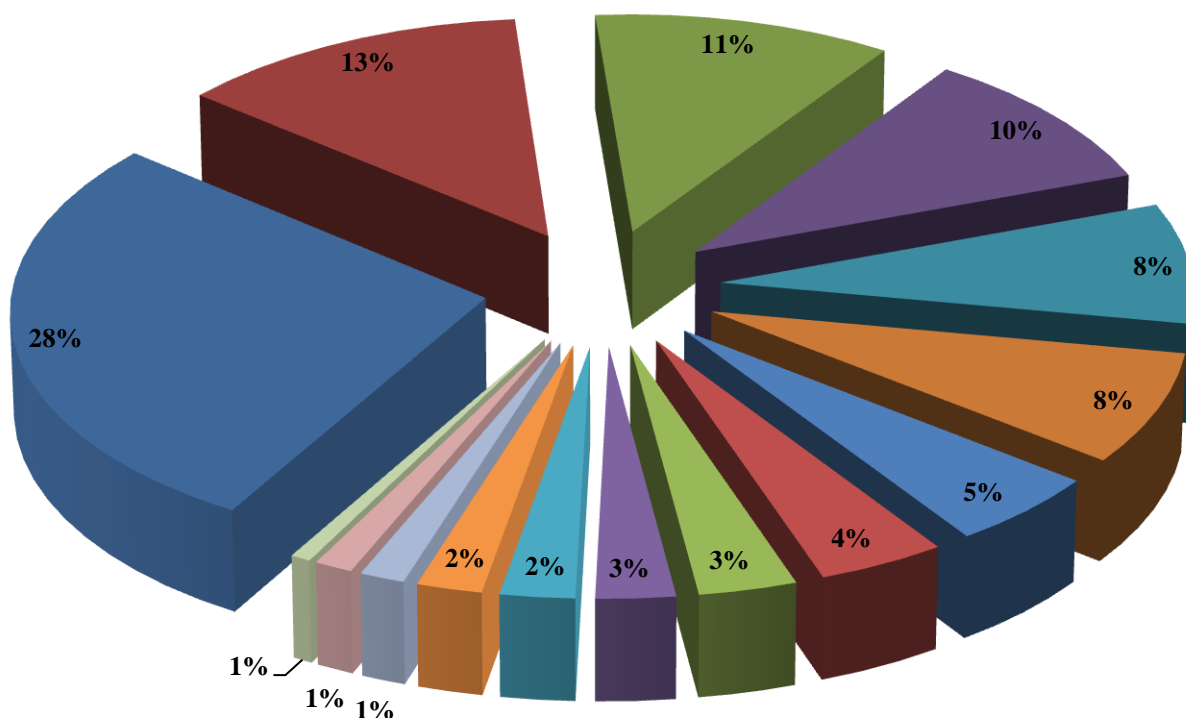
4. GOSPODARKA

4.1. Gospodarka w liczbach

W Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Tarnowa, na koniec 2012 r. ilość wpisów niewykreślonych dla głównego miejsca wykonywania działalności wyniosła 8.212. W Tarnowie swoją działalność prowadziło 11.012 podmiotów Gospodarki Narodowej, w tym wg form organizacyjno-prawnych:

- a) sektor publiczny - 322,
- b) sektor prywatny - 10.690, w tym m.in.:
 - spółki prawa handlowego - 828 (w tym 104 spółki z udziałem kapitału zagranicznego),
 - spółdzielnie - 41,
 - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 8.151.

**Wykres nr 1: Podmioty Gospodarki Narodowej w Tarnowie wg rejestru REGON
Podgrupa: Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji
PKD 2007**

- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, w tym motocykle
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- budownictwo
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- przetwórstwo przemysłowe
- transport i gospodarka magazynowa
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- inne
- informacja i komunikacja
- edukacja
- działalność zw. z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- działalność zw. z obsługą rynku nieruchomości
- działalność zw. z kulturą, rozrywką i rekreacją
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wg danych uzyskanych przez Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa do największych firm w mieście należą:

1) pod względem zatrudnienia:

- Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A (2.066 osób),
- Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie (1.599 osób),
- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A. (831 osób),
- Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika SP ZOZ w Tarnowie (766 osób),
- TAURON Dystrybucja S.A O/Tarnów (395 osób),
- Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A. (365 osób),
- Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego „KOLTAR” Sp. z o.o. (273 osoby),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie (270 osób),

- Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (251 osób),
- Zespół Przychodni Specjalistycznych SP ZOZ w Tarnowie (252 osoby),

2) pod względem uzyskanych przychodów:

- Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. (1.900.000.000,00 zł),
- Karpacka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (413.531.760,00 zł),
- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A.(168.737.229,00 zł),
- Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie (168.000.000,00 zł),
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego FRITAR S.A. (118.078.000,00 zł),
- Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A. (89.197.000,00 zł),
- Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika SP ZOZ w Tarnowie (63.322.604,71 zł),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie (63.289.692,00 zł),
- Becker Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (61.900.000,00 zł),
- LENZE Tarnów Sp. z o.o. (54.019.164,00 zł),

3) pod względem poniesionych nakładów inwestycyjnych:

- Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. (168.800.000,00 zł),
- TAURON Dystrybucja S.A O/Tarnów (15.900.000,00 zł),
- Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego „KOLTAR” Sp. z o.o. (14.189.000,00),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A w Tarnowie (12.000.000,00 zł),
- Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (8.400.000,00 zł),
- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A. (4.760.850,00 zł),
- LENZE Tarnów Sp. z o.o. (4.459.178,00 zł),
- Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika SP ZOZ w Tarnowie (3.908.269,54 zł),
- Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie (3.453.010,00 zł),
- Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A. (3.378.000,00 zł).

4.2. Strefy aktywności gospodarczej

Tarnów jest ważnym ośrodkiem gospodarczym, zwłaszcza w branży chemicznej, maszynowej, budowlanej oraz spożywczej. O atrakcyjności miasta świadczy dobry klimat dla inwestycji tworzonej przez władze Tarnowa.

W 1999 r. miasto powołało do życia Spółkę Akcyjną Tarnowski Klaster Przemysłowy „Plastikowa Dolina”, która obecnie nosi nazwę Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., a jego działania to przede wszystkim konsolidacja wszystkich rozproszonych terenów inwestycyjnych w mieście. Spółka zarządza terenami inwestycyjnymi o powierzchni blisko 64 hektarów, ulokowanymi w 4 parkach przemysłowych, a wielkość ta ulega systematycznemu zwiększaniu.

1) Parki Przemysłowe „Czysta I” i „Czysta II”

Tereny, jakimi zarządza Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. u zbiegu ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz ul. Czystej zajmują powierzchnię 29,77097 ha. Na koniec 2012 r. w Parkach funkcjonowało 8 podmiotów, dających zatrudnienie łącznie 273 osobom.

W 2012 r. spółka UNI-TARPIN, która zakupiła w 2010 r. grunt pod budowę kompleksu produkcyjno-magazynowego artykułów chemicznych, w związku z niestabilną sytuacją

ekonomiczną zrezygnowała z realizacji swojego projektu. Jednocześnie dokonała odsprzedaży nieruchomości firmie PURINOVA Sp. z o.o., która planuje wybudowanie zakładu przetwórstwa chemicznego do końca 2015 r.

Firmy, które zakupiły teren lub uzyskały zezwolenie na działalność w Parkach Przemysłowych „Czysta I” i „Czysta II”:

- BECKER Farby Przemysłowe Sp. z o.o. (produkcja farb i lakierów przemysłowych, w tym specjalistycznych farb z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne),
- ELMARK - Tarnów (przetwórstwo tworzyw sztucznych),
- CESTOR Sp. z o.o. (produkcja elementów budowlanych o szerokim zastosowaniu),
- ABM SOLID S.A. (branża naukowo-badawczo-wdrożeniowa, budowlana),
- Fabryka Styropianu ARBET Bartosik, Czernicki, Funke, Kuncer, Muzyczuk Spółka Jawna (produkcja styropianu),
- Zakład Elementów Konstrukcyjnych Sp. z o.o. (produkcja elementów ze stali, kształtek wieńcowych do zastosowania w branży budowlanej),
- UNIPRESS Mariusz Dobrzański, Marcin Węgrzynek S.C. (branża poligraficzna),
- SUMMIT PACKAGING POLSKA Sp. z o.o. (branża przetwórstwa tworzyw sztucznych - produkcja zaworów do aerozoli),
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe MOSKITO Marek Jeleń (produkcja elementów do moskitier ramkowych, okiennych i drzwiowych),
- ZEGAR Wojciech Dzikowski i Alicja Zyder Spółka Jawna (mechanika precyzyjna, produkcja karniszy ze stali nierdzewnej i mosiądzu),
- BERENDSEN TEXTILE SERVICE Sp. z o.o. (serwis odzieży roboczej),
- TIK INVEST Sp. z o.o. (centrum przeładunkowo-magazynowe dla obsługi kołowego transportu towarowego) dla DHL EXPRESS POLAND Sp. z o.o.,
- KON-INS-BUD MONTAŻ Sp. z o.o. (produkcja konstrukcji stalowych),
- PURINOVA Sp. z o.o. (produkcja artykułów chemicznych),
- Krakowski Park Technologiczny Sp. z o.o. (doradztwo, konsulting, badania i rozwój).

2) Park Przemysłowy „Mechaniczne”

W związku z przejściem terenów pod budowę dróg na potrzeby projektu poszerzenia Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG), w 2012 r. powierzchnia terenu Parku Przemysłowego „Mechaniczne” zmniejszyła się do 22,4115 ha (z 23,2357 ha). Na koniec 2012 r. na terenie Parku powierzchnia obiektów kubaturowych wyniosła 33.583,01 m², a działalność gospodarczą prowadziło tam 26 przedsiębiorców, zatrudniając 265 pracowników. Są to:

- Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna POINTS (branża poligraficzna),
- GPL Projekty Sp. z o.o. (produkcja mebli),
- ELBO Projekty Sp. z o.o. (projektowanie mebli),
- Usługi Remontowo-Budowlane Grzegorz Dziedzic (magazyn, składowanie maszyn i urządzeń budowlanych),
- Alien Inspired Technologies AIT Sp. z o.o. (produkcja modułów fotowoltaicznych),
- MEBLE - ALEX Przemysław Bazia (usługi remontowe),
- GALECO Sp. z o.o. (produkcja systemów rynnowych),
- Firma Handlowo-Usługowa BLACHODACH Janusz i Bartosz Bochnak Spółka Jawna (produkcja systemów rynnowych oraz akcesoriów blacharskich),
- GREEN HOUSE Sp. z o.o. (produkcja altanek ogrodowych),

- Ośrodek Szkolenia Kierowców KRAMEX (plac manewrowy),
- GLOBUS Sp. z o.o. (konstrukcje stalowe),
- REM-WÓZ (serwis wózków widłowych),
- DORTECH II S.C. (produkcja uszczelnień do kominków),
- Firma Usługowo-Remontowo-Budowlana REMCAT (usługi remontowo-budowlane),
- KRESKA Sp. z o.o. (krawiectwo),
- Firma Handlowa Wiesław Hebda (chemia budowlana),
- IRON PUMP A/S (produkcja odlewów żeliwnych),
- BETA STEEL Sp. z o.o. (magazyn),
- OMEGA STEEL SRL (magazyn),
- AMRO Joanna Mróz (magazyn, składowanie mebli pokojowych do złożenia),
- HS GLASS S.C. Jerzy Pawlak, Sebastian Jargas (produkcja włókien szklanych),
- Tarnowskie Centrum Informacji (magazyn),
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie (magazyn),
- Firma Handlowo Usługowo Produkcyjna PARMAR Marcin Partyka (plac składowy),
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe MEKO Mariusz Jurczyk (plac składowy),
- REVOLUTION (fotowoltaika),
- INCORPORATED Khrystyna Johnson (produkcja modułów fotowoltaicznych).

3) Zielony Park Przemysłowy „Kryształowy”

W 2009 r. Gmina Miasta Tarnowa wniosła aportem do Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. nieruchomości gruntowe położone w Tarnowie-Krzyżu, obejmujące tereny na północ od ul. Kryształowej oraz Al. Piaskowej w kierunku stawów krzyskich. Teren ten jest potocznie określany mianem Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”. Działki leżące w obrębie 66 Tarnów-Krzyż o powierzchni 4,6705 ha, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39 poz. 229), zostały objęte statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W marcu 2011 r. Zarząd Tarnowskiego Klastera Przemysłowego S.A. podpisał z firmą Polski Asphalt TECHNIC Sp. z o.o. umowę przeniesienia własności nieruchomości położonej w Tarnowie-Krzyżu dla realizacji projektu polegającego na budowie wytwórni mas mineralno-bitumicznych na działkach o łącznej powierzchni 2,9909 ha położonych w obrębie 66 przy ul. Kryształowej w Tarnowie. Do zagospodarowania przez potencjalnych inwestorów pozostaje nadal teren o powierzchni blisko 1,68 ha. Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. prowadzi negocjacje w sprawie wydzierżawienia terenu pod projekt biogazowni. Spółka zamierza przeznaczyć pod realizację przedsięwzięcia „Budowa farmy fotowoltaicznej w Tarnowie” kolejny teren, położony w obrębie 67 przy ul. Traktorowej, o łącznej powierzchni 6,9119 ha, oznaczony w części zachodniej jako tereny zielone, a w części wschodniej kompleksu dopuszcza się możliwość prowadzenia komercyjnej działalności rozrywkowej, sportowej lub rekreacyjnej. Spółka prowadzi obecnie rozpoznanie w zakresie możliwości pozyskania środków na dofinansowanie tego projektu.

Firmy obecne w Zielonym Parku Przemysłowym „Kryształowy”:

- Fabryka Silników Elektrycznych TAMEL S.A. (produkcja silników elektrycznych),
- PROFITECH Sp. z o.o. (sprzedaż maszyn i środków czyszczących),
- DOMEX Spółka Jawna (centrum wyposażenia wnętrz),

- Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego FRITAR S.A. (produkcja mrozonek),
- UNOPOL Spółka Jawna (produkcja chrupek kukurydzianych),
- CEBUD Cegielnia Krzyż Adamczyk Spółka Jawna (produkcja artykułów budowlanych),
- MS Sp. z o.o. (centrum logistyczne firmy Goodyear),
- Firma Handlowa KWANT (hurtownia elektryczna),
- BRUK-BET Sp. z o.o. (produkcja artykułów budowlanych),
- Huta Szkła EVA (produkcja szkła gospodarczego),
- STALPRODUKT S.A. (produkcja stali),
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe HUETTER (produkcja artykułów myśliwskich),
- ELTAR Sp. z o.o. (zakład wytwórczy materiałów budowlanych, usługi techniczne),
- Polski Asfalt TECHNIC Sp. z o.o. (wytwórnia mas mineralno-bitumicznych).

Bardzo ważną inwestycją ostatnich lat było podjęcie przez Zarząd Województwa Małopolskiego decyzji o przyznaniu w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO) na lata 2007-2013 dofinansowania w kwocie blisko 18 mln zł na realizację projektu „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap I”. Projekt obejmuje kompleksowe uzbrojenie nowych terenów Parku Przemysłowego „Mechaniczne” poprzez: budowę drogi publicznej z rondem w miejscu połączenia z ulicami Mościckiego i Czystą wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą na odcinku łączącym ul. Kochanowskiego poprzez sieć dróg wewnętrznych w istniejącej strefie. W 2012 r. inwestycja ta została zakończona. Dodatkowo zaplanowano wykonanie dla potrzeb terenu SAG: odcinka kolektora sanitarnego, odcinka sieci wodociągowej dla zaopatrzenia SAG w wodę do celów produkcyjnych i przeciwpożarowych oraz odcinka kanalizacji wody opadowej wraz z pompowniami przewałowymi dla celów przeciwpowodziowych. Zadanie to zostało zrealizowane przez miasto, przy udziale Tarnowskiego Klastra Przemysłowego S.A. jako partnera. Obecnie w fazie przygotowania jest kolejny projekt - „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap II” w ramach MRPO - działanie 4.3B „Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”. Projekt realizowany będzie przez miasto wspólnie z Tarnowskim Klasterem Przemysłowym S.A. jako partnerem.

Obydwa projekty, w ogólnym, założeniu mają wpłynąć na stworzenie atrakcyjnego obszaru inwestycyjnego do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania, wyróżniającego się zwartością, dogodną (skomunikowaną z autostradą) lokalizacją oraz przygotowaną infrastrukturą. Realizacja projektów przyczyni się do scalenia i rozszerzenia istniejącego Parku Przemysłowego „Mechaniczne”. Co więcej, rozbudowa SAG umożliwi pozyskanie inwestorów zewnętrznych, zaspokojenie ich potrzeb i stworzenie warunków do lokowania się kolejnych, nowych podmiotów gospodarczych na terenie Tarnowa i tym samym nowych miejsc pracy.

W opracowaniu jest już koncepcja Programowo-Przestrzenna dla przedsięwzięcia pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - etap III”. W przypadku możliwości aplikowania z tym projektem w ramach MRPO - działanie 4.3B „Strefy aktywności gospodarczej o powierzchni powyżej 20 ha”, Tarnów jako beneficjent, będzie ubiegać się o dofinansowanie w/w przedsięwzięcia.

4.3. Pomoc publiczna

Przedsiębiorcy inwestujący na terenie Tarnowskiej Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE) mogą uzyskać pomoc publiczną przyznawaną w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Warunkiem niezbędnym do uzyskania pomocy publicznej jest pozyskanie zezwolenia od Krakowskiego Parku Technologicznego na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy. Małe firmy otrzymują najwyższy poziom pomocy publicznej, który w województwie małopolskim wynosi 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, średnie firmy mogą liczyć na 60%, natomiast duże firmy na 50%. Ulgę w podatku dochodowym mogą uzyskać realizujące nowe projekty inwestycyjne firmy, które spełniają równocześnie dwa kryteria:

- minimalna kwota inwestycji na terenie SSE wynosi 100 tys. euro,
- prowadzona działalność gospodarcza spełnia warunki do udzielenia pomocy publicznej określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 232, poz. 1552, z późn. zm.).

Na terenie stref aktywności gospodarczej firmy posiadają możliwość uzyskania zwolnienia z opłacania podatku od nieruchomości. Funkcjonujące zwolnienia przysługują na zasadzie praw nabytych, a ulgi stanowią pomoc publiczną regionalną. Ulgi te wynikają z:

- uchwały Nr XII/184/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców działających na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie - Podstrefa Tarnów,
- uchwały Nr LI/983/2006 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 października 2006 r. w sprawie udzielania przez Gminę Miasta Tarnowa pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją (Zielony Park Przemysłowy „Kryształowy”, Specjalna Strefa Ekonomiczna w Krakowie - Podstrefa Tarnów, Park Przemysłowy „Mechaniczne”),
- uchwały Nr XL/550/2009 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 października 2009 r. w sprawie warunków udzielania przez Gminę Miasta Tarnowa zwolnień od podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną.

Terytorialnie zwolnienia obowiązują na terenie Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”, Parku Przemysłowego „Mechaniczne” oraz na terenach SSE.

Udzielanie pomocy publicznej postrzegane jest jako zjawisko negatywne, kojarzy się bowiem ze wsparciem tych podmiotów, które radzą sobie najgorzej. Od 2007 r. w Tarnowie obserwuje się tendencję wzrostową w zakresie udzielania pomocy publicznej. Jednak znaczna część tej pomocy (udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie) dotyczy dotacji na rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej (doposażenie stanowisk pracy). Można zatem mówić o udzielaniu pomocy publicznej w pozytywnym, rozwojowym dla firm znaczeniu. Kwota udzielonej w 2012 r. pomocy publicznej wyniosła 14.536.296,77 zł (w tym 11.570.143,16 zł stanowi pomoc udzielona przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie). Pomoc publiczna udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie w 2012 r. była udzielona w następujących formach:

- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego - art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm., dalej: ustawa o promocji zatrudnienia),
- prace interwencyjne - art. 51 ust. 1, art. 59 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia,

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne - art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej przez osobę niepełnosprawną - art. 12a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.),
- refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej - art. 26e ustawy o rehabilitacji zawodowej,
- staże - art. 66a ustawy o promocji zatrudnienia.

Pomoc publiczna udzielana przez Gminę Miasta Tarnowa (decyzje wydawane przez Prezydenta Miasta Tarnowa) dotyczy również umorzenia, odroczenia lub rozłożenia na raty podatku od nieruchomości w sytuacji, gdy u przedsiębiorcy powstaje zaległość podatkowa (spowodowana np. przejściowymi trudnościami w spłaceniu zobowiązań) lub też w przypadku firm dokonujących nowych inwestycji i tworzących nowe miejsca pracy. Zwolnienia obejmują tereny Zielonego Parku Przemysłowego „Kryształowy”, Parku Przemysłowego „Mechaniczne” oraz SSE. Oczywiście występuje szereg warunków, które firma musi spełnić, aby móc skorzystać ze zwolnienia podatkowego. Warunki korzystania z tego rodzaju pomocy publicznej określają uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie, w szczególności są to:

- zgłoszenie Prezydentowi Miasta Tarnowa zamiaru korzystania ze zwolnienia podatkowego,
- dokonanie nowej inwestycji,
- zatrudnienie nowych pracowników,
- podpisanie zobowiązania o utrzymaniu nowej inwestycji przez okres 5 lat (duże firmy) lub 3 lat (małe i średnie przedsiębiorstwa),
- podpisanie zobowiązania o utrzymaniu nowoutworzonych miejsc pracy przez okres 5 lat (duże firmy) lub 3 lat (małe i średnie przedsiębiorstwa).

W 2012 r. pomocy publicznej w spłacie podatków i należności cywilnoprawnych udzielono na kwotę 3.468,665.66 zł. Pomoc tą stanowiły ulgi w postaci zwolnień, umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty.

W 2012 r. udzielono podatnikom ulg w spłacie podatków w formie umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty w łącznej kwocie 2.224,612,20 zł.

W 2012 r., na podstawie delegacji ustawowej oraz uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie, udzielono również zwolnień z podatku od nieruchomości na ogólną kwotę 2.236.272 zł.

W zakresie należności cywilno-prawnych ulgi w postaci umorzeń, odroczeń terminu płatności oraz rozłożenia na raty w 2012 r. zamknęły się kwotą 299.426,02 zł.

4.4. Instytucje otoczenia biznesu

Instytucje otoczenia biznesu działające w Tarnowie w 2012 r.:

- 1) Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie,
- 2) Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie,
- 3) Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Tarnowie,
- 4) Polskie Stowarzyszenie Chrześcijańskich Przedsiębiorców w Tarnowie,
- 5) Powszechna Agencja Handlowa w Tarnowie,
- 6) Małopolska Izba Rolnicza - Biuro w Tarnowie,

- 7) Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.,
- 8) Naczelna Organizacja Techniczna - Rada w Tarnowie,
- 9) Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji,
- 10) Punkt Informacyjny FEM (Fundusze Europejskie w Małopolsce) w Tarnowie,
- 11) Fundacja im. Hetmana Jana Tarnowskiego,
- 12) Biuro Terenowe Fundacji Rozwoju Regionu Rabka w Tarnowie,
- 13) Tarnowskie Forum Przedsiębiorczości.

Ponadto, z inicjatywy radnych - członków Komisji Rozwoju i Spraw Komunalnych Rady Miejskiej w Tarnowie, Prezydent Miasta Tarnowa zarządzeniem Nr 73/2012 z dnia 13 marca 2012 r. powołał Zespół do spraw wspierania miejscowych przedsiębiorców, którego celem działania jest opracowanie programu wspierania miejscowych przedsiębiorców, poprzez, m.in.:

- rozpoznanie prawnych możliwości samorządu w zakresie wspierania przedsiębiorców,
- określenie skutków finansowych wdrożenia regulacji prawnych,
- przygotowanie harmonogramu wdrożenia usprawnień,
- okresową kontrolę efektów wdrożeń.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele władz miejskich i miejskich jednostek organizacyjnych.

W 2012 r. Zespół zajmował się zagadnieniami, takimi jak:

- możliwość wprowadzenia dodatkowych zajęć z przedsiębiorczości w tarnowskich placówkach oświatowych,
- oferta tarnowskich placówek oświatowych a zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy,
- start'upy i ich rola dla przedsiębiorców,
- możliwość utworzenia Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości w strukturach tarnowskich uczelni wyższych,
- możliwość utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości w strukturach Tarnowskiego Klastra Przemysłowego S.A.,
- finansowanie działalności gospodarczej - system pożyczek i poręczeń kredytowych,
- podatki lokalne - regulacje prawne, ulgi jakie miasto może zaoferować przedsiębiorcom,
- dostępność terenów inwestycyjnych w mieście.

Należy tu również wymienić Biuro Obsługi Przedsiębiorców, które działa w strukturach Urzędu Miasta Tarnowa (Centrum Obsługi Mieszkańców) i w ramach swojej działalności realizuje zadania w następujących blokach tematycznych:

- działania z zakresu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministra Gospodarki,
- udzielanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- kompleksowa obsługa inwestora,
- projektowanie graficzne i opracowanie merytoryczne ofert inwestycyjnych miasta,
- doradztwo w zakresie środków z Unii Europejskiej,
- pomoc publiczna dla firm (w tym projektowanie programów pomocowych),
- moderowanie sekcji „Biznes” portalu www.tarnow.pl,

- logistyka imprez gospodarczych oraz organizacja szkoleń dla przedsiębiorców i osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą,
- współpraca z inwestorami i developerami w zakresie oferowania gminnych ofert inwestycyjnych.

5. RYNEK PRACY

5.1 Poziom i struktura bezrobocia

Na przestrzeni 2012 r. liczba bezrobotnych zwiększyła się o 760 osób, z 5.334 na koniec 2011 r., do 6.094 osób na koniec 2012 r.

W lutym poziom bezrobocia wzrósł do 5,9 tys. osób, a następnie spadał aż do poziomu minimalnego 5,4 tys. osób, który osiągnął na koniec czerwca 2012 r. W okresie lipiec-październik oscylował pomiędzy 5,4-5,5 tys. osób. W listopadzie poziom bezrobocia wzrósł do 5,8 tys. osób, a na koniec grudnia przekroczył 6 tys. osób.

Tabela nr 13: Zjawiska na rynku pracy w Tarnowie (stan na 31 grudnia)

Zjawisko	2011	2012
Liczba bezrobotnych	5.334 osoby	6.094 osoby
Stopa bezrobocia	9,1%	10,4%
Oferty pracy od pracodawców z Tarnowa	3.583	3.758
Zatrudnienie bezrobotnych	2.901 osób	2.830 osób
Zwolnienia grupowe w zakładach pracy z terenu Tarnowa	262 osoby	726 osób
Odsetek bezrobotnej młodzieży	20,4%	18,2%
Odsetek osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia	20,7%	22,2%
Bezrobotne osoby niepełnosprawne poszukujące pracy	618 osób	760 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie

Na koniec 2012 r. stopa bezrobocia w Tarnowie wyniosła 10,4% i plasowała miasto na drugiej pozycji w województwie licząc od najniższego poziomu tego wskaźnika. Średnia stopa bezrobocia w Małopolsce wynosiła 11,5%, a średnia w kraju 13,4%.

Tabela nr 14: Stopa bezrobocia w latach 2011-2012

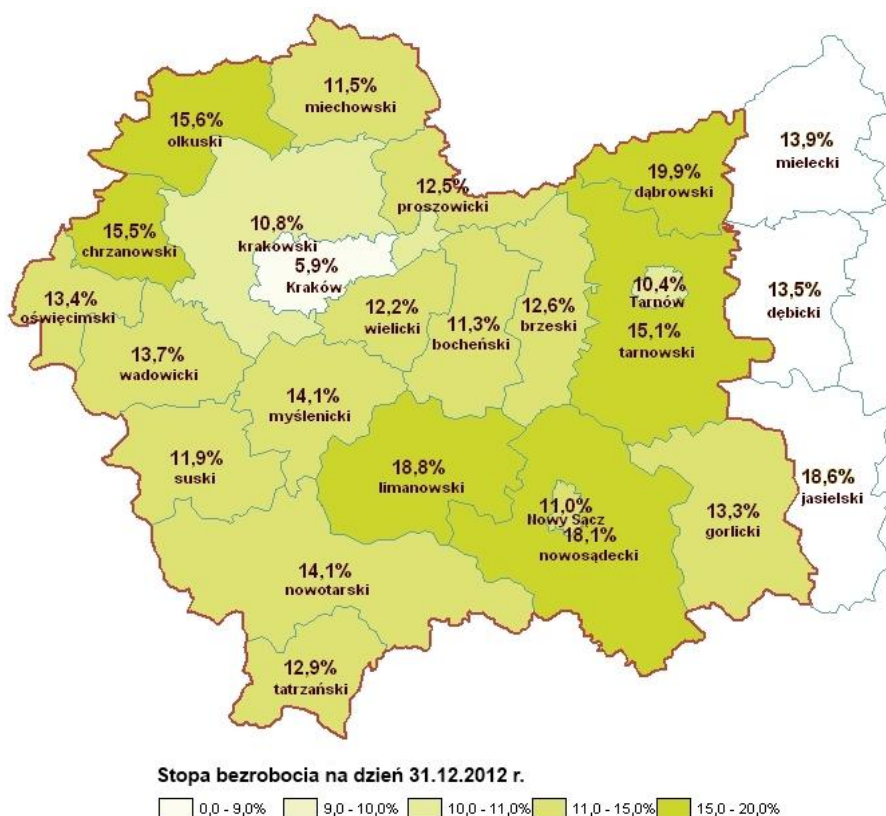
Stopa bezrobocia	Stan na 31 grudnia		Zmiana „rok do roku”
	2011*	2012	
Polska	12,5%	13,4%	wzrost o 0,9%
Małopolska	10,5%	11,5%	wzrost o 1,0%
Powiat tarnowski	13,5%	15,1%	wzrost o 1,6%
Tarnów	9,1%	10,4%	wzrost o 1,3%

*Stopa bezrobocia za okres od grudnia 2011 r. do sierpnia 2012 r. została zmieniona po korekcie wprowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny. Wskaźnik został skorygowany na podstawie ostatecznej liczby pracujących poza rolnictwem indywidualnym oraz z uwzględnieniem wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

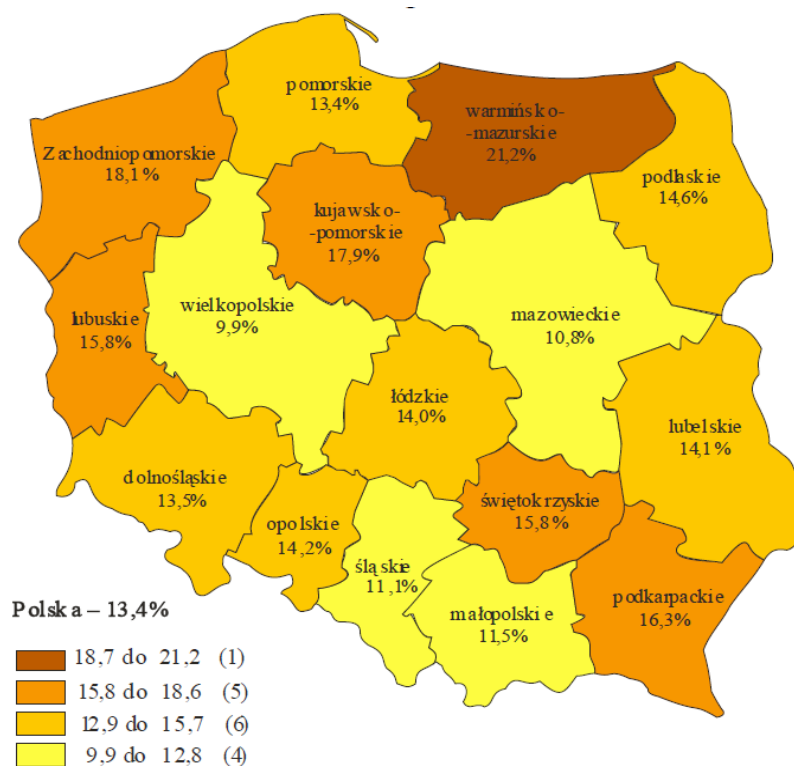
W grudniu 2012 r., w porównaniu do miesiąca poprzedniego, nastąpił wzrost stopy bezrobocia: w Małopolsce średnia stopa bezrobocia wzrosła o 0,4 punktu, w Polsce oraz w mieście Tarnowie wzrosła o 0,5 punktu, a w powiecie tarnowskim wzrosła o 1,0 punkt.

Wykres nr 2: Stopa bezrobocia w Małopolsce

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

Wykres nr 3: Stopa bezrobocia wg województw - stan na koniec 2012 r.

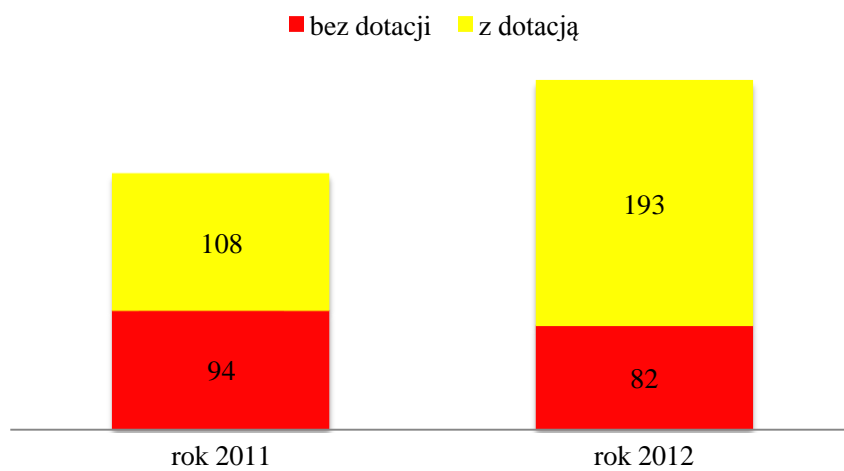

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2012 r. wzrosła liczba ofert pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (PUP) pozyskał 3.758 ofert pracy i stażu od pracodawców z terenu Tarnowa (z całego regionu 5.923 oferty) i było to o 175 ofert więcej aniżeli w 2011 r. Wzrost liczby ofert pracy spowodowany był głównie przez zwiększony wpływ liczby ofert subsydiowanych, tworzonych w oparciu o środki Funduszu Pracy (FP) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Zanotowano 36% wzrost liczby osób bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą - 275 bezrobotnych mieszkańców Tarnowa podjęło działalność gospodarczą, w tym 193 osoby skorzystały z dotacji udzielanej przez PUP na uruchomienie własnej działalności.

Wykres nr 4: Bezrobotni, którzy podjęli działalność gospodarczą w latach 2011-2012

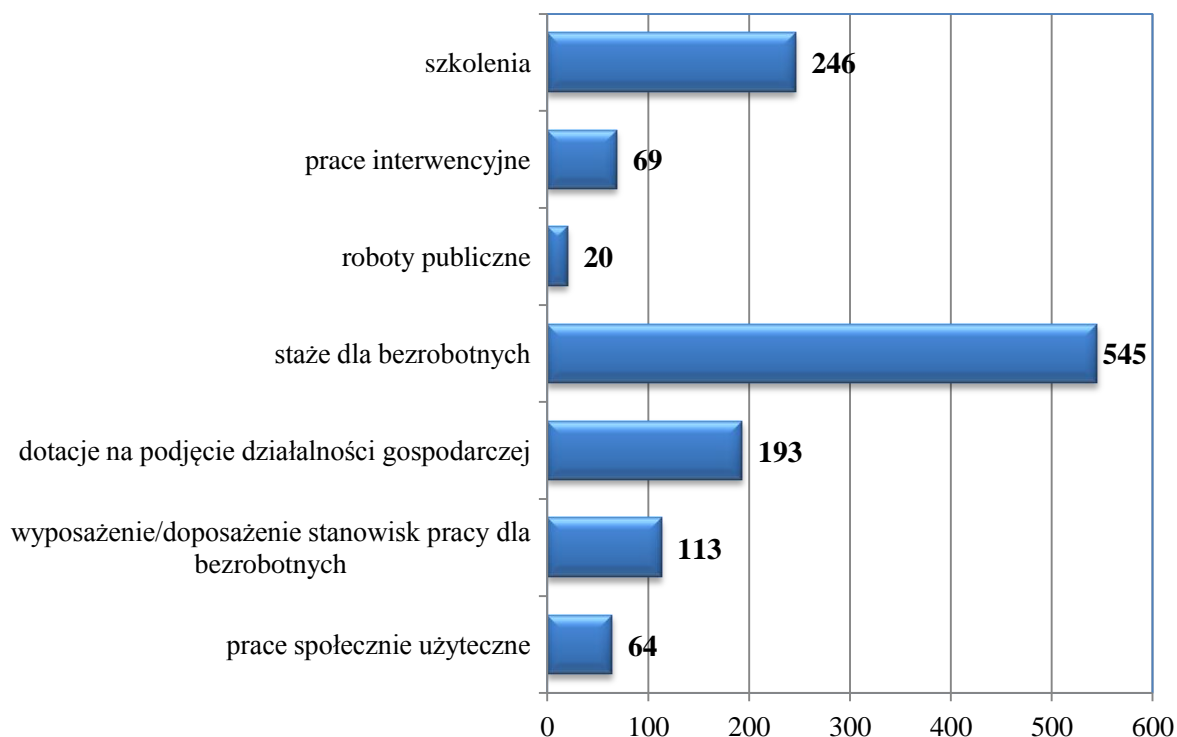

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

W 2012 r. zwolnienia grupowe w zakładach pracy w regionie tarnowskim były zdecydowanie wyższe niż rok wcześniej. Na przestrzeni roku 13 pracodawców z Tarnowa dokonało zwolnień grupowych, na skutek których pracę straciło 726 osób. Najliczniejsze zwolnienia odnotowano w przedsiębiorstwach: POLDIM S.A. (451 osób), ABM Solid S.A. (131 osób), Zakłady Mechaniczne Tarnów S.A. (27 osób), Izba Wytrzeźwień (23 osoby).

5.2 Działania na rzecz bezrobotnych

Wykres nr 5: Osoby bezrobotne i poszukujące pracy z Tarnowa zaktywizowane w ramach programów wsparcia finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy w 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie

1) Projekt systemowy „Czas na pracę”

W 2012 r. PUP kontynuował realizację projektu systemowego „Czas na pracę”, który jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) 2007-2013 poddziałanie 6.1.3 - Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Realizacja tego projektu rozpoczęła się w 2008 r., a okres jego realizacji dotyczy całego okresu wdrażania POKL (do końca 2013 r.). Projekt realizowany jest na podstawie umowy ramowej podpisanej w kwietniu 2008 r. z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie. Celem projektu jest pomoc w podjęciu zatrudnienia lub samozatrudnienia oraz reintegracja z rynkiem pracy osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP, poprzez poprawę ich aktywności i atrakcyjności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia i samozatrudnienia.

Do projektu w pierwszej kolejności rekrutowane były osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia, niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne oraz osoby bezrobotne do 25. roku życia. W 2012 r. do uczestnictwa w projekcie z regionu tarnowskiego przystąpiło łącznie 1.054 osoby, w tym 374 mieszkańców Tarnowa.

2) Projekt konkursowy „Przyjemne z pożytecznym - staże w Niemczech dla osób bezrobotnych”

PUP od grudnia 2012 r. realizuje projekt w ramach programu Leonardo da Vinci będącego częścią programu edukacyjnego Unii Europejskiej „Uczenie się przez całe życie” (Lifelong

Learning Programme), przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Projekt realizowany będzie do listopada 2013 r., a jego wartość wynosi 82.290 euro. Celem projektu jest wyposażenie 30-stu uczestników w kwalifikacje, wiedzę, kompetencje społeczne i doświadczenie zawodowe podczas przygotowania pedagogiczno-kulturowo-językowego oraz pobytu na 9-tygodniowych stażach zagranicznych w Bad Freienwalde, w Niemczech.

Adresatami projektu są osoby bezrobotne, zarejestrowane w PUP, posiadające podstawową znajomość języka niemieckiego, przede wszystkim osoby do 25. roku życia, nie posiadające doświadczenia zawodowego, kwalifikacji zawodowych czy umiejętności poszukiwania pracy oraz długotrwale bezrobotne.

Projekt przewiduje zorganizowanie i realizację przygotowania językowego i kulturowego w formie intensywnego kursu języka niemieckiego, ze szczególnym uwzględnieniem słownictwa branżowego, niezbędnego do komunikacji na stanowisku: barman, cukiernik, elektryk, florysta, kelner, kucharz, piekarz, mechanik samochodowy, monter instalacji sanitarnych, pracownik ogólnobudowlany, stolarz, murarz, opiekun osób starszych, z elementami wiedzy o obyczajowości i dorobku historyczno-kulturowym Niemiec oraz o organizacji pracy w Niemczech. W ramach projektu przewidziano również zajęcia z zakresu przygotowania pedagogicznego, którego program będzie obejmował, m.in. trening: integracyjny, aktywności i kompetencji społecznych oraz planowanie kariery zawodowej.

Staż dla uczestników projektu odbywać się będą w zakładach pracy funkcjonujących na terenie Niemiec na podstawie umowy o współpracy zawartej przez PUP ze Stowarzyszeniem na rzecz Wspierania Zatrudnienia i Kwalifikacji Zawodowych Bad Freienwalde.V w dwóch terminach: marzec-maj i czerwiec-sierpień 2013 r.

W ramach projektu przewiduje się także sfinansowanie kosztów dojazdu na miejsce odbywania stażu i powrotu do kraju, zakwaterowania z pełnym wyżywieniem, ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, kosztów leczenia za granicą, ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w trakcie podróży do Niemiec oraz w trakcie pobytu za granicą, a także dodatek na utrzymanie w formie „kieszonkowego”.

Po zakończonym stażu każdy z uczestników otrzyma, przygotowany przez Instytucję wysyłającą i Instytucję przyjmującą Certyfikat Europass - Mobility, potwierdzający nabyte kwalifikacje, honorowany na europejskim rynku pracy.

3) Projekt konkursowy „Nasze kadry – naszym atutem”

Projekt „Nasze kadry – naszym atutem” został zrealizowany przez PUP w ramach POKL 2007-2013 poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie, zgodnie z umową o dofinansowanie realizacji projektu z grudnia 2009 r. Całkowita wartość projektu wynosiła 480.420 zł. W 2012 r. pozyskano na realizację projektu 173.547 zł. Projekt był finansowany w 85% przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i w 15% z krajowych środków publicznych. Realizacja projektu trwała 3 lata (2010-2012), a w jego ramach utrzymano i wzmocniono obowiązujące standardy zatrudnieniowe w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz zapewniono dalszy rozwój i podnoszenie jakości świadczonych przez PUP usług m.in. poprzez podwyższanie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników.

W ramach projektu refundowane były koszty zatrudnienia pięciu doradców zawodowych (łącznie w wymiarze 4 etatów) i jednego pośrednika pracy (w wymiarze 1 etatu) oraz

finansowane koszty szkoleń dla trzech liderów klubu pracy oraz trzech specjalistów ds. rozwoju zawodowego.

4) Partnerski projekt konkursowy „3D–Dojrzałi–Doświadczeni–Docenieni”

Od listopada 2009 r. PUP realizował wraz z innymi urzędami pracy z subregionu projekt „3D-Dojrzałi-Doświadczeni-Docenieni”, którego liderem była Fundacja im. Jana Hetmana Tarnowskiego. Realizacja projektu zakończyła się w październiku 2012 r. Przedsięwzięcie było realizowane w ramach POKL 2007-2013 poddziałanie 6.1.1 - Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy i było kompleksowo kierowane do osób bezrobotnych, powyżej 45. roku życia, zamieszkujących na terenie miasta Tarnowa lub powiatu tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego czy dąbrowskiego. Projekt zakładał osiągnięcie celu poprzez świadczenie wsparcia przede wszystkim w zakresie:

- poradnictwa psychologicznego i zawodowego (indywidualnego i grupowego),
- warsztatów z zakresu technik aktywnego i efektywnego poszukiwania pracy,
- szkoleń dotyczących nabywania kompetencji kluczowych,
- różnotematycznych szkoleń zawodowych (grupowych i indywidualnych),
- staży pozwalających zdobyć niezbędne na rynku pracy doświadczenie zawodowe,
- pośrednictwa pracy.

W ramach projektu zrekrutowano ogółem 468 osób, z czego udział w projekcie zakończyło 450 osób, a pracę podjęły 122 osoby. W powiecie tarnowskim w ramach projektu zrekrutowano 253 osoby (w tym 154 kobiety i 99 mężczyzn), z czego udział w projekcie zakończyło 247 osób (w tym 151 kobiet i 96 mężczyzn). Pracę podjęło 71 osób (w tym 43 kobiety i 28 mężczyzn).

5) Projekt konkursowy „Akademia pracy”

W 2012 r. PUP zakończył realizację projektu „Akademia pracy”, który wdrażany był w ramach POKL 2007-2013 poddziałanie 7.2.1 - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem projektu była aktywizacja zawodowa i społeczna bezrobotnych kobiet, zarejestrowanych nieprzerwanie w PUP przez ponad 24 miesiące lub też kobiet powracających po urloпах macierzyńskich i wychowawczych, które utraciły zatrudnienie i posiadały status osoby bezrobotnej. Wszystkie działania organizowane dla kobiet uczestniczących w projekcie miały na celu:

- wzrost umiejętności i kompetencji komunikacyjnych i społecznych oraz podniesienie samooceny,
- zdobycie wiedzy ułatwiającej funkcjonowanie na rynku pracy oraz wzrost aktywności zawodowej,
- nabycie, wzrost, zmianę lub dostosowanie kwalifikacji i umiejętności do potrzeb rynku pracy,
- zdobycie doświadczenia zawodowego,
- wzmocnienie mobilności.

W ramach projektu uczestniczkom zostały zaproponowane bezpłatne usługi odpowiadające indywidualnie dobranym ścieżkom aktywizacji zawodowej (Indywidualnym Planom Działania) w zakresie:

- poradnictwa zawodowego (z formy skorzystało 112 kobiet),
- kursów motywujących z zakresu aktywnego poszukiwania pracy (z formy skorzystało 107 kobiet),

- szkoleń z zakresu nabywania kluczowych kompetencji zawodowych - szkolenia komputerowe z językiem angielskim (z formy skorzystało 45 kobiet),
- różnotematycznych szkoleń zawodowych (z formy skorzystało 102 kobiety),
- staży (z formy skorzystało 64 kobiety),
- pośrednictwa pracy (z formy skorzystało 98 kobiet, w tym 89 kobiet w ramach skierowania do pracodawcy).

Kobiety uczestniczące w projekcie otrzymywały wsparcie towarzyszące w postaci zwrotu kosztów dojazdu oraz zwrotu kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną, poniesionych w związku z uczestnictwem w ramach odbywanych form wsparcia.

W trakcie realizacji projektu przeprowadzono badania ankietowe dot. oczekiwań względem projektu oraz ankietą zakończenia udziału w projekcie. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do ewaluacji projektu i pozwoliły na podsumowanie rezultatów „miękkich” oraz na dostosowanie proponowanych form wsparcia do oczekiwań uczestniczek projektu.

Ogółem do udziału w projekcie przystąpiło 112 uczestniczek. W wyniku udziału w projekcie 31 uczestniczek podjęło zatrudnienie, w tym 7 kobiet podjęło aktywność zawodową w ramach spółdzielni socjalnej. Pozwoliło to osiągnąć efektywność zatrudnieniową na poziomie 27,67% (wyższą o 7,67% od planowanej).

6) Projekt konkursowy „Zatrudnienie z doświadczeniem”

W sierpniu 2012 r. PUP przystąpił do realizacji projektu „Zatrudnienie z doświadczeniem”, wdrażanego w ramach POKL 2007-2013 poddziałanie 6.1.1 - Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Realizacja projektu planowana jest do lipca 2014 r. Głównym celem projektu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych, w wyniku której uczestnicy projektu nabędą niezbędne na rynku pracy umiejętności, doświadczenie oraz podejmą zatrudnienie w ramach subsydiowanych miejsc pracy. Adresatami projektu są bezrobotni mężczyźni powyżej 50. roku życia, zamieszkujący powiat tarnowski, zarejestrowani w PUP. W ramach projektu planowane jest zidentyfikowanie potrzeb uczestników projektu, wzrost ich samooceny i wiary we własne możliwości ponadto nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz wyposażenie uczestników w kompetencje kluczowe informatyczno-językowe, jak również doświadczenie zawodowe. W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe (Indywidualne Plany Działań),
- kursy z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy,
- szkolenia kompetencyjne (informatyczne, połączone z językiem angielskim),
- staże trwające do 6 miesięcy,
- subsydiowane zatrudnienie w postaci miejsc interwencyjnych trwających do 12 miesięcy.

7) Programy specjalne: „Zaczynamy!” i „Dam radę”

W czerwcu 2012 r. PUP rozpoczął realizację dwóch programów specjalnych: dla osób do 30. roku życia - „Zaczynamy!” i dla osób po 50. roku życia - „Dam radę”. Programy finansowane są w ramach przyznanych dodatkowych środków rezerwy FP. Do udziału w programach zaproszono pracodawców, którzy korzystając z pozyskanych przez PUP środków finansowych, współpracują przy organizowaniu miejsc pracy dla uczestników programów.

Uczestnicy programów oprócz standardowych usług (pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia) i instrumentów rynku pracy (staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla

skierowanego bezrobotnego, roboty publiczne) skorzystali z tzw. specyficznych elementów wspierających zatrudnienie, które polegały na finansowaniu racjonalnych wydatków, innych niż usługi i instrumenty rynku pracy, niezbędnych do realizacji działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników programu specjalnego, adekwatnych do uwarunkowań lokalnego rynku pracy. Obejmowały w szczególności: zakup środków trwałych, materiałów i usług, niezbędnych w procesie aktywizacji zawodowej lub utrzymaniu miejsc pracy.

W ramach programu „Zaczynamy!” zaoferowano następujące elementy specyficzne:

- przeszkolenie z zakresu wykorzystania Video CV jako nowoczesnej formy autoprezentacji i techniki skutecznego poszukiwania pracy,
- „teczkę kariery”, na którą składał się Indywidualny Plan Działania oraz profesjonalnie przygotowane przy pomocy doradcy zawodowego dokumenty aplikacyjne,
- środki finansowe w wysokości do 1.000 zł wypłacane jednorazowo na sfinansowanie kosztów dojazdu do pracy lub zakup roweru, sfinansowanie kosztów związanych z wizażem osobistym sprzyjającym autopromocji na rynku pracy (np. fryzjer, kosmetyczka, zakup garderoby czy też odzieży roboczej),
- premię dla pracodawców w wysokości 1.000 zł z tytułu zatrudnienia osoby bezrobotnej, która zakończyła staż,
- premię motywacyjną w wysokości 1.000 zł dla osób bezrobotnych, które odbędą staż i samodzielnie znajdą zatrudnienie w zakładach pracy innych niż te, w których odbywali staże,
- dodatkowe środki finansowe do wysokości 1.500 zł na pokrycie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w początkowym okresie jej funkcjonowania, (m.in. koszty obsługi księgowej, konsultacji i doradztwa prawnego, wynajmu lokalu, mediów, koszty związane z ubezpieczeniem społecznym).

Formy wsparcia realizowane w ramach programu:

- poradnictwo zawodowe dla 225 uczestników programu (w tym opracowanie Indywidualnego Planu Działania),
- pośrednictwo pracy dla 191 uczestników programu, w celu udzielania pomocy bezrobotnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,
- organizacja staży dla 160 uczestników programu,
- refundacja kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy dla kierowanego bezrobotnego dla 31 uczestników programu,
- przyznawanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej wraz ze szkoleniem z zakresu podstaw przedsiębiorczości i marketingu dla 34 uczestników programu specjalnego.

Wartość programu specjalnego „Zaczynamy!” wynosi 2.326.260 zł.

W ramach programu „Dam radę” zaplanowano i zastosowano elementy specyficzne wspierające zatrudnienie - w tym programie wyrażone jako tzw. Pakiet indywidualny o wartości do 1.400 zł, w skład którego weszły:

- sfinansowanie dojazdu do pracy - komunikacja publiczna, dojazd samochodem, możliwość zakupu roweru,
- sfinansowanie działań związanych z wizażem osobistym sprzyjającym autopromocji (np. doradztwo, fryzjer, kosmetyczka, zakup garderoby, zakup torby/plecaka, badania lekarskie, usługi stomatologiczne),

- środki finansowe na pokrycie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w początkowym okresie jej funkcjonowania (m.in. koszty obsługi księgowej, konsultacji i doradztwa prawnego, wynajmu lokalu, mediów, koszty związane z ubezpieczeniem społecznym).

Pakiet indywidualny tworzono szczegółowo i indywidualnie dla każdego uczestnika programu przy uwzględnieniu ich osobistych potrzeb.

Formy wsparcia zrealizowane w ramach programu:

- pomoc w poszukiwaniu pracy – poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy udzielone 36 uczestnikom programu,
- organizacja miejsc pracy w ramach robót publicznych dla 21 uczestników programu,
- miejsca pracy organizowane w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz ze szkolenia kompetencyjnego (podstawy obsługi komputera) dla 11 uczestników programu,
- jednorazowo udzielane środki na podjęcie działalności gospodarczej z możliwością skorzystania ze szkolenia kompetencyjnego (podstawy obsługi komputera) dla 4 uczestników programu.

Wartość programu specjalnego „Dam radę” wynosi 600.000 zł.

8) Program „Razem łatwiej” – aktywizacja bezrobotnych z terenów dotkniętych klęskami żywiołowymi

W sierpniu 2012 r. PUP rozpoczął realizację programu „Razem łatwiej”, skierowanego do osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, które w latach 2010-2011 zamieszkiwały na terenie powiatu tarnowskiego w gospodarstwach domowych dotkniętych skutkami klęsk żywiołowych lub/i osoby, które w latach 2010-2011 pracowały w czasie wystąpienia klęsk żywiołowych u pracodawców, dotkniętych skutkami tych klęsk i spowodowały one redukcję ich miejsc pracy.

Program zawiera:

- objęcie Indywidualnym Planem Działania wszystkich uczestników programu,
- świadczenie usług pośrednictwa pracy (staże, roboty publiczne, miejsca pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy),
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2012 r. do programu przystąpiło 111 osób bezrobotnych, którzy skorzystali z następujących form wsparcia:

- roboty publiczne (70 osób),
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (26 osób),
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (7 osób),
- staż (8 osób).

Program finansowany był ze środków FP, a jego wartość wyniosła 1.104.000 zł.

9) Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej realizowane w ramach dodatkowych środków FP

W sierpniu 2012 r. PUP pozyskał środki w kwocie 3.340.800 zł na realizację programów:

- dla bezrobotnych do 30. roku życia (zaktywizowano 449 osób),
- dla bezrobotnych powyżej 50. roku życia (zaktywizowano 81 osób),

- dla bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (zaktywizowano 157 osób).

Ponadto we wrześniu 2012 r. PUP pozyskał środki w kwocie 432.000 zł na realizację programu dla bezrobotnych od 30. do 50. roku życia. W ramach tego programu 26 osób bezrobotnych otrzymało jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej.

10) Projekt konkursowy „Profesjonalne kadry”

W listopadzie 2012 r. PUP otrzymał również dofinansowanie na realizację projektu „Profesjonalne kadry”, którego realizacja planowana jest od stycznia 2013 r. do czerwca 2015 r. w ramach POKL 2007-2013 poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie. Całkowita wartość projektu wynosi 729.881 zł, a finansowany jest w 85% ze środków EFS i w 15% z krajowych środków publicznych.

Głównym celem przedsięwzięcia jest utrzymanie i wzmocnienie przyrostu zatrudnienia wśród doradców zawodowych i pośredników pracy PUP względem obowiązującego poziomu referencyjnego oraz podniesienie jakości usług świadczonych przez PUP.

Aby osiągnąć zaplanowany efekt końcowy, planuje się m.in. wsparcie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy oraz specjalistyczne szkolenia dla kluczowych pracowników PUP.

Działania te spowodują wzrost dostępności usług PUP oraz wzrost specjalistycznych kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników PUP. Przyczynią się również do wzrostu zadowolenia pracowników z wykonywanej pracy, a to z kolei przełoży się bezpośrednio na wzrost zadowolenia klientów PUP z jakości świadczonych usług.

11) Aktywizacja osób niepełnosprawnych

W 2012 r. PUP prowadził działania na rzecz mieszkańców Tarnowa w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (671.069 zł). Działania PUP w tej sferze obejmowały:

- aktywizację 13 osób poprzez utworzenie 13 stanowisk pracy (refundacja kosztów ich wyposażenia),
- przeszkolenie 12 osób,
- rozpoczęcie stażu przez 2 osoby,
- przyznanie 9 osobom środków na podjęcie działalności gospodarczej.

6. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA

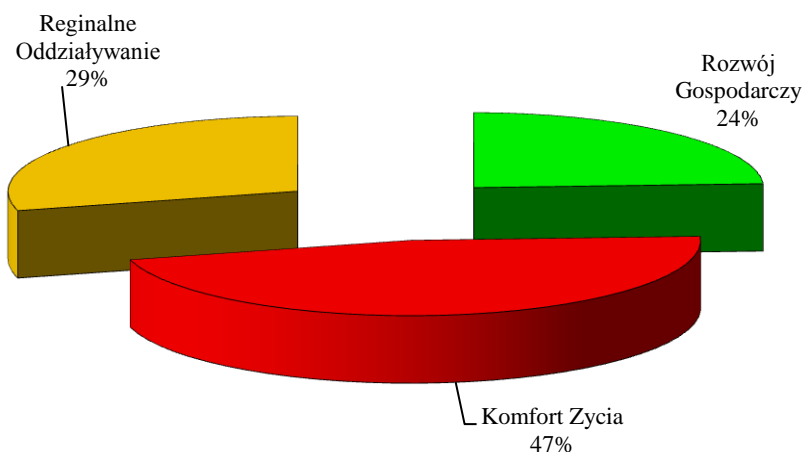
„Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2020” (Strategia) została przyjęta przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XI/111/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. Strategia jest podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju miasta oraz stanowi punkt wyjścia dla wszelkiej aktywności samorządu.

Zawarta w Strategii wizja miasta brzmi: „Tarnów - miasto komfortu i rozwoju, pomnażające bogactwa”. Realizacja tak przyjętej wizji przebiega poprzez koncentrację działań w trzech obszarach polityki rozwoju: Rozwój Gospodarczy, Komfort Życia oraz Regionalne Oddziaływanie.

Dla każdego z wyżej wymienionych obszarów wskazano cel strategiczny, będący oczekiwanym wyróżnikiem Tarnowa w danym obszarze i wyrażający jego pożądany stan w 2020 r. oraz zaproponowano listę celów operacyjnych.

Ze względu na okres objęty Strategią oraz liczbę celów operacyjnych, w kwietniu 2012 r., uwzględniając możliwości finansowe budżetu miasta, programem „Tarnów 2015” wyznaczono krótkoterminowe cele i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w okresie do 2015 r. W programie założono 120 przedsięwzięć (nieinwestycyjnych i inwestycyjnych).

Wykres nr 6: Udział obszarów strategicznych w przedsięwzięciach ogółem

Źródło: Centrum Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa

Przedsięwzięcia ujęte w pierwszym obszarze (Rozwój Gospodarczy) mają na celu podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta oraz pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości. Głównymi projektami są tutaj: rozbudowa SAG „Mechaniczne” oraz rozbudowa infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność transportową terenów inwestycyjnych (w szczególności poprawa parametrów połączeń z węzłami autostrady A4 Tarnów-Zachód i Tarnów-Północ). Uwzględniając obecne trendy gospodarcze, priorytetem jest także wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, a w szczególności podmiotów kształtujących innowacyjność. Działania przewidziane w strategii ukierunkowane zostały na wzmocnienie siły rynkowej podmiotów rodzimych oraz stworzenie warunków do wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców. Za jeden z priorytetów uznano wspieranie i promowanie inicjatyw pobudzających przedsiębiorczość, głównie wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i wyższych. Jednym z celów przewidzianych do realizacji w tym obszarze jest także wypracowanie wspólnej oferty inwestycyjnej dla całego obszaru aglomeracji tarnowskiej, która byłaby w stanie zaspokoić bardzo zróżnicowane oczekiwania inwestorów, zarówno pod względem dostępu do terenów, jak i kadry oraz infrastruktury. Dlatego też podejmowane działania ukierunkowane są na pozyskiwanie inwestorów na podstawie szerokiej, wspólnej oferty aglomeracji tarnowskiej oraz zapewnienie kompleksowej obsługi inwestorów w ramach „Indywidualnego Opiekuna Inwestora”.

Przedsięwzięcia ujęte w drugim obszarze (Komfort Życia) mają na celu stworzenie dobrych warunków życia, pracy i funkcjonowania mieszkańców miasta oraz ich podtrzymywanie i podwyższanie. Głównymi projektami tego obszaru są prace inwestycyjne związane z budową, modernizacją i rewitalizacją wybranych obszarów miasta oraz budynków użyteczności publicznej, mające na celu podniesienie standardu miejskiej infrastruktury i zapewnienie wysokiej estetyki przestrzeni miejskich (m.in. termomodernizacja szkół i przedszkoli). Ważne dla tego obszaru są także działania miękkie, związane z podnoszeniem jakości kształcenia i wspieraniem uzdolnionych uczniów. Duży nacisk położono również na podnoszenie patriotyzmu lokalnego, wspieranie i popularyzację społecznych inicjatyw

obywateli, a także ich aktywności i kreatywności. Ponieważ komfort życia w mieście wiąże się szczególnie mocno z poczuciem bezpieczeństwa jego mieszkańców, realizowany jest również szereg zadań związanych z ochroną środowiska, a także z wielospecjalistyczną pomocą mieszkańcom, opieką długoterminową i poprawą bezpieczeństwa miasta.

Przedsięwzięcia ujęte w trzecim obszarze (Regionalne Oddziaływanie) związane są przede wszystkim z ugruntowaniem pozycji Tarnowa jako ośrodka regionalnego, charakteryzującego się silnym oddziaływaniem na sąsiadujące z miastem gminy. Dlatego wśród zadań składających się na ten obszar strategiczny zaakcentowane są szczególnie takie działania, które odnoszą się do mieszkańców nie tylko Tarnowa, ale także terenów do niego przyległych. Głównymi projektami realizowanymi w tym obszarze są zadania związane z rozwojem akademickiego i ponadlokalnego kształcenia (w tym m.in.: budowa budynku dydaktycznego w Zespole Szkół Muzycznych, uruchomienie kierunków artystycznych na tarnowskich uczelniach) oraz ze specjalistycznymi usługami medycznymi. Tarnów powinien umocnić swoją pozycję ponadlokalnego ośrodka usług medycznych i edukacji. Równie ważne w tym obszarze są przedsięwzięcia prowadzące do wzmocnienia wizerunku Tarnowa jako regionalnego centrum czasu wolnego oraz jego atrakcyjności turystycznej. Regionalne oddziaływanie to jednak nie tylko przyciąganie turystów i mieszkańców terenów sąsiednich, ale także współpraca z samorządami tych obszarów (szczególnie z powiatem tarnowskim) w zakresie m.in.: prowadzenia polityki rozwojowej oraz opracowania modeli współpracy w podstawowych obszarach życia mieszkańców.

W 2012 r. realizowano łącznie 84 zadania, z których część została zakończona, a to m.in:

- pierwszy etap rozbudowy SAG „Mechaniczne”,
- budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II i ul. Błonie,
- budowa nowego budynku przedszkola przy ul. Marii Dąbrowskiej,
- rewitalizacja centrum miasta,
- rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego,
- wdrażanie Platformy Zintegrowanych e-usług i Karty Mieszkańca,
- budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej,
- rekultywacja IV sektora składowiska odpadów komunalnych,
- adaptacja budynku przy ul. Pszennej na lokale komunalne,
- budowa budynku szkolno-dydaktycznego w Zespole Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego w Tarnowie,
- wdrożenie elektronicznego systemu obiegu i archiwizacji badań obrazowych w Specjalistycznym Szpitalu im. Edwarda Szczeklika SP ZOZ w Tarnowie.

7. FINANSE

7.1. Gminy Miasta Tarnowa

7.1.1. Środki własne Gminy

Plan budżetu Gminy Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2012 r. wyniósł po stronie dochodów 505.671.952,04 zł. Łączne, zrealizowane dochody miasta wyniosły 526.795.969,65 zł, stanowiąc 104,18 % uchwalonego planu rocznego.

Tabela nr 15: Budżet 2012 - wykonanie dochodów wg działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]
010	Rolnictwo i łowiectwo	30.582,04	32.391,42	105,92
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	1.845,00	0,00
500	Handel	1.092.000,00	1.126.386,21	103,15
600	Transport i łączność	10.138.389,00	10.768.008,61	106,21
630	Turystyka	145.000,00	184.090,36	126,96
700	Gospodarka mieszkaniowa	20.827.306,00	26.637.995,76	127,90
710	Działalność usługowa	2.064.292,00	2.040.922,76	98,87
750	Administracja publiczna	2.298.633,00	2.495.958,06	108,58
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	19.790,00	19.790,00	100,00
752	Obrona narodowa	3.000,00	2.944,87	98,16
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	13.301.489,00	13.465.673,58	101,23
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	182.390.758,00	189.952.269,98	104,15
758	Różne rozliczenia	186.052.788,00	186.738.076,97	100,37
801	Oświata i wychowanie	13.654.715,00	17.186.673,47	125,87
851	Ochrona zdrowia	9.335.357,00	9.196.988,73	98,52
852	Pomoc społeczna	41.791.786,00	41.328.152,23	98,89
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	6.436.340,00	7.366.619,45	114,45
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	2.365.297,00	2.222.556,72	93,97
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6.576.557,00	7.250.892,48	110,25
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.905.590,00	1.974.202,46	103,60
926	Kultura fizyczna i sport	5.242.283,00	6.803.530,53	129,78
	Ogółem	505.671.952,04	526.795.969,65	104,18

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 16: Budżet 2012 - wykonanie dochodów w podziale na najważniejsze źródła dochodów w porównaniu do 2011 r.

Źródło dochodów	2011 wykonanie	2012			
		plan roczny [zł]	wykonanie [zł]	wykonanie [%]	struktura wykonania [%]
Dochody ogółem, z tego:	485.444.595,25	505.671.952,04	526.795.969,65	104,18	100,00
a) subwencje	173.349.258,00	186.052.788,00	186.052.788,00	100,00	35,32
b) dotacje	69.418.838,91	77.813.406,04	79.835.464,62	102,60	15,15
c) dochody pozostałe, w tym:	222.445.213,56	224.949.988,00	240.123.579,88	106,75	45,58
- podatki	164.863.393,39	173.503.440,00	179.195.968,37	103,28	34,02
- dochody z majątku	21.759.257,20	14.543.463,00	17.447.850,25	119,97	3,31
- opłaty	16.991.494,75	16.917.913,00	17.602.328,26	104,05	3,34
- pozostałe	18.831.068,22	19.985.172,00	25.877.433,00	129,48	4,91
d) środki zewnętrzne pomocowe	20.231.284,78	16.855.770,00	20.784.137,15	123,31	3,95

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Plan wydatków na koniec 2012 r. wyniósł 565.453.027,04 zł. Wydatki zostały wykonane w 92,82 % i wyniosły 524.874.592,03 zł.

Tabela nr 17: Budżet 2012 - wykonanie planu wydatków w ujęciu działowym

Dział	Opis	Plan roczny [zł]	Wykonanie [zł]	Wykonanie [%]	Struktura wykonania [%]
010	Rolnictwo i łowiectwo	40.582,04	39.538,34	97,43	0,01
020	Leśnictwo	2.500,00	2.430,00	97,20	0,00
500	Handel	1.578.675,00	1.563.925,94	99,07	0,30
600	Transport i łączność	64.575.251,00	58.315.118,61	90,31	11,11
630	Turystyka	1.577.246,00	1.563.691,62	99,14	0,30
700	Gospodarka mieszkaniowa	28.966.594,00	18.875.027,76	65,16	3,59
710	Działalność usługowa	3.195.867,00	2.302.001,15	72,03	0,44
750	Administracja publiczna	33.535.851,00	31.876.939,77	95,05	6,07
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	19.790,00	19.790,00	100,00	0,00
752	Obrona narodowa	4.000,00	3.944,87	98,62	0,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17.214.369,00	17.110.503,56	99,40	3,26
757	Obsługa długu publicznego	16.282.586,00	13.648.285,34	83,82	2,60
758	Różne rozliczenia	7.251.233,00	72.857,42	1,00	0,02
801	Oświata i wychowanie	232.711.296,00	227.294.843,32	97,67	43,30
851	Ochrona zdrowia	12.941.459,00	12.554.339,76	97,01	2,39
852	Pomoc społeczna	68.914.011,00	66.173.121,50	96,02	12,61
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	12.827.560,00	11.893.948,51	92,72	2,27
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	21.107.886,00	20.425.138,48	96,77	3,89
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	17.451.303,00	16.468.049,00	94,37	3,14

921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	13.176.832,00	12.874.995,74	97,71	2,45
926	Kultura fizyczna	12.078.136,00	11.796.101,34	97,66	2,25
	Ogółem	565.453.027,04	524.874.592,03	92,82	100,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 18: Budżet 2012 - wykonanie wydatków w podziale na działalność bieżącą i majątkową w porównaniu do wykonania za 2011 r.

Rodzaj wydatków	Wykonanie 2011	2012			Dynamika [%] (4:2)	Struktura wykonania [%]	
		plan roczny [zł]	wykonanie [zł]	wykonanie [%]		2011	2012
1	2	3	4	5	6	7	8
Wydatki ogółem, z tego:	507.886.956,09	565.453.027,04	524.874.592,03	92,82	103,34	100,00	100,00
- majątkowe	77.790.883,41	92.228.670,00	74.253.102,58	80,51	95,45	15,32	14,15
- bieżące	430.096.072,68	473.224.357,04	450.621.489,45	95,22	104,77	84,68	85,85

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. obciążenie Gminy Miasta Tarnowa z tytułu zaciągniętych pożyczek w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie wynosiło 3.266.234,57 zł, kredytów w bankach krajowych - 233.565.388,28 zł (łącznie 236.831.622,85 zł). Zadłużenie Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2012 r. w stosunku do roku poprzedniego było mniejsze o 6.752.822,97 zł. Od kredytów i pożyczek zostały zapłacone odsetki w łącznej kwocie 13.631.828,91 zł.

7.1.2. Spółki miejskie

Na koniec 2012 r. miasto było wyłącznym udziałowcem czterech spółek prawa handlowego:

- Miejskiego Zarządu Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie (MZB),
- Tarnowskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (TBS),
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie (MPGK),
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Tarnowie (MPK),

mniejszościowym udziałowcem w spółce Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. (TW) - 47,5% oraz większościowym akcjonariuszem w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie (MPEC) - 56,1%.

Powyższe spółki, za wyjątkiem TBS, powołane zostały z początkiem lat 90-tych do realizacji zadań własnych nałożonych na miasto ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.). Mają one charakter użyteczności publicznej, a podstawowym celem ich działalności jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Tarnowa i okolic powszechnie dostępnymi usługami o odpowiednim poziomie jakości.

Porównując spółki miejskie działające w sferze użyteczności publicznej można wyodrębnić trzy grupy świadczonych przez nie usług. Pierwsza grupa obejmuje usługi, których świadczenie wiąże się z rozwiniętą infrastrukturą, tworzącą w znacznym stopniu monopol naturalny (wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo). Druga grupa to usługi świadczone w warunkach nasilającej się konkurencji (komunikacja miejska oraz wywóz nieczystości

i usługi oczyszczania miasta). Trzecią, specyficzną grupę, stanowią usługi związane z zarządem budynkami komunalnymi.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Tarnowa oraz sąsiednich gmin, zapewniając ciągłość dostawy wody o odpowiedniej jakości oraz niezawodnego odprowadzania ścieków. Jest to największa co do wielkości majątku spółka komunalna.

Druga pod względem wielkości majątku spółka to Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A., która świadczy usługi w zakresie zaopatrywania odbiorców zasilanych ze źródeł i węzłów ciepłych Spółki w energię cieplną i ciepłą wodę użytkową. MPEC należy do liderów krajowego rynku ciepłowniczego.

Podstawową działalnością MPK jest świadczenie usług w zakresie przewozów pasażerskich. Spółka na potrzeby działalności podstawowej prowadzi również szeroko rozwiniętą działalność pomocniczą.

MPGK jest spółką działającą w warunkach silnej konkurencji na terenie Tarnowa i okolicznych gmin, świadcząc usługi w zakresie wywozu nieczystości stałych i płynnych oraz letniego i zimowego oczyszczania ulic i placów.

Zarząd zwykły, w imieniu Prezydenta Miasta Tarnowa, nad budynkami stanowiącymi mienie komunalne oraz budynkami administrowanymi na zlecenie będącymi własnością osób fizycznych sprawuje MZB, zapewniając równocześnie odpowiedni stan techniczny tych zasobów.

Zadania własne z zakresu budownictwa mieszkaniowego miasto realizuje poprzez, utworzone w 1999 r., Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego. Od początku swojej działalności TBS wybudował 10 budynków mieszkalnych o łącznej liczbie 678 mieszkań, położonych przy ul. Marii Dąbrowskiej, Arcybiskupa Jerzego Ablewicza i Osiedlu Zielonym, nad którymi prowadzi stały zarząd administracyjny.

Miasto posiada również większościowy udział w spółce Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A., której głównym celem działalności jest dążenie do tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu Tarnowa i regionu, m.in. poprzez budowę stabilnego i odpowiadającego potrzebom inwestora systemu zachęt dla uruchamiania na terenie miasta przedsięwzięć produkcyjno-usługowych, a tym samym tworzenia nowych miejsc pracy.

Tabela nr 19: Struktura kapitałowa spółek wg stanu na koniec 2012 r.

Nazwa spółki	Nazwa podmiotu	Wartość udziałów [tys. zł] (udział)
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	150,0 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	2.958,5 (100%)
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	23.269,5 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	7.778,0 (100%)
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	Gmina Miasta Tarnowa	25.681,6 (56,1%)
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	18.000,0 (39,3%)
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2.085,0 (4,6%)
	Ogółem	45.766,6
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	Gmina Miasta Tarnowa	79.692,0 (47,5%)
	Gmina Tarnów	40.237,0 (24,0%)
	Gmina Skrzyszów	26.709,0 (15,9%)
	Zakłady Azotowe S.A.	21.050,0 (12,6%)
	Ogółem	167.688,0
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	Gmina Miasta Tarnowa	27.541,1 (98,9%)
	Pozostali akcjonariusze	317,4 (1,1%)
	Ogółem	27.858,5

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wielkość zaangażowanego przez miasto majątku w spółkach komunalnych, wyrażona wartością udziałów/akcji objętych przez miasto w kapitale zakładowym spółek w zamian za wniesioną gotówkę bądź aporty rzeczowe, wynosi 167.070,7 tys. zł, co stanowi 60,7% łącznej wartości kapitału zakładowego spółek miejskich stanowiącej kwotę 275.469,1 tys. zł.

Tabela nr 20: Wartość składników majątkowych wg stanu na koniec 2012 r.

Nazwa spółki	Aktywa trwałe [mln zł]	w tym wartości niematerialne i prawne [mln zł]
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	104,2	13,700
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	84,7	0,010
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	340,5	0,200
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	8,0	0,060
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	1,0	0,004
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	20,9	0,700
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	15,8	0,010

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych na koniec 2012 r. kształtowała się na poziomie 575,1 mln zł (w tym wartości niematerialne i prawne - 14,7 mln zł). Największy majątek posiadają Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o., którego wartość stanowi ponad 59% ogółu majątku spółek.

Tabela nr 21: Przewidywany wynik finansowy miejskich spółek na koniec 2012 r.

Nazwa spółki	Wynik finansowy netto [tys. zł]	
	2011	2012
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	4.291,0	4.500,0
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	742,2	879,5
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	1.610,8	2.182,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	484,0	620,0
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	308,0	420,0
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	-341,8	20,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	-748,4	-886,0

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

Na koniec 2012 r. sześć spółek komunalnych osiągnęło dodatni wynik finansowy. Kwota zysku wypracowanego przez spółki za 2012 r. wynosi 7,7 mln zł, tj. o 21,9% więcej od sumarycznej kwoty zysku osiągniętego za 2011 r.

Stratę na koniec 2012 r. poniosła spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., której przyczyną był znaczny, w stosunku do pierwotnych założeń, wzrost kosztów zakupu paliw, zwłaszcza w trzech pierwszych kwartałach oraz dodatkowe koszty związane z wymianą części zamiennych w autobusach.

Wyższa kwota zysku wypracowana przez spółki za 2012 r. (w porównaniu do 2011 r.) wiąże się ze wzrostem kwoty zysku netto w sześciu spółkach komunalnych. Znaczny wzrost zysku netto odnotowano w Tarnowskich Wodociągach Sp. z o.o., który związany jest ze wzrostem pozostałych przychodów operacyjnych, co wynika z systemu rozliczania dotacji współfinansującej wytworzone środki trwałe w ramach projektu inwestycyjnego ISPA. Natomiast największy zysk, zarówno za 2012 r., jak i za lata poprzednie, wypracowany został w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej S.A. Zyski ze swojej działalności spółki przeznaczają głównie na działalność inwestycyjną.

7.2. Środki zewnętrzne

Rok 2012 dla Tarnowa był czasem bardzo intensywnych prac w kierunku poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia potencjału gospodarczego miasta oraz atrakcyjności inwestycyjnej. Kontynuowane były przedsięwzięcia rozpoczęte w latach poprzednich, jak również rozpoczęto realizację nowych inwestycji współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

7.2.1. Projekty inwestycyjne

Największym publicznym przedsięwzięciem rozwojowym w Małopolsce w 2012 r. była inwestycja realizowana przez Gminę Miasta Tarnowa w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (MRPO) pn.: „Budowa połączenia autostrady A4 (węzeł Krzyż) z drogą wojewódzką Nr 977”. Projekt obejmował modernizację istniejących dróg, a także

budowę nowych ciągów komunikacyjnych. Wartość całkowita projektu wyniosła 87,8 mln zł (w tym dotacja w ramach MRPO wynosiła 53,7 mln zł).

W 2012 r. zakończono realizację projektu pn.: „Budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II - Błonie w ciągu drogi krajowej nr 73”. Głównym zadaniem projektu była budowa strategicznego dla Tarnowa ronda o średnicy 55 m z dwupasmową jezdnią, czterema wlotami oraz wyspą o średnicy 37 m z niską zielenią. W ramach projektu wykonano również, m.in.: ciągi pieszo-rowerowe, odwodnienie, przebudowę i zabezpieczenie istniejących sieci niskiego i średniego napięcia oraz sieci gazowej, wymianę odcinka istniejącej sieci wodociągowej. Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 5,2 mln zł, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wyniosło blisko 3,5 mln zł.

Tarnów, poprzez realizowane inwestycje, coraz lepiej rozwiniętą infrastrukturę i swój przemysłowy charakter, staje się miastem w coraz większym stopniu rozwojowym i przyjaznym prowadzeniu inwestycji gospodarczych. Od 2009 r. trwa realizacja zadania dotyczącego rozbudowy Strefy Aktywności Gospodarczej (SAG), obejmującego w swym planie inwestycje bezpośrednio związane z poszerzeniem oraz scaleniem istniejącej strefy, kompleksowym uzbrojeniem nowych terenów, tak aby stawały się one funkcjonalnym obszarem, idealnym do tworzenia nowych inwestycji, zarówno przemysłowych, jak i usługowych. Ze względu na wielkość inwestycja została podzielona na etapy, a zakończenie realizacji pierwszego z nich zaplanowano na II kwartał 2013 r. Projekt pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - Etap I” zakładał poszerzenie istniejącej strefy „Mechaniczne”. Zakres zadań obejmował, m.in.: budowę ronda na skrzyżowaniu ulic Mościckiego i Czystej, wykonanie jednostronnego ciągu rowerowo-pieszego, oświetlenia ulicznego, sieci wodociągowej oraz kanalizacji deszczowej i sanitarnej. Inwestycja została odebrana od wykonawcy w grudniu. Zostały wydane także pozwolenia na użytkowanie powstałej infrastruktury drogowej. Wartość tego etapu projektu wyniesie ok. 21,3 mln zł, w tym dofinansowanie w ramach MRPO - ok. 13,2 mln zł. Do realizacji przygotowujący jest już projekt pn.: „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie - Etap II”. Inwestycja zakłada dozbrojenie, a tym samym poszerzenie kompleksowo przygotowanych terenów dla chcących prowadzić działalność gospodarczą w Tarnowie. Powstaną drogi wewnętrzne wraz z oświetleniem oraz miejsca parkingowe dla samochodów ciężarowych. Wybudowana zostanie także sieć kanalizacyjna. Zakończenie budowy II etapu planowane jest na koniec 2014 r. Całkowity koszt realizacji projektu oszacowano na 11,5 mln zł, w tym dofinansowanie w ramach MRPO w kwocie 7,6 mln zł.

W 2012 r. zakończono, realizowane od 2008 r., zadania z zakresu rewitalizacji Starego Miasta. Celem prac było odpowiednie wyeksponowanie najatrakcyjniejszych historycznie obszarów centrum miasta, poprawienie jakości, funkcjonalności i estetyki terenów zielonych. W ramach inwestycji dokonano, m.in.: rewitalizacji przestrzeni publicznej Placu Rybnego i Bimy, renowacji murów miejskich, estetyzacji i iluminacji skwerów miejskich, zagospodarowania południowej pierzei rynku (rewitalizacja podwórek kamienic), remontu Grobu Nieznanego Żołnierza oraz ul. Krakowskiej, uruchomienia „kosmicznej fontanny” przy ul. Krakowskiej, założenia zieleńców oraz fundamentu pomnika Króla Łokietka przy ul. Wałowej. Opracowano i wykonano w centrum miasta ścieżkę edukacyjno-historyczną oraz wyznaczono i oznakowano szlak turystyczny „Średniowieczne mury”. Ponadto, poprzez wykonanie pod ulicą Mickiewicza przejścia podziemnego dostosowanego dla potrzeb osób niepełnosprawnych, zlikwidowane zostały po części problemy komunikacyjne. Całkowity koszt projektu pn.: „Program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta” wyniósł 17,1 mln zł (w tym dofinansowanie w ramach MRPO - ponad 6 mln zł).

W 2012 r. realizowane były również zadania zabezpieczające zabytkowe obiekty miasta. Ich celem było przywrócenie pierwotnego wyglądu, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, odpowiednie wyposażenie - tak aby dysponowały pełną ofertą edukacyjno-kulturalną dla wszystkich grup wiekowych. Przykładem takiego zadania jest projekt pn.: „Rewaloryzacja Budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacją na potrzeby Galerii Miejskiej”. Prace remontowe przy zabytkowym budynku Bractwa Strzeleckiego zostały zakończone w 2012 r. Obejmowały one, m.in.: wymianę instalacji, iluminacji świetlnej budynku, sygnalizacji odgromowej, przeciwpożarowej oraz montaż instalacji, audio-video, alarmowej oraz dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Całkowity koszt inwestycji wyniósł ok. 4,6 mln zł, w tym ok. 2,8 mln zł to dofinansowanie z MRPO.

Fundusze otrzymane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko umożliwiły zakończenie renowacji Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie, który dzięki odnowieniu i nowocześnie wyposażonemu wnętrzu stał się jedną z najnowocześniejszych szkół artystycznych w Polsce, dostosowaną do potrzeb niepełnosprawnych uczniów. W ramach inwestycji wykonano kompleksową, wieloetapową modernizację obiektów szkolnych, w tym przebudowę istniejących budynków oraz dobudowanie 3 nowych budynków do celów edukacyjnych. Zakupione zostało również niezbędne, nowoczesne i innowacyjne wyposażenie warsztatów szkolnych oraz samochód transportowy do przewozu materiałów malarskich i rzeźbiarskich, jak również gotowych prac. Całkowita wartość projektu pn.: „Rozbudowa i przebudowa Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie” wyniosła ponad 15,26 mln zł (w tym dofinansowanie 12,5 mln zł).

Przedmiotem zakończonego w 2012 r. projektu pn.: „Małopolski System Informacji Turystycznej”, realizowanego w partnerstwie z 25 małopolskimi jednostkami samorządu terytorialnego, było ujednoczenie standardu informacji turystycznej w całym województwie, dostosowanie jej do światowych standardów oraz podniesienie jakości usług. W ramach projektu dostosowano budynek siedziby Tarnowskiego Centrum Informacji do aktualnych standardów obiektów użyteczności publicznej, wykonano aranżację wnętrza, zakupiono i zamontowano wyposażenie informacji turystycznej (infokioski) oraz oznakowano turystyczne szlaki regionu. Całkowita wartość projektu w odniesieniu do Tarnowa wyniosła 320 tys. zł (w tym dofinansowanie z MRPO to 286 tys. zł).

Podniesienie jakości oraz dostępności terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych poprzez poprawę i rozbudowę infrastruktury opieki społecznej Tarnowa, a także wzbogacenie oferty terapeutycznej było celem projektu pn.: „Rozbudowa i przebudowa budynku warsztatów terapii zajęciowej w Tarnowie”. Projekt obejmował przebudowę i remont budynku Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Klikowskiej 190, w celu dostosowania obiektu do przepisów BHP oraz standardów UE poprzez: zwiększenie powierzchni użytkowej istniejących pracowni na parterze budynku, modernizację pomieszczeń sanitarnych oraz jadalni na parterze budynku, dobudowę 2 pomieszczeń przeznaczonych na pracownię, przebudowę i adaptację poddasza na 3 dodatkowe pomieszczenia (gabinet psychologa, pomieszczenia administracyjne i socjalne dla pracowników). Realizacja inwestycji zakończyła się pod koniec 2011 r., ale dopiero w 2012 r. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego wybrał projekt do dofinansowania z MRPO - w czerwcu 2012 r. miasto podpisało umowę o dofinansowanie zadania. Koszt projektu zamknął się kwotą 726 tys. zł, w tym dofinansowanie to 407 tys. zł.

Z myślą o podniesieniu standardu lokali komunalnych oferowanych mieszkańcom Tarnowa, którzy nie posiadają własnego mieszkania, miasto wystąpiło o dofinansowanie realizacji zadania, którego celem jest dokończenie budowy i wyposażenie tego typu obiektu. Na jego

realizację pozyskano środki zewnętrzne z Rządowego Programu Wsparcia Budownictwa Socjalnego w wysokości 1,4 mln zł. Całkowita wartość zadania, w ramach którego powstanie 30 nowych lokali komunalnych wyniesie około 4,8 mln zł.

Projekt pn.: „Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych w Tarnowie” został uznany przez Zarząd Województwa Małopolskiego za jedną ze strategicznych dla rozwoju Małopolski inwestycji, która została wpisana do Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych MRPO na lata 2007-2013. Inwestycja realizowana jest od 2010 r. i obejmuje budowę 2-kondygnacyjnego budynku szkoleniowo-dydaktycznego na terenie Zespołu Szkół Budowlanych oraz wyposażenie zarówno nowopowstałych jak i istniejących specjalistycznych pracowni w nowoczesne narzędzia i urządzenia niezbędne do praktycznej nauki zawodu. Realizacja projektu pozwoli przygotować młodzież i dorosłych do oczekiwań pracodawców oraz wyposażyć w wiedzę i umiejętności pożądane na rynku pracy, zwiększając ich konkurencyjność i szanse na zatrudnienie. Koszt projektu oszacowano na kwotę 4,5 mln zł, z czego dofinansowanie z MRPO wyniesie ponad 3,1 mln zł.

Uczniowie tarnowskich szkół zawodowych będą mieli możliwość praktycznej nauki zawodu oraz zaznajamianie się z zagadnieniami dotyczącymi energooszczędnych technologii w budownictwie, dzięki udziałowi Tarnowa w partnerskim projekcie pn.: „Małopolskie Laboratorium Budownictwa Pasywnego”. Liderem projektu jest Politechnika Krakowska. W ramach projektu miasto realizuje zadanie pn.: „Poligon energooszczędności”. Wybudowany i nowoczesnie wyposażony budynek badawczo-szkoleniowy zlokalizowany na terenie Zespołu Szkół Budowlanych służyć będzie przede wszystkim pracom badawczym prowadzonym przez pracowników Politechniki Krakowskiej, a także uczniom szkół zawodowych, którzy będą mieli okazję pogłębić swoją wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne w tematyce energooszczędności. Koszt budowy „Poligonu energooszczędności” to prawie 2,3 mln zł, z czego ponad 2 mln zł to dofinansowanie z MRPO.

7.2.2. Projekty proekologiczne

Od 2011 r. na terenie miasta prowadzone były modernizacje 7 obiektów użyteczności publicznej (dom dziecka, 2 domy pomocy społecznej, 4 żłobki). W ramach projektu pn.: „Modernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej” dokonywane były docieplenia ścian i dachów, wykonanie elewacji, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja instalacji oraz montaż kolektorów słonecznych wraz z instalacją przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowany system solarny. Wykonywane były również roboty budowlane (niezbędne naprawy, obróbki blacharskie, zabezpieczenie przeciwwilgociowe), które są konieczne do zabezpieczenia budynków i dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa. W 2012 r. projekt został zakończony, a jego wartość wyniosła ponad 5,7 mln zł, w tym dofinansowanie z MRPO w wysokości ok. 2,9 mln zł.

W ramach MRPO dofinansowany został projekt pn.: „Modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie-poprawa efektywności energetycznej”, obejmujący modernizację 11 przedszkoli publicznych, które wykonane zostały w latach 2011-2012. W 2012 r. dokonano modernizacji budynków 6 przedszkoli. Projekt obejmował, m.in.: docieplenie ścian budynków, instalację paneli słonecznych oraz wymianę instalacji ciepłej. Całkowita wartość zadania wyniosła 10,8 mln zł, w tym dofinansowanie w wysokości ok. 5 mln zł.

W 2012 r. realizowano projekt pn.: „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa”, który obejmuje termomodernizację 23 szkół. W 2012 r. wykonano prace termomodernizacyjne obejmujące, m.in.: docieplenie ścian i dachów, wykonanie elewacji, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz modernizację instalacji ciepłowniczych

w 8 placówkach oświatowych. Zadanie zostanie zakończone w 2013 r. Kwota całkowita projektu szacowana jest na 27,3 mln zł, w tym dofinansowanie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 9,4 mln zł.

W 2012 r. przystąpiono do realizacji projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa w zlewni rzeki Biała Tarnowska”. Projekt wpłynie w znaczący sposób na poprawę bezpieczeństwa powodziowego na terenie miasta, poprzez rozbudowę monitoringu przeciwpowodziowego oraz systemu powiadamiania i ostrzegania przed zagrożeniami, opracowanie numerycznej mapy terenów zalewowych oraz budowę modeli prognostycznych dla zlewni rzeki Biała Tarnowska. Pozwoli to szybkie określenie prawdopodobnego scenariusza powodziowego. Projekt przygotowany jest w ścisłej współpracy z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Krakowie, a jego liderem jest Starostwo Powiatowe w Tarnowie. Każda z 18 gmin biorących udział w projekcie wniesie po 4 tys. zł wkładu własnego. Koszt całego zadania to ok. 800 tys. zł, a dofinansowanie wyniesie 720 tys. zł.

7.2.3. Projekty informatyczne

W 2012 r. zakończono realizację trzech projektów informatycznych współfinansowanych w ramach MRPO.

Projekt pn.: „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowej systemu EduNet w Tarnowie” jest zadaniem kompleksowym, którego realizacja umożliwiła w czerwcu 2012 r. udostępnienie nowych funkcjonalności systemu EduNet w zakresie elektronicznych usług (w tym: e-learning), scentralizowania systemów zarządzania finansami jednostek, wspierania procesów złożonego analizowania danych oświatowych, digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Projekt obejmował również monitoring obszarów szkolnych, hurtownię danych oświatowych, a także system zarządzania informacją o uczniu z modułem elektronicznych dzienników lekcyjnych oraz elektronicznych sekretariatów szkolnych. Instalacja systemu monitoringu obszarów przyszkolnych poprawiła bezpieczeństwo uczniów, a dzięki sieci szkolnych punktów Hot-Spot uczniowie i mieszkańcy Tarnowa zyskali dostęp do szerokopasmowego internetu na obszarach przyległych do placówek edukacyjnych. Koszt rozbudowy systemu EduNet wyniósł ok. 3 mln zł, w tym dofinansowanie ponad 1,8 mln zł.

Dzięki realizacji projektu pn.: „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców Miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca” wybudowana została elektroniczna platforma E-usług, którą zintegrowano z systemami jednostek miejskich. Ponadto uruchomiono 80 publicznych punktów dostępu do internetu oraz rozpoczęto wdrażanie elektronicznej Karty Mieszkańca. Tarnowianie zyskali możliwość dostępu do pakietu najbardziej oczekiwanych usług publicznych Urzędu Miasta Tarnowa oraz usług innych instytucji oraz przedsiębiorstw, z którymi kontaktują się najczęściej w celu załatwienia indywidualnych spraw świadczonych w pełnym wymiarze drogą elektroniczną poprzez sieć internet. Koszt projektu wyniósł blisko 2,9 mln zł, z czego dofinansowanie to 2 mln zł.

Realizacja projektu pn.: „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” pozwoliła na przekazanie do codziennego użytku zintegrowanego systemu informacji przestrzennej, który ma za zadanie gromadzić, przetwarzać oraz udostępniać odbiorcom szczegółowe, aktualne i zintegrowane dane o przestrzeni geograficznej miasta i jej zagospodarowaniu. Zintegrowano 80 indywidualnych baz danych Urzędu Miasta Tarnowa (m.in. bazy z danymi osobowymi, planami przestrzennymi, studiami zagospodarowania, działkami, infrastrukturą miejską). System poprzez zapewnienie dostępu on-line do baz danych i informacji przestrzennej wpływa także na usprawnienie działań służb porządkowych i ratowniczych, a tym samym podnosi poziom bezpieczeństwa publicznego mieszkańców. Koszt projektu wyniósł ponad 1,5 mln zł, w tym dofinansowanie w kwocie 1,1 mln zł.

W 2012 r. przystąpiono do rządowego programu pilotażowego „Cyfrowa Szkoła”, którego głównym celem jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym, tj. rozwinięcie umiejętności posługiwania się technologią informacyjno-komunikacyjną zarówno u uczniów jak i u nauczycieli klas IV-VI publicznych szkół podstawowych, w ramach udziału w programie wyposażonych w pomoce dydaktyczne (komputery, drukarki, skanery, tablice interaktywne, projekторы itp.). W 2012 r. do projektu przystąpiło 6 tarnowskich szkół podstawowych. Łączna wartość zakupu pomocy dydaktycznych wyniosła 1,1 mln zł, w tym 798 tys. zł to dotacja pozyskana z budżetu państwa.

7.2.4. Projekty edukacyjne

Jednym z największych i znaczących projektów w skali całego kraju, w którym bierze również udział Tarnów, jest projekt systemowy Województwa Małopolskiego pn.: „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”. Jest to jedno z pierwszych w Polsce tego typu komplementarnych przedsięwzięć o zasięgu regionalnym, zakładające równoczesne wsparcie uczniów, jak również kadry pedagogicznej szkół zawodowych. Głównym celem projektu jest wzmocnienie kształcenia zawodowego w poszczególnych branżach, lepsze powiązanie jego oferty z potrzebami rynku pracy, poprawa społecznego wizerunku kształcenia zawodowego, szczególnie wśród młodzieży oraz rodziców. Jego istotą jest również dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Wsparciem objęte zostały technika oraz zasadnicze szkoły zawodowe kształcące w branżach: mechaniczno-mechatronicznej, budowlanej, informatyczno-elektronicznej, turystyczno-gastronomicznej oraz usługowej. Od 2010 r. uczniowie tych szkół uczestniczą w zajęciach wzmacniających kompetencje kluczowe, w zakresie takich przedmiotów, jak matematyka z wykorzystaniem technologii informatycznych oraz języki obce z wykorzystaniem terminologii branżowej, związanej z konkretnym zawodem. Uczniowie uczestniczą również w kilkunastu kursach zawodowych (m.in.: diagnostyka pojazdów samochodowych, operator koparko-ładowarki, cyfrowa edycja map, fotogrametria, obsługa odbiorników satelitarnych). Realizacja projektu obejmuje organizację zajęć, umożliwia również przeznaczenie środków na wyposażenie pracowni szkolnych w sprzęt techniczno-dydaktyczny ułatwiający w znacznej mierze naukę zawodu. Do końca 2012 r. różnymi formami wsparcia objętych zostało ponad 2.700 uczniów tarnowskich szkół. Łączna wartość projektu opiewa na 7,6 mln zł, z czego do końca 2012 r. poniesione wydatki wyniosły ponad 4,5 mln zł, w tym 87,25% stanowią środki pozyskane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL). Projekt realizowany będzie do końca 2014 r.

W 2012 r. miasto rozpoczęło realizację projektu pn.: „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Tarnowie”. Projekt obejmuje zajęcia dodatkowe dla ponad 1.300 dzieci (z 17 tarnowskich szkół podstawowych). Adresatami projektu są dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych oraz w czytaniu i pisaniu, z zaburzeniami rozwoju mowy, z wadami postawy, z zaburzeniami komunikacji społecznej oraz szczególnie uzdolnione. W ramach projektu realizowane są zajęcia: matematyczno-przyrodnicze, artystyczne z elementami muzyczno-teatralnymi, plastyczne, język angielski. Sfinansowano również zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych, niezbędnych do realizacji tych zajęć. Łączna wartość projektu wyniesie ok. 1,2 mln zł. Kwota ta w całości pochodzić będzie ze środków zewnętrznych w ramach POKL. Realizacja projektu trwać będzie do czerwca 2014 r.

W 2012 r. projekty w ramach programu „Uczenie się przez całe życie - Comenius”, kontynuowało 5 tarnowskich szkół publicznych, a realizowane projekty miały na celu rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia ich wartości. Projekty pomagały również młodym ludziom

w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego. Łączne wydatki na realizację tych projektów w 2012 r. wyniosły ponad 162 tys. zł.

W 2012 r. Zespół Szkół Budowlanych w Tarnowie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie podpisały umowy na realizację projektów mobilności w ramach programu pn.: „Uczenie się przez całe życie - Leonardo da Vinci”. Polegają one na organizowaniu wyjazdów zagranicznych dla uczniów, pracowników, a także osób bezrobotnych. Celem wyjazdów jest szkolenie i zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego poprzez uczestnictwo w praktykach i stażach zagranicznych, a także poznawanie ciekawych rozwiązań, metod i praktyk w zakresie kształcenia. W realizowanych projektach weźmie udział kilkadziesiąt osób z terenu miasta i powiatu tarnowskiego. Pozyskane dofinansowanie na realizację projektów wyniesie ponad 900 tys. zł i pochodzić będzie w 100% ze środków zewnętrznych.

W 2012 r. realizowano obustronną wymianę młodzieży w ramach Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. W projekcie wzięli udział uczniowie trzech tarnowskich szkół. Podczas pobytu w Niemczech i w Polsce młodzież obu narodów miała możliwość poznać mieszkańców i kulturę sąsiada, nawiązać przyjaźń oraz obalić dzielące oba narody uprzedzenia wywodzące się z trudnej polsko-niemieckiej historii. Łączna wartość zrealizowanych projektów wyniosła blisko 20 tys. zł.

7.2.5. Opieka i pomoc społeczna

W 2012 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie realizował kolejną edycję projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach POKL pn.: „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie”. W ramach zaplanowanych działań, wobec każdego uczestnika projektu zostały zastosowane instrumenty aktywnej integracji, dostosowane do indywidualnych potrzeb, nastawione na rozwój psychospołeczny. Główną ideą działań było wzmocnienie samooceny uczestników, kształcenie umiejętności, wspieranie samodzielności oraz motywacji do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osoby objętej programem. W projekcie wsparciem zostały objęte osoby długotrwale bezrobotne, osoby nieaktywne zawodowo, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wobec tych osób zastosowano zróżnicowane instrumenty aktywnej integracji, m.in.: poradnictwo specjalistyczne, budowanie własnego wizerunku, rodzina jako system, poradnictwo z zakresu prawa rodzinnego i prawa pracy, zajęcia z doradcą zawodowym oraz udział w grupach samopomocowych. Zorganizowano również kursy doszkalające, przygotowujące do pracy w różnych zawodach. W projekcie wzięły udział 252 osoby. Na realizację projektu w 2012 r. wydano blisko 1 mln zł, w tym dofinansowanie wyniosło ponad 885 tys. zł.

7.2.6. Aktywizacja rynku pracy

W 2012 r. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie (PUP) kontynuował realizację projektu systemowego „Czas na pracę” w ramach POKL poddziałanie 6.1.3 - Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Wartość projektu w 2012 r. wyniosła ponad 7,3 mln zł i stanowiła najwyższą kwotę dofinansowania przyznaną na realizację projektu systemowego powiatowemu urzędowi pracy w województwie.

Projekt „Nasze kadry - naszym atutem” został zrealizowany przez PUP w ramach POKL poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie. Całkowita wartość projektu wyniosła ponad 480 tys. zł, z czego w 2012 r. wydatkowano kwotę ponad 162 tys. zł.

W ramach POKL, PUP realizował wraz z innymi urzędami pracy z subregionu projekt pn.: „3D-Dojrzań-Doświadczeni-Doceni””, którego liderem była Fundacja im. Jana Hetmana Tarnowskiego. Projekt kierowany był do osób bezrobotnych powyżej 45. roku życia, zamieszkujących na terenie Tarnowa lub powiatów: tarnowskiego, bocheńskiego, brzeskiego czy dąbrowskiego, a jego realizacja zakończyła się w 2012 r. Całkowita wartość projektu wyniosła 3.985.600 zł. Projekt był współfinansowany w 85% ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS.

W 2012 r. PUP zakończył realizację projektu „Akademia pracy”, który wdrażany był w ramach POKL poddziałanie 7.2.1 - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wartość projektu wynosiła 1 mln zł (85% dofinansowania z EFS, 15% - dotacja celowa z budżetu krajowego). Projekt realizowano w okresie od stycznia 2011 r. do października 2012 r. W 2012 r. na realizację tego projektu wydatkowano kwotę 347.116 zł.

W 2012 r. PUP rozpoczął realizację projektu „Zatrudnienie z doświadczeniem” w ramach POKL poddziałania 6.1.1 - Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Realizacja projektu planowana jest do lipca 2014 r. Wartość dofinansowania projektu wyniesie blisko 1,3 mln zł. W 2012 r. na realizację tego projektu wydatkowano kwotę 172.066 zł.

W 2012 r. PUP otrzymał dofinansowanie na realizację projektu „Profesjonalne kadry” w ramach POKL poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie. Całkowita wartość projektu wyniesie 729.881 zł, w tym 85% (620.000 zł) pochodzi z POKL a 15% to dotacja z budżetu krajowego.

7.2.7. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Z myślą o rozwoju sfery kulturalnej Tarnowa pozyskane zostały środki na przegląd spektakli komediowych teatrów nieinstytucjonalnych, grup studenckich oraz teatrów zawodowych w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Komedi Talia. W ramach projektu „Tarnów stolicą komedii” zaplanowano organizację w latach 2013-2014 dziewięciu wydarzeń kulturalnych, które będą odbywały się nie tylko w budynku teatru, ale także będą miały charakter otwarty i plenerowy. Dzięki transmisji klubu festiwalowego możliwe będzie uczestnictwo w tych wydarzeniach poprzez internet i telewizję. Założeniem projektu jest popularyzacja teatru jako formy spędzania wolnego czasu, zarówno w charakterze widza, jak również twórcy. Planowany całkowity koszt realizowanego zadania wyniesie ponad 2 mln zł, w tym prawie 1 mln zł zostanie dofinansowany w ramach MRPO.

Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie w 2012 r. realizował projekt pn. „Cztery Talie Roku” dofinansowany w kwocie ok. 1 mln zł z MRPO. Koszt organizacji czterech wydarzeń: Talia bez barier, Mała Talia, Ogólnopolski Festival Komedi Talia, Talia - Korzenie wyniósł 2,15 mln zł.

Kolejnym projektem, który otrzymał dofinansowanie w ramach MRPO w kwocie 396 tys. zł (całkowity koszt zadania: 793 tys. zł) jest projekt pn.: „Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal. Cykl wystaw sztuki współczesnej artystów międzynarodowych odnoszący się do dziedzictwa kultury małopolski”. Projekt jest najważniejszym wydarzeniem zainaugurowanym w 2012 r. przez Biuro Wystaw Artystycznych - Galerię Miejską (BWA) i przewiduje organizację cyklu wystaw sztuki współczesnej artystów międzynarodowych odnoszących się do dziedzictwa kultury małopolski.

W 2012 r. BWA przy pomocy środków zewnętrznych, przekazanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, realizowało dwa projekty: „Zapnij płaszcz. O tym, jak

dworzec organizuje doświadczenie” (20 tys. zł dofinansowania) oraz „Sen jest drugim życiem” (70 tys. zł dofinansowania). Pierwszy z projektów skierowany był do tarnowskich licealistów i dotyczył subkultur i ich wpływu na kształtowanie kultury wysokiej. Drugi z projektów to wystawa - element 9. Festiwalu Sztuki ArtFest im. Bogusława Wójtowicza.

7.2.8. Inne projekty

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca regionalna, jaka została zawarta pomiędzy województwem małopolskim i podkarpackim, w celu rozwoju obszaru funkcjonalnego. Cztery miasta: Tarnów, Mielec, Dąbrowa Tarnowska i Dębica wyraziły wolę współpracy na rzecz rozwoju, podpisując w czerwcu 2012 r. w Tarnowie list intencyjny. Stanowi to początek wspólnych starań o fundusze unijne z nowej perspektywy finansowej 2014-2020 oraz fundusze norweskie, w znacznej mierze dostępnych jedynie na zadania realizowane kompleksowo, w sposób zintegrowany na obszarze funkcjonalnym w partnerstwie samorządów. Partnerzy za jedno z kluczowych przedsięwzięć służących rozwojowi subregionu tarnowskiego i mielecko-dębickiego uznali poprawę mobilności komunikacyjnej związanej z układem drogowym pomiędzy miastami partnerskimi.

W 2012 r. podjęto starania o uzyskanie środków w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego konkursu dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego i zrzeczeń samorządu terytorialnego na działania wspierające podnoszenie dostępności i jakości usług publicznych. Dofinansowanie otrzymał projekt pn.: „Opracowanie kompleksowego planu zagospodarowania odpadów komunalnych w subregionie tarnowskim”, którego działania nakierowane będą na wypracowanie optymalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w regionie tarnowskim na lata 2014-2048, z uwzględnieniem specyfiki każdej gminy. W projekcie uczestniczy 28 gmin, Starostwo Powiatowe w Tarnowie oraz Gmina Miasta Tarnowa jako lider projektu. Planowana wartość zadania wynosi blisko 2 mln zł, w tym dotacja ze środków Unii Europejskiej opiewa na kwotę ok. 1,8 mln zł. Projekt obejmuje przede wszystkim analizę potrzeb gmin w zakresie wspólnej gospodarki odpadami, analizę i prognozę odpadów i wartości opałowej, a także opracowanie wspólnej logistyki transportu, ustalenie potrzeb i miejsc inwestycji. Ponadto opracowany zostanie spójny model odpowiedzialności rozliczania za usługi zbiórki i utylizacji odpadów.

8. MIENIE KOMUNALNE

8.1. Stan mienia komunalnego

Mieniem komunalnym - zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) - „jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw”.

Na mienie Gminy Miasta Tarnowa składają się:

- majątek jednostek i zakładów budżetowych,
- majątek instytucji kultury,
- udziały i akcje Gminy w spółkach prawa handlowego,
- grunty stanowiące własność Gminy, zarówno te będące przedmiotem użytkowania wieczystego, użytkowania, trwałego zarządu jak i te, które pozostają w zasobie i są oddane w dzierżawę, użyczenie, bądź są przygotowywane do zagospodarowania.

Ogólna wartość mienia Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2012 r. wyniosła 1.175.216.855,45 zł i jest wyższa od wartości mienia miasta z końca 2011 r. o 127.349.229,81 zł.

Tabela nr 22: Wielkość mienia rozdysponowanego w latach 2011-2012

Mienie rozdysponowane	Wartość mienia na koniec roku [zł]	
	2011	2012
Jednostki i zakłady budżetowe (bez szkół i przedszkoli) ²	393.227.357,31	178.807.783,80 ¹
Szkoły podstawowe ²	27.411.482,67	31.108.467,99
Szkoły ponadpodstawowe ²	92.872.613,09	99.975.651,56
Przedszkola	19.939.789,20	23.831.175,71
Instytucje kultury	10.656.319,57	28.086.040,34
Udziały w Spółkach Gminy	139.274.602,00	139.529.602,00
Udziały i akcje Gminy w innych spółkach	27.883.648,00	27.883.648,00
Ogółem	711.265.811,84	529.222.369,40

¹ Zmniejszenie wartości mienia rozdysponowanego wynika ze zmian w strukturze miejskich jednostek organizacyjnych (m.in. likwidacja Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich i Izby Wyrzeźwień).

² W niniejszym opracowaniu wartości za 2011 r. różnią się od wartości podanych w „Raporcie o stanie miasta za 2011 r.”. W materiale dotyczącym 2011 r. przedstawione dane częściowo oparte były na prognozach.

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 23: Wielkość mienia nierozdysponowanego w latach 2011-2012

Mienie nierozdysponowane	Wartość mienia na koniec roku [zł]	
	2011	2012
Budynki pozostające w zasobie i budynki administrowane przez MZB Sp. z o.o.:	136.183.188,06	125.441.617,50
Inne środki trwałe i pozostałe środki trwałe (sieci i inne urządzenia)	56.415.117,72	368.261.835,75 ¹
Wartości niematerialne i prawne	223.109,00	2.554.467,83
Dobra kultury	0,00	1.123.465,00

¹ Zwiększenie wartości mienia nierozdysponowanego wynika ze zmian w strukturze miejskich jednostek organizacyjnych (m.in. likwidacja Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich i Izby Wyrzeźwień).

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 24: Wartość gruntów w latach 2011-2012

Grunty	2011	2012
Wartość ogółem	143.780.399,02	148.613.099,97

Źródło: Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa

8.2. Gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi

Znaczną częścią mienia komunalnego w ogólnym rozumieniu są nieruchomości. Prezydent Miasta Tarnowa prowadzi działania związane z efektywnym ich wykorzystaniem. Do takich działań należą:

- wykupy gruntów - do zasobu, pod planowane inwestycje, pod drogi,
- sprzedaż gruntów - pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne, usługi i przemysł,
- sprzedaż lokali mieszkalnych,

- oddanie w wieczyste użytkowanie - pod usługi, przemysł,
- oddanie w trwały zarząd jednostkom gminnym,
- oddanie w użytkowanie,
- oddanie w dzierżawę,
- przejęcia nieruchomości za zaległości podatkowe,
- przekazanie aportów do spółek.

W 2012 r. władze miasta prowadziły efektywną gospodarkę nieruchomościami komunalnymi, obejmującą swoim zakresem następujące działania:

- 1) na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133 poz. 872, z późn. zm.) wypłacono odszkodowania za 17 nieruchomości gruntowych położonych w ul. Błonie w Tarnowie,
- 2) na podstawie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102 poz. 651, z późn. zm.) wypłacono odszkodowania za 8 nieruchomości gruntowych położonych w ulicach: Wolańskiej, Źródlanej, Zagumnie, Zagrodowej i Dalekiej,
- 3) uregulowano stan prawny nieruchomości położonych w pasach drogowych poprzez ich wykup na zasób gruntów miasta łącznie 25 nieruchomości położonych w pasach drogowych ulic: Dalekiej, Ziołowej, Ks. Andrzeja Kmiecika, Bielatowicza, Ostrogskich, Kossaka oraz Jastruna,
- 4) ustalono i wypłacono odszkodowania za działki przejęte z mocy prawa zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 z późn. zm.):
 - 21 decyzji dotyczących zadania „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej-etap I”,
 - 8 decyzji dotyczących inwestycji „Połączenie Al. Jana Pawła II z węzłem autostrady Krzyż”,
 - 1 decyzja dotycząca inwestycji „Połączenia Al. Jana Pawła II z drogą krajową nr 4 jako przedłużenie ul. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie,
- 5) dodatkowo wypłacono:
 - 5 odszkodowań w związku z wydanymi przez Starostę Tarnowskiego decyzjami o ustalenie odszkodowania przejętych z mocy prawa nieruchomości pod inwestycję „Połączenie Al. Jana Pawła II z węzłem autostrady Krzyż”,
 - 1 odszkodowanie w związku z wydaną przez Starostę Tarnowskiego decyzją o ustaleniu odszkodowania przejętej z mocy prawa nieruchomości pod inwestycję „Rozbudowa drogi krajowej nr 73 - ul. Błonie w Tarnowie”,
- 6) nabyto 4 działki w ramach regulacji prawa własności przebudowy rowu Bagienko w Parku Piaskówka przy Al. Piaskowej,
- 7) wykupiono budynek przy ul. Spokojnej 35 w związku z inwestycją „Rozbudowa ul. Spokojnej”,
- 8) nabyto lokal mieszkalny przy ul. Franciszkańskiej 3,
- 9) zbyto 8 działek uzupełniających do przyległych nieruchomości w celu ich lepszego zagospodarowania,

- 10) podpisano akt notarialny w sprawie przekazania w drodze darowizny zabudowanej nieruchomości Skarbu Państwa położonej w Tarnowie przy ul. Mościckiego 29 na rzecz Województwa Małopolskiego z przeznaczeniem na prowadzenie działalności przez Muzeum Okręgowe w Tarnowie jako siedziby Izby Pamięci Narodowej Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej - Okręg Tarnów,
- 11) dokonano zamian nieruchomości położonych: w rejonie ul. Jastruna i ul. Starodąbrowskiej, przy ul. Wałowej 25 i Krakowskiej 5, w rejonie Al. Piaskowej, przy ul. Lwowskiej,
- 12) sprzedano w trybie bezprzetargowym 8 lokali użytkowych w Przychodni położonej przy ul. Osiedle 25-lecia PRL 3A na rzecz dotychczasowych najemców, tj. Miejskiej Przychodni Lekarskiej Nr IV Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o., Miejskiemu Centrum Ginekologiczno-Cytologicznemu Sp. z o.o., Miejskiemu Centrum Analitycznemu Sp. z o.o., Miejskiemu Centrum Stomatologicznemu Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. oraz Elżbiecie Ryżanowskiej i Stanisławie Urban działających jako wspólniczki Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Usługi Pielęgniarskie Nr IV S. C. Elżbieta Ryżanowska Stanisława Urban,
- 13) zorganizowano 18 przetargów ustnych nieograniczonych (w tym 6 zakończonych wynikiem pozytywnym, a 12 zakończonych wynikiem negatywnym) oraz 2 przetargi ustne ograniczone (zakończone wynikiem pozytywnym) na sprzedaż zabudowanych oraz niezabudowanych nieruchomości położonych w Tarnowie przy ulicach: Ks. Sitko, Hodowlanej, Kochanowskiego, Brodzińskiego, Tuchowskiej, Giędlowej,
- 14) ustanowiono lub wygaszono trwałe zarząd na rzecz miejskich jednostek organizacyjnych i zakładów budżetowych:
- ustanowienie dla Domu Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Szpitalna 53,
 - wygaszenie w części zbędnej Tarnowskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji, ul. Gumniska 25,
 - ustanowienie dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Tarnowie, ul. Reymonta 30,
 - ustanowienie dla Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie, ul. Cmentarna 1,
 - ustanowienie dla Zarządu Komunikacji Miejskiej w Tarnowie, ul. Bernardyńska 24 - przystanki autobusowe,
 - ustanowienie dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie, ul. Romanowicza 9,
 - ustanowienie dla Zespołu Szkół Budowlanych w Tarnowie, ul. Legionów 15,
 - ustanowienie dla Zespołu Żłobków w Tarnowie, Żłobek Nr 3 i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie, ul. Gosłara 5,
 - ustanowienie dla Targowisk Miejskich Gminy Miasta Tarnowa i Zespołu Żłobków w Tarnowie, ul. Najświętszej Marii Panny 3,
- 15) uzgodniono salda składników nieruchomości 51 jednostek organizacyjnych z gminnym zasobem nieruchomości,
- 16) zmieniono zasady zbywania mieszkań komunalnych:
- a) nie mogą być zbywane lokale mieszkalne najemcom, którzy:
- posiadają zaległości z tytułu czynszu lub innych opłat za używanie najmowanego lokalu,
 - posiadają tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub nieruchomości przeznaczonej na cele mieszkaniowe położonej na terenie Polski lub których małżonek posiada taki tytuł,

- po dacie wejścia w życie uchwały Nr XIX/254/2008 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Miasta Tarnowa, tj. po dniu 21 maja 2008 r. zbyli nieruchomość lub lokal wykorzystywany na cele mieszkaniowe położone na terenie Gminy Miasta Tarnowa,
 - nabyli od Gminy Miasta Tarnowa lokal mieszkalny z bonifikatą lub których małżonek nabył taki lokal z bonifikatą,
 - małżonek po dacie wejścia w życie uchwały Nr XIX/254/2008 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Miasta Tarnowa, tj. po dniu 21 maja 2008 r. zbył nieruchomość lub lokal wykorzystywany na cele mieszkaniowe położone na terenie Gminy Miasta Tarnowa,
- b) określono warunki udzielania bonifikaty w wysokości 65% od ceny, przy sprzedaży lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta, na rzecz ich najemców, tj.:
- jednorazowa zapłata ceny przed zawarciem umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego,
 - zawarcie umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego przed upływem 12 miesięcy od dnia doręczenia najemcy zawiadomienia o przeznaczeniu lokalu do zbycia,
 - posiadanie w dniu zawarcia umowy notarialnej sprzedaży lokalu mieszkalnego przez kupującego statusu najemcy od co najmniej 10 lat, przy czym jeżeli podczas biegu 10-letniego okresu nastąpiła zmiana najemcy na skutek wstąpienia w stosunek najmu, obecny najemca może doliczyć do czasu, przez który sam posiada statut najemcy, czas posiadania statusu najemcy swego poprzednika,
- 17) przekształcono prawo użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności:
- 17 decyzji dotyczących 593 użytkowników wieczystych,
 - 14 decyzji dotyczących działek zabudowanych budynkami jednorodzinnymi,
 - 19 decyzji dotyczących przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Gminy Miasta Tarnowa w prawo własności nieruchomości przeznaczonych na cele przemysłowe lub usługi,
- 18) przekształcono prawo użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa w prawo własności – 4 decyzje na cele przemysłowe i usługi,
- 19) wydano decyzje o wygaszeniu prawa użytkowania nieruchomości położonej przy ul. Kopernika oznaczonej ewidencyjnie jako działka 9/3 obrębu 229 (amfiteatr Letni) oraz przejęto przedmiotową nieruchomość do zasobu,
- 20) uzyskano zgodę Wojewody Małopolskiego na dokonanie darowizny prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa położonych w Tarnowie (w obrębie 192), m.in.: Dom Ciężarówca, budynek hali sportowej tzw. „Dom Sportu” z budynkiem chlorowni i zespołem basenów, hala sportowa „Jaskółka”, stadion żużlowo-piłkarski na rzecz Gminy Miasta Tarnowa,
- 21) przekazano w formie aportu nieruchomości stanowiące własność miasta położone w obrębie 74 oznaczone ewidencyjnie jako działki o numerach 22/14, 56/11, 51/10, 51/20, 68/3 na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie,
- 22) dokonano zamiany nieruchomości pomiędzy Gminą Miasta Tarnowa a Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie,

- 23) dokonano aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego własność: Gminy Miasta Tarnowa (20 podmiotów), Skarbu Państwa (10 podmiotów),
- 24) sprzedano 89 lokali mieszkalnych w 53 budynkach komunalnych za łączną kwotę 1.279.635,38 zł,
- 25) sporządzono 623 dokumenty dotyczące dzierżaw: zawarto 353 umowy, 21 aneksów do umów, rozwiązano 24 umów, wydano 17 zezwoleń na okazjonalne zajęcie terenu, sporządzono 205 protokołów naliczających opłaty za bezumowne użytkowanie terenu,
- 26) przeprowadzono przetargi dotyczące dzierżaw terenów pod stoiska w pasach drogowych, pod plac zabaw, rekreacyjnych oraz pod parking strzeżony,
- 27) podpisano umowy dzierżawy z Tarnowską Fundacją Dobrosąsiedzkiej Współpracy (prowadzenie szkoły przy ul. Ks. Skorupki w Tarnowie) oraz z Tarnowskim Klubem Tenisowym (teren pod kortami tenisowymi przy ul. Romanowicza).

8.3. Zasoby lokalowe gminy

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązki w zakresie tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Zgodnie z ustawą, gmina zapewnia lokale socjalne i zamienne w wypadkach przewidzianych w ustawie, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach.

Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa w 2012 r. regulowała uchwała Nr XXVI/389/2008 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 października 2008 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Miasta Tarnowa na lata 2008-2012. Natomiast realizację zadań nałożonych na miasto umożliwia podjęta przez Radę Miejską w Tarnowie uchwała Nr XXXIV/452/2009 z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Tarnowa.

Mieszkaniowy zasób miasta stanowi ogółem 2.778 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 119.264 m², w tym 320 lokali posiadających status lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 9.263 m² i 10 lokali posiadających status tymczasowych pomieszczeń o łącznej powierzchni użytkowej 106 m². Lokale te położone są w 126 budynkach stanowiących w 100% miejską własność oraz w 142 budynkach stanowiących własność miasta i osób fizycznych (wspólnoty mieszkaniowe).

W grudniu 2012 r. został oddany do użytku budynek przy ul. Pszennej 5 z 46 lokalami mieszkalnymi pełnostandardowymi. Z uwzględnieniem tej inwestycji, obecnie miasto dysponuje 2.824 lokalami mieszkalnymi położonymi w 127 budynkach stanowiących w 100% jego własność. Lokali tych nie uwzględniono przy obliczaniu wpływów i wydatków w mieszkaniowym zasobie za 2012 r.

Mieszkaniowym zasobem miasta zarządza Miejski Zarząd Budynków Spółka z o. o. w Tarnowie, którego zakres działania ogranicza się do sprawowania zwykłego zarządu budynkami stanowiącym mienie komunalne. Źródło finansowania kosztów utrzymania miejskiego zasobu mieszkaniowego stanowią wpływy z czynszów za lokale mieszkalne i użytkowe, które w całości pozostają w dyspozycji zarządcy.

Tabela nr 25: Wpływy i wydatki w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Tarnowa w 2012 r.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia
Należne wpływy z lokali mieszkalnych [zł]	5.763.512
Koszty utrzymania mieszkaniowego zasobu [zł]	6.589.470
SALDO	-825.958
Procentowe pokrycie kosztów należnymi wpływami	87,47%
Należne wpływy z lokali użytkowych [zł]	4.336.300
Koszty utrzymania lokali użytkowych [zł]	3.442.374
SALDO	893.926
Rzeczywiste wpływy z lokali mieszkalnych [zł]	5.467.824
Procentowa ściągальność czynszów z lokali mieszkalnych	94,87%
Rzeczywiste wpływy z lokali użytkowych [zł]	4.225.641
Procentowa ściągальność czynszów z lokali użytkowych	97,44%

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa na podstawie danych Miejskiego Zarządu Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie

Od lipca 2012 r. obowiązuje stawka czynszu w wysokości 5,50 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, z wyłączeniem lokali socjalnych. Może być ona obniżona maksymalnie o 45% przy uwzględnieniu czynników obniżających (położenie lokalu, wyposażenie itp.). Stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosi 1,51 zł. Do końca czerwca 2012 r. obowiązywała stawka czynszu w wysokości 4,72 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych, z wyłączeniem lokali socjalnych, a stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego była wówczas na poziomie 1,29 zł. Ponadto miasto posiada zasób 10 pomieszczeń tymczasowych, a czynsz za te pomieszczenia naliczany jest w wysokości czynszu jak za lokale socjalne. Pokrycie z ustalanych stawek czynszu, przy uwzględnieniu ściągальności, nie przekraczało 70% wydatków z tytułu utrzymania zasobu, a niedobór uzupełniany był z wpływów z czynszu za lokale użytkowe.

Tabela nr 26: Wynajem lokali wchodzących w skład zasobu Gminy Miasta Tarnowa w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012
Liczba wniosków złożonych w roku		
o wynajem lokalu na czas nieoznaczony	87	75
o wynajem lokalu socjalnego	43	30
Liczba osób umieszczonych na listach osób uprawnionych do wynajmu lokalu		
na czas nieoznaczony	60	40
socjalnego	34	30
Liczba wniosków pozytywnie rozpatrzonych w trybie szczególnym (uprawnienie do wynajmu lokalu na czas nieoznaczony)	11	8
Ilość skierowań wydanych w danym roku	24	59
Skreślenia z list z uwagi na niespełnianie kryteriów uchwały przy ponownej weryfikacji przed skierowaniem do wynajmu lokalu	5	12

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2011 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło łącznie 130 wniosków o wynajem lokali mieszkalnych, w tym 43 o wynajem lokali socjalnych. Wnioski zgodnie z uchwałą zostały

ostatecznie rozpatrzone i w czerwcu 2012 r. opracowano listy osób uprawnionych, na których ujęto 40 osób do wynajmu lokali na czas nieoznaczony oraz 30 do wynajmu lokali socjalnych. Na koniec 2012 r. na wynajem lokalu na czas nieoznaczony oczekiwało łącznie 86 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (12 uprawnionych w 2010 r., 39 uprawnionych w 2011 r. i 35 uprawnionych w 2012 r.). Natomiast na wynajem lokalu socjalnego oczekiwało łącznie 80 wnioskodawców ujętych na listach osób uprawnionych do wynajmu takiego lokalu (19 uprawnionych w 2010 r., 31 uprawnionych w 2011 r., 30 uprawnionych w 2012 r.). Do końca 2012 r. zrealizowano łącznie 50 wniosków o wynajem lokalu mieszkalnego na czas nieoznaczony z tytułu niskich dochodów i niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych oraz 9 wniosków o wynajem lokalu socjalnego z tytułu bardzo niskich dochodów. Należy dodać, że o kolejności realizacji wniosków osób uprawnionych do wynajmu lokalu na czas nieoznaczony oraz lokalu socjalnego decyduje system punktacji. W 2012 r. do Urzędu Miasta Tarnowa wpłynęło łącznie 105 wniosków, w tym 75 o wynajem lokalu na czas nieoznaczony, a 30 o wynajem lokalu socjalnego (zostaną ostatecznie rozpatrzone w 2013 r.). Oprócz wynajmu lokali na czas nieoznaczony na rzecz osób objętych listą, takie lokale wynajmowane są również osobom uprawnionym w trybie szczególnym (osoby te nie są wykazywane na przedmiotowych listach). Oczekujących na wynajem lokalu na czas nieoznaczony w tym trybie było 17 wnioskodawców.

Lokale na czas nieoznaczony wynajmowane są również jako lokale zamienne na rzecz rodzin zamieszkujących w budynkach komunalnych, np. przeznaczonych do remontu, z uwagi na planowane przez miasto inwestycje lub gdy zachodzi konieczność opróżnienia lokali położonych w gminnych budynkach szkół, placówek oświatowych czy w przypadku zapewnienia lokalu w związku z klęską żywiołową. W 2012 r. wynajęto łącznie 5 lokali zamiennych, w tym 1 lokal zamienny z tytułu zbycia nieruchomości przez miasto, 2 lokale zamienne w związku z wykwaterowaniem z budynku szkoły, po jednym lokalu w związku z rozbiórką budynku i na czas remontu.

Osoby, które uzyskały uprawnienie do lokalu socjalnego w wyroku sądowym, uprawnione są do zawarcia umowy najmu bez uprzedniego objęcia listą. W tym przypadku o kolejności realizacji wyroków decyduje nie tylko data wpływu wyroku i liczba odzyskiwanych lokali socjalnych, ale również metraż tych lokali czy też porozumienia z wierzycielami.

W 2012 r. zrealizowano 58 wyroków eksmisyjnych. Na koniec 2012 r. łączna liczba niezrealizowanych wyroków eksmisyjnych wynosiła 164 (w tym 147 z prawem oraz 17 bez prawa do lokalu socjalnego). Ok. 50% z ogólnej liczby wyroków stanowią wyroki eksmisyjne z lokali należących do zasobu mieszkaniowego miasta. Głównym powodem eksmisji są zaległości w opłatach czynszowych pomimo pomocy świadczonej najemcom mieszkań pozostającym w niedostatku (rozkładanie zaległości na raty, wypłacanie dodatków mieszkaniowych). W 2009 r. wprowadzono zmiany w prawie lokalnym umożliwiające ponowne zawarcie umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony z osobą, której wypowiedziano najem z powodu zwłoki z zapłatą czynszu, czy też objętej z tego tytułu wyrokiem eksmisyjnym. W 2012 r. z tej formy pomocy skorzystało 10 rodzin. Należy zaznaczyć, że w przypadku orzeczonych sędownie wyroków eksmisyjnych, w których sąd przyznał uprawnienie do lokalu socjalnego, przy braku ich realizacji właścicielowi lokalu przysługuje od gminy pełne roszczenie odszkodowawcze. W 2012 r. miasto z tego tytułu wypłaciło odszkodowanie w wysokości 5.814,79 zł.

Miasto zapewnia lokale socjalne i zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw o niskich dochodach wykorzystując posiadany zasób mieszkaniowy. Lokale mieszkalne pozyskiwane są w wyniku naturalnego ruchu ludności i przeznaczone są

na wynajem, jako lokale na czas nieoznaczony oraz lokale socjalne. Obecny stan zasobu nie zabezpiecza zapotrzebowania na realizowanie nałożonego ustawą obowiązku zapewniania lokali mieszkalnych (w szczególności lokali socjalnych). W 2012 r. do znacznego wzrostu liczby wydanych skierowań do wynajmu lokalu na czas nieoznaczony na rzecz osób objętych listami, przyczyniło się oddanie do użytku - po adaptacji pomieszczeń na mieszkalne - budynku po byłym internacie Zespołu Szkół Agrotechnicznych i Samochodowych w Tarnowie przy ul. Pszennej. W wyniku tej inwestycji pozyskano do mieszkaniowego zasobu Gminy 46 lokali mieszkalnych pełnostandardowych.

Miasto pozyskuje również lokale poprzez proponowanie najemcom posiadającym odpowiednie dochody, lokali mieszkalnych o wyższym standardzie w zamian za oddanie do dyspozycji lokali dotychczas zajmowanych. Uzyskane w ten sposób lokale są przeznaczane na lokale socjalne. W 2012 r. w ten sposób pozyskano 13 lokali, w tym 10 poprzez realizację wniosków, których wnioskodawcy otrzymali ofertę wynajmu lokalu w budynku przy ul. Pszennej.

W 2012 r. opracowano Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Tarnowa na lata 2013-2017, który 20 grudnia 2012 r. został przyjęty przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XXIX/426/2012. W ramach działań założonych w nowym programie, kolejnym przedsięwzięciem będzie realizacja inwestycji przy ul. Konnej w Tarnowie, polegającej na przebudowie budynku wielorodzinnego, w którym powstanie 30 pełnokomfortowych lokali mieszkalnych.

9. INWESTYCJE

9.1. Transport i łączność

Zadania inwestycyjne z zakresu transportu i łączności obejmowały drogi publiczne w miastach na prawach powiatu i drogi gminne. Nakłady inwestycyjne na zadania z tego zakresu w 2012 r. wyniosły łącznie 37.245.803,61 zł.

Tabela nr 27: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Transport i łączność

Lp.	Transport i łączność - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Budowa połączenia autostrady A4 (węzeł Krzyż) z drogą wojewódzką nr 977	
	budowa połączenia Al. Jana Pawła II z (węzłem Krzyż) autostrady A4	8.219.278,26
	budowa połączenia węzła autostrady Krzyż z drogą krajową nr 73 stanowiącą Al. Jana Pawła II	111.421,60
	budowa połączenia ul. Starodąbrowskiej z ul. Gumniską wraz z rzebudową skrzyżowania Starodąbrowska - Kołłątaja	47.683,00
	przebudowa ul. Gumniskiej, ul. Dąbrowskiego i ul. Ziaji	61.450,69
2.	Budowa ronda na skrzyżowaniu Al. Jana Pawła II - Błonie w ciągu drogi krajowej nr 73	4.467.378,29
3.	Rozbudowa drogi krajowej nr 73 ul. Błonie - etap I	2.152.741,75
4.	Budowa łącznika w ciągu drogi krajowej nr 73 pomiędzy autostradą A4 w węźle Krzyż z drogą krajową nr 4 w węźle Lwowska	84.997,73
5.	Rozbudowa ul. Spokojnej na odcinku od ul. Nowodąbrowskiej do ul. Krzyskiej	3.802,52
6.	Budowa ronda na skrzyżowaniu Kwiatkowskiego - Witosa	41.800,00

7.	Zakup maszyny do badania zagęszczenia podbudowy	30.737,70
8.	Rozbudowa strefy aktywności gospodarczej w Tarnowie - Etap I	16.546.331,49
9.	Rewitalizacja wybranych obszarów miasta: program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta rozwiązanie problemów komunikacyjnych w centrum miasta	
	modernizacja ul. Krakowskiej	3.534.372,05
	remont Pl.Sobieskiego ze skrzyżowaniem Wałowa-Katedralna-Targowa	1.000.000,00
10.	Remont ul. Bandrowskiego	10.670,25
11.	Rozbudowa ul. Owocowej - dokumentacja	69.500,00
12.	Rozbudowa ul. Wolańskiej - dokumentacja	66.051,00
13.	Rozbudowa ul. Źródlanej - dokumentacja	24.969,00
14.	Rozbudowa ul. Kmiecika - dokumentacja	63.960,00
15.	Budowa węzła przesiadkowego z parkingiem (parkuj i jedź) - Tarnów	63.582,10
16.	Wykupy	300.141,00
17.	Zakup maszyn drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na potrzeby Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych	67.928,15
18.	Zakup skraparki do prowadzenia prac drogowych	107.133,00
19.	Zakup serwera, oprogramowania oraz sprzętu komputerowego na potrzeby Targowisk Miejskich	19.873,95
20.	Zakup programu do egzekucji kar za brak opłaty za parkowanie	20.000,00
21.	Zakup terminali kontrolnych na potrzeby Targowisk Miejskich	95.000,08
22.	Zakup programu komputerowego na potrzeby zarządzania systemem gospodarki odpadami komunalnymi	35.000,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.2. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w 2012 r. wyniosły łącznie 2.773.216,00 zł.

Tabela nr 28: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Lp.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Poprawa infrastruktury służącej odprowadzaniu wód opadowych i ochronie przed powodzią	512.128,87
2.	Przebudowa i zabezpieczenie potoku Wątok w Tarnowie	448.700,65
3.	Rekultywacja IV sektora składowiska w Zakładzie Odpadów Komunalnych w Tarnowie przy ul. Cmentarnej	696.410,76
4.	Zakup samowyladowczego samochodu osobowo-ciężarowego na potrzeby Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych	55.284,55
5.	Zakup pług do śniegu	4.700,00
6.	Zakup piaskarki/solarki ze stali	6.699,99
7.	Wykorzystanie ekologicznych źródeł energii (zmiana systemu ogrzewania oraz zakup i montaż kolektorów słonecznych)	292.012,00
8.	Dobudowa oświetleń ulic, placów i dróg	348.652,93

9.	Budowa oświetlenia terenów rekreacyjno-sportowych na Os. Westerplatte	72.371,82
10.	Zakup dwóch samochodów osobowo-ciężarowych ze skrzynia i kiprem	233.589,30
11.	Wykonanie i montaż tablicy pamięci poległych ochotników - członków Czeskiej drużyny	12.000,00
12.	Budowa i modernizacja placów zabaw na terenach zieleni	50.603,80
13.	Zwrot dotacji	40.061,33

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.3. Gospodarka mieszkaniowa

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki mieszkaniowej w 2012 r. wyniosły łącznie 16.725.091,11 zł.

Tabela nr 29: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Gospodarka mieszkaniowa

Lp.	Gospodarka mieszkaniowa - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Wykupy	3.396.117,05
2.	Termomodernizacja miejskich obiektów użyteczności publicznej	8.080.353,83
3.	Modernizacja obiektów użyteczności publicznej w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej	2.526.826,86
4.	Adaptacja budynku przy ul. Pszennej na lokale komunalne	2.389.820,52
5.	Modernizacja hali przy ul. Kochanowskiego 30	14.000,00
6.	Modernizacja budynku przy ul. Konarskiego 17	2.474,00
7.	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w hali widowiskowo-sportowej przy ul. Gumniskiej	193.071,01
8.	Budowa części nowego ogrodzenia amfiteatru przy ul. Kopernika	23.593,00
9.	Uporządkowanie zaniedbań urbanistycznych tarnowskich osiedli mieszkaniowych	98.834,84

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.4. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Nakłady na zadania inwestycyjne z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej w 2012 r. wyniosły łącznie 170.654,01 zł.

Tabela nr 30: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Lp.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Zakup sprzętu i wyposażenia dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej	126.212,00
2.	Docieplenie ścian budynku Ochotniczej Straży Pożarnej Rzędzin w Tarnowie	38.592,01
3.	Uruchomienie syren alarmowych na terenie miasta Tarnowa	5.850,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.5. Kultura fizyczna i turystyka

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu kultury fizycznej i turystyki w 2012 r. wyniosły łącznie 1.306.133,12 zł.

Tabela nr 31: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Kultura fizyczna i turystyka

Lp.	Kultura fizyczna i turystyka - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Przebudowa Stadionu Miejskiego w Tarnowie	81.245,69
2.	Modernizacja miejskiej bazy sportowej	603.325,83
3.	Zakup wraz z montażem kontenera na terenie boiska na Os. Westerplatte	11.685,00
4.	Dostosowanie budynku Tarnowskiego Centrum Informacji do wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej	15.479,60
5.	Zwrot dotacji	594.397,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.6. Ochrona zdrowia

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu ochrony zdrowia w 2012 r. wyniosły łącznie 200.000,00 zł.

Tabela nr 32: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Ochrona zdrowia

Lp.	Ochrona zdrowia - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem na potrzeby Zespołu Przychodni Specjalistycznych	100.000,00
2.	Zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem z uwzględnieniem szkolenia i wdrożenia	100.000,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.7. Pomoc społeczna

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu pomocy społecznej w 2012 r. wyniosły łącznie 2.826.288,68 zł.

Tabela nr 33: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Pomoc społeczna

Lp.	Pomoc społeczna - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Wymiana pokrycia dachu wraz z instalacją odgromową budynku Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Słoneczny Dom”	43.500,00
2.	Budowa Domu dla Bezdomnych	2 091.371,00
3.	Wymiana windy osobowej w segmencie wschodnim budynku Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych	189.537,73
4.	Dom bez barier - modernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych	30.750,00
5.	Poprawa jakości życia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej przy ul. Czarna Droga	27.916,00
6.	System sygnalizacji włamania i napadu budynku przy ul. Gosłara 5	4.506,72
7.	Adaptacja I piętra budynku Żłobka nr 3 na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	401.290,71

8.	Modernizacja centrali telefonicznej w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	11.935,42
9.	Zakup serwera na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	25.481,10

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.8. Polityka społeczna

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu polityki społecznej w 2012 r. wyniosły łącznie 387.441,67 zł.

Tabela nr 34: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Polityka społeczna

Lp.	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Przebudowa i remont istniejących pomieszczeń obiektu Żłobka Nr 1 ul. Topolowa 4	105.672,50
2.	Remont i adaptacja uzyskanych pomieszczeń w budynku przy ul. Gosłara 5 z przeznaczeniem na utworzenie dodatkowych miejsc w Żłobku Nr 3	105.025,57
3.	Montaż systemu wentylacji z okapem w kuchni Żłobka Nr 6	8.253,30
4.	Dostosowanie budynku do wymagań w zakresie ochrony p/poż - Żłobek Nr 2	30.750,00
5.	Remont części pomieszczeń w budynku Żłobka Nr 3	94.963,05
6.	Wymiana dźwigu towarowego w Żłobku Nr 2	34.932,00
7.	Wykonanie systemu monitoringu w Żłobku Nr 6	7.845,25

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.9. Edukacyjna opieka wychowawcza

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej w 2012 r. wyniosły łącznie 912.921,39 zł.

Tabela nr 35: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Edukacyjna opieka wychowawcza

Lp.	Edukacyjna opieka wychowawcza - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Adaptacja pomieszczeń w budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 na potrzeby Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	26.800,00
2.	Przebudowa hali sportowej przy ul. Gumniskiej	479.740,66
3.	Dostawa i montaż wiaty śmietnikowej na potrzeby Pałacu Młodzieży	8.000,00
4.	Zakup sprzętu kuchennego na potrzeby Bursy Międzyszkolnej	5.986,02
5.	Zakup sprzętu kuchennego na potrzeby Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	6.600,00
6.	Modernizacja pomieszczeń sanitarnych przy pokojach w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego	1.490,00

7.	Remont pomieszczeń sanitarnych przy pokojach mieszkalnych i przebudowa węzła sanitarnego z przystosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tarnowie - etap I (strona wschodnia)	378.669,05
8.	Zwrot dotacji	5.635,66

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.10. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w 2012 r. wyniosły łącznie 3.304.240,10 zł.

Tabela nr 36: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Lp.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Zabudowa fragmentu muru przy Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie od strony ul. Legionów	4.748,11
2.	Modernizacja pomieszczenia i zakup wyposażenia sali prób w budynku Teatru im. Ludwika Solskiego w Tarnowie	31.000,00
3.	Modernizacja instalacji elektrycznej w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Staszica 6	28.000,00
4.	Rewitalizacja wybranych obszarów miasta: program zapewnienia harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta - promocja projektu	11.193,00
5.	Rewaloryzacja budynku Bractwa Strzeleckiego w Tarnowie wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej	2.820.803,05
6.	Zabezpieczenie antygraffiti murów miejskich	63.685,00
7.	Zwrot dotacji	1.577,61
8.	Zakup instrumentów muzycznych na potrzeby Zespołu Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego	96.733,38
9.	Zakup fortepianu	96.500,00
10.	Modernizacja budynku Teatru im. Ludwika Solskiego w Tarnowie	150.000,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.11. Oświata i wychowanie

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu oświaty i wychowania w 2012 r. wyniosły łącznie 6.292.348,93 zł.

Tabela nr 37: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Oświata i wychowanie

Lp.	Oświata i wychowanie - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Przebudowa sanitariatów w Szkole Podstawowej Nr 8 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	66.700,06
2.	Zakup sprzętu kuchennego i kosiarki na potrzeby Szkoły Podstawowej Nr 14 im. Stefana Jaracza	23.050,00
3.	Dostawa dla jednostek edukacyjnych Gminy Miasta Tarnowa pomocy dydaktycznych w ramach programu „Cyfrowa szkoła”	175.661,00

4.	Modernizacja przedszkoli publicznych w Tarnowie - poprawa efektywności energetycznej	2.872.106,17
5.	Budowa nowego budynku Przedszkola Publicznego Nr 8 przy ul. Marii Dąbrowskiej	1.135.559,04
6.	Zakup wraz z montażem dźwigu towarowego budynku Przedszkola Publicznego Nr 27	35.000,00
7.	Budowa miasteczka komunikacyjnego przy Przedszkolu Publicznym Nr 31	58.463,01
8.	Zakup pralki przemysłowej na potrzeby Przedszkola Publicznego Nr 34	6.000,00
9.	Zakup kserokopiarki na potrzeby Gimnazjum Nr 6 im. Jana Pawła II	5.900,00
10.	Modernizacja instalacji oświetlenia sali gimnastycznej w budynku Gimnazjum Nr 11 im. Romana Brandstaettera	8.977,72
11.	Odnowienie elewacji budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Brodzińskiego	656.115,01
12.	Wykonanie przyłącza kanalizacyjnego do budynku VII Liceum Ogólnokształcącego	25.000,00
13.	Budowa Poligonu energooszczędności wraz z modernizacją przyległych warsztatów i zagospodarowaniem otoczenia	41.976,61
14.	Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych	139.512,68
15.	Modernizacja węzłów centralnego ogrzewania w budynkach Zespołu Szkół Technicznych im. Ignacego Mościckiego	36.999,63
16.	Zakup centrali telefonicznej na potrzeby Zespołu Szkół Licealno-Zawodowych Nr 1 im. Tadeusza Zwiłockiego	6.971,64
17.	Wymiana części pokrycia dachowego Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki	46.441,53
18.	Monitoring w budynku Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki	6.773,18
19.	Zakup centrali telefonicznej na potrzeby Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych im. Tadeusza Kościuszki	3.840,00
20.	Budowa budynku szkolno-dydaktycznego w Zespole Szkół Muzycznych im. Ignacego Jana Paderewskiego	562.480,37
21.	Modernizacja centralnego ogrzewania w budynku Centrum Kształcenia Ustawicznego	33.254,88
22.	Zakup sprzętu kuchennego na potrzeby przedszkoli publicznych nr: 1, 3, 5, 19, 20, 21, 24, 32, 33 i 34	74.101,07
23.	Rozbudowa i przebudowa budynków Zespołu Szkół Plastycznych	271.465,33

Zródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.12. Administracja publiczna

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu administracji publicznej w 2012 r. wyniosły łącznie 847.418,43 zł.

Tabela nr 38: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Administracja publiczna

Lp.	Administracja publiczna - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Platforma zintegrowanych E-usług dla mieszkańców Tarnowa z elementami Karty Mieszkańca	398.673,28
2.	Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EDUNET	23.344,12
3.	Zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	210.289,70
4.	Montaż kolców odstrasżających ptaki na budynku przy ul. Mickiewicza 2	7.380,00
5.	Wymiana stolarki okiennej w budynku ul. Nowa 4	101.312,92
6.	Montaż klimatyzacji w dwóch pomieszczeniach w budynku ul. Nowa 4	13.284,00
7.	Zakup i montaż regałów jezdnych do archiwum w budynku przy ul. Krzyskiej	58.703,32
8.	Modernizacja centrali alarmowej w budynku przy ul. Krzyskiej	5.439,99
9.	Zakup jednostki klimatyzującej - budynek ul. Mickiewicza 2	5.043,00
10.	Rozbudowa centrali telefonicznej Urzędu	4.489,50
11.	Rozbudowa centrali telefonicznej w budynku przy ul. Bernardyńskiej 24	19.458,60

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.13. Działalność usługowa

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu działalności usługowej w 2012 r. wyniosły łącznie 1.205.583,59 zł.

Tabela nr 39: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Działalność usługowa

Lp.	Działalność usługowa - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie miastem poprzez zwiększenie zakresu i dostępności do zasobów informacyjnych miasta	993.456,89
2.	Zakup serwera	43.500,00
3.	Budowa cmentarza komunalnego w Tarnowie - Klikowej	60.626,70
4.	Budowa ogrodzenia cmentarza komunalnego w Tarnowie - Mościcach	108.000,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.14. Handel

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu handlu w 2012 r. wyniosły łącznie 55.517,89 zł.

Tabela nr 40: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Handel

Lp.	Handel - zadanie inwestycyjne	Nakłady [zł]
1.	Wykup pawilonów handlowych na Hali Miejskiej	25.267,52
2.	Przebudowa placu handlowego Burek (wykonanie dokumentacji projektowej)	24.325,37
3.	Wykup monitoringu na placu handlowym Chyszów	5.925,00

Źródło: Wydział Budżetu i Sprawozdawczości w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.15. Różne rozliczenia

Nakłady inwestycyjne na zadania z zakresu różnych rozliczeń - uzupełnienia obejmowanych udziałów w spółkach miejskich - w 2012 r. wyniosły łącznie 444,00 zł.

9.16. Inwestycje spółek miejskich

W 2012 r. wartość ogółem zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wyniosła 27,4 mln zł, co stanowi 53,2% wartości nakładów poniesionych w 2011 r. oraz 70,4% nakładów poniesionych w 2010 r.

Tabela nr 41: Przewidywana wielkość inwestycji w spółkach zrealizowanych w 2012 r.

Nazwa spółki	Nakłady inwestycyjne [mln zł]	
	2011	2012
Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	16,0	0,50
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A.	12,7	12,00
Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.	12,6	12,10
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	6,7	2,30
Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	2,7	0,40
Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.	0,7	0,10
Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o.	0,2	0,04

Źródło: Zespół Nadzoru Właścicielskiego w Urzędzie Miasta Tarnowa

9.16.1. Tarnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

W 2012 r. Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w kwocie 0,5 mln zł, które zostały przeznaczone głównie na prace związane z zakończeniem budowy budynku nr 10/TBS, obejmującego 48 mieszkań i 22 podziemne miejsca postojowe (budynek został oddany do użytkowania w I kwartale 2012 r.). Ponadto TBS wydatkował środki na zagospodarowanie przestrzeni terenów zielonych, rozbudowę oświetlenia ulicznego oraz wykonanie i montaż ogrodzenia placu zabaw przy ul. Arcybiskupa Jerzego Ablewicza w Tarnowie.

Źródłem finansowania inwestycji są środki własne TBS (pochodzące z dokapitalizowania przez Gminę Miasta Tarnowa i partycypacji przyszłych najemców) oraz kredyt bankowy.

9.16.2. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie

Do najważniejszych zadań inwestycyjnych wykonanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie w 2012 r. należą:

- Modernizacja sieci i węzłów ciepłych. Zakończono modernizację sieci i węzłów ciepłych w dzielnicy Mościce w ramach projektu inwestycyjnego MPEC na lata 2010-2014 „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Łącznie, w ramach programu modernizacji systemu ciepłowniczego „Mościce”, MPEC wykonał 9.096,5 mb sieci ciepłowniczych w technologii rur preizolowanych oraz 97 nowoczesnych węzłów ciepłych (w tym w 2012 r.: 3.000 mb sieci oraz 53 węzły ciepłe). Całkowita wartość projektu to 30,9 mln zł, w tym współfinansowanie przez Unię Europejską - 19,0 mln zł.
- Przyłączenia nowych odbiorców ciepła systemowego. Do końca 2012 r. do systemu ciepłowniczego MPEC przyłączono 33 obiekty, w tym m.in.: Instytut Ochrony Zdrowia

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Pogotowie Ratunkowe, Powiatowy Urząd Pracy, Dom dla bezdomnych mężczyzn, dwa przedszkola, budynek mieszkalny, budynek Bractwa Strzeleckiego, szkołę niepubliczną, budynek mieszkalno-użytkowy. Przejęto również system wytwarzania pary technologicznej na potrzeby Zakładu Karnego. Łączna moc zamówiona przyłączonych obiektów wynosi 5,774 MW. W 2012 r. MPEC odnotował wzrost ogrzewanej powierzchni o 19.967,68 m². Na koniec roku ogrzewał łącznie 1.995.078,87 m² powierzchni użytkowej i mieszkalnej.

- Poszerzenie rynku odbiorców i rozbudowa instalacji centralnej ciepłej wody w ramach realizacji programu „Centralna Ciepła Woda – komfort i bezpieczeństwo”. W 2012 r. z oferty centralnej ciepłej wody w ramach programu skorzystali mieszkańcy 844 mieszkań, o łącznej mocy zamówionej 0,7 MW. Wcześniej odbiorcy ci korzystali z alternatywnych form podgrzewania wody użytkowej - piecyków gazowych i elektrycznych podgrzewaczy wody.
- Rozbudowa telemetrycznego systemu nadzoru pracy sieci i węzłów w ramach kontynuacji wieloletniego programu rozwojowego MPEC ”Modernizacja sieci i węzłów ciepłych”. W systemie telemetrii pracuje obecnie 791 obiektów (węzłów ciepłych, kotłowni, przepompowni).
- Rozwój metropolitalnej sieci światłowodowej Tarnowa. W 2012 r. MPEC wybudował 3 km sieci światłowodowych magistralnych i 7 km sieci światłowodowych rozdzielczych. Łączna długość sieci światłowodowych należących do MPEC wyniosła na koniec 2012 r. 92,5 km.

Na potrzeby przyłączeń nowych odbiorców oraz w ramach modernizacji systemu, MPEC w 2012 r. wybudował łącznie:

- 4.984,6 mb sieci ciepłowniczej w technologii rur preizolowanych,
- 91 węzłów ciepłych w ramach modernizacji systemu i przyłączeń nowych odbiorców,
- 28 węzłów rozbudowano o moduł centralnej ciepłej wody.

Długość sieci eksploatowanej przez MPEC na koniec 2012 r. wynosi 100.440,6 mb, w tym 75.273,6 mb nowoczesnych sieci preizolowanych.

W 2012 r. łącznie poniesione nakłady inwestycyjne zaplanowano na poziomie 12 mln zł.

9.16.3. Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.

Tarnowskie Wodociągi Sp. z o. o. w 2012 r. realizowały zadania związane z rozbudową oraz modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Modernizowane były odcinki sieci wodociągowej, które charakteryzowały się dużą awaryjnością, w związku z planowaną modernizacją dróg oraz celem poprawy systemu zaopatrzenia w wodę. W zakresie sieci kanalizacyjnej modernizacje prowadzone były z uwagi na planowane remonty dróg oraz ze względu na zły stan techniczny odcinków systemu kanalizacyjnego.

Wśród inwestycji o charakterze sieciowym, które wymagały znacznych nakładów finansowych w 2012 r. wymienić należy:

- budowę magistrali wodociągowej - połączenie wodociągu III strefy Tarnów - Ładna,
- wymianę magistrali wodociągowej w ul. Czerwonych Klonów,
- budowę kolektora kanalizacyjnego z Tarnowca,
- wymianę kolektorów kanalizacyjnych w ul. Obrońców Lwowa oraz w ul. Gałczyńskiego o łącznej długości 546 mb,
- wymianę wodociągów azbestowo-cementowych na rurociągi z polietylenu (ok. 2.000 mb).

Poza inwestycjami o charakterze sieciowym TW realizowały również zadania związane z modernizacją Stacji Uzdatniania Wody, Zakładu Oczyszczalni Ścieków, modernizowano obiekty budowlane i energetyczne, hydrofornie i przepompownie ścieków oraz rozbudowywano monitoring obiektów ruchowych na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dokonywano również zakupów związanych z usprzętowieniem i komputeryzacją.

Łącznie nakłady inwestycyjne w 2012 r. wyniosły 12,1 mln zł.

9.16.4. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Tarnowie

MPK w 2012 r. na zadania inwestycyjne poniosło nakłady w wysokości 2,3 mln zł. Środki przeznaczone głównie na zakup 3 nowoczesnych niskopodłogowych autobusów z klimatyzacją marki OTOKAR. Ponadto dokonano modernizacji 2 autobusów oraz modernizacji zbiorników paliw.

9.16.5. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Tarnowie

Łączne wydatki inwestycyjne MPGK w 2012 r. wyniosły 0,4 mln zł i dotyczyły przede wszystkim zakupu oraz modernizacji pojazdów i urządzeń niezbędnych do prowadzenia jego podstawowej działalności. Największe nakłady inwestycyjne MPGK poniesiono na zakup śmieciarki. Ponadto rozpoczęto zadanie inwestycyjne dotyczące budowy kompostowni.

9.16.6. Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A.

Spółka w 2012 r. w celu scalenia i uzupełnienia nieruchomości pod realizację przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Tarnowie”, dokonała zakupu jednej działki od prywatnego właściciela o powierzchni 0,1787 ha. Wydatkowano na ten cel kwotę 0,1 mln zł. Prace w tym zakresie będą kontynuowane w kolejnych latach.

9.16.7. Miejski Zarząd Budynków Sp. z o.o. w Tarnowie

Spółka w 2012 r. wydatkowała na inwestycje kwotę 0,04 mln zł, która została przeznaczona na wykonanie centralnego ogrzewania. MZB corocznie ponosi koszty remontów niezbędnych do utrzymania w należytym stanie technicznym zasobów mieszkaniowych i lokali użytkowych będących w jego zarządzie. Koszt tych prac wyniósł około 4,2 mln zł.

10. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

10.1. Organizacja ruchu

Zadania z zakresu rozwiązań komunikacyjnych, zarządzania ruchem na drogach publicznych w granicach miasta, projektów organizacji ruchu drogowego i wykorzystania dróg w sposób szczególny oraz opiniowania zakresu prac i wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem oznakowania pionowego, poziomego, drogowej sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, w 2012 r. realizowane były przez Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich - do momentu jego likwidacji (do 29 lutego), a następnie przez Centrum Usług Ogólnomiejskich w Urzędzie Miasta Tarnowa. W ramach tych zadań w 2012 r. podejmowano następujące działania:

- 1) prowadzono 439 spraw dotyczących bieżących zadań w zakresie nadzoru nad organizacją ruchu i sprawnym funkcjonowaniem systemu drogowego, analizą istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa i efektywności, kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, drogowej sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (rozpatrzono i zatwierdzono 187 projektów stałej

organizacji ruchu i jej zmian na czas wykonywania robót, wydano 5 decyzji administracyjnych zezwalających na wykorzystanie dróg w sposób szczególny - zawody sportowe, przemarsze i inne imprezy),

- 2) wydano 281 zezwoleń na przejazd pojazdów o tonażu większym niż wskazana znakami drogowymi i uzgodniono 108 przejazdów pojazdów nienormatywnych,
- 3) wyznaczono nowe przejście dla pieszych przez ulicę Wojska Polskiego,
- 4) zamontowano 4 progi zwalniające (ul.: Skargi, Ks. Sitko, Al. Piaskowa) oraz zlikwidowano 1 próg zwalniający (ul. Budowlana),
- 5) wyznaczono i oznakowano znakami pionowymi i poziomymi 20 miejsc postojowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych,
- 6) wymieniono i ustawiono nowe znaki pionowe (300 znaków, 350 słupków, 10 tablic drogowaskazowych) oraz 6 luster drogowych,
- 7) wprowadzono czasowe zmiany organizacji ruchu na czas zawodów żużlowych i innych imprez (1.040 znaków i słupków),
- 8) odnowiono i wymalowano nowe oznakowanie poziome o łącznej powierzchni 27.362 m²,
- 9) zmodernizowano sygnalizacje świetlne poprzez wymianę: masztów (2), sterowników (2), latarni sygnalizacyjnych (34) i przycisków dla pieszych (5), jak również wykonanie pętli indukcyjnych (314 mb) oraz korektę programów sygnalizacji (1).

10.2. Stan motoryzacji

Tabela nr 42: Szczegółowy wykaz ewidencji pojazdów w latach 2011-2012

Rodzaj pojazdu	stan na 31 grudnia	
	2011	2012
Samochody osobowe	44.636	45.921
Samochody ciężarowe	7.486	7.614
Ciągniki samochodowe	432	460
Samochody specjalne	443	452
Autobusy	266	274
Naczepy	392	433
Przyczepy	1.006	1.010
Przyczepy lekkie	2.675	2.717
Motorowery	1.642	1.767
Motocykle	1.910	1.996
Ciągniki rolnicze	453	459
Pojazdy samochodowe inne	125	129
Ogółem	61.466	63.232

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

**Tabela nr 43: Stan ewidencji prowadzonych w Centrum Obsługi Mieszkańców
w Urzędzie Miasta Tarnowa**

Rodzaj ewidencji	stan na 31 grudnia	
	2011	2012
Liczba zarejestrowanych pojazdów	61.466	63.232
Liczba osób uprawnionych do kierowania pojazdami	59.121	60.407
Liczba uprawnionych stacji kontroli pojazdów na terenie miasta	20	21
Liczba uprawnionych ośrodków szkolenia kierowców na terenie miasta	26	27
Liczba uprawnionych diagnostów	52	54
Liczba uprawnionych instruktorów nauki jazdy	295	303
Liczba kart parkingowych wydanych dla osób niepełnosprawnych oraz placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	3.907	4.261
Liczba przedsiębiorców, dla których wydano zaświadczenia uprawniające do wykonywania krajowych przewozów drogowych rzeczy i osób na potrzeby własne	278	252
Liczba przedsiębiorców, którym udzielono licencji uprawniających do wykonywania krajowego transportu drogowego rzeczy, osób lub taksówką	609	573
Liczba zezwoleń wydanych na linie komunikacyjne, podlegające kompetencji Prezydenta Miasta Tarnowa, obejmujące obszar wyłącznie miasta lub miasta i powiatu sąsiadującego	157	112

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

11. GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka komunalna obejmuje cały szereg zadań z zakresu użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych. Zadania Gminy Miasta Tarnowa z tego zakresu obejmują, m.in.: gospodarkę wodno-ściekową, utrzymanie zieleni miejskiej, oświetlenie uliczne oraz gospodarkę odpadami i oczyszczanie miasta, a także cmentarnictwo wojenne (na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta Tarnowa a Wojewodą Małopolskim). Realizacja tych zadań polega na bieżącym utrzymaniu terenów gminnych wraz z ich wyposażeniem i znajdującą się tam infrastrukturą komunalną, prowadzeniu remontów i inwestycji (omówione w części dotyczącej inwestycji).

11.1. Gospodarka odpadami

W 2012 r. Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie (ZSOK) przyjął:

- do unieszkodliwienia przez składowanie - 23.207,78 Mg odpadów (cena za przyjęcie: zmieszane odpady komunalne - 230,00 zł/Mg brutto, odpady z mechanicznej obróbki odpadów - 170,00 zł/Mg brutto),
- do odzysku przez kompostowanie - 2.141,04 Mg (bezpłatnie dla mieszkańców Tarnowa i gmin objętych porozumieniem komunalnym, cena za przyjęcie dla pozostałych kontrahentów - 120,00zł/Mg brutto),
- do odzysku na terenie składowiska (ziemie, gruzы itp.) - 5.910,92 Mg (bezpłatnie).

Przychód ZSOK z tytułu przyjmowania odpadów w 2012 r. wyniósł 4.396.393,13 zł (netto), a opłata za korzystanie ze środowiska odprowadzana do Urzędu Marszałkowskiego wyniosła 2.131.615 zł.

Tabela nr 44: Ilość i rodzaj odpadów przyjętych na składowisko w 2012 r.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa [Mg]
Do unieszkodliwienia przez składowanie		
19 12 12	Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów	10.083,52
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	11.202,64
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	216,52
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	1.705,10
Razem		23.207,78
Do odzysku przez kompostowanie		
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	0,26
03 01 05	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir	4,58
10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	0,36
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	177,48
20 01 38	Drewno	0,14
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1.958,22
Razem		2.141,04
Do odzysku na terenie składowiska		
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	999,96
17 01 02	Gruz ceglany	481,70
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	1.365,30
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	35,44
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie	97,00
19 12 09	Minerały (np. piasek, kamienie)	2.862,98
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	68,54
Razem		5.910,92

Źródło: Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Stan wypełnienia V sektora składowiska odpadów na koniec 2012 r. wyniósł 130.024,82 Mg (od listopada 2009), przy przewidywanej pojemności sektora wynoszącej 274.500 Mg.

Tabela nr 45: Zbiórka odpadów na terenie miasta w 2012 r.

Rodzaj zbiórki odpadów	Ilość odpadów
Selektywna zbiórka odpadów (kontenery w ZSOK i pojemniki na terenie miasta), w tym:	214,23 Mg
papier	28,15 Mg
plastik	74,30 Mg
metal	4,34 Mg
szkło	107,44 Mg
Zbiórka odpadów wielkogabarytowych	540,80 Mg
Zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	3,64 Mg
Jesienna zbiórka liści	301,30 Mg
Usuwanie dzikich wysypisk	589 Mg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiału Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Łączne wydatki na zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, usuwanie dzikich wysypisk, odbiór liści od mieszkańców i selektywną zbiórkę w 2012 r. wyniosły 280.000 zł.

Za kwotę 23.035,44 zł zakupiono 88 szt. betonowych ulicznych koszy na śmieci oraz 68 szt. zapasowych wkładów do tych koszy z blachy ocynkowanej. Kosze zostały rozmieszczone w miejscach szczególnie uczęszczanych przez pieszych - głównie w rejonie przystanków komunikacji miejskiej, w parkach i na zieleńcach.

11.2. Działalność jednostek związanych z gospodarką komunalną

11.2.1. Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie

Zarząd Komunikacji Miejskiej w Tarnowie (ZKM) do końca 2012 r. był jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa działającą w formie zakładu budżetowego, powołaną do realizacji zadania obejmującego zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie lokalnego transportu zbiorowego.

Od 1 stycznia do 12 lutego 2012 r. ZKM był organizatorem 31 linii komunikacyjnych. Dnia 13 lutego 2012 r. została wdrożona optymalizacja sieci linii komunikacji miejskiej, w wyniku której do 28 zmniejszono ilość linii komunikacji miejskiej o łącznej długości 329 km. Łączna długość tras wyniosła 180 km (w tym na terenie miasta 107 km). Ilość autobusów w szczycie przewozowym wynosiła 73 szt. Średnio miesięcznie w 2012 r. autobusami komunikacji miejskiej w Tarnowie przewożono 1,217 mln pasażerów.

W 2012 r. rozstrzygnięto dwa postępowania przetargowe na obsługę linii komunikacji miejskiej. Pierwsze postępowanie przeprowadzono na obsługę linii nr 12, zamówienia udzielono Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu Sp. z o.o. w Tarnowie (MPK) na okres umowy od 1 września 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. Drugie postępowanie przeprowadzono na obsługę linii nr: 0, 1, 2, 3, 9, 14, 30, 31, 33, 41, 44, 46, 48, 210, 213, 222, 224, 229 oraz 239 - zamówienia udzielono MPK na okres 1 roku (do końca 2013 r.).

Do sierpnia 2012 r. komunikację miejską obsługiwało dwóch operatorów (MPK - 27 linii komunikacyjnych i PKS Sp. z o.o. w Tarnowie - 1 linia komunikacyjna). Od września 2012 r. wszystkie linie komunikacji miejskiej obsługiwał jeden operator - MPK.

Wysokość osiągniętych w 2012 r. przychodów ogółem wyniosła 23.012.775,28 zł, w tym 10.065.000 zł stanowiła dotacja przedmiotowa z Gminy Miasta Tarnowa na dofinansowanie zakupu usług przewozowych komunikacji miejskiej. W ogólnej kwocie przychodów 53,3%

(12.269.968,81 zł) stanowi sprzedaż biletów. W 2012 r. sprzedano 4.669.046 szt. biletów przeznaczonych do kasowania oraz 33.580 szt. biletów okresowych (o różnych okresach ważności).

Koszty działalności ZKM w 2012 r. ogółem wyniosły 23.083.998,13 zł, przy czym 93,64% tej kwoty (21.615.510,16 zł) stanowią koszty zakupu usług przewozowych, które są pochodną cen za jeden kilometr na liniach komunikacyjnych i wynikają z zawartych umów.

Na wszystkich liniach organizowanych przez ZKM, w całym 2012 r. wykonano 4.576.019,5 km przewozów pasażerskich, w tym na terenie miasta - 3.895.639,8 km oraz, na podstawie zawartych porozumień, na terenie Gminy Tarnów - 577.293,6 km, Gminy Lisia Góra - 61.503,7 km oraz Gminy Pleśna - 41 583,4 km.

W 2012 r. zakupiono 4 nowe wiaty autobusowe o wartości 57.242 zł oraz przeprowadzono remonty i modernizacje istniejących wiat na łączną kwotę 22.919,63 zł.

11.2.2. Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie

Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie (ZSOK) jest jednostką zarządzającą składowiskiem odpadów komunalnych zlokalizowanym przy ul. Cmentarnej w Tarnowie. Przedmiotem działania Zakładu jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie prowadzenia miejskiego wysypiska odpadów komunalnych, w celu składowania i segregacji odpadów komunalnych, odzyskiwaniu surowców wtórnych, utylizacji odpadów komunalnych oraz prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie usług komunalnych.

Informacje na temat eksploatacji miejskiego składowiska odpadów komunalnych zostały omówione wyżej.

W czerwcu 2012 r. zakończono zadanie inwestycyjne pod nazwą: „Rekultywacja IV sektora składowiska w Zakładzie Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie przy ul. Cmentarnej” (realizację zadania rozpoczęto we wrześniu 2011 r.).

ZSOK, oprócz podstawowej działalności, w 2012 r. w związku z likwidacją Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich, która nastąpiła z dniem 29 lutego 2012 r. realizował również zadania z zakresu bieżącego utrzymania infrastruktury drogowej, m.in.: remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych dróg, dróg o nawierzchni nieutwardzonej, chodników, wpustów ulicznych i studzienek, przepustów, rowów przydrożnych.

ZSOK prowadzi również Azyl dla bezdomnych zwierząt, co stanowi zadanie własne Gminy Miasta Tarnowa. Azyl dysponuje 31 boksami dla psów, z czego 27 boksów służy do przetrzymywania psów zdrowych, 2 boksy służą jako izolatki dla psów chorych oraz 2 boksy są przeznaczone na kwarantannę dla nowo przyjmowanych psów. Celem ochrony przed opadami i promieniowaniem słonecznym boksy są zadaszone. Podłoże stanowi betonowa, skanalizowana posadzka. Boksy wyposażone są w drewniane podesty i ocieplone budy, które zimą wyścielane są słomą owsianą. Azyl przystosowany jest do pobytu 60-70 psów (zależnie od wielkości zwierząt). Koty przetrzymywane są w kontenerze o wymiarach 6x3 m z osiatkowanym wybiegiem, umożliwia to przetrzymywanie maksymalnie 20 kotów.

Wszystkie zwierzęta w azylu są szczepione przeciwko wściekliznie oraz profilaktycznie przeciwko chorobom wirusowym. Nowoprzyjęte zwierzęta poddaje się zabiegowi odpchlania i odrobaczenia. W 2012 r. wszystkie koty zostały wysterylizowane bądź wykastrowane, rozpoczęto również sterylizację i kastrację psów.

Psy karmione są głównie suchą karmą, natomiast karma mokra z puszki podawana jest dodatkowo szczeniętom, sukcom karmiącym i psom starym. Koty karmione są karmą suchą oraz karmą moką.

Dezynfekcję boksów i dezynsekcję zwierząt przeprowadza się systematycznie. Azyl objęty jest całoroczną deratyzacją. Mycie boksów dla psów odbywa się 2 razy dziennie w okresie zimowym, zaś w okresie letnim 3 razy dziennie.

W 2012 r. ZSOK zawarł umowy na świadczenie usług opieki nad psami w azylu z 16 okolicznymi gminami. Usługi te polegają na przyjmowaniu do azylu i przetrzymywaniu w nim psów bezdomnych lub odebranych właścicielom lub stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.

W 2012 r. do azylu przyjęto 460 zwierząt: 379 psów oraz 81 kotów. 256 psów i 63 koty oddano do adopcji, natomiast po 78 psów zgłosili ich dotychczasowi właściciele. Na koniec 2012 r. w azylu przebywało 73 psy i 9 kotów.

11.2.3. Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie

Miejski Zarząd Cmentarzy w Tarnowie (MZC) jest miejską jednostką organizacyjną powołaną do wykonywania zadań Gminy Miasta Tarnowa w zakresie utrzymania i zarządzania cmentarzami komunalnymi istniejącymi i założonymi na terenie Gminy Miasta Tarnowa. MZC zarządza i utrzymuje cmentarze komunalne:

- cmentarz zabytkowy Stary przy ul. Narutowicza,
- cmentarz w Krzyżu przy ul. Krzyskiej,
- cmentarz w Mościcach przy ul. Czarna Droga,
- cmentarz w Klikowej przy ul. Zagumnie.

MZC w ramach swojej statutowej działalności świadczy usługi cmentarne i pogrzebowe. W 2012 r. wykonano 675 pogrzebów, w tym: 298 przez MZC oraz 377 przez cztery prywatne zakłady pogrzebowe. Wpływy z usług cmentarno-pogrzebowych oraz sprzedaży grobów murowanych wyniosły 2.876.800 zł.

W 2012 r. MZC na cmentarzu w Mościcach zrealizował zadanie inwestycyjne pn. „Budowa ogrodzenia cmentarza od strony północnej i wschodniej” (łączna długość ogrodzenia 300 m). W ramach bieżącego utrzymania cmentarzy wykonano następujące prace remontowo-konserwatorskie:

1) Cmentarz Stary:

- instalacja systemu monitorującego na cmentarzu,
- remont pomieszczeń socjalnych,
- konserwacja i remont zabytkowych nagrobków: śp. Marcina Grodeckiego i śp. Urszuli Grodeckiej, śp. Marii Schnitzlowej i śp. Teofila Schnitzla, śp. Janiny Klimaszewskiej, śp. Józefa Martusiewicza, konserwacja tablicy śp. Ludwika Giebułtowskiej oraz wykonanie tablicy pamiątkowej na grobie Litwińskich,

2) Cmentarz Krzyż:

- wymiana i utwardzenie nawierzchni 3 alejek,
- remont wentylacji w kaplicy,
- budowa 17 grobów murowanych sprzedanych w przetargu ofertowym,
- montaż tablic informacyjnych,

3) Cmentarz Mościce:

- wymiana i utwardzenie nawierzchni alejek w 6 kwaterach,
- naprawa instalacji odwadniającej,
- remont schodów do kaplicy,

- naprawa punktu czerpania wody,
- montaż tablic informacyjnych,

4) Cmentarz Klikowa:

- naprawa ogrodzenia,
- wykonanie remontu pompy w przepompowni.

Na cmentarzach komunalnych w Krzyżu, w Mościcach oraz na terenie Starego Cmentarza prowadzone były prace w drzewostanie, polegające na ścinie drzew, ograniczeniu koron i usuwaniu systemów korzeniowych, a na cmentarzu w Klikowej na pielęgnacji klombów z dekoracyjną roślinnością.

Ponadto, w siedzibie MZC wykonano remont archiwum oraz pomieszczeń do ekspozycji trumien. Z wypracowanych środków własnych cmentarze doposażone zostały w sprzęt niezbędny do utrzymania porządku i świadczenia usług, a do wyremontowanych pomieszczeń zakupiono meble.

11.2.4. Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich

Tarnowski Zarząd Dróg Miejskich (TZDM) - jednostka budżetowa Gminy Miasta Tarnowa, wykonująca zadania związane z planowaniem, budową, modernizacją, utrzymaniem i ochroną dróg publicznych w granicach administracyjnych miasta, w tym parkingów miejskich oraz wykonywaniem obowiązków zarządcy dróg krajowych w granicach administracyjnych miasta, mocą uchwały Nr XVIII/222/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 19 stycznia 2012 r. została zlikwidowana z dniem 29 lutego 2012 r. Było to konsekwencją rozpoczętego w 2011 r. procesu doskonalenia systemu zarządzania jednostkami organizacyjnymi Gminy Miasta Tarnowa. Likwidacja TZDM poprzedzona była przeprowadzeniem analizy opłacalności dalszego powierzania zadań zarządcy drogi wyodrębnionej jednostce, przy jednoczesnym braku przeszkód prawnych do ich wykonywania bezpośrednio przez Prezydenta Miasta Tarnowa przy pomocy Urzędu Miasta Tarnowa.

Zgodnie z uchwałą Rady zadania, mienie, należności i zobowiązania, a także pracowników likwidowanej jednostki budżetowej przejął Urząd Miasta Tarnowa oraz, w części zadań, Targowiska Miejskie (opłaty parkingowe) i Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie (bieżące utrzymanie dróg).

12. ŚRODOWISKO NATURALNE

12.1. Stan środowiska

Jakość powietrza w Tarnowie na tle innych miast województwa przedstawia się dobrze. Z uzyskanych w 2012 r. wyników pomiarów zanieczyszczeń powietrza wynika, że za wyjątkiem pyłu zawieszonego PM10, którego stężenie średnioroczne wyniosło 41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (bez zmian w stosunku do 2011 r.) i było o 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ powyżej granicy normy, wartości dopuszczalne stężeń zanieczyszczeń podstawowych (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla) w powietrzu są dotrzymane. Stężenie dwutlenku siarki kształtuje się na poziomie wyższym o 1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ niż w 2011 r. i wynosi 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, stężenia dwutlenku azotu nie uległo zmianie i wynosi 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, stężenie tlenku węgla wynosi 0,45 mg/m^3 (w stosunku do 2011 r. wzrost o 0,09 mg/m^3). Źródłem pyłu zawieszonego w powietrzu jest przemysł, energetyczne spalanie węgla i komunikacja. Przekroczenia dopuszczalnych norm dla pyłu zdarzają się w okresie zimowym (w 2012 r. najwyższe wystąpiły w lutym) - w trakcie sezonu

grzewczego (spalanie węgla nie zawsze dobrej jakości) oraz przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych (inwersja).

Stan wód powierzchniowych został określony na podstawie badań monitoringowych wód w czterech punktach pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych w 3 jednolitych częściach wód powierzchniowych, na trzech rzekach: Dunajec, Biała i Wątok.

Ocena jakości wód w zakresie elementów biologicznych wykazała I klasę jakości wód w punkcie Dunajec-Piaski Drużków, II klasę jakości wód w punkcie Dunajec-Ujście Jezuickie. Natomiast w punktach Biała-Tarnów oraz Wątok-Tarnów stwierdzono IV klasę jakości wód. Ocena jakości wód w zakresie elementów fizykochemicznych wykazała w punktach pomiarowych: Dunajec-Piaski Drużków, Dunajec-Ujście Jezuickie, Wątok-Tarnów I klasę jakości wód oraz II klasę jakości wód w punkcie pomiarowym Biała-Tarnów ze względu na nieznacznie podwyższone wartości wskaźników: azot amonowy i azot Kjeldahla.

Wg potencjału ekologicznego w punktach Dunajec-Piaski Drużków i Dunajec-Ujście Jezuickie stwierdzono dobry i powyżej dobrego potencjał ekologiczny wód, a w punktach Biała-Tarnów i Wątok-Tarnów stwierdzono słaby potencjał ekologiczny wód. Badania stanu chemicznego wód w w/w punktach wykazały stan dobry.

Ocena jakości wód ujmowanych dla celów zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, dokonana w punkcie Dunajec-Piaski Drużków wykazała, że wody w tym punkcie spełniają wymagania dla obszarów chronionych przeznaczonych na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do picia, mimo podwyższonej zawartości azotu Kjeldahla (kategoria fizykochemiczna wód A2) oraz przekroczenia poziomu bakterii grupy coli (kategoria bakteriologiczna wód A2).

Ocenę stopnia zagrożenia eutrofizacją wód miasta przeprowadzono w 3 jednolitych częściach i czterech punktach pomiarowo-kontrolnych. Eutrofizację stwierdzono w dwóch z nich: Biała od Rostówki do ujścia w punkcie Biała-Tarnów oraz Wątok w punkcie Wątok-Tarnów. Dla dwóch obszarów chronionych będących jednolitymi częściami wód nie zostały spełnione wymagania określone dla obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (Biała od Rostówki do ujścia oraz Wątok). W obszarze chronionym będącym jednolitą częścią wód przeznaczoną do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia) wymagania zostały spełnione.

Przeprowadzone badania gleb na terenie 4 ogrodów działkowych wykazały, że większość gleb na terenie Tarnowa wykazuje zawartość zanieczyszczeń określaną jako „stopień 0”, czyli gleby niezanieczyszczone o naturalnej zawartości metali ciężkich.

W 2012 r. Prezydent Miasta Tarnowa wydał 581 decyzji administracyjnych dotyczących środowiska naturalnego. Po przeprowadzeniu skomplikowanego i długotrwałego postępowania z udziałem społeczeństwa, po dokonaniu oceny oddziaływania na środowisko, Prezydent wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji jednego z największych i najistotniejszych przedsięwzięć ostatnich lat w Tarnowie - Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. Wydano również zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych dla instalacji Elektrociepłownia Piaskówka (dawniej określane jako zezwolenie na „handel emisjami”), zatwierdzając plan monitorowania emisji na lata 2013-2020.

Tabela nr 46: Decyzje środowiskowe wydane w latach 2011-2012

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji	
	2011	2012
Pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza	4	4
Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych	1	2
Zmiana stanu wody na gruncie („spory wodne”)	7	2
Zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów	482	456
Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć	53	38
Zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi	18	5
Pozwolenia na wytwarzanie odpadów	10	10
Zezwolenia na zbieranie, transport i odzysk odpadów	9	16
Zmiany w rejestrze zwolnionych z obowiązku uzyskania zezwolenia na zbieranie i transport odpadów	1	3
Nakaz usunięcia odpadów z miejsc do tego nieprzeznaczonych	0	1
Łowiectwo	1	1
Pozwolenia wodnoprawne	34	35
Zatwierdzanie projektów prac geologicznych	8	3
Zatwierdzanie dokumentacji geologicznych (do 2011 r. przyjmowanie)	7	5

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

12.2. Działania ekologiczne

W 2012 r., podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadzono szereg działań zmierzających do poprawy i utrwalenia postaw proekologicznych wśród mieszkańców Tarnowa. Jednym z najistotniejszych działań jest edukacja ekologiczna. Stosując różne środki oddziaływania (lokalne media i internet, konkursy w placówkach edukacyjnych, współpracę z organizacjami pozarządowymi, małymi i dużymi przedsiębiorstwami oraz osobami prywatnymi) władze miasta starają się dotrzeć do każdej grupy odbiorców - począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym, przez uczniów wszystkich rodzajów szkół, a skończywszy na osobach dorosłych. Podejmowane przez miasto działania przyczyniają się do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz kształtowania przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw mieszkańców. W 2012 r. zrealizowano, m.in.:

1) cykliczne akcje ekologiczne

- Sprzątanie Świata-Polska 2012 i wiosenne sprzątanie Wątku (4.500 kg odpadów, likwidacja 15 dzikich wysypisk śmieci, koszt 11.183,33 zł),
- zbiórka i unieszkodliwienie zużytych baterii (5.434 kg) oraz zbiórka plastikowych opakowań PET (863,5 tys. opakowań, tj. 24 t) (koszt 6.590,22 zł),
- zbiórka i utylizacja leków nieużytecznych (995 kg, koszt 6.998,40 zł),

2) działania edukacyjne - programy edukacji ekologicznej

- program edukacji ekologicznej „Ratujmy naszą planetę” realizowano w 5 tarnowskich szkołach podstawowych i w 1 gimnazjum (koszt 24.570,75 zł),
- program edukacji ekologicznej „Przyroda uczy, bawi, wychowuje” realizowano w 3 tarnowskich przedszkolach publicznych (koszt 14.604,67 zł),

3) konkursy ekologiczne

- konkurs fotograficzny „Wakacyjna przyroda” (koszt 6.880,65 zł),

- konkurs na szkolną gazetkę o tematyce ekologicznej „Hałas to też zanieczyszczenie - jak go zwalczać? Wpływ hałasu na środowisko oraz zdrowie człowieka” (koszt 5.000 zł, konkurs sfinansowany z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie),
- konkursy w ramach Eko-Festiwalu „Energicznie dla klimatu” (koszt 2.000,60 zł),
- konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon „Zielony Tarnów” (koszt 8.800,15 zł),
- Międzypowiatowy konkurs wiedzy ekologicznej „Ochrona środowiska i zagrożenia ekologicznej Ziemi Tarnowskiej” w IV Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie (koszt 4.929 zł),

4) inna działalność związana z ekologią

- zorganizowano XIII Przegląd Filmów Ekologicznych EKOŚWIAT (koszt 13.000 zł),
- kontynuowano akcję usuwania odpadów zawierających azbest - unieszkodliwiono 49,16 t odpadów azbestowych (koszt 12.848,46 zł),
- kontynuowano dofinansowanie mieszkańcom inwestycji ekologicznych - wymiana pieców i kotłów węglowych na urządzenia ogrzewania proekologicznego (zrealizowano umowy dotacyjne w łącznej kwocie 84.832 zł na likwidację 67 pieców i 12 kotłów CO opalanych węglem),
- kontynuowano dofinansowanie mieszkańcom inwestycji ekologicznych - zakup i montaż kolektorów słonecznych (dofinansowano zakup i montaż 52 kolektorów w łącznej kwocie 207.180 zł),
- przeprowadzono kampanię edukacyjno-informacyjną związaną z nowym systemem gospodarowania odpadami - audycje i reklamy w mediach, warsztaty dla nauczycieli, nagrody w konkursach radiowych (koszt 60.878 zł).

13. OCHRONA ZDROWIA

Sytuacja zdrowotna ludności z terenu miasta Tarnowa i powiatu tarnowskiego nie odbiega znacząco od ogólnych trendów chorobowości, zachorowalności i zgonów występujących w skali województwa małopolskiego oraz w kraju. Do najważniejszych problemów zdrowotnych mieszkańców miasta zaliczyć należy choroby układu krążenia, układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, cukrzycę i choroby tarczycy. Od lat dominującymi przyczynami umieralności mieszkańców Tarnowa są choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, urazy i zatrucia.

Miasto Tarnów, podobnie jak subregion tarnowski, charakteryzują stosunkowo niskie współczynniki umieralności w porównaniu z innymi województwami, co świadczy o nieco korzystniejszej sytuacji zdrowotnej populacji naszego regionu.

13.1. Podmioty lecznicze Gminy Miasta Tarnowa

13.1.1. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika

Tarnowskie szpitale po raz kolejny zajęły wysokie lokaty w najbardziej prestiżowym rankingu szpitali w Polsce „Bezpieczny Szpital”, organizowanym corocznie przez dziennik Rzeczpospolita oraz Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia. Oba szpitale znalazły się po raz kolejny w tzw. „złotej setce” krajowych szpitali. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika został sklasyfikowany na 26., a Szpital Wojewódzki im. Św. Łukasza na 29. pozycji wśród zabiegowych wielospecjalistycznych i onkologicznych szpitali publicznych w kraju. Wśród szpitali w województwie małopolskim, które zgłosiły udział w rankingu, Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika został sklasyfikowany na 2.,

a Szpital im. Św. Łukasza na 3. miejscu - w województwie wyprzedził je tylko Szpital Specjalistyczny im. Rydygiera w Krakowie (4 pozycja w kraju). Do utrzymania dobrej pozycji „starego” szpitala w dużym stopniu przyczyniło się posiadanie akredytacji medycznej, uzyskanej w 2011 r.

W 2012 r. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie świadczył opiekę zdrowotną wykorzystując bazę 410 łóżek (w tym 17 łóżeczek neonatologicznych) rozlokowanych w 13 oddziałach i stacji dializ oraz 31 łóżek w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym. W Szpitalu hospitalizowano łącznie 15.158 pacjentów wykonując 99.226 osobodni. Wykonano 4.845 dializ, 1.602 badań endoskopowych przewodu pokarmowego oraz 2.086 badań metodą tomografii komputerowej i 3.907 badań rezonansem magnetycznym. W Szpitalu udzielono również 32.218 ambulatoryjnych porad specjalistycznych.

W 2012 r. na sfinansowanie prac modernizacyjnych Szpital wydatkował łączną kwotę 3.153.344 zł. Największe koszty (1.897.130 zł) poniesione zostały na modernizację pomieszczeń Oddziału Położnictwa i Noworodków z Ośrodkiem Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka. Modernizacja Oddziału Pulmonologii wraz z węzłem sanitarnym Oddziału Wewnętrznego pochłonęła koszty w kwocie 739.406 zł, natomiast modernizacja Oddziału Kardiologii - 490.765 zł. Pozostałe koszty dotyczyły wymiany sieci oświetlenia zewnętrznego na terenie Szpitala. Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie dokonał także zakupu sprzętu i aparatury medycznej za łączną kwotę 748.926 zł. Zakupy obejmowały, m.in.: aparat USG ginekologiczny za 95.040 zł oraz 8 kardiomonitorów za 96.984 zł (w tym 24.000 zł to dofinansowanie z PZU). Na wydatki związane z remontami pomieszczeń i infrastruktury Szpital w 2012 r. wydatkował kwotę 101.105 zł.

W sumie na wydatki inwestycyjno-remontowe oraz zakup sprzętu Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie wydatkował z własnych środków kwotę 3.979.375 zł.

13.1.2. Zespół Przychodni Specjalistycznych

Zespół Przychodni Specjalistycznych Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie jest jednym z największych zakładów ambulatoryjnego leczenia specjalistycznego w Małopolsce i najważniejszą placówką tego typu w Tarnowie - pełni wiodącą rolę wśród publicznych podmiotów leczenia specjalistycznego. Swoje usługi świadczy na rzecz mieszkańców Tarnowa i regionu. W 2012 r. Zespół Przychodni wykonał łącznie 272.061 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz 222.618 zabiegów fizykoterapeutycznych. Zrealizował 35.066 osobodni w oddziałach dziennych z zakresu psychiatrii i rehabilitacji oraz tlenoterapii w warunkach domowych i 1.182 zabiegów w chirurgii jednego dnia.

W 2012 r. Zespół Przychodni Specjalistycznych sfinansował remont pochylni dla niepełnosprawnych do budynku przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie za łączną kwotę 47.926 zł.

W dniu 29 listopada 2012 r. Rada Miejska w Tarnowie podjęła uchwałę Nr XXVIII/382/2012 w sprawie przekształcenia w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Zespołu Przychodni Specjalistycznych Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Tarnowie ze 100-procentowym udziałem Gminy Miasta Tarnowa, w trybie określonym w art. 69-82 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U Nr 112, poz. 654, z późn.zm.). Zakończenie procesu przekształceń przewidziano na I kwartał 2013 r.

13.1.3. Mościckie Centrum Medyczne

Mościckie Centrum Medyczne Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tarnowie świadczy usługi z zakresu, m.in.: podstawowej i specjalistycznej opieki

zdrowotnej, opieki długoterminowej, rehabilitacji leczniczej, opieki psychologicznej, a obszar działania obejmuje Tarnów i powiat tarnowski.

W Mościckim Centrum Medycznym w 2012 r. udzielono łącznie 72.785 porad lekarskich, w tym 55.912 porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej.

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Mościckiego Centrum Medycznego w 2012 r. stacjonarną opiekę zdrowotną sprawował w oparciu o bazę 45 łóżek, realizując 15.375 osobodni i przebywało w nim 131 pacjentów.

Z własnych środków Mościckie Centrum Medyczne zakupiło w 2012 r. sprzęt komputerowy, klimatyzatory oraz elektrokardiograf AsCARD o łącznej wartości 52.507 zł. Ponadto, również z własnych środków, sfinansowano remont schodów wejściowych do budynku, remont łazienki i instalacji wodnej oraz wykonano ściankę działową dla pracowni psychologii. Łączna wartość wykonanych prac remontowych wyniosła 24.435 zł.

W dniu 29 listopada 2012 r. Rada Miejska w Tarnowie podjęła uchwałę Nr XXVIII/379/2012 w sprawie przekształcenia w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Mościckiego Centrum Medycznego w Tarnowie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ze 100-procentowym udziałem Gminy Miasta Tarnowa. Proces przekształceniowy zakończony zostanie w I kwartale 2013 r.

13.2. Programy zdrowotne - promocja zdrowia i profilaktyka

W 2012 r. kontynuowano realizację „Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Chorób Społecznych na lata 2011-2015”. Program ten obejmuje różnorodne projekty adresowane do ok. 36.000 pacjentów na kwotę blisko 2 mln zł.

W 2012 r. na realizację programów zdrowotnych miasto przeznaczyło 219.235 zł, w tym na programy wykonywane przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze, wybrane w drodze konkursu, kwotę 114.415 zł.

Tabela nr 47: Programy zdrowotne realizowane przez podmioty lecznicze w 2012 r.

Lp.	Nazwa programu	Liczba uczestników	Wartość umowy
1	Edukacja i profilaktyka wspomagająca wczesne wykrywanie raka piersi u kobiet (punkt samobadania piersi)	1.002	7.560
2	Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania miażdżycy, choroby nadciśnieniowej, choroby niedokrwiennej serca oraz cukrzycy	72	2.681
3	Program ochrony narządu żucia u dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie Tarnowa w przedziale wieku 3-6 lat	3.589	29.535
4	Program szczepień ochronnych w populacji zwiększonego ryzyka -szczepienia przeciw grypie u kobiet i mężczyzn od 65. roku życia	1.357	32.075
5	Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych w grupie wcześniaków zamieszkałych na terenie Tarnowa	76	26.476
6	Program badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów jelita grubego i gruczołu krokowego	60	16.088
Razem		6.156	114.415

Zródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi wykonanie zadań z zakresu ochrony zdrowia zostało zlecone stowarzyszeniom (12 programów) na ogólną wartość 104.820 zł. Programy te skierowano do:

- kobiet po mastektomii,
- chorych na stwardnienie rozsiane i reumatoidalne zapalenie stawów,
- dzieci autystycznych,
- dzieci z porażeniem mózgowym,
- dzieci i dorosłych z wadą słuchu (programy oddzielnie dla dzieci oraz dla dorosłych),
- chorych na astmę oskrzelową i inne schorzenia alergiczne,
- uczniów klas integracyjnych Szkoły Podstawowej Nr 9 im. Orłąt Lwowskich w Tarnowie - „Przekraczamy barierę zmysłów” oraz do rodzin sprawujących opiekę nad obłożnie i terminalnie chorymi, którym wypożyczony jest sprzęt rehabilitacyjny przydatny podczas sprawowania tej opieki.

Kolejny program dotyczył edukacji w zakresie transplantacji i dawstwa szpiku kostnego - w 2012 r. przebadano grupę 244 osób, potencjalnych przyszłych dawców szpiku kostnego.

Programami edukacyjno-rehabilitacyjnymi realizowanymi we współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi objętych było 596 Tarnowian.

14. POMOC SPOŁECZNA

14.1. Pomoc dla osób niepełnosprawnych

W Urzędzie Miasta Tarnowa (Biuro Pomocy Społecznej w Centrum Spraw Społecznych) funkcjonuje punkt informacyjny dla osób niepełnosprawnych oraz osób sprawujących nad nimi opiekę. W Punkcie udzielano informacji dotyczących szeroko rozumianej problematyki niepełnosprawności, m.in.: programów celowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz regulacji prawnych. Pracownicy Punktu doradzali także w doborze odpowiedniego sprzętu i oprogramowania komputerowego ułatwiającego ich codzienne funkcjonowanie. Udzielano również pomocy w wypełnianiu wniosków dotyczących programów celowych PFRON oraz w pisaniu pism do różnych instytucji. W 2012 r. na rehabilitację zawodową i społeczną ze środków PFRON wydatkowano łącznie kwotę 4.187.482 zł. W ramach wykorzystania środków PFRON przyznanych miastu zrealizowano następujące cele:

- 12 osób zostało przeszkolonych i uzyskało nowe kwalifikacje zwiększające ich szanse zatrudnienia (koszt: 11.124 zł),
- 13 osób niepełnosprawnych zostało zatrudnionych w związku z utworzeniem stanowisk pracy przez pracodawców, którzy otrzymali zwrot kosztów wyposażenia stanowisk (koszt: 421.500 zł),
- 9 osób niepełnosprawnych otrzymało środki finansowe na podjęcie działalności gospodarczej (koszt: 224.406 zł),
- 2 osobom niepełnosprawnym poszukującym pracy sfinansowano staże (koszt: 14.038 zł),
- 126 osób niepełnosprawnych korzystało z rehabilitacji zawodowej i społecznej w trzech Warsztatach Terapii Zajęciowej (koszt: 2.056.248 zł, w tym 1.857.873 zł środki PFRON),
- 823 osoby (623 osoby dorosłe oraz 55 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej) oraz 195 opiekunów skorzystało z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych (łącznie dofinansowanie: 709.766 zł),

- 67 osób niepełnosprawnych uzyskało dotację na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w swoich domach i mieszkaniach (łącznie kwota: 235.393 zł),
- 1.048 osób niepełnosprawnych, w tym 69 dzieci, otrzymało dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (łącznie dofinansowanie: 680.451 zł),
- zawarto 13 umów na dofinansowanie sportu, kultury i turystyki dla osób niepełnosprawnych, z imprez skorzystało 647 osób (koszt: 32.931 zł)

Ponadto z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego otrzymano dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 50.000 zł na montaż nowej windy w Domu Pomocy Społecznej w Tarnowie przy ul. Szpitalnej 53. Miasto dofinansowało to zadanie kwotą 138.338 zł.

W 2012 r. Urząd Miasta Tarnowa przystąpił do realizacji programu „Aktywny samorząd”, finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszanie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym. Osoby niepełnosprawne mogły uzyskać dofinansowanie w następujących obszarach:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,
- pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,
- pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich,
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu).

W ramach programu udzielono dofinansowania 51 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 175.904 zł.

W 2012 r. w ramach programu pn. „Program wyrównywania różnic między regionami II” podpisano umowy dotyczące realizacji następujących projektów:

- remont pomieszczeń sanitarnych przy pokojach mieszkalnych w internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Eugenii Gierat w Tarnowie - całkowity koszt zadania to 471.579 zł (w tym ze środków PFRON - 150.000 zł),
- budowa nowego szybu oraz montaż dźwigu w Miejskiej Przychodni Lekarskiej Nr 2 w Tarnowie - całkowity koszt zadania to 249.505 zł (w tym środki PFRON - 66.868 zł).

Jednym z zadań realizowanych w 2012 r. przez miasto na rzecz osób niepełnosprawnych było dofinansowanie przewozów osób niepełnosprawnych samochodem będącym własnością miasta, dostosowanym do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Z usług przewozowych skorzystało 1.748 osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie z budżetu miasta wyniosło 57.820 zł.

14.2. Prace społecznie użyteczne

W 2012 r., w ramach aktywacji zawodowej osób bezrobotnych, osób bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające z pomocy społecznej, znalazły zatrudnienie w ramach prac społecznie użytecznych w czterech miejskich jednostkach pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie,
- Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie,
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Czarna Droga 48.

W zakresie prac społecznie użytecznych osoby te wykonywały następujące prace: opieka i pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego osobom niepełnosprawnym i starszym, prace porządkowe, remontowo-malarskie, a także sprzątanie i pomoc przy pielęgnacji podopiecznych domów pomocy społecznej.

W 2012 r. osoby bezrobotne przepracowały 13.908 osobogodzin. Łączna kwota świadczeń pieniężnych wypłacona osobom bezrobotnym za wykonywanie prac społecznie użytecznych wyniosła 105.512 zł.

14.3. Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych

14.3.1. Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

Miejski Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie, działający przy Urzędzie Miasta Tarnowa, w 2012 r. czynny był przez cztery dni w tygodniu w godzinach popołudniowych. Dyżurujący w Punkcie specjaliści z zakresu terapii uzależnień i prawa oferowali mieszkańcom miasta następujące formy pomocy:

- poradnictwo w zakresie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- pomoc prawną z zakresu prawa rodzinnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
- pomoc terapeutyczną oraz poradnictwo psychologiczne,
- wsparcie po odbytych leczeniu,
- wskazywanie ośrodków, w których można podjąć leczenie odwykowe.

W 2012 r. do Miejskiego Punktu Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie zgłosiło się 900 osób, w tym 542 osoby skorzystały z porad psychologicznych i terapeutycznych, a 358 osób skorzystało z porad prawnych.

14.3.2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie

W 2012 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tarnowie w ramach swojej ustawowej działalności odbyła 52 posiedzenia zespołów, w trakcie których rozpatrywano wnioski o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W ciągu roku do Komisji wpłynęło 185 wniosków (w tym 159 dotyczyło mężczyzn) o podjęcie czynności zmierzających do zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.

W 2012 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 169 skierowań do biegłego psychologa i biegłego psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Na badania zgłosiło się 61 osób. W 39 przypadkach Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Ponadto odbyło się 19 posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na których zaopiniowano 270 wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydając opinię o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z obowiązującymi na terenie miasta uchwałami Rady Miejskiej w Tarnowie.

14.3.3. Programy profilaktyczne

W ramach działań profilaktyczno-edukacyjnych na reprezentatywnej grupie mieszkańców Tarnowa przeprowadzono sondaż pn.: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych”. Badania dotyczyły, m.in.: problematyki spożywania alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania narkotyków wśród młodzieży licealnej, studentów, osób czynnych zawodowo oraz emerytów i rencistów. Uzyskane wyniki stały się podstawą do projektowania działań profilaktycznych na 2013 r. i zostały wpisane do „Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013”.

Działania profilaktyczno-edukacyjne podejmowane w ramach realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2012 rok” dotyczyły przeciwdziałania najpoważniejszym ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży, takim jak: spożywanie alkoholu, środków psychoaktywnych, agresja i przemoc oraz wczesna aktywność seksualna. W tym celu organizowano szkolenia oraz warsztaty adresowane do dzieci, młodzieży, nauczycieli, pedagogów oraz rodziców uczniów tarnowskich szkół. Wzięło w nich udział 800 dzieci w wieku przedszkolnym, 6.500 uczniów tarnowskich szkół, 320 nauczycieli i 3.500 rodziców.

W związku z coraz powszechniejszą dostępnością substancji o działaniu psychoaktywnym i wzrastającą liczbą zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, przeprowadzono w tarnowskich szkołach gimnazjalnych program profilaktyki zintegrowanej pn. „Archipelag Skarbów”. Program adresowany był do dużych grup odbiorców i posiadał rekomendację Ośrodka Rozwoju Edukacji, zajmującego się m.in. profesjonalną oceną programów profilaktycznych. „Archipelag Skarbów” realizowany był wśród uczniów, rodziców oraz rad pedagogicznych. Realizacja programu poprzedzona była badaniami diagnostycznymi, które pozwoliły na uzyskanie informacji dotyczącej najważniejszych problemów występujących w konkretnej szkole oraz takie prowadzenie warsztatów, aby były one jak najbardziej adekwatne do stwierdzonej sytuacji. W grudniu odbyła się konferencja podsumowująca projekt, podczas której przedstawiono szczegółową analizę badań oraz wskazówki do dalszej pracy wychowawczej.

Uzupełnieniem profilaktyki szkolnej były lokalne działania podejmowane w ramach ogólnopolskich kampanii inicjowanych przez rządowe agencje, takie jak: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Tarnowski samorząd po raz piąty włączył się w ogólnopolską akcję „Zachowaj trzeźwy umysł”, w ramach której młodzież tarnowskich szkół uczestniczyła w konkursach plastycznych, literackich, fotograficznych, rozgrywkach sportowych, piknikach oraz w happeningach. Głównym celem akcji było promowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia jako alternatywy dla korzystania ze środków odurzających. W ramach kampanii zrealizowany został projekt dla kierowców pn. „Odpowiedzialny Kierowca 2012”, przygotowany przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu przy współpracy z Biurem Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji. Projekt jest odpowiedzią na wciąż rosnący problem pijanych kierowców, brawury i „krótkowzroczności”

za kierownicą. W ramach akcji zrealizowano w tarnowskich szkołach happeningi, pikniki, wycieczki rowerowe oraz spotkania z przedstawicielami tarnowskiej Policji.

W ramach działalności profilaktycznej, we współpracy z ośrodkami szkolenia kierowców, ok. 1.230 kandydatów na kierowców odbyło szkolenia z zakresu wpływu spożywania alkoholu na bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Na działalność edukacyjno-profilaktyczną w 2012 r. wydano ogółem 128.050 zł.

14.3.4. Zakup i przekazanie Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie testów do detekcji narkotyków i alkoholu

W 2012 r. miasto zakupiło i przekazało Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie 970 testów typu NARK II do wstępnej identyfikacji narkotyków (koszt: 9.965,46 zł). Zakupione testy są łatwe w obsłudze, praktyczne, czytelne oraz niezawodne w rozpoznaniu wszystkich podstawowych rodzajów narkotyków. Wyjątkowa precyzja przeprowadzanych testów gwarantuje niezwykle skuteczną ustalenia nawet śladowych ilości narkotyków.

14.4. Dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne

Zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dodatków mieszkaniowych w pierwszym półroczu 2012 r. były realizowane przez Biuro Świadczeń i Spraw Obywatelskich w Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa. Na podstawie uchwały Nr XXII/308/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie, z dniem 1 lipca 2012 r. zadania te zostały przekazane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie (MOPS).

14.4.1. Dodatki mieszkaniowe

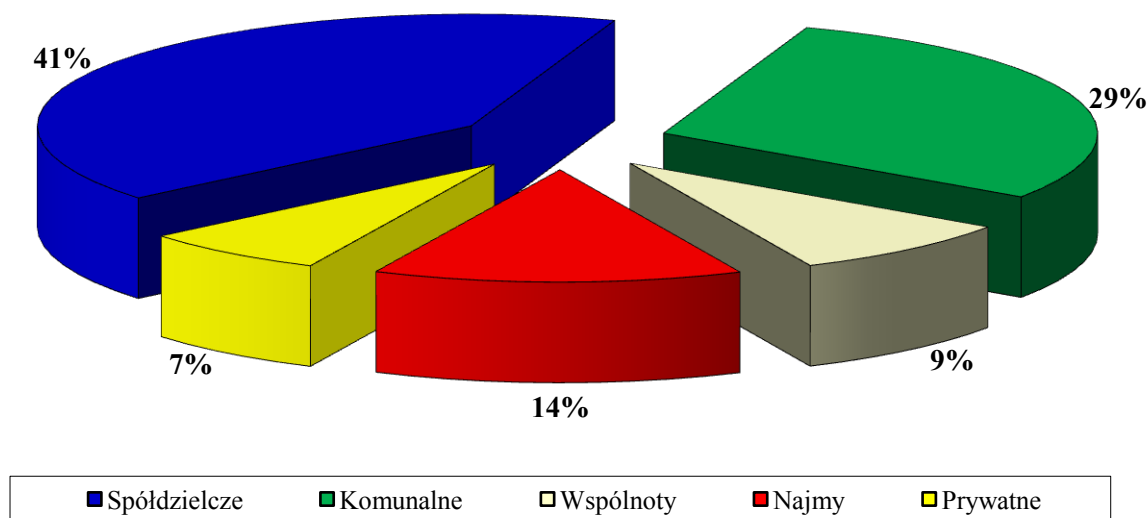
W 2012 r. do Urzędu Miasta Tarnowa oraz do MOPS wpłynęło łącznie 4.497 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego (wydano 4.864 decyzji administracyjnych w tym zakresie). Dofinansowano wydatki mieszkaniowe dla 4.350 gospodarstw domowych na ogólną kwotę 5.772.683 zł. Większość rodzin (3.714) otrzymała pomoc finansową w wysokości powyżej 100 zł miesięcznie. Największą grupę, korzystającą z dofinansowania do wydatków mieszkaniowych, stanowiły rodziny czteroosobowe (881) oraz osoby samotnie gospodarujące (1.097). Minimalna kwota wypłaconego dodatku mieszkaniowego wyniosła 14,57 zł, a maksymalna - 822,70 zł miesięcznie.

Tabela nr 48: Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych w 2012 r.

Typ zasobu	Kwota wypłaconych dodatków [zł]	Liczba wypłat dodatków
Spółdzielcze	2.453.474	11.269
Komunalne	1.948.148	9.041
Wspólnoty	557.565	3.411
Prywatne i inne	813.570	2.639
Ogółem	5.772.757	26.360

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wykres nr 7: Wnioski o dodatek mieszkaniowy z podziałem na tytuł prawny/typ zasobu mieszkaniowego - 2012 r.

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

14.4.2. Świadczenia rodzinne

W 2012 r. do Urzędu Miasta Tarnowa oraz do MOPS wpłynęły łącznie 6.122 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydano łącznie 7.714 decyzji administracyjnych. Realizowano również ponadplanowe zadanie związane z przyznaniem i wypłaceniem dodatkowej pomocy dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem. W ramach tego zadania wydano 397 decyzji administracyjnych.

Tabela nr 49: Tabela 2. Ilość przyjętych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń w 2012 r.

Rodzaj złożonego wniosku	Ilość wniosków
Zasiłek rodzinny	3.396
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	836
Zasiłek pielęgnacyjny	732
Świadczenie pielęgnacyjne	274
Fundusz alimentacyjny	884
Ogółem	6.122

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 50: Wykonanie świadczeń rodzinnych w roku 2012

Nazwa zadania - wydatku	Kwota [zł]
Wypłaty świadczeń rodzinnych	700.517
Składki na ubezpieczenie społeczne	202.502
Składki na ubezpieczeni zdrowotne	593.520
Ogółem	18.009.015

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 51: Świadczenia rodzinne wypłacone w 2012 r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota [zł]
Zasiłki rodzinne	61.618	5.385.646
Urodzenie dziecka	332	332.000
Opieka nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego	2.952	1.144.850
Samotne wychowywanie dziecka	3.981	698.177
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	3.824	296.297
Rozpoczęcie roku szkolnego	3.685	368.500
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	142	8.160
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	8.462	676.942
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	909	909.000
Zasiłki pielęgnacyjne	33.496	5.125.149
Świadczenia pielęgnacyjne	5.921	3.064.294
Dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych	2.315	231.500
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	5.838	700.517
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych	0	593.520
Świadczenia rodzinne ogółem	133.475	19.534.552

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7, z późn. zm.), wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji. W związku z tym, w 2012 r. prowadzono działania wobec ok. 800 dłużników zamieszkałych na terenie Tarnowa. Pracownicy Urzędu Miasta Tarnowa (I półrocze) oraz pracownicy MOPS (II półrocze):

- wezwali na wywiad alimentacyjny 667 dłużników alimentacyjnych,
- przeprowadzili 232 wywiady i odebrali od dłużników 232 oświadczenia majątkowe,
- wydali 588 decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wystąpili z wnioskiem do Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie o aktywizację zawodową 127 dłużników alimentacyjnych,
- wobec 56 dłużników alimentacyjnych uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych skierowali do prokuratury wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz do Prezydenta Miasta Tarnowa o zatrzymanie prawa jazdy,
- zgłosili do Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor 520 dłużników wraz z informacją o wysokości zobowiązań alimentacyjnych.

Prowadzone w 2012 r. działania przyczyniły się do ściągnięcia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w wysokości 715.493 zł.

Tabela nr 52: Fundusz alimentacyjny - wykonanie w 2012 r.

Nazwa zadania - wydatku	2012 [zł]
Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego	4.272.173
Koszty obsługi funduszu alimentacyjnego	136.500
Fundusz alimentacyjny zwrócony przez dłużników (ogółem)	715.493
- w tym przekazane na dochody budżetu państwa (w tym odsetki)	454.399
- w tym przekazane na dochody budżetu gminy	212.485

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

14.5. Pomoc rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Instytucjonalna opieka nad dziećmi do lat 3 w Tarnowie prowadzona jest w formie żłobków. Na terenie miasta funkcjonuje sześć żłobków utworzonych i prowadzonych przez miasto (370 miejsc) oraz dwa niepubliczne żłobki (53 miejsca). Żłobki zostały wpisane do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Miasta Tarnowa i są nadzorowane zgodnie z uchwałą Nr XI/120/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz dziennymi opiekunami.

W wyniku przeprowadzonej analizy potrzeb mieszkańców Tarnowa w zakresie opieki instytucjonalnej nad małymi dziećmi, podjęto decyzję o przystąpieniu do realizacji resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH”.

W celu umożliwienia rodzicom i opiekunom małych dzieci godzenia obowiązków zawodowych i rodzinnych w latach 2011-2012 r. utworzono 60 dodatkowych miejsc w żłobkach prowadzonych przez miasto. W ramach programu, w 2012 r. utworzono 30 miejsc, realizując następujące zadania:

- „Remont i adaptacja uzyskanych pomieszczeń w budynku przy ul. Gosłara 5 z przeznaczeniem na utworzenie dodatkowych 15 miejsc w Żłobku Nr 3” - koszt realizacji zadania wyniósł 149.612,49 zł (w tym z dotacji - 74.771,37 zł),
- „Przebudowa i remont istniejących pomieszczeń obiektu Żłobka Nr 1 w Tarnowie, ul. Topolowa 4 - utworzenie i wyposażenie 15 dodatkowych miejsc” - koszt realizacji zadania wyniósł 151.729,68 zł (w tym z dotacji - 75.808,76 zł).

W wyniku realizacji zadań wyremontowano pomieszczenia w żłobkach (sale zabaw, jadalnie, sypialnie, łazienki, szatnie), zakupiono wyposażenie do wyremontowanych pomieszczeń, sprzęt oraz zabawki dla dzieci.

Tarnowskie rodziny, w których rodzice (jeden rodzic lub opiekun prawny) mają na utrzymaniu czworo bądź więcej dzieci w wieku do lat 18. lub 24. pod warunkiem kontynuowania nauki są wspierane przez miasto poprzez program „Karta Tarnowskiej Rodziny”. Decyzja o wprowadzeniu programu została przyjęta uchwałą Nr XXII/310/2012 Rady Miejskiej w dniu 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przystąpienia do wprowadzenia w Tarnowie „Karty Tarnowskiej Rodziny”. Program to element polityki prorodzinnej miasta, który ma na celu:

- wzmocnienie funkcji i kondycji finansowej rodzin wielodzietnych,
- promowanie modelu rodziny wielodzietnej i kształtowanie jej pozytywnego wizerunku.

W ramach programu podpisywane są umowy z parterami, którzy dla posiadaczy Kart oferują system zniżek i ulg na świadczone przez siebie usługi. Te zniżki obejmują, m.in.:

- branżę motoryzacyjną,

- branżę gastronomiczną i hotelarską,
- przeglądy motoryzacyjne,
- diagnozę uszkodzeń w drobnym sprzęcie AGD,
- nieodpłatne doradztwo w sprawach technicznych związanych z gospodarstwem domowym,
- usługi analityczno-diagnostyczne,
- dostęp do kultury,
- usługi sportowe,
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla członków rodziny z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności,
- dostęp do internetu,
- kursy językowe, profilowane i zawodowe,
- Teatr im. Ludwika Solskiego: 25-50% zniżki na bilety rodzinne na spektakle familijne i „Rodzina w teatrze”, 50% zniżki na bilety „Niania i dziecko w Teatrze”, gadzety teatralne dla dzieci,
- MOPS: preferencje w rozpatrywaniu wniosków dzieci niepełnosprawnych - uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych,
- Miejska Biblioteka Publiczna: 50% zniżki na internet w telecentrach,
- Tarnowskie Centrum Kultury: 20% zniżki na koncerty i bezpłatny wstęp na wystawy organizowane przez Tarnowskie Centrum Kultury,
- Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika: 30% rabatu od cen usług analityczno-diagnostycznych,
- Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji: 3 zł od osoby za wstęp na pływalnie odkryte, 4 zł za wstęp na pływalnię krytą i do Parku Wodnego, 2 zł za wstęp na lodowiska,
- Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o.: 20% rabatu na usługi ogólnobudowlane.

W 2012 r. zostało wydanych 77 Kart (dla 13 rodzin).

14.6. Pomoc dzieciom pozbawionym opieki biologicznych rodziców - Rodzinna Piecza Zastępcza

Zarządzeniem Nr 404/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 30 września 2011 r. w sprawie wyznaczenia realizatora pracy z rodziną i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, MOPS został ustanowiony realizatorem pracy z rodziną oraz organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W MOPS utworzono Dział do Spraw Pieczy Zastępczej, w skład którego wchodzi: Zespół ds. Świadczeń Pieczy Zastępczej (tworzy go trzech pracowników socjalnych) oraz Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej (Kierownik Działu do Spraw Pieczy Zastępczej, psycholog, pedagog, prawnik, 3 koordynatorów do spraw pieczy zastępczej). W 2012 r.:

- 1) organizowano szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych zawodowych, niezawodowych i dla rodzin spokrewnionych (przeszkolono 13 kandydatów na rodziców zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i rodziców zastępczych niezawodowych),
- 2) organizowano szkolenia dla osób pełniących funkcje rodzin zastępczych,

- 3) prowadzono grupy wsparcia dla osób pełniących funkcje rodziny zastępczej, dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) prowadzono grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz dla usamodzielniających się wychowanków,
- 5) prowadzono poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych - z porad psychologa, pedagoga oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej skorzystało ok. 140 osób, którym udzielono 925 porad,
- 6) prowadzono zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka,
- 7) współpracowano z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi z terenu Tarnowa oraz innych powiatów (odbywały się m.in. posiedzenia Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka),
- 8) pracownicy MOPS utrzymywali stały kontakt z całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi funkcjonującymi na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci z Tarnowa,
- 9) promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez organizację m.in.: festynu rodzinnego, konkursów plastycznych dla dzieci z rodzin zastępczych, „Dnia Otwartego” dla osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym oraz emitowanie tematycznych audycji radiowych i telewizyjnych.

W 2012 r. w Tarnowie funkcjonowało 89 rodzin zastępczych, w których było umieszczonych 124 dzieci, w tym:

- 58 rodzin zastępczych spokrewnionych (w tym 11 rodzin, w których przebywały osoby, które osiągnęły w pieczy zastępczej pełnoletniość),
- 28 rodzin zastępczych niezawodowych (w tym 1 rodzina, w której przebywała osoba, która osiągnęła w pieczy zastępczej pełnoletniość),
- 3 rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowych specjalistycznych.

Łączna kwota wypłaconych przez MOPS świadczeń dla rodzin zastępczych na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci wyniosła 946.010 zł.

Ponadto na podstawie podpisanych porozumień przekazano środki w wysokości 308.841 zł do 8 powiatów (19 rodzin) na utrzymanie 29 dzieci pochodzących z terenu miasta Tarnowa.

Wysokość udzielonej pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych wyniosła 27.999 zł, na kontynuowanie nauki - 163.512.85 zł oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej (wyprawka) - 11.394.20 zł.

Na usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych wydatkowano 34.234 zł., na kontynuowanie nauki - 93.589.44 zł, a na zagospodarowanie w formie rzeczowej (wyprawka) - 4.555.55 zł.

14.7. Działalność miejskich jednostek pomocy społecznej

14.7.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie jest jednym z podstawowych filarów środowiskowej pomocy społecznej w Tarnowie. Funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, której obszarem działania jest miasto Tarnów.

W 2012 r. w MOPS, w miejsce rejonów opiekuńczych, powołano 5 Zespołów Pracy Socjalnej. MOPS powierzono również nowe obowiązki - został organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz przejął zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dodatków mieszkaniowych.

W 2012 r. wydatki na zadania realizowane z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej wyniosły 17.137.977 zł, w tym: 17.013.248 zł łącznie z dotacjami z budżetu państwa na realizację zadań własnych oraz 124.729 zł na realizację zadań zleconych.

W trakcie roku pomocą społeczną objętych było 3.174 rodziny. Najwięcej osób skorzystało z:

- zasiłków celowych - 2.696 osób,
- zasiłków celowych z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - 2.070 osoby,
- zasiłków okresowych - 1.150 osób,
- zasiłków stałych - 635 osób,
- pomocy w formie posiłków - 1.234 osób, w tym 1.109 dzieci i młodzieży.

Najczęściej udzielana pomoc niepieniężna to:

- opał wraz z transportem do miejsca zamieszkania - 700 rodzin,
- pomoc w formie talonów - 157 osób,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - 519 osób,
- skierowanie do domów pomocy społecznej - 88 osób.

W 2012 r. wprowadzono również bezgotówkową formę pomocy w postaci bonów towarowych do jednej z sieci sklepów, przeznaczoną dla osób, u których istnieje podejrzenie, że marnotrawią przyznaną pomoc lub nieracjonalnie nią dysponują.

Wiele z działań podejmowanych przez MOPS w 2012 r. było działaniami innowacyjnymi. Zmiany ustawodawstwa w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej i reorganizacja struktury organizacyjnej MOPS pozwoliły na rozszerzenie dotychczasowej działalności oraz na rozpoczęcie realizacji wielu nowych przedsięwzięć, skierowanych do mieszkańców miasta (klientów środowiskowej pomocy społecznej), w tym opracowanie i wdrażanie projektów socjalnych, programów wspierających rodziny i organizowania grup wsparcia.

Działania zasługujące na szczególne wyróżnienie:

- utworzenie wspólnie ze Stowarzyszeniem „Senior Na Czasie” Klubu Seniora „Kolorowa Jesień” w Przedszkolu Publicznym Nr 32 w Tarnowie,
- przyłączenie się do kampanii społecznej „Słowa ranią na całe życie” prowadzonej przez Fundację „Dzieci Niczyje”,
- utworzenie Centrum Wolontariatu Senioralno-Młodzieżowego we współpracy z Mościcką Akademią Trzeciego Wieku,
- organizacja we współpracy z Teatrem im. Ludwika Solskiego w Tarnowie oraz organizacjami pozarządowymi uroczystych obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- inicjowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz utworzenia spółdzielni socjalnej,
- organizacja w Pałacu Młodzieży w Tarnowie spotkania z okazji Dnia Dziecka dla dzieci objętych pomocą MOPS,
- organizacja „Dnia otwartego” dla rodzin zastępczych,
- powołanie Zespołów Interdyscyplinarnych, działających w różnych sferach,

- rozpoczęcie pracy przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i asystentów rodziny,
- zorganizowanie „Gry terenowej” dla dzieci z rodzin uczestniczących w Programie Aktywności Lokalnej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie”, dzieci z tarnowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II w Tarnowie,
- podpisanie porozumienia partnerskiego pomiędzy Fundacją im. Hetmana Jana Tarnowskiego i MOPS w zakresie utworzenia Klubu Integracji Społecznej,
- wzmacnianie rodzin poprzez objęcie ich pomocą wolontariuszy, którzy pomagają dzieciom w nauce, wspierają je w kontaktach społecznych, prezentują i zachęcają do konstruktywnego spędzania czasu wolnego, pomagają w rozwijaniu umiejętności i pasji,
- kontynuacja działalności Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom Dotkniętym Przemocą w Rodzinie,
- organizacja na tarnowskim Rynku „Festynu Rodzinnego”,
- organizacja zabawy mikołajkowej w Pałacu Młodzieży w Tarnowie dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPS.

Ponadto pracownicy MOPS opracowywali i wdrażali autorskie projekty socjalne, np.:

- „Monitoring osoby długotrwale bezrobotnej”- projekt skierowany do osób bezrobotnych, korzystających z pomocy finansowej (praca z użyciem kontraktu socjalnego),
- „Trening Budżetowy” skierowany do osób korzystających z pomocy finansowej, które mają trudności w racjonalnym dysponowaniu budżetem domowym,
- „Wychowanie bez klapsa” - warsztaty edukacyjne dla rodziców, skierowane do osób, które mają trudności w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- „Grupa wsparcia dla rodzin osób chorych na schizofrenię”,
- intensywna praca socjalna z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej - projekt przeznaczony dla rodzin, do których został wprowadzony asystent rodziny.

W 2012 r. zorganizowano i prowadzono m.in. grupę wsparcia dla rodziców zastępczych oraz dla rodzin osób chorych na schizofrenię, zajęcia warsztatowe dla usamodzielniających się wychowanków, a także zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych.

Ponadto MOPS brał udział w licznych konkursach i programach, m.in. w wojewódzkim „Programie dofinansowania aktywnych form pracy socjalnej”, konkursach ogłoszonych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2012 r. „Asystent rodziny” oraz „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

MOPS zatrudnił 3 asystentów rodziny, którzy rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęli zindywidualizowaną pomocą, polegającą w szczególności na przygotowaniu w porozumieniu ze swoimi podopiecznymi planu pracy, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych. Pomocą zostało objętych 47 rodzin.

W ramach pracy socjalnej zwoływane są także Zespoły Interdyscyplinarne, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych instytucji (przedszkoli, szkół, policji, kościołów,

przychodni). Zespoły te mają na celu ustalenie planów pomocy i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz pomocy osobom, rodzinom i społecznościom lokalnym.

MOPS realizował kolejną edycję projektu „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. W ramach projektu wsparciem objęte zostały osoby bezrobotne, osoby nieaktywne zawodowo, usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wobec tych osób zastosowano zróżnicowane instrumenty aktywnej integracji, m.in.: poradnictwo specjalistyczne, trening kompetencji społecznych zajęcia z doradcą zawodowym oraz udział w grupach samopomocowych. W ramach kontraktu socjalnego/Aneksu do Indywidualnego Programu Usamodzielnienia organizowano kursy doszkalające, przygotowujące do pracy w różnych zawodach. W projekcie brało udział 252 osoby, w tym:

- 177 osób objętych kontraktami socjalnymi,
- 7 osób, z którymi zawarto Aneksy do Indywidualnego Programu Usamodzielnienia,
- 68 osób, z którymi zawarto umowy dotyczące uczestnictwa w Programie Aktywności Lokalnej.

Na realizację projektu wydatkowano 980.109,70 zł (w tym dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej wyniosło 885.529,12 zł).

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) działania w tym zakresie podejmowane są poprzez pracę zespołu interdyscyplinarnego. Członkowie tarnowskiego Zespołu Interdyscyplinarnego zostali powołani zarządzeniem Nr 365/2011 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 1 września 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z późn. zm. W jego skład wchodzi przedstawiciele: MOPS i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkół, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Specjalistycznej Poradni Profilaktyczno-Terapeutycznej, Urzędu Miasta Tarnowa, Specjalistycznego Szpitala im. Edwarda Szczeklika w Tarnowie, Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie, Straży Miejskiej, Prokuratury, I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Tarnowskiego Towarzystwa Zapobiegania Patologiom Społecznym. W celu zindywidualizowanej pomocy rodzinie członkowie Zespołu tworzą Grupy Robocze. W 2012 r. założono 230 Niebieskich Kart, a w 48 przypadkach zakończono procedurę.

Ponadto w 2012 r. MOPS wystąpił do Policji, Sądu i Prokuratury z propozycją zawarcia porozumienia w sprawie Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, MOPS w 2012 r. organizował kampanie społeczne - jedną z nich była kampania o charakterze informacyjno-edukacyjnym „Stop przemocy w rodzinie”. W trakcie jej trwania wolontariusze dystrybuowali ulotki dotyczące przemocy i tarnowskich instytucji, w których osoby dotknięte tym problemem mogą szukać pomocy. Wspólnie z Tarnowskim Towarzystwem Zapobiegania Patologiom Społecznym zorganizowano wystawę fotografii dotyczących kampanii. Kampania Białej Wstążki została zainaugurowana w listopadzie w Międzynarodowym Dniu Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet. Towarzyszyła jej konferencja miejska, w której udział brał konsultant Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, a także projekcja filmu oraz dyżury specjalistów.

14.7.2. Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy

Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie (TOIK) jest jedyną w Tarnowie i regionie placówką specjalistycznej pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie. Placówka realizuje zadania:

- ośrodka interwencji kryzysowej, w ramach którego udziela pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej (w tym całodobowy pobyt) mieszkańcom miasta znajdującym się w sytuacjach kryzysowych,
- specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy, w ramach którego udziela kompleksowej pomocy: psychologicznej, prawnej i socjalnej, w tym schronienia, ofiarom przemocy domowej; prowadzi działalność o charakterze edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. TOIK jest jedną z 35 takich placówek w kraju - dofinansowywanych z budżetu państwa - i jedną z dwóch w województwie małopolskim,
- opracowuje i realizuje programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2012 r. łączna liczba przeprowadzonych interwencji wyniosła 3.950 (2.471 w ramach interwencji kryzysowej i 1.387 w ramach zadań specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy). Z całodobowej opieki w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy, z prowadzonym jednocześnie programem terapeutycznym, skorzystały 54 osoby (24 osoby dorosłe i 30 dzieci). Liczba klientów ambulatoryjnych w ciągu całego roku wyniosła 46 osób. W 2012 r. w ramach działalności TOIK pomocą objęto łącznie 1.281 osób.

Od września TOIK prowadził grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz psychoterapię indywidualną. Monitorowano również sytuację osób, które korzystały z całodobowego schronienia. Ponadto, na podstawie postanowień sądów, na terenie placówki odbywały się spotkania rodziców/dziadków z dziećmi, które mieszkają z innym opiekunem (np. z drugim z rodziców).

TOIK prowadził również programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy - skazanych, przebywających w tarnowskich zakładach karnych (łącznie 6 grup skazanych), w Ośrodku Leczenia Uzależnień i Współzależnienia (w formie ambulatoryjnej - 2 grupy) oraz w utworzonej we wrześniu 2012 r. grupie dla osób stosujących przemoc, posiadających wewnętrzną motywację do udziału w programie. Łącznie programem objęto 126 osób w 9 grupach.

W październiku TOIK zorganizował „Tarnowski Tydzień Przeciw Przemocy w Rodzinie”. Akcja miała na celu uwrażliwienie mieszkańców na zagrożenia wynikające z występowania przemocy w rodzinie oraz poszerzenie wiedzy na temat możliwości szukania pomocy i sposobów skutecznego reagowania. Zorganizowano m.in. 2-dniową konferencję przeznaczoną dla osób, które w związku z wykonywanym zawodem mogą zetknąć się z osobami uwikłanymi w przemoc (w tym głównie z osobami stosującymi przemoc) oraz dla mieszkańców Tarnowa zainteresowanych problematyką przemocy w rodzinie.

Ponadto w ramach „Tarnowskiego Tygodnia Przeciw Przemocy w Rodzinie” wystawiano spektakle profilaktyczne przeznaczone dla młodzieży, zorganizowano koncert lokalnych zespołów rockowych oraz konkurs plastyczny dla dzieci.

14.7.3. Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie (COPOW) zostało powołane uchwałą Nr XIX/241/2012 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie utworzenia Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

w Tarnowie i Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Słoneczny Dom” w Tarnowie oraz zmiany nazw i nadaniu statutów placówkom opiekuńczo-wychowawczym prowadzonym przez Gminę Miasta Tarnowa. COPOW rozpoczęło działalność 1 kwietnia 2012 r. Powołanie tej instytucji (jako jednej z pierwszych w Polsce) miało na celu prowadzenie wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej dla wszystkich tarnowskich placówek opiekuńczo-wychowawczych, tj.:

- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Słoneczny Dom” w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej im. Janusza Korczaka w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Przyjazny Dom” w Tarnowie,
- Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie.

Do zadań COPOW należy prowadzenie gospodarki finansowej i rachunkowej podległych placówek oraz organizowanie pracy tych placówek poprzez, m.in.: prowadzenie spraw kadrowych, opracowywanie regulaminów, dokonywanie zakupów i prowadzenie postępowań z zakresu zamówień publicznych.

Poza obsługą ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną, COPOW zatrudnia specjalistów, którzy dla wychowanków i ich rodzin prowadzą poradnictwo pedagogiczne i psychologiczne.

14.7.4. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Pogotowie Opiekuńcze” w Tarnowie (Pogotowie Opiekuńcze) jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu interwencyjnego przeznaczoną dla 30 dzieci, której celem jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej do czasu jego powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Do Pogotowia Opiekuńczego przyjmowane są dzieci w wieku 10-18 lat, skierowane przez MOPS na podstawie postanowień sądów. W wyjątkowych przypadkach umieszczane są dzieci poniżej 10 roku życia. Praca z dziećmi organizowana jest w trzech grupach wychowawczych.

W 2012 r. Pogotowie Opiekuńcze objęło całkowitą opieką 100 wychowanków, z czego większość powróciła do rodzin naturalnych, a pozostali zostali umieszczeni w placówkach socjalizacyjnych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, bądź w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2012 r. Pogotowie Opiekuńcze osiągnęło wyjątkowy sukces, zostając laureatem Gali półfinałowej „Domy Pozytywnej Energii” (organizowanej przez Tauron - Polską Energię) oraz zdobyła pierwsze miejsce w Ogólnopolskiej Gali finałowej województw Polski Południowej. Ponadto wychowankowie zajęli drugie miejsce w klasyfikacji generalnej projektu profilaktycznego oraz otrzymali indywidualne wyróżnienia w konkursach plastycznych: „Weź paragon” (organizowany przez II Urząd Skarbowy w Tarnowie), „Spełniamy marzenia” (pod patronatem firmy Rödl & Partner Warszawa), „Moja lokomotywa” oraz „Zostań pomocnikiem świętego Mikołaja”.

14.7.5. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Tarnowie jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 20 dzieci powyżej 10 roku życia. Praca z wychowankami organizowana jest w dwóch grupach typu „rodzinkowego”.

Wychowawcy prowadzą dla dzieci zajęcia wyrównawcze, organizują zajęcia rekreacyjne, np. grę w piłkę, wyjścia do kina, wieczory filmowe, spacer, gry integracyjne i wycieczki. Do szczególnych osiągnięć w 2012 r. należą, m.in.:

- zdobycie „Dużego” Srebrnego Medalu na krajowej wystawie eksponatów filatelistycznych pt. „Gospodarstwo, Społeczeństwo, Środowisko”,
- zajęcie II i III miejsca w konkursie pt. „Weź paragon” organizowanym przez II Urząd Skarbowy w Tarnowie.

14.7.6. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie (Przyjazny Dom) jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 28 dzieci. Wychowankowie funkcjonują w dwóch grupach typu „rodzinkowego”. W ramach grup prowadzona jest praca wychowawcza oraz organizowane są różnego rodzaju uroczystości rocznicowe. Zlikwidowano grupę dla najmłodszych dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych i adopcyjnych.

W 2012 r. Przyjazny Dom objął opieką 38 wychowanków, z czego do adopcji trafiło 10 dzieci, natomiast w rodzinach zastępczych umieszczono 8 wychowanków.

W trosce o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny swoich wychowanków w Przyjaznym Domu prowadzone są zróżnicowane formy zajęć dodatkowych, m.in. koła zainteresowań: plastyczno-artystyczne, sportowe, fotograficzno-filmowe, kulinarne i czytelnicze.

Wychowankowie brali udział w wielu konkursach poszerzających wiedzę ogólną i rozwijających ich zdolności artystyczne. Wynikiem tego było zdobycie nagrody finansowej w konkursie „Domy Pozytywnej Energii” (organizowanym przez Tauron - Polską Energię) zajęcie I miejsca w konkursie „Weź paragon” (organizowanym przez Urząd Skarbowy) oraz zajęcie II miejsca w konkursie „Spełniamy marzenia” (pod patronatem firmy Rödl & Partner Warszawa).

W ubiegłym roku w Przyjaznym Domu odbywały się również imprezy kulturalne o charakterze integracyjnym: piknik „Postaw na rodzinę”, spotkania z zaprzyjaźnionymi rodzinami oraz wspólne zabawy z innymi placówkami. Ponadto Przyjazny Dom współpracuje z Fundacją „Intentio” z Holandii, która dwa razy do roku odwiedza wychowanków placówki i organizuje dla nich zabawy integracyjne i liczne atrakcje.

Realizowano także programy wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczne, m.in.: „Nikotyna - zawsze straty”, „Nie jesteś sam - potrzebujemy siebie nawzajem”, „Drabina miłości”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Wychowankowie placówki uczestniczyli w projekcie profilaktycznym „Alkohol - świat zatopionych marzeń”, realizowanym przez Pogotowie Opiekuńcze oraz w projekcie „Mediacje rówieśnicze” realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

14.7.7. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Tarnowie

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Słoneczny Dom” w Tarnowie (Słoneczny Dom) jest całodobową, koedukacyjną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego przeznaczoną dla 10 dzieci. W 2012 r. w Słonecznym Domu przebywało w sumie 13 wychowanków w wieku 15-19 lat, którzy byli przygotowywani do usamodzielnienia.

W trosce o prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny swoich wychowanków w 2012 r. w Słonecznym Domu prowadzone były zróżnicowane zajęcia realizowane w kołach zainteresowań: teatralnym, filatelistycznym, sportowym, młodego artysty, rachunkowym, kulinarnym. Dla dzieci mających trudności w nauce prowadzono zajęcia wyrównawcze wspierające proces uczenia się i przygotowania do zajęć szkolnych. Wychowankowie uczestniczyli w programie profilaktycznym „Alkohol - świat zatopionych marzeń”

realizowanym przez Pogotowie Opiekuńcze oraz w projekcie „Mediacje rówieśnicze” realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

W czasie wakacji młodzież aktywnie wypoczywała na 5-dniowej wycieczce w Niedzicy, zwiedzając kompleks zamkowy w Niedzicy, Zalew Czorszyński, Szczawnicę i Zakopane, zdobywała szczyt Trzy Korony.

W ramach edukacji ekologicznej podejmowane były różnorodne działania zmierzające do kształtowania świadomości ekologicznej wychowanków - młodzież uczestniczyła m.in. w akcji „Sprzątanie Świata”.

14.7.8. Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie

Dom Pomocy Społecznej w Tarnowie (DPS) jest placówką o zasięgu ponadgminnym. Zapewnia całodobową opiekę osobom, które ze względu na wiek i stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. DPS świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające, dostosowane do indywidualnych potrzeb jej mieszkańców. DPS jest przeznaczony dla 87 osób.

Mieszkańcy DPS korzystali z różnorodnych form terapii zajęciowej: muzykoterapii, kulturoterapii, malarstwa, prac ręcznych itp. oraz brali udział w wielu spotkaniach i imprezach okolicznościowych, m.in.: w XVIII Małopolskim Przeglądzie Zespołów Kolędniczych Mieszkańców Domów Pomocy Społecznej w Tuchowie, występach artystycznych uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, majówkach, piknikach i wyjazdach do teatru czy innych domów pomocy społecznej.

W 2012 r. w DPS, w ramach miejskiego programu termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa, wykonano termomodernizację budynku obejmującą: docieplenie i wykonanie nowej elewacji na budynku, wymianę instalacji c.o., montaż instalacji kolektorów słonecznych oraz wykonanie nowej instalacji odgromowej na budynku.

14.7.9. Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Tarnowie

Dom Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie (DPS) jest miejską jednostką organizacyjną o zasięgu ponadgminnym. W 2012 r. dysponował 164 miejscami przeznaczonymi dla osób przewlekle somatycznie chorych. W styczniu 2013 r. nastąpiło rozszerzenie działalności DPS o profil dla osób w podeszłym wieku. Obecnie placówka dysponuje 154 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz 10 miejscami dla osób w podeszłym wieku. Działalność DPS łączy całodobową opiekę nad stałymi mieszkańcami oraz świadczenie usług opiekuńczych w Dziennym Domu Pobytu dla mieszkańców Tarnowa, którzy nie zamieszkują w DPS (50 miejsc dziennego pobytu).

W DPS, oprócz sprawowania całodobowej opieki oraz zaspokajania niezbędnych potrzeb bytowych i opiekuńczych, prowadzona jest działalność rehabilitacyjna i terapeutyczna. Do dyspozycji stałych mieszkańców i podopiecznych dziennej opieki są sale gimnastyczne wyposażone w specjalistyczny sprzęt do ćwiczeń, a dla mieszkańców Domu także gabinet rehabilitacji i masażu.

Wszystkie osoby korzystające z usług DPS mogą uczestniczyć w różnorodnych formach terapii zajęciowej. Zajęcia mają charakter indywidualny oraz grupowy i obejmują: arteterapię, silwoterapię, ergoterapię, muzykoterapię, biblioterapię i ludoterapię. Dodatkowo dla podopiecznych Dziennego Domu Pobytu prowadzone są zajęcia komputerowe w specjalnie przystosowanej i wyposażonej pracowni komputerowej. Mieszkańcom DPS, dzięki organizacji wycieczek i wyjść do placówek kulturalnych, stwarza się szansę na nawiązywanie i utrzymywanie nowych kontaktów społecznych.

W celu podniesienia standardu usług w 2012 r. zrealizowano następujące działania:

- wymiana windy osobowej,
- termomodernizacja w zakresie wymiany CO oraz instalacji kolektorów słonecznych,
- remont schodów przy wejściu głównym budynku DPS.

14.7.10. Izba Wytrzeźwień w Tarnowie

Na mocy uchwały Nr XVII/200/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie likwidacji Izby Wytrzeźwień w Tarnowie z dniem 31 marca 2012 r. Izba Wytrzeźwień w Tarnowie zakończyła działalność.

Zarządzeniem Nr 49/2012 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert realizacji w roku 2012 zadania publicznego Gminy Miasta Tarnowa przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, ogłoszono konkurs w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym na zadanie pn. „Prowadzenie punktu opieki nad osobami nietrzeźwymi zatrzymanymi na terenie miasta Tarnowa w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2012 r.”

Realizację zadania powierzono Stowarzyszeniu Ponad Barrierami na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które od 1 kwietnia 2012 r. sprawowało opiekę nad osobami nietrzeźwymi poprzez prowadzenie Punktu Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi w Tarnowie. Kwota miejskiej dotacji na ten cel wyniosła 540.000 zł. Od kwietnia do końca roku do Punktu Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi doprowadzono do wytrzeźwienia 1.506 osób, w tym 702 osoby zostały doprowadzone przez Policję natomiast 804 osoby przez Straż Miejską. Na wniosek służb mundurowych wydano 1.090 zaświadczeń o stanie zdrowia doprowadzonych osób. W analizowanym okresie 11 osób, ze względu na agresywne zachowanie, przekazano do policyjnych Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych, natomiast 14 osób, ze względu na stan zdrowia, zostało przewiezionych do szpitala.

14.7.11. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowie jest jednostką budżetową Gminy Miasta Tarnowa, której zadaniem jest orzekanie o niepełnosprawności, o wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy oraz wystawianie legitymacji dokumentującej niepełnosprawność osobom niepełnosprawnym.

W 2012 r. złożono 2.735 wniosków, w tym: 2 530 o ustalenie stopnia niepełnosprawności (dla osób powyżej 16. roku życia) - 42% wniosków w celu odpowiedniego zatrudnienia oraz 41% w celu korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Rozpatrując powyższe sprawy, łącznie ze sprawami, w których postępowanie wszczęto z końcem 2011 r., wydano 2.475 decyzji, w tym 2.287 kończących postępowanie wydaniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (1.063 orzeczeń wydano po raz pierwszy). Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa są niezmiennie dolegliwości narządu ruchu, a także schorzenia układu krążenia i oddechowego. Przyjęto 205 wniosków o ustalenie niepełnosprawności dzieci, głównie w celu nabycia uprawnień do korzystania z zasiłku pielęgnacyjnego. Łącznie (z pozostałymi do zakończenia z poprzedniego roku) wydano 208 orzeczeń. Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności u dzieci w 2012 r. były choroby psychiczne, schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne oraz choroby neurologiczne.

14.8. Niepubliczne domy pomocy społecznej

Oprócz domów pomocy społecznej prowadzonych przez Gminę Miasta Tarnowa, na terenie miasta działalność prowadzą dwa niepubliczne domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelaktualnie przy ul. Robotniczej 4, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo - placówka posiada 80 miejsc statutowych,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie przy ul. Modrzejewskiej 48, prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - placówka dysponuje 17 miejscami statutowymi.

Wyżej wymienione Domy posiadają stałe zezwolenie Wojewody Małopolskiego na prowadzenie działalności.

Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy im. Św. Kingi przy Al. M. B. Fatimskiej 6, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Placówka ta ma charakter ośrodka wsparcia dziennego, zapewnia opiekę dzienną i rehabilitację oraz naukę i uczestnictwo w terapii zajęciowej. Dom ma charakter ponadlokalny. Z usług placówki korzystało 65 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

15. EDUKACJA

Tarnów pełni funkcję ponadregionalnego ośrodka edukacji. Tarnowski system oświaty jest bardzo zróżnicowany i zawiera większość placówek, o których mówi ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Tabela nr 53: Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych, dla których Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym

Wyszczególnienie	2011	2012
Przedszkola	28	25
Oddziały przedszkolne przy szkołach	0	5
Szkoły i zespoły szkół	41	39
Poradnie	2	2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	1	1
Bursa Międzyszkolna	1	1
Pałac Młodzieży	1	1
Tarnowskie Centrum Kształcenia Praktycznego	1	1
Centrum Kształcenia Ustawicznego	1	1
Ogółem	76	71

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 54: Liczba szkół i placówek oświatowych niepublicznych

Wyszczególnienie	2011	2012
Przedszkola	9	12
Oddziały przedszkolne przy szkołach	2	0
Szkoły podstawowe	4	5
Gimnazja	6	8

Licea ogólnokształcące dla młodzieży	1	1
Technika dla młodzieży	1	1
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	2	2
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	7	5
Uzupełniające licea ogólnokształcące	5	5
Niepubliczne technika dla dorosłych	1	1
Szkoły policealne	22	20
Bursy dla młodzieży	2	2
Ogółem	62	62

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 55: Liczba osób uczących się w tarnowskim systemie edukacji ogółem w roku szkolnym 2011/12 i 2012/13

Wyszczególnienie	2011/12	2012/13
Szkoły i placówki oświatowe publiczne		
Przedszkola	3.286	3.429
w tym oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	0	111
Szkoły podstawowe	5.709	5.397
Gimnazja	3.328	3.305
Szkoły ponadgimnazjalne	11.278	10.533
Szkoły dla dorosłych	480	481
Razem	24.081	23.145
Szkoły i placówki oświatowe niepubliczne		
Przedszkola	426	596
Szkoły	5.720	6.164
Razem	6.146	6.760
Uczelnie wyższe	7.911	7.077
Ogółem	38.138	36.982

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2012 r. w szkołach publicznych kształciło się 19.235 uczniów czyli o 1.080 uczniów mniej niż w 2011 r. (20.315 uczniów).

W 2012 r. obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego realizowało 794 dzieci 6-letnich i 850 dzieci 5-letnich w 25 przedszkolach publicznych (w 2011 r. w 28 przedszkolach publicznych - 815 dzieci 6-letnich i 921 dzieci 5-letnich). W 2012 r. po raz pierwszy obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych realizowało 68 dzieci 6-letnich i 35 dzieci 5-letnich.

We wszystkich szkołach niepublicznych kształciło się średniomiesięcznie 6.164 uczniów (444 więcej niż w 2011 r.). Do przedszkoli niepublicznych uczęszczało średniomiesięcznie 596 dzieci (w 2011 r. – 426). Liczba uczniów niepublicznych jednostek systemu oświaty wykazuje tendencję rosnącą, a szkoły elastycznie reagują na potrzeby rynku edukacyjnego. Ma to związek z „uniepublicznieniem” placówek publicznych.

W stosunku do poprzedniego roku tarnowskie uczelnie odnotowały spadek liczby studentów o 834 osób (w 2011 r. spadek o 1.592).

Tabela nr 56: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych (stan na 31 grudnia)

Nazwa uczelni	2011	2012
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	4.290	4.227
Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna	2.183	1.734
Wyższa Szkoła Biznesu-National-Louis University Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	513	362
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie Wydział Zamiejscowy w Tarnowie	53	20
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Tarnowie	394	209
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie	92	87
Małopolska Szkoła Wyższa w Brzesku Wydział Nauk Stosowanych w Tarnowie	181	226
Wyższe Seminarium Duchowne	205	212
Razem	7.911	7.077

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

W ośmiu tarnowskich uczelniach w trakcie roku akademickiego 2011/2012 kształciło się 7911 studentów. Naukę na studiach wyższych ukończyło 5.279 osób, w tym 131 na studiach podyplomowych i 3 na studiach doktoranckich. Liczba absolwentów na koniec roku akademickiego wyniosła 2.572 osób (w tym 109 studia podyplomowe).

W 2012 r. jednostki oświatowe wydatkowały kwotę 242 mln zł (w tym wydatki majątkowe - 1,0 mln zł). Subwencja oświatowa wyniosła 179,3 mln zł, pozostałe 62,7 mln zł stanowiły dotacje i środki własne miasta (w 2011 r. 229,7 mln zł, w tym subwencja oświatowa - 167,0 mln zł, dotacje i środki własne - 62,7 mln zł). Kwota dopłaty do subwencji oświatowej nominalnie wyniosła tyle samo co w roku poprzednim - związane jest to ze zwiększonymi wydatkami na zadania inwestycyjne zrealizowane przez podległe jednostki oświatowe oraz zwiększonymi wydatkami na przedszkola - zarówno publiczne, jak i niepubliczne (wydatki nie są ujęte w algorytmie naliczania subwencji oświatowej). Przedstawione kwoty nie obejmują środków wydatkowanych na inwestycje, które realizowane były przez Urząd Miasta Tarnowa.

16.1. Oferta edukacyjna Tarnowa

W 2012 r. miały miejsce znaczne zmiany w sieci szkół na terenie miasta. W roku szkolnym 2012/2013 Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym dla 71 placówek oświatowych publicznych. W stosunku do roku poprzedniego o 5 zmniejszyła się ogólna liczba szkół i placówek oświatowych. Z dniem 31 sierpnia 2012 r. zlikwidowano:

- z uwagi na racjonalizację kosztów utrzymania, wysokie czynsze i dostosowanie ilości miejsc do realnych potrzeb (liczba dzieci) 3 przedszkola publiczne (Nr 9, 22 i 23) i Szkołę Podstawową Nr 19 im. Polskiej Marynarki Handlowej,
- na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.) 2 szkoły działające przy Pogotowiu Opiekuńczym (Szkołę Podstawową i Specjalne Gimnazjum),
- na mocy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206, z późn. zm.) 7 liceów profilowanych, 3 uzupełniające licea ogólnokształcące i 3 technika uzupełniające dla młodzieży oraz Zasadniczą Szkołę Zawodową, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum dla Dorosłych.

W wrześniu rozpoczęto likwidację 3 uzupełniających liceów ogólnokształcących (specjalne i dla dorosłych).

Ponadto 9 2-letnich zasadniczych szkół zawodowych przekształcono w 3-letnie, a w 5 szkołach podstawowych utworzono oddziały przedszkolne.

W 2012 r. zakończono ważne dla tarnowskiej oświaty inwestycje:

- budowa Przedszkola Publicznego Nr 8 „Stokrotka” z 8 oddziałami dla 200 dzieci (inwestycja w całości finansowana z budżetu miasta, koszt - 5 mln zł),
- modernizacja Zespołu Szkół Plastycznych (w 2012 r. ostatecznie zakończono zadanie inwestycyjne),
- rozbudowa i przebudowa Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Zmiany nastąpiły również w sieci niepublicznych szkół i placówek oświatowych, chociaż per saldo nie zanotowano ich w ogólnej liczbie. W 2012 r. zaprzestały działalności 2 licea ogólnokształcące dla dorosłych, powstały 4 nowe placówki (przedszkole, szkoła podstawowa w Zespole Szkół Niepublicznych w miejscu zlikwidowanej Szkoły Podstawowej Nr 19 oraz 2 gimnazja). Natomiast 2 oddziały przedszkolne przekształciły się w 2 przedszkola niepubliczne.

W 2012 r. po raz kolejny wydano informator z ofertą edukacyjną miejskich placówek oświatowych: „Oferta Edukacyjna tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2012/2013” (w formie książki i elektronicznej - dostępnej na stronie internetowej miasta).

Odbyły się IX Miejskie Targi Edukacyjne zorganizowane przez Urząd Miasta Tarnowa przy współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy oraz Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Tarnowie. W Targach uczestniczyło ok. 2.900 uczniów z 53 gimnazjów z regionu i 18 z Tarnowa. Podczas Targów odbyły się zajęcia informacyjno-doradcze i warsztaty: „Poznajemy zawody”, „Gimnazjalisto - planuj przyszłość już dziś!”, „Jak wybrać zawód” i „Moje decyzje, moja przyszłość”.

Po raz piąty miały miejsce Tarnowskie Spotkania Gimnazjalistów w Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2, podczas których szkoły zawodowe, prowadzone przez miasto, przedstawiły swój dorobek oraz ofertę kształcenia dla uczniów klas trzecich gimnazjów.

Po raz drugi I Liceum Ogólnokształcące zorganizowało Tarnowskie Spotkania Edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych w formie targów. Uczestniczyło w nich 12 szkół ponadgimnazjalnych, a blisko 930 uczniów skorzystało z szansy bezpośredniego kontaktu z uczelniami, które przygotowały profesjonalną ofertę.

Pomocy w wyborze dalszego kierunku kształcenia w Tarnowie udzielali nauczyciele w szkołach, doradcy zawodowi w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tarnowie (kontynuacja projektu „Szkolny Ośrodek Kariery - Szansa na sukces SZOK) i Pałacu Młodzieży w Tarnowie.

Od stycznia 2012 r. trwały przygotowania do posyłania 6-latków do szkół. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna wykonywała badania przesiewowe możliwości poznawczych 590 dzieci 5- i 6-letnich. W roku szkolnym 2012/2013 edukację rozpoczęło 74 najmłodszych uczniów (w 2011/2012 - 111).

W 2012 r. do tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych przyjęto 69% uczniów spoza miasta. Oferta szkół uwzględnia preferencje młodzieży i rodziców, zmiany w edukacji oraz na rynku pracy. W roku szkolnym 2012/2013 wpłynęły nań następujące czynniki:

- sukcesywne wdrażanie od września 2012 r. nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, której głównym celem jest poprawa efektów kształcenia,
- przekształcenie 2-letnich zasadniczych szkół zawodowych w 3-letnie,

- utworzenie oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych,
- powstanie w Tarnowie kilku nowych szkół i placówek niepublicznych.

W ubiegłym roku do najważniejszych programów i projektów edukacyjnych, korzystających ze środków zewnętrznych, podnoszących jakość nauczania należały:

1) projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

- „Nauka języków obcych - Twoją szansą na sukces”, nauka języka angielskiego wśród pracowników urzędów administracji publicznej (projekt zakończony w 2012 r.),
- „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez wsparcie szkół kształcących w Małopolsce w branżach zawodowych (projekt w trakcie realizacji),
- „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Tarnowie”, dodatkowe zajęcia dla uczniów z problemami i wybitnie zdolnych (projekt systemowy, w trakcie realizacji),

2) program Comenius „Uczenie się przez całe życie” - projekty (w trakcie realizacji):

- „Nasza klasa naszym drugim domem”,
- „Budowanie i życie obok ograniczeń”,
- „Świat bajki w moim świecie”,
- „Legendy mojego kraju”,
- „Elementy kultury masowej jako składnik dialogu młodzieży”,

3) projekty Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, wymiany młodzieży pomiędzy szkołami z obu krajów,

4) projekt „Radosna Szkoła”, kąciaki i place zabaw w szkołach podstawowych,

5) projekt „Cyfrowa Szkoła”, nowoczesne pomoce dydaktyczne dla szkół podstawowych.

Tabela nr 57: Działania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kształcenia specjalnego w latach 2011-2012

Działania	2011	2012	Uwagi
Skierowania do oddziałów integracyjnych			Na podstawie orzeczeń do kształcenia specjalnego wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Tarnowie (PPP) i wniosków rodziców.
liczba rozpatrywanych spraw	78	55	
liczba skierowań	75	48	
skierowania - nauczanie indywidualne	85	126	
skierowania - wczesne wspomaganie dziecka w rozwoju	12	27	Na podstawie opinii PPP. W 2012 r. z pracy Zespołu Wczesnego Wspomagania Dziecka w Rozwoju przy Przedszkolu Publicznym Nr 18 skorzystało 63 dzieci w wieku 2-6 lat.
Zespół Szkół Specjalnych dla Nieślyszących i Słabo Słyszających			Na podstawie opinii PPP i wniosków rodziców. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Szkoła dokonuje naboru do szkół ponadgimnazjalnych.
liczba skierowań	0	7	
skierowania - nauczanie indywidualne	0	5	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy			Na podstawie orzeczeń PPP i wniosków rodziców lub postanowień sądu. Skierowania wydawane są tylko do szkoły podstawowej i gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych naboru dokonuje szkoła.
liczba skierowań	64	66	
skierowania - zajęcia rewalidacyjne	12	6	
skierowania - nauczanie indywidualne	16	22	

Resocjalizacja i socjoterapia			
liczba rozpatrywanych spraw	37	26	Na podstawie orzeczenia Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Tarnowie, współpraca z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie - wskazania ośrodków w Polsce: MOW (do 2011 r. MOS).
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW)	24	25	
skierowania do Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (MOS)	2	0	
skierowania do MOS wydane przez właściwych starostów prowadzących takie ośrodki, na podstawie wniosków rodziców	0	2	Od 2012 r. kierowanie do MOS wyłącznie na podstawie orzeczeń PPP i wniosków rodziców. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia, nieprowadzący ośrodka socjoterapii, kieruje ucznia do ośrodka wskazanego we wniosku lub do najbliższego powiatu prowadzącego taki ośrodek. Starosta prowadzący MOS dokonuje kwalifikacji wniosku i w miarę wolnych miejsc w ośrodku wydaje skierowanie.

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Kształcenie specjalne jest specyficzną formą wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania, deficytami rozwojowymi psychofizycznymi lub schorzeniami.

Tabela nr 58: Nadzorowane przez miasto placówki zajmujące się szkolnictwem specjalnym w latach 2011-2012

Szkoły/Przedszkola	2011/2012	2012/2013	Uwagi
Oddziały integracyjne			Funkcjonują w: 4 przedszkolach (1, 14, 18 i 35), 3 szkołach podstawowych (3, 9, 11), 2 gimnazjach (1, 5 i 7) oraz w 2 szkołach ponadgimnazjalnych (XIV LO, XX LO). W 2011 r. w SP 14 (bez klas integracyjnych) uczyło się 5 dzieci z orzeczeniami PPP
liczba oddziałów	48	46	
liczba uczniów ogółem	895	879	
liczba uczniów niepełnosprawnych	214	205	
Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych			Oddziały specjalne dla uczniów autystycznych i z innymi niepełnosprawnościami (sprzężenia) istnieją w: SOSW (2012/13 8 oddziałów, 29 dzieci), SP 11 Integracyjnej (1 klasa, 4 dzieci autystycznych).
liczba oddziałów	9	9	
liczba uczniów niepełnosprawnych	29	33	
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy			
liczba oddziałów	59	44	
liczba uczniów	338	290	
liczba wychowanków w internacie	92	78	
Zespół Szkół Specjalnych dla Niesłyszących i Słabo Słyszących			
liczba oddziałów	12	13	
liczba uczniów	76	75	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2011 r. w przedszkolach i gimnazjach zaczęła obowiązywać nowa formuła kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w 2012 r. objęła ona pozostałe typy szkół. Charakteryzuje ją zespołowe planowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży przez nauczycieli i specjalistów prowadzących obowiązkowe i dodatkowe zajęcia

edukacyjne z uczniem. Są to zajęcia specjalistyczne wspomagające rozwój dzieci i młodzieży z zaburzeniami, a także integrację ze środowiskiem rówieśniczym.

Dzięki rozwijającym się tarnowskim uczelniom młodzież może zdobywać wiedzę w pobliżu miejsca zamieszkania. W 2012 r. swoją ofertę edukacyjną poszerzyła większość tarnowskich szkół wyższych o nowe kierunki na studiach licencjackich i podyplomowych. W Tarnowie można też kontynuować naukę na studiach doktoranckich (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie). W efekcie starań, m.in. władz Tarnowa, szkolnictwo wyższe ma coraz większy wpływ na życie i obraz miasta. Miasto wspiera projekt utworzenia Akademii Tarnowskiej oraz Wyższej Szkoły Artystycznej na bazie istniejących uczelni. Rozbudowuje się Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, na terenie której powstał nowy kompleks sportowo-dydaktyczny Instytutu Ochrony Zdrowia.

Tabela nr 59: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych wg rodzajów studiów (stan na 31 grudnia)

Wyszczególnienie		Studenci ogółem		
		2011	2012	
studia licencjackie	Ogółem	5.901	5.104	
	w tym:	stacjonarne	3.028	2.896
		niestacjonarne	2.873	2.208
studia inżynierskie	Ogółem	642	786	
	w tym:	stacjonarne	619	763
		niestacjonarne	23	23
studia magisterskie	Ogółem	1.093	971	
	w tym:	stacjonarne	412	381
		niestacjonarne	681	590
studia podyplomowe	Ogółem	275	210	
studia doktoranckie	Ogółem	0	6	
Razem		7.911	7.071	

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa w oparciu o dane z wyższych uczelni

15.2. Pomoc materialna dla uczniów, stypendia i wyróżnienia

Pomoc materialna dla uczniów ma charakter socjalny (stypendium szkolne i zasiłek szkolny, wyprawka szkolna, dożywianie oraz dowóz do szkoły) lub motywacyjny.

Stypendia szkolne o charakterze socjalnym za okres styczeń-czerwiec 2012 r. wypłacono 649 uprawnionym uczniom na kwotę 346.329 zł, a zasiłki szkolne 19 uczniom na kwotę 9.425 zł. Za okres wrzesień-grudzień 2012 r. wypłacono kwotę w wysokości 283.130 zł dla 766 uczniów, a zasiłki szkolne w kwocie 4.722 zł dla 12 uczniów.

Tabela nr 60: Stypendia socjalne przyznane w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012
Liczba uczniów	1.390	1.415
Wyplacona kwota stypendium razem z jednorazowymi zasiłkami szkolnymi, w tym jednorazowy zasiłek szkolny:	624.127 zł	629.459 zł
- liczba uczniów	30	31
- kwota	11.643 zł	14.147 zł
Dotacja z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego	499.300 zł	514.879 zł
Własne środki Gminy Miasta Tarnowa	124.827 zł	128.727 zł

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

Od czerwca do listopada 2012 r. realizowano Rządowy program pomocy uczniom w 2012 r. - „Wyprawka szkolna”, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. poz. 706). Przyznano dofinansowanie do zakupu podręczników 872 uczniom, w tym:

- 713 uczniom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- 159 uczniom bez względu na kryterium dochodowe posiadającym orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego na okoliczność niepełnosprawności.

Łączny koszt pomocy finansowej na zakup książek dla uczniów wyniósł 212.524,53 zł (2011 r. - 98.692,34 zł).

W 2012 r. uczniowie tarnowskich szkół i placówek oświatowych korzystali z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łącznie programem zostało objętych 1.109 dzieci i uczniów z 53 placówek (28 przedszkoli, 17 szkół podstawowych, 8 gimnazjów). Posiłki wydawane były w postaci śniadań - 26 uczniów i pełnych obiadów - 1.083 uczniów (w 2011 r. programem objętych było 1.316 dzieci i uczniów).

Jako zadanie wynikające z art. 17 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), realizowany jest dowóz dzieci do szkoły w przypadku, gdy odległości w ramach obwodów są większe niż wymagają przepisy. W roku szkolnym 2012/2013 miasto refunduje koszty biletów komunikacji miejskiej 16 uczniom. W 2012 r. łączna kwota dowozu niepełnosprawnych uczniów wyniosła 409.507,34 zł - 77 dzieci niepełnosprawnych miało zapewniony transport do szkół publicznych (koszt - 366.977,58 zł), 11 rodziców korzystało ze zwrotu kosztów dowozu dziecka do szkoły (koszt - 6.671,02 zł). Realizowany był również dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół niepublicznych na podstawie umowy z przewoźnikiem (koszt - 35.858,74 zł).

Zgodnie z uchwałą Nr XIII/150/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 22 września 2011 r. w sprawie „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży” w Gminie Miasta Tarnowa w 2012 r. wypłacono również przyznawane przez Prezydenta Miasta Tarnowa jednorazowe stypendia dla uzdolnionych uczniów: stypendium w wysokości 2.061 zł otrzymało 97 uczniów z 26 tarnowskich szkół (22 publicznych, 4 niepublicznych) oraz krakowskiej i brytyjskiej za szczególne osiągnięcia naukowe (39), sportowe (50) i artystyczne (8). Całkowity koszt stypendiów w 2012 r. wyniósł 199.917 zł.

Stypendia Prezesa Rady Ministrów za rok szkolny 2011/2012 otrzymało 26 uczniów (25 uczniów z 20 szkół publicznych oraz 1 uczeń ze szkoły niepublicznej), a stypendium Ministra Edukacji Narodowej otrzymało 5 uczniów z 2 szkół publicznych.

Miasto realizuje również dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego pracowników młodocianych.

Tabela nr 61: Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników w ramach środków przekazywanych z Funduszu Pracy w 2012 r.

Wyszczególnienie		Liczba pracodawców, którzy otrzymali dofinansowanie kosztów kształcenia z FP	Liczba młodocianych realizujących przygotowanie zawodowe	Wydatkowana przez miasto kwota z FP
Nauka zawodu	24 m-ce	21	37	158.788,91
	36 m-cy	38	54	372.245,43
Przyuczenie do wykonywania określonej pracy		1	4	22.305,86
Razem wykorzystane środki Funduszu Pracy				553.340,20

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa

15.3. Kadry i ich doskonalenie

W 2012 r. w tarnowskich jednostkach oświatowych było 2.602 etatów nauczycieli, z czego 84% to nauczyciele ze stopniem awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

W ciągu całego 2012 r. do Urzędu Miasta Tarnowa zgłosiło się 130 nauczycieli poszukujących pracy. Osoby te zarejestrowały się w programie pozwalającym na samodzielne wyszukiwanie ofert opublikowanych na stronach portalu EduNet - systemu wspomagania zarządzania edukacją (kilka osób znalazło zatrudnienie, głównie na zastępstwa za nieobecnych nauczycieli).

W 2012 r. komisje egzaminacyjne powołane zarządzeniami Prezydenta Miasta Tarnowa przeprowadziły 74 egzaminy dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego, wydano tyleż samo aktów nadania stopnia awansu zawodowego na ten stopień. Zorganizowano 27 konkursów na stanowiska dyrektorów miejskich szkół i placówek.

Tarnowski samorząd dba o nagradzanie najlepszych nauczycieli poprzez: Nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa, rekomendacje Prezydenta Miasta Tarnowa do nagród Ministra Edukacji Narodowej, Kuratora Oświaty oraz odznaczeń (np. Medal Komisji Edukacji Narodowej). Od 2009 r. Związek Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Tarnowie organizuje konkurs na „Najlepszego wychowawcę roku”, w którym przyznawane są nagrody za programy wychowawcze.

Tabela nr 62: Odznaczenia, nagrody i wyróżnienia pracowników oświaty w 2012 r.

Rodzaj wyróżnienia	2012
Medale Komisji Edukacji Narodowej	35
Nagrody Ministra Edukacji Narodowej	8
Nagrody Małopolskiego Kuratora Oświaty	8
Krzyże Zasługi: złoty / srebrny / brązowy	1 / 5 / 14
Medale za długoletnią służbę: złoty / srebrny / brązowy	29 / 38 / 13
Nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa	90
Nagrody specjalne tzw. menadżerskie	3
Najlepszy wychowawca 2011	4

Źródło: Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa na podstawie materiałów własnych oraz Delegatury Małopolskiego Kuratorium Oświaty w Tarnowie

W 2012 r. po raz drugi przyznano nagrody specjalne, tzw. menadżerskie (7.500 zł) dla dyrektorów tarnowskich szkół i placówek, którzy w roku szkolnym 2010/11 wywiązywali się wzorowo z powierzonych im funkcji. Wzięto pod uwagę głównie aspekt ekonomiczny: racjonalizację wydatków, solidne nadzorowanie prac inwestycyjnych, pozyskanie zewnętrznych środków pozabudżetowych.

Co roku też przyznawana jest kwota na dodatki leżące po stronie samorządu: motywacyjny, funkcyjny, specjalny oraz za wychowawstwo.

W efekcie działań wszystkich dyrektorów kontynuowano standaryzację zatrudnienia pracowników administracji i obsługi. Zmniejszono o ok. 0,9 mln zł dopłaty do średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez miasto. W 2012 r. kwota dopłaty do średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2011 r. wyniosła 3.623.519 zł (w 2011 r. wypłacona kwota wyniosła 4.522.874 zł).

Wyrazem dbałości miasta o kadry w tarnowskiej oświacie jest miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli. Ma on na celu motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe opracowuje na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów szkół i placówek zgłoszone do dnia 30 listopada danego roku. Maksymalna kwota wynosi 1.000 zł na jednego nauczyciela. W 2011 r. przy przyznawaniu tego dofinansowania preferowano takie specjalności, jak: terapia pedagogiczna, logopedia, doradztwo zawodowe i wczesne wspomaganie dziecka w rozwoju. Natomiast w 2012 r. priorytetami były: poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne oraz tak, jak w ubiegłym roku, terapia pedagogiczna i wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. W 2012 r. dokonano odpisu 1% od planowanych wynagrodzeń w wysokości 1.085.317 zł na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, z czego wydatkowano 659.196,04 zł (w 2011 r. wysokość odpisu wyniosła 1.018.273 zł, wydatkowano 713.997,85 zł).

Miejski system wspierania oraz doskonalenia nauczycieli tarnowskich szkół i placówek oświatowych obejmuje Tarnowską Inicjatywę Oświatową e-ducaTIO oraz projekt systemowy pn.: „Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce”, kontynuowany przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli wśród nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych.

Podstawę funkcjonowania e-ducaTIO stanowi Zespół Liderów Przedmiotowych miasta Tarnowa (12 osób). Miejszem jego spotkań (szkoleń, dyżurów i wspólnej pracy) jest 12 miejskich placówek edukacji szkolnej oraz Małopolskie Centrum Doskonalenia

Nauczycieli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie. W 2012 r. w ramach e-ducaTIO odbyły się w łącznie 42 formy szkoleniowe z udziałem 1.372 uczestników, m.in.:

- cykl szkoleń dla nauczycieli języków obcych poświęconych nowej maturze z języka niemieckiego i angielskiego oraz wykorzystaniu nowych technologii w dydaktyce,
- Tarnowska Akademia Edukacji Medialnej: warsztaty i seminaria nt. kształtowania kompetencji posługiwania się przez nauczyciela narzędziami TIK oraz wykorzystania materiałów audiowizualnych w nauczaniu przedmiotów humanistycznych,
- Akademia Historii Najnowszej: cykl warsztatów, konferencji i spotkań nt. edukacji patriotycznej i obywatelskiej,
- III Piknik Matematyczno-Techniczny: cykl szkoleń i warsztatów dla uczniów i nauczycieli kształtujących umiejętności uczenia praktycznych kompetencji,
- XII Piknik Geograficzny: cykl warsztatów, szkoleń i spotkań dla nauczycieli i uczniów przy współpracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Technicznych,
- szkolenia z zakresu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla nauczycieli obejmujące pracę z uczniem trudnym, uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, logopedię, arteterapię, uzależnienia,
- coaching w służbie oświaty: innowacyjny projekt przeniesienia i zastosowania metod coachingowych do procesu zarządzania placówką oświatową oraz do procesu nauczania,
- szkolenia poświęcone wsparciu przedmiotowemu: projekt edukacyjny, metodyka nauczania w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, podstawa programowa,
- wspieranie szkół przy realizacji niektórych inicjatyw: projekty edukacyjne (m.in. projekt „Jak żyli mieszkańcy Tarnowa w latach 1945-89 - Album Rodzinny Tarnowian”), konkursy artystyczne, widowiska,
- lekcje otwarte dla nauczycieli organizowane przez Liderów Przedmiotowych.

W projekcie pn.: „Modernizacja Systemu Doskonalenia Kadr Szkół Zawodowych w Małopolsce” uczestniczy 13 miejskich szkół zawodowych i szkoła niepubliczna prowadzona przez Izbę Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie. Celem projektu jest dostosowanie kwalifikacji kadr szkół zawodowych do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju Małopolski w zakresie kształcenia zawodowego. Obejmuje w szczególności branże: mechaniczno-mechatroniczną, budowlaną, informatyczno-elektroniczną, turystyczno-gastronomiczną, rolno-przetwórczą, społeczno-medyczną, usługową. W 2012 r. w ramach projektu zorganizowano 34 kursy i szkolenia, w których uczestniczyło 150 tarnowskich nauczycieli. Projekt zawiera także zajęcia dotyczące kompetencji kluczowych: matematyka z wykorzystaniem technik informatycznych oraz język obcy branżowy.

15.4. Edukacja, wychowanie i profilaktyka zagrożeń, opieka i bezpieczeństwo, programy edukacyjno-wychowawcze

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa kontynuuje systemowe działania z zakresu wychowania i profilaktyki zagrożeń dzieci i młodzieży na terenie miasta. Nadzoruje je Zespół Koordynacyjny obejmujący Specjalistyczną Poradnię Profilaktyczno-Terapeutyczną, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa.

Wyrazem dobrej współpracy wielu podmiotów w 2012 r. było zorganizowanie wielu konferencji oraz szkoleń. Na szczególną uwagę zasługują dwie konferencje:

- XX Miejska Konferencja Wychowawcza „Rodzina rekonstruowana - wyzwanie współczesności” - rola rodziny w rozwoju człowieka, specyfika rodziny

zrekonstruowanej w kontekście psychologicznym, odpowiedzialności prawnej i faktycznej rodziców czy opiekunów (synteza zrealizowanych 20 konferencji),

- XXI Miejska Konferencja Wychowawcza „Działania systemowe w Tarnowie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom społecznym dzieci i młodzieży” - wgląd i podsumowanie prowadzonych wychowawczych działań systemowych w Tarnowie.

We wrześniu 2012 r. w Tarnowie pod patronatem Prezydenta Miasta Tarnowa i Biskupa Ordynariusza Diecezji Tarnowskiej, odbył się II Tydzień Wychowania „Wychowywać, ale jak?” stanowiący okazję do analizy i konfrontacji opinii, refleksji nad sensem i jakością podejmowanych przedsięwzięć. Publikacja naukowa „Wychowywać... ale jak?”, która ukaże się w 2013 r., będzie dokumentalnym zapisem prezentowanych poglądów i działań systemowych i stanowić będzie materiał doskonalący warsztat nauczycieli i wychowawców.

W 2012 r. kontynuowano wzmacnianie funkcji wychowawczej placówki i współpracę z rodzicami poprzez poszukiwanie dróg do dialogu w rozwiązywaniu problemów młodych ludzi. Zespół Koordynacyjny zaprosił miejskie instytucje i stowarzyszenia do włączenia się w większym zakresie niż w latach poprzednich. Priorytetowe działania obejmowały:

- 1) kontynuację warsztatowych spotkań z Radami Rodziców wszystkich typów szkół i placówek, organizowanych przez Wydział Edukacji w Urzędzie Miasta Tarnowa i Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną z udziałem instytucji i stowarzyszeń (w tym Kurii Diecezjalnej),
- 2) prezentację systemowych działań miasta w zakresie pomocy i wsparcia rodziny podczas międzynarodowej konferencji naukowej „Między nadzieją i zwątpieniem” - Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie,
- 3) wskazywanie bogatych i rozmaitych aspektów edukacji regionalnej, wychowania do kultury i wychowania patriotycznego poprzez: miejskie strony internetowe, strony internetowe szkół i placówek oświatowych, współpraca ze środowiskami kombatanckimi, wydawnictwa okolicznościowe. Wymienić tu należy szereg zorganizowanych imprez:
 - 140. rocznica urodzin Jana Szczepanika (imprezy w Tarnowie, Warszawie i Przemyślu, sesje naukowe, happeningi, koncert plenerowy, wystawa w Muzeum Techniki),
 - obchody Roku Janusza Korczaka (projekty tarnowskich placówek oświatowych: „Przystanek Korczak 2012”, „Korczak”, konkursy i inne formy),
 - obchody Roku Bolesława Prusa (sesja naukowa, wykłady),
 - Dni Brandstaettera w Tarnowie (Salon Poezji „Ars Poetica”, Rajd Brandstaettera),
 - jubileusze tarnowskich szkół i placówek (50-lecie Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków, 50-lecie Zespołu Szkół Budowlanych, 40-lecie Szkoły Przyszpitalnej),

a także następujące programy i projekty:

- ogólnopolski program „Katyń - ocalić od zapomnienia” realizowany przez wybrane szkoły tarnowskie,
- edukacyjny projekt miejski „Patron mojej szkoły patriotą - portret życiem pisany” - zakładka na stronie internetowej EduNet poświęcona wybitnym patronom tarnowskich szkół i placówek oświatowych.

Nowymi propozycjami kulturalnymi były m.in.: Doba dla Kultury (w ramach Światowego Dnia Rozwoju Kultury), cykl spotkań z filmem w Centrum Sztuki Mościce dla uczniów i nauczycieli szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, gra uliczna pod hasłem „Szlakiem miłosnym historii Tarnowa”.

- 4) wolontariat młodzieżowy - udział w małopolskim projekcie „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”, akcje charytatywne np.: „Góra grosza”, „Pola nadziei”, działalność w Domowym Hospicjum, oddawanie krwi, tworzenie Szkolnych Kół „Caritas”, finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, pomoc zwierzętom bezdomnym, rozmaite zbiórki na rzecz chorych, cierpiących, starszych, niepełnosprawnych itp. W grudniu w Pałacu Młodzieży odbyła się I Tarnowska Gala Wolontariatu podsumowująca i wyróżniająca zaangażowanie młodych ludzi w różnorodne formy aktywności,
- 5) programy kształcenia postaw przedsiębiorczych i samorządnych dzieci i młodzieży (przy udziale przedstawicieli lokalnego biznesu) - w Tarnowie działa Młodzieżowa Rada Miejska III kadencji, nad którą opiekę pedagogiczną sprawuje Pałac Młodzieży w Tarnowie,
- 6) działania wykraczające poza obowiązkowe zadania edukacyjne kierowane do uczniów zdolnych, m.in.:
- zajęcia dodatkowe dla uzdolnionych uczniów tarnowskich szkół ponadgimnazjalnych na podstawie zawartej umowy z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie (PWSZ), obejmujące wykłady i ćwiczenia z matematyki oraz chemii, których celem jest przygotowanie uczniów do uczestnictwa w olimpiadach przedmiotowych oraz nawiązanie współpracy z uczelnią,
 - Tarnowska Akademia Młodych: oferta edukacyjna PWSZ dla dzieci w wieku 7-13 lat popularyzująca wiedzę i rozbudzająca aktywność poznawczą u dzieci w formie interaktywnych wykładów z różnych dziedzin naukowych (matematyka, ochrona środowiska, technika, ekonomia, psychologia, archeologia, medycyna, promocja zdrowia),
 - Tarnowskie Piątki Naukowe: cykl warsztatów PWSZ dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, obejmujących zagadnienia związane z naukami ścisłymi lub przyrodniczymi,
 - projekt edukacyjny Pałacu Młodzieży w Tarnowie „Młodzieżowy Inkubator Naukowy”: cykl wykładów naukowych i spotkań uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych z wykładowcami uczelni wyższych,
 - kontynuacja systemowego małopolskiego projektu „DiAMEnT. Dostrzec i aktywizować możliwości, energię i talenty”.
- 7) programy z zakresu bezpieczeństwa w szkole lub placówce oświatowej (priorytet na rok szkolny 2012/13): każda szkoła diagnozuje problemy i posiada program wychowawczy oraz profilaktyki zagrożeń i reguły postępowania obowiązujące w jej życiu społecznym zawarte w statucie, w razie potrzeby realizowane są programy naprawcze w określonych dziedzinach. Na co dzień podejmowanych jest szereg działań mających na celu kontrolę realizacji obowiązku szkolnego i nauki, profilaktykę i przeciwdziałanie patologiom społecznym. W 2012 r., na XX Miejskiej Konferencji Wychowawczej omawiany był raport „Młodzież a substancje psychoaktywne”, sporządzony na podstawie badań ankietowych wśród uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z porównaniem do stanu z 2005 r.

W 2012 r. w szkołach i przedszkolach realizowano szereg programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, przemocy i agresji skierowanych do uczniów, nauczycieli oraz rodziców (wszystkie to propozycje dyrektorów i pedagogów tarnowskich szkół i placówek oświatowych). Konferencja „Realizacja programu „Archipelag Skarbów” w mieście Tarnowie w 2012 r.” była podsumowaniem badań i analiz wśród gimnazjów, i równocześnie propozycją dla szkół ponadgimnazjalnych planowaną w kolejnym roku do kompleksowej realizacji. W ramach Tygodnia Wychowania zapoznano dyrektorów i pedagogów szkolnych z kompleksowym programem

„Przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom w szkole D.A. Corne, R.H. Horner, L.S. Hawken”.

W Pałacu Młodzieży w Tarnowie miało miejsce uroczyste zakończenie kampanii profilaktycznych: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Odpowiedzialny Kierowca” oraz „Postaw na Rodzinę”. Kampanijne zadania w 2012 r. realizowane były wśród 400 przedszkolaków oraz 2.000 uczniów szkół, a także wśród dorosłych. Pogotowie Opiekuńcze realizowało 7. edycję projektu profilaktycznego „Alkohol - świat zatopionych marzeń” dla placówek zajmujących się młodzieżą zagrożoną wykluczeniem.

Od kilku lat szkoły i przedszkola realizują ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.) - od 2011 r. funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którym znajduje się 5 przedstawicieli edukacji. W ramach Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Tarnowa szkoleni są pedagodzy szkolni w zakresie wdrażania procedury „Niebieska Karta”. W 2012 r. zorganizowano konferencję „Zanim stracisz to, co najcenniejsze - zapobieganie przemocy w rodzinie i praca z osobami stosującymi przemoc” - w ramach projektu „Tarnów Przeciw Przemocy w Rodzinie”.

Kolejny ważny element dbania o bezpieczeństwo młodego pokolenia to Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży. Przedstawiciele Wydziału Prewencji Zespół ds. Nietletnich Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie prowadzą spotkania dla dzieci, młodzieży, grona pedagogicznego i rodziców na temat odpowiedzialności nietletnich, uzależnień wśród nietletnich, procedur postępowania przez nauczycieli w sytuacji zagrożenia na terenie szkoły. Spotkania te realizują w ramach programów prewencyjnych, w tym własnego programu „Unikaj zagrożeń”. Programy profilaktyczne wśród małych dzieci prowadzi również Straż Miejska. Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego wspólnie z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie zorganizowali konferencję „Zadania placówek szkolących w edukacji komunikacyjnej dzieci i młodzieży w świetle nowych regulacji prawnych w ruchu drogowym”.

16. KULTURA

Tarnów to miasto ciekawych wydarzeń kulturalnych, imprez plenerowych, kameralnych oraz interdyscyplinarnych. W 2012 r. w Tarnowie miały miejsce ważne ogólnopolskie i międzynarodowe wydarzenia artystyczne, współorganizowane i współfinansowane przez miasto, m.in.:

- Tarnowska Nagroda Filmowa,
- Festiwal Art-Fest,
- Ogólnopolski Festiwal Komedii TALIA,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Odnalezionej,
- Ogólnopolski Festiwal Artystyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej ŚPIEWAJ Z NAMI,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego KLASA-LELIWA,
- Dni Pamięci Żydów Tarnowskich GALICJANER SZTETL,
- 5th Azoty Tarnów International Jazz Contest,
- Festiwal Paschalny MUSICA POETICA.

W Tarnowie działają m.in. dwa chóry katedralne o międzynarodowej renomie: chłopięcy PUERI CANTORES TARNOVIENSES i dziewczęcy PUELLAE ORANTES (w 2012 r. za album „Łukaszewski&Bembinow. Kolędy i pastoralki” chór zdobył Fryderyka w kategorii Album Roku i Muzyka Chóralna i Oratoryjna oraz tytuł Złotej Płyty), Tarnowska Orkiestra Kameralna, Tarnowski Chór Gos.pl., zespół wokalny MONK, Zespół Pieśni i Tańca ŚWIERCZKOWIACY, zespół rockowy TOTENTANZ, ANVISION, Bardzo Orkiestra Wojtka Klicha, ZIYO.

W mieście prężnie działają stowarzyszenia w dziedzinie kultury, m.in.: Teatr Nie Teraz, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Teatralnych, Stowarzyszenie Jazzu Tradycyjnego LELIWA, Tarnowska Orkiestra Kameralna, ArtContest.

Miasto w minionym roku współorganizowało i współfinansowało wiele imprez kulturalnych, wśród których wymienić należy:

1) Doba dla Kultury (31 maja-1 czerwca)

Nowatorskie przedsięwzięcie, które odbyło się w ramach obchodów Światowego Dnia Rozwoju Kultury. Tarnowskie instytucje kultury czynne były przez całą dobę, w ciągu której można było, m.in.: zwiedzić kabiny projekcyjne kin Marzenie i Millenium, zobaczyć scenę „z drugiej strony” w Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie i Centrum Sztuki Mościce, uczestniczyć w przygotowaniu do koncertu w Tarnowskim Centrum Kultury, zwiedzić introligatornię i dział starodruków Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie, przymierzyć kostiumy Zespołu Pieśni i Tańca ŚWIERCZKOWIACY, uczestniczyć w próbie otwartej Ogniska Baletowego, zobaczyć wystawy w Biurze Wystaw Artystycznych Galerii Miejskiej, Muzeum Okręgowym, Muzeum Etnograficznym, siedzibie Związku Polskich Artystów Plastyków, zwiedzić Dworek Ignacego Jana Paderewskiego w Kąsnej Dolnej, zobaczyć Tarnowską Kolekcję Pojazdów Konnych w Klubie Jeździeckim w Klikowej.

2) Zderzenia'2012 (29-30 czerwca)

Cykl imprez organizowany w ramach święta miasta. Podczas ubiegłorocznej edycji odbyły się: koncerty plenerowe (m.in. zespołów Perfect i Myslovitz), Jarmark Galicyjski, turniej wiedzy o makaronie „Makaron Rządzi Zdrowo” (prowadzony przez Zygmunta Chajzera). Można też było zobaczyć Tarnów z lotu ptaka - na placu Rybnym ustawiony został specjalny balon widokowy na ogrzane powietrze udostępniony przez partnera imprezy - Przewozy Regionalne.

Podczas Zderzeń przyznano również nagrody miasta Tarnowa: za upowszechnianie kultury (Tadeusz Koniarz), tytuł Mecenasa Kultury Tarnowa (Firma BODONI), Nagrodę Honorową (Adam Bartosz), tytuł Nadziei Roku (Matylda Baczyńska).

3) Azoty Tarnów Grand Festiwal (22 września)

Impreza zorganizowana po raz drugi przez Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A. z okazji jubileuszu 85-lecia istnienia. Na tarnowskim Rynku wystąpili: Czerwone Gitary, Maleo Reggae Rockers, Enej, grupa Raz, Dwa, Trzy oraz Dżem.

4) 5th Azoty Tarnów International Jazz Contest (29 października - 4 listopada)

Marka Festiwalu, który od początku istnienia prezentuje różnorodne klimaty i style jazzowe, jest identyfikowana zarówno w polskim, jak i międzynarodowym środowisku muzycznym i, co zasługuje na podkreślenie, coraz mocniej jest kojarzona z Tarnowem. W piątej edycji festiwalu na scenach tarnowskich wystąpili m.in.: Piotr Wojtasik - Old

Land z udziałem Billy Harta, Johna Betscha, Kirka Lightseya, The Globetrotters, Stanisław Sojka z Big Contest Band oraz gwiazda ubiegłorocznej edycji - saksofonista Kenny Garrett.

5) Kabaretowa Noc Listopadowa Tarnów'2012 (11 listopada)

Jedna z najważniejszych i najchętniej oglądanych imprez kabaretowych (transmitowana na żywo przez TVP2) odbyła się w Tarnowie po raz drugi. Specjalnie przygotowany na tę okazję scenariusz „Projekt II RP”, autorstwa Roberta Górskiego z Kabaretu Moralnego Niepokoju zapewnił wysoki poziom rozrywki, co potwierdziła sala wypełniona po brzegi publicznością oraz doskonałe wyniki oglądalności.

16.1. Miejskie instytucje kultury i ich działalność

16.1.1. Tarnowskie Centrum Kultury

W Tarnowskim Centrum Kultury (TCK) w ramach edukacji kulturalnej działają:

- Szkoła Muzyków Rockowych S.M.Rock: jedna z niewielu w Polsce, oferująca naukę we wszystkich podstawowych klasach instrumentalnych: gitara, bas, instrumenty klawiszowe, perkusja oraz śpiew. Stale w zajęciach indywidualnych S.M. Rock uczestniczy 58 osób,
- Autorska Pracownia Plastyczna Witolda i Elżbiety Pazerów: w 2012 r. przeprowadzono 240 zajęć ze stałym udziałem 42 osób (średnio w skali miesiąca),
- PracOFFnia - Animacja Czasu Wolnego: cykl 1, 2, 3-dniowych warsztatów z zakresu rękodzieła artystycznego, w 2012 r. odbyło się 6 warsztatów z udziałem 86 osób,
- „CineMarzenie”: cykl projekcji kina niekomercyjnego wraz ze spotkaniami i dyskusjami, w 2012 r. odbyły się 34 imprezy z udziałem 1.559 osób.

Tabela nr 63: Przedsięwzięcia TCK zrealizowane w 2012 r.

Przedsięwzięcie/impreza	Ilość imprez/seansów	Ilość widzów /uczestników
Spotkania edukacyjne i zajęcia stałe	2.211	292
Koncerty (w tym imprezy kabaretowe)	40	8.848
Wystawy	10	2.411
Imprezy filmowe (bez Tarnowskiej Nagrody Filmowej)	36	3.958
Tarnowska Nagroda Filmowa	1	7.755
Seanse filmowe w kinie Marzenie	1.324 (133 tytuły)	88.907
Imprezy współorganizowane	7	20.280

Zródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Kultury w Urzędzie Miasta Tarnowa

Ogółem w przedsięwzięciach zorganizowanych w 2012 r. przez Tarnowskie Centrum Kultury wzięły udział 124.323 osoby.

W dniach 21-29 kwietnia odbyła się 26. Tarnowska Nagroda Filmowa (TNF) - najstarsza po Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni impreza związana z polskim filmem. Program tegorocznej edycji składał się ze stałych propozycji regulaminowych, takich jak: filmowe pokazy konkursowe oraz konkurs „Kino Młodego Widza”, projekcje specjalne, retrospektywy Filmy Od-Nowa oraz szereg imprez towarzyszących (spotkania z twórcami, debaty, forum Sieci Kin Studyjnych i Lokalnych, wystawy, koncerty, recitale).

Tabela nr 64: Imprezy 26. Tarnowskiej Nagrody Filmowej

Imprezy	Ilość imprez	Ilość widzów
Projekcje filmów konkursowych	13	2.169
Projekcje dla dzieci - „Kino Młodego Widza”	6	1.529
Projekcje specjalne	4	261
Spotkania i wykłady twórców i gości TNF	12	710
Epilog - projekcje filmów laureatów 26. TNF	3	86
Projekcje cyklu Od-Nowa	5	125
Wystawy	4	300
Debaty	2	70
Koncerty (w tym plenerowy)	2	2.200
Recitale aktorskie	2	305

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Wydziału Kultury w Urzędzie Miasta Tarnowa

W TNF udział wzięło łącznie 97 artystów (twórców, wykonawców i krytyków, filmoznawców), 15 patronów, partnerów i sponsorów oraz 16 patronów medialnych.

Łączny koszt organizacji Tarnowskiej Nagrody Filmowej zamknął się kwotą 479.889,97 zł (w tym środki własne: 161.341,96).

16.1.2. Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie (MBP) jako lokalne centrum informacji, edukacji i kultury obsługuje czytelników poprzez sieć 10 filii i 8 działów udostępniania zbiorów. Wykonuje również zadania biblioteki powiatowej dla powiatu ziemskiego, obejmując zasięgiem działania 16 bibliotek gminnych i ich filii (łącznie 64 placówki). MBP pełni funkcję ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej i regionalnej. W formie baz danych prowadzi i udostępnia bazy bibliograficzne: „Bibliografia miasta Tarnowa” (od 1997 r.) oraz „Zawartość czasopism regionalnych”. Od 2010 r. Biblioteka udostępnia i systematycznie uzupełnia Tarnowską Bibliotekę Cyfrową (TBC). MBP prowadzi również 11 telecentrów z dostępem do internetu. Każde telecentrum wyposażone jest w 4 komputery, skaner, drukarkę, faks, kserokopiarkę i bindownicę.

W 2012 r. prenumerowano 92 tytuły czasopism, zakupiono 4.251 woluminów (w tym 127 audiobooki). MBP wzbogaciła się również o kolekcję książek i czasopism harcercskich przekazanych jako dar przez dr Marię Żychowską. Ogółem w wypożyczalniach zarejestrowano 25.999 czytelników, zanotowano 238.405 odwiedzin, w tym:

- w wypożyczalniach i czytelnich 197.456 odwiedzin,
- w telecentrach 17.408 odwiedzin,
- udział w spotkaniach (lekcje, wystawy, warsztaty, imprezy literackie itd.) - 23.541 osób.

Wypożyczono na zewnątrz: 428.767 książek, 10.049 czasopism bieżących, 25.975 kaset książki mówionej, 1.562 audibooki. W czytelnich udostępniono 60.764 książki (w tym 269 starych druków), 65.990 czasopism (bieżących i oprawnych). Łącznie na zewnątrz i na miejscu udostępniono 593.107 jednostek.

MBP prowadzi również własną działalność wydawniczą, w ramach której w 2012 r. wydała następują publikacje:

- Krzysztof Moskal „Tarnowskimi śladami Romana Brandstaettera przewodnik sentymentalny”,
- Maksymilian Tchoń „Życie jak poemat”,

- „Kalendarium rocznic Tarnowa i regionu na rok 2012” (wersja elektroniczna w TBC),
- „Bibliografia miasta Tarnowa” tom 11 za lata 2006-2007 (wersja elektroniczna w TBC),
- „Tarnowskie kalendarium - wybór ważniejszych wydarzeń” - coroczna aktualizacja (wersja elektroniczna w TBC),
- „Aspiracje” - pismo Grupy Młodych Autorów nr 1/2012 (wersja elektroniczna w TBC).

W największych działach MBP, tj. w Wypożyczalni dla Dorosłych i Czytelnii Naukowej, w ramach realizacji porozumienia o wzajemnej współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Krakowie - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnowie, prowadzono dyżury doradcy zawodowego i warsztaty pn. „Internet - narzędziem poszukiwania pracy”.

W 2012 r. MBP zrealizowała m.in.:

- Salony Poezji: „Poezja śpiewem podszyta - poezja Hemara i Tuwima”, „Szymborska kontrasty”, „Jan Rybowicz. Poetyckie widzenie w nagłym zbliżeniu”, „Ars poetica” - poezja Romana Brandstaettera, „Nocą siedzę przed sobą... Poezja i proza Tadeusza Nowaka”, „Marek Grechuta”, „Jestem Julią... - 10 tęsknot poetki. Halina Poświatowska”, Salon Mikołajkowy dla Dzieci,
- „Projekt Brandstaetter”: sesja popularno-naukowa w 20. rocznicę śmierci poety, Salon Poezji poświęcony Brandstaetterowi, wykłady, wydanie przewodnika „Tarnowskimi śladami Romana Brandstaettera”,
- „Przeszłość to jest dziś, tylko cokolwiek dalej” sesja popularno-naukowa w 120. rocznicę powstania w Tarnowie Towarzystwa Szkoły Ludowej,
- cykl wystaw prac artystów z Tarnowa i regionu tarnowskiego (m.in. Jana Styszko, Grzegorza Kapci, Agnieszki Klich, Krystyny Kasztelewicz-Szafran, Eugeniusza Molskiego, Jerzego Napieracza, Marty Odbierzychleb, Łukasza Wojtanowskiego oraz uczniów Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie).

Tabela nr 65: Działalność kulturalna i edukacyjna MBP w 2012 r.

Forma działalności	Liczba spotkań	Liczba uczestników
Spotkania autorskie, promocje książek	7	169
Dyskusyjny Klub Książki (w tym w Zakładzie Karnym)	19	239
Dyskusyjny Klub Książki Mówionej	10	118
Klub Literacki „13”	10	115
Grupa Młodych Autorów	8	68
Lekcje biblioteczne dla uczniów	51	1.019
Biblioteczne przedszkola, pogadanki, pasowanie na czytelnika	90	2.006
Wykłady i prelekcje (nt. zbiorów, tematyczne), wycieczki	75	1.939
Konkursy (literackie, plastyczne itp.)	15	1.624
Wystawy, wystawki (pokonkursowe, okolicznościowe)	58	6.403
Zajęcia biblioterapeutyczne	33	252
Zajęcia komputerowe dla dzieci i młodzieży	20	262
Szkolenia komputerowe osób starszych	139	128
Zajęcia dla dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji	118	1.103
Konsultacje doradcy zawodowego	22	8

Spotkania warsztatowe dla młodzieży z cyklu „Eures”	10	262
Udział w Dniach Edukacji i Pracy (stoisko MBP)	3	440
Salony Poezji	8	800
Sesje popularnonaukowe	2	250
Imprezy z okazji Światowego Dnia Poezji (21 marca)	2	88
Imprezy z okazji Światowego Dnia Książki (23 kwietnia)	4	131
Imprezy w ramach Tygodnia Bibliotek (8-15 maja)	15	439
Imprezy w Tygodniu Kultury Chrześcijańskiej	8	295
Doba dla Kultury	10	278
Spotkania Klubu Rękodzieła Artystycznego „Nowy Brzask”	15	65
„Książka przyjedzie do Ciebie” - wizyty w Domu Pomocy Społecznej	8	41
Zjazd Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Tarnowie	1	45
Przyjmowanie wycieczek	2	26
Imprezy z okazji Dnia Książki dla Dzieci (2 kwietnia)	2	35
Międzynarodowa Jesień Literacka	3	120
Klub Moli Książkowych „Różowe Moliki”	12	124
W krainie bajek anglojęzycznych	2	47
Z książką do Przedszkola	1	25
Małopolski Dzień Ucznia się	1	25
Szlakiem baśni europejskich	17	230
Warsztaty plastyczno-literackie	1	16
Warsztaty biblioteczne	132	2.945
Warsztaty Terapii Zajęciowej	13	47
Głośne czytanie	41	775
Seanse video	30	492
Konsultacje maturalne	40	5
OGÓLEM	1.025	23.541

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie

16.1.3. Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska

W 2012 r. Biuro Wystaw Artystycznych - Galeria Miejska w Tarnowie (BWA) brała udział w 91 zdarzeniach artystycznych, 79 imprez zorganizowała w Tarnowie (we własnej siedzibie i na terenie miasta) oraz 12 wystaw i zdarzeń artystycznych w Polsce i za granicą (m.in. Monachium, Wrocław, Zakopane, Warszawa).

Zgodnie z założeniami statutowymi, BWA przygotowało wystawy prezentując działania wybitnych polskich artystów, takich jak: Hubert Czerepok, Andrzej Dudziński, Jan Głuszak, Elżbieta Jabłońska, Bolesław Książek, Jerzy Nowosielski, Wilhelm Sasnal, Jadwiga Sawicka, Zofia Stryjeńska, Jerzy Skolimowski, Julita Wójcik.

BWA przedstawiło tarnowskiej publiczności najnowszą twórczość rodzimego środowiska artystycznego, promując tarnowskich artystów. Swoje prace na indywidualnych wystawach prezentowali: Piotr Barszczowski, Barbara Brożek-Czekańska, Magdalena Burdzyńska, Janusz Grysiewicz, Justyna Koziara, Renata Stadler, Anna Śliwińska-Kukła. Podobnie jak w latach poprzednich zrealizowano wystawy młodych, debiutujących artystów związanych z Tarnowem oraz regionem w ramach cyklu „Sala prób”, w tym projekty interdyscyplinarne, łączące młodych twórców różnych dziedzin.

Mocnym punktem działalności BWA były przedsięwzięcia związane z szeroko pojętą edukacją poprzez sztukę. Zrealizowano szereg zajęć warsztatowych z najmłodszymi w ramach cyklu „Abecadło sztuki”, w trakcie których swój autorski program przedstawiły Katarzyna Górowska i Magdalena Burdzyńska. Dla wielu dzieci było to pierwsze spotkanie ze sztuką.

Frekwencyjnymi hitami okazały się: pierwsza po śmierci artysty retrospektywna wystawa prac malarskich Jerzego Nowosielskiego oraz prezentacja tarnowskiej kolekcji obrazów Zofii Stryjeńskiej. W trakcie obu ekspozycji odbyło się szereg zajęć oraz warsztatów oscylujących wokół twórczości wspomnianych artystów, w których uczestniczyły dzieci i młodzież w różnym przedziale wiekowym.

W 2012 r. BWA współpracowało z wieloma tarnowskimi instytucjami oraz stowarzyszeniami w dziedzinie realizacji zdarzeń artystycznych służąc pomocą merytoryczną i techniczną, udzielając także przestrzeni wystawienniczej. Ważniejsze imprezy w tym zakresie to: ogólnopolski projekt „Afryka Nowaka”, „Frankofoński Maraton Fotograficzny” (Instytut Francuski tarnowskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej), „Szlak miłosnych historii Tarnowa” (Fundacja Kanon), Tadeusz Koniarz (Ogólnopolski Festiwal Komедii TALIA), konkurs fotograficzny (Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych im. Jana Szczepanika w Tarnowie), „Król Maciuś I” (V Liceum Ogólnokształcące w Tarnowie).

Działalność BWA to również imprezy nie związane bezpośrednio ze sztuką, ale z szeroko pojętą działalnością kulturalną - promocje znaczących wydawnictw, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, prezentacje multimedialne z udziałem publiczności. Należy tu wymienić:

- „Powtórzenie pamięci” - projekcja filmu Huberta Czerepoka połączona z panelem dyskusyjnym,
- „Skandal w Sztuce” - wykład Magdaleny Ujmy,
- „Le CorbusYear” - wykład, prezentacja multimedialna, spacer po mieście,
- „Zapnij płaszcz. O tym, jak dworzec organizuje doświadczenie” - wykłady, dyskusje, prezentacje,
- „Kultura dialogu” - promocja książki białoruskiego artysty Artura Klinau,
- „Ciemne Terytoria” - promocja książki o Stefanie Grabińskim autorstwa Elizy Krzyńskiej-Nawrockiej,
- „Imaginatio” - Piotr Barszczowski, projekcja filmu, dyskusja,
- promocja książki Piotra Sarzyńskiego „Wrzask przestrzeni. Dlaczego w Polsce jest tak brzydko?”.

Po raz pierwszy na tak dużą skalę udało się zrealizować działania skierowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych. W ramach miejskiej akcji „Doba dla Kultury” zorganizowano zajęcia z udziałem tłumaczy języka migowego dla młodzieży i osób dorosłych niesłyszących oraz słabo słyszących.

Kluczowymi imprezami w 2012 r. były zdarzenia „Zapnij płaszcz. O tym jak dworzec organizuje doświadczenie” oraz „9. Festiwal Sztuki ArtFest im. Bogusława Wojtowicza”. W trakcie pierwszego z nich odbyło się szereg imprez o charakterze interdyscyplinarnym oscylujących wokół tematu przewodniego, którego zwieńczeniem była akcja plastyczna z udziałem jednego z najważniejszych współczesnych polskich artystów Pawła Althamera.

Kolejna impreza - ArtFest'2012 - była przedsięwzięciem po raz pierwszy tak dynamicznie i aktywnie komentowanym przez media lokalne i ogólnopolskie (m.in.: Teleexpress, Program II TVP, Radio Kraków, Gazeta Wyborcza, Polityka). Wiodącym projektem było zdarzenie interdyscyplinarne „Sen jest drugim życiem”, w którym uczestniczyło wielu artystów

o ugruntowanej już pozycji na arenie współczesnej sztuki polskiej i europejskiej, m.in.: Piotr Lutyński, Agnieszka Piksa, Marcin Polak, Agnieszka Polska, Jadwiga Sawicka, Julita Wójcik. Po raz pierwszy w Polsce zaprezentowano retrospektywną wystawę czeskiego mistrza fotografii oraz klasyka światowej fotografii Jana Saudka. Również po raz pierwszy w historii imprezy, częścią składową był tzw. „Mały ArtFest” - oferta skierowana do najmłodszych w postaci warsztatów animacji prowadzonych przez łódzkie studio animacji „Se-ma-for” oraz tarnowską artystkę Annę Adamiak. Wystawa „Sen jest drugim życiem” została zauważona wśród licznych małopolskich wydarzeń kulturalnych i nagrodzona przez niezależne jury ekspertów, uzyskując nagrodę „Marka Radia Kraków”, a także nominację do nagrody „Supermarka Radia Kraków” - nagroda dla najlepszego wydarzenia kulturalnego Małopolski roku 2012 (nominacja BWA była jedyną spoza Krakowa).

Bezprecedensowym wydarzeniem 2012 r. był udział BWA w, towarzyszącym monachijskiej wystawie prac malarskich Wilhelma Sasnala (Haus der Kunst), panelu dyskusyjnym, w trakcie którego promowane były tarnowskie korzenie sztuki artysty, a także anglojęzyczna wersja wydawnictwa „Tarnów. 1000 lat nowoczesności” (Tarnów. 1000 Years of Modernity).

Ostatnie miesiące 2012 r. to intensywne prace związane z planami organizacyjnymi, merytorycznymi i technicznymi w związku z przejściem nowej siedziby BWA w Pałacyku Bractwa Strzeleckiego, z reaktywacją projektu „Sztuk 4”, związanego z twórczością tarnowskich artystek (Doroty Bernackiej, Renaty Stadler, Anny Śliwińskiej-Kukli, Aleksandry Zuba-Benn), a także plany związane z wystawami inauguracyjnymi otwarcie nowej siedziby oscylującymi wokół twórczości Tadeusza Kantora oraz Józefa Wilkonia.

W 2012 r. BWA realizowało również projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych:

- „Zapnij płaszcz. O tym jak dworzec organizuje doświadczenie” (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - 20.000 zł),
- „Sen jest drugim życiem” (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - 70.000 zł),
- „Czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal. Cykl wystaw sztuki współczesnej z udziałem artystów międzynarodowych odnoszący się do wątków dziedzictwa kultury Małopolski” (MRPO - ogółem 396.500 zł, w tym w 2012 r. - 10.000 zł).

16.1.4. Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie

W 2012 r. Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie (Teatr) przygotował 7 spektakli premierowych (w tym dwie prapremiery):

- Antoni Czechow „Trzy siostry” reż. Ewelina Pietrowiak (premiera 12 kwietnia, Duża Scena),
- David Harrower „Blackbird” reż. Tomasz Gawron (premiera 19 maja, Scena Underground),
- Agata Bizuk, Agnieszka Makowska „Babcia mówi pa pa” reż. Agata Biziuk (prapremiera 26 maja, Duża Scena),
- Martin McDonagh „Jednorożki ze Spokane” reż. Zbigniew Brzoza (premiera 28 września, Duża Scena),
- Przemysław Wojcieszek „Piosenki o wierze i poświęceniu” reż. Piotr Waligórski (prapremiera 26 października, Scena Underground),
- Marius von Mayenburg „Brzydal” reż. Łukasz Fijał (premiera 30 listopada, Mała Scena),
- Maria Konopnicka, Jan Brzechwa, Aleksander Fredro, Julian Tuwim „Lokomotywa II” reż. Mariusz Szaforz (premiera 6 grudnia, Duża Scena).

Przedstawiono ogółem 331 spektakli (17 poza sceną), które obejrzało łącznie 56.982 widzów. Działalność teatralną wzbogaciły liczne koncerty, spotkania, konkursy, warsztaty teatralne, wystawy. Wpływy ze sprzedanych biletów w siedzibie wyniosły łącznie 861.273 zł, a ze sprzedaży spektakli w terenie - 38.980 zł.

Najważniejszym wydarzeniem teatralnym w 2012 r. był XVI Ogólnopolski Festiwal Komедii TALIA. Podczas Festiwalu zaprezentowano 19 spektakli (10 tytułów), w tym 7 spektakli konkursowych i 3 w ramach imprez towarzyszących. W ubiegłorocznej edycji Festiwalu gwiazdami byli, m.in.: Artur Barciś, Magdalena Boczarska, Stefan Friedmann, Mikołaj Grabowski, Tomasz Karolak, Rafał Rutkowski, Andrzej Zieliński. Głos decydujący o nagrodzie głównej oraz nagrodach indywidualnych należał do jury Festiwalu. Swoje nagrody przyznała również publiczność.

W 2010 r. Teatr uzyskał dofinansowanie z MRPO w wysokości ok. 1 mln zł na realizację trzyletniego projektu „Cztery Talie Roku”. W 2012 r. w ramach projektu odbyły się:

- Talia bez barier - adresowana do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz dzieci i młodzieży pełnosprawnej, zorganizowana na zasadzie warsztatów,
- Mała Talia - adresowana do dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, spektakle zostały zaprezentowane w trybie objazdowym, a poprzedziła je prapremiera tarnowskiego teatru „Babcia mówi pa pa”, reż. Agaty Biziuk,
- Ogólnopolski Festiwal Komедii Talia - organizacja konkursu różnorodnych gatunków i form spektakli komediowych,
- Talia - Korzenie - w ramach wydarzenia przegląd zespołów amatorskich o charakterze regionalnym (8 najlepszych zespołów i indywidualnych wykonawców zostało zakwalifikowanych do udziału w Festiwalu Talia - Korzenie) - ta część projektu odbyła się przy współudziale Małopolskiego Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu.

W 2012 r. Teatr uzyskał dofinansowanie z MRPO w wysokości ok. 1 mln zł na realizację projektu „Tarnów stolicą komедii”, którego zakres obejmuje realizację dwóch edycji (w latach 2013-2014) następujących imprez:

- przegląd spektakli komediowych teatrów nieinstytucjonalnych PRZEDMIEŚCIE: prezentacja 4 wybranych w drodze konkursu spektakli teatrów nieinstytucjonalnych pochodzących z całej Polski,
- przegląd spektakli komediowych grup studenckich KAMPUS: prezentacja 3 wybranych w drodze konkursu spektakli grup studenckich reprezentujących największe uczelnie filmowo-teatralne w Polsce,
- wydarzenie promujące TALIE - PLENER: 2 spektakle promujące Festiwal TALIA na terenach mniejszych miejscowości oraz spektakl plenerowy,
- CENTRUM - Ogólnopolski Festiwal Komедii TALIA: na Festiwalu zaprezentuje się wybrany z przeglądu jeden spektakl teatru nieinstytucjonalnego i jeden spektakl grupy studenckiej, a także inne spektakle profesjonalne.

16.2. Pozostałe instytucje kultury działające w Tarnowie

W Tarnowie działają dwa muzea: Muzeum Okręgowe w Tarnowie z siedzibą w renesansowej kamienicy na tarnowskim Rynku i w Ratuszu (instytucja kultury województwa małopolskiego) oraz Muzeum Diecezjalne - najstarsze muzeum kościelne w Polsce (założone w 1888 r.) posiadające cenne zabytki sztuki sakralnej.

Muzeum Okręgowe zorganizowało w 2012 r. wiele imprez, wśród nich m.in.:

- Dni Pamięci Żydów Galicyjskich GALICJANER SZTETL,

- Międzynarodowy Turniej Rycerski „O Złoty Warkocz Tarłówny” na zamku w Dębnie,
- Międzynarodowy Tabor Pamięci Romów,
- „Malowana chata” - konkurs organizowany w Zalipiu,
- Jarmark Średniowieczny „Tędy Król niejedną jeździł”,
- Międzynarodowy Konkurs Poezji o tematyce romskiej im. Papuszy „O złote pióro Papuszy”.

Wydarzenia artystyczne organizowane przez Muzeum Okręgowe w 2012 r. miasto dofinansowało kwotą 39.000 zł (uroczystości odsłonięcia tablicy pamiątkowej oraz wystawa plenerowa z okazji 110. rocznicy urodzin Norberta Lippóczy’ego, Dni Pamięci Żydów Tarnowskich, przedsięwzięcia: Edukacja w Muzeum oraz Tarnowscy Artyści w Galerii Muzealnej, koncert Anny Treter w ramach Międzynarodowej Nocy Muzeów).

W Centrum Sztuki Mościce (instytucja kultury województwa małopolskiego) funkcjonuje m.in. Kino Millennium powstałe w 1999 r., a od 1963 r. działa Zespół Pieśni i Tańca ŚWIERCZKOWIACY, odbywają się festiwale, koncerty, spektakle, spotkania i wystawy.

W Tarnowie od 1990 r. działa Centrum Paderewskiego Tarnów - Kąśna Dolna (instytucja kultury powiatu tarnowskiego). Placówka organizuje festiwale i koncerty muzyki kameralnej, w których biorą udział sławy muzyki poważnej z kraju i zagranicy. Niezwykle istotną częścią działalności instytucji jest edukacja młodego pokolenia muzyków - stąd liczne plenery, warsztaty muzyczne i kursy mistrzowskie. W 2012 r. miasto dofinansowało kwotą 10.000 zł IX Festiwal Muzyki Kameralnej BRAVO MAESTRO.

17. SPORT I REKREACJA

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej finansowo i organizacyjnie na wielu płaszczyznach. Do najważniejszych obszarów wsparcia należą:

- inicjowanie, finansowanie i współorganizowanie wielu imprez sportowych o znaczeniu ponadlokalnym,
- realizacja sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych w tarnowskich szkołach oraz rozgrywek międzyszkolnych tarnowskich szkół w różnych dyscyplinach sportu,
- realizacja feryjnego i wakacyjnego wypoczynku dzieci i młodzieży, o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- prowadzenie systemu stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych,
- wspieranie zadań realizowanych w zakresie sportu kwalifikowanego,
- współpraca w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.), z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie kultury fizycznej,
- prowadzenie inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej, z udziałem środków zewnętrznych.

17.1. Organizacje kultury fizycznej z siedzibą w Tarnowie

W mieście działa wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, które aktywnie uczestniczą w życiu miasta w zakresie swoich statutowych działań.

Tabela nr 66: Uczniowskie kluby sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży” w Tarnowie	koszykówka, piłka ręczna, wspinaczka, szermierka, judo
2.	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum Nr 8 w Tarnowie	lekka atletyka
3.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „1811” w Tarnowie	koszykówka
4.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „IKS”	sport i rekreacja, bilard
5.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Iskierka-Krzyż” przy Gimnazjum Nr 6 w Tarnowie	piłka siatkowa
6.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” przy Gimnazjum Nr 1 w Tarnowie	rekreacja
7.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Sokół-Gumniska” przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Tarnowie	piłka siatkowa
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Hesed”	piłka nożna, futsal
9.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Karolina” przy Parafii Błogosławionej Karoliny w Tarnowie	szachy, rekreacja
10.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy przy Parafii Świętej Trójcy w Tarnowie	tenis stołowy, rekreacja
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Sokół-Mościce” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	pływanie, dwubój i trójbój
12.	Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Futsal” Tarnów	futsal
13.	Uczniowski Klub Sportowy „19”	rekreacja
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Atlant” przy Szkole Podstawowej Nr 10 w Tarnowie	rekreacja
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Baskila” w Tarnowie	strzelectwo
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Budowlanka” przy Zespole Szkół Budowlanych w Tarnowie	rekreacja
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwudziestka” przy Zespole Szkół Sportowych w Tarnowie	piłka nożna, lekka atletyka
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Hattrick”	sport i rekreacja
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Jaskółka” przy Zespole Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 1 w Tarnowie	piłka nożna
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” przy i Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna
21.	Uczniowski Klub Sportowy „JMT Westerplatte”	sport i rekreacja
22.	Uczniowski Klub Sportowy „Kazik” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Tarnowie	piłka nożna
23.	Uczniowski Klub Sportowy „Kobra”	kolarstwo
24.	Uczniowski Klub Sportowy „Kserkom Tenis Klub”	tenis ziemny
25.	Uczniowski Klub Sportowy „Leliwa” przy Gimnazjum Nr 4 w Tarnowie	piłka ręczna
26.	Uczniowski Klub Sportowy „Lider” przy Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Tarnowie	piłka siatkowa
27.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy III Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	koszykówka, piłka siatkowa
28.	Uczniowski Klub Sportowy „Maraton” przy Szkole Podstawowej Nr 9 w Tarnowie	rekreacja

29.	Uczniowski Klub Sportowy „Ogrodnik” przy Zespole Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych w Tarnowie	rekreacja
30.	Uczniowski Klub Sportowy „Orlik”	tenis ziemny
31.	Uczniowski Klub Sportowy „Ósemka” przy Szkole Podstawowej Nr 8 w Tarnowie	rekreacja, piłka ręczna
32.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Przystań”	speedrower
33.	Uczniowski Klub Sportowy „Sprawni Razem” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tarnowie	narciarstwo, piłka siatkowa, pływanie, badminton
34.	Uczniowski Klub Sportowy „Starówka” przy Gimnazjum Nr 2 w Tarnowie	rajdy turystyczne, biegi na orientację
35.	Uczniowski Klub Sportowy „Staś” przy VII Liceum Ogólnokształcącym w Tarnowie	strzelectwo
36.	Uczniowski Klub Sportowy „Technik” przy Zespole Szkół Technicznych w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka
37.	Uczniowski Klub Sportowy „Westovia”	sport i rekreacja, futsal
38.	Uczniowski Klub Sportowy przy IV Liceum Ogólnokształcącym i Gimnazjum Nr 10 w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Tarnowie	rekreacja
39.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Tarnowie	tenis stołowy, piłka nożna, rekreacja
40.	Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 15 w Tarnowie	rekreacja
41.	Uczniowski Klub Sportowy „Junak”	sport i rekreacja
42.	Uczniowski Klub Sportowy „Sanda Team”	sztuki walki i samoobrony
43.	Uczniowski Klub Sportowy „A.C.T - Sport”	tenis
44.	Uczniowski Klub Sportowy „Przystań”	futsal, speedrower
45.	Uczniowski Klub Sportowy Kung-Fu „Vo Thuat Than Quyen”	Kung-Fu
46.	Uczniowski Klub Sportowy „Tasman Team”	karate i sporty walki
47.	Uczniowski Klub Sportowy „Tarnowskie Gwiazdy”	rekreacja
48.	Uczniowski Klub Sportowy „Lumaro”	futsal
49.	Uczniowski Klub Sportowy „Karate Sei Budokai”	karate, judo
50.	Uczniowski Klub Sportowy „Świt”	sport i rekreacja
51.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Tarnowska Akademia Piłkarska”	Piłka nożna
52.	Uczniowski Klub Sportowy „START-Tarnów”	pływanie

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 67: Ogniska TKKF

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Azoty”	rajdy turystyczne, narciarstwo, rekreacja
2.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Delfin”	strzelectwo, pięciobój
3.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Iskra”	rajdy turystyczne
4.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Legiony”	rekreacja
5.	Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Maraton”	rekreacja

6.	Tarnowskie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej	rekreacja
----	---	-----------

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 68: Towarzystwa sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Polskie Towarzystwo Boksu	boks
2.	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół - Świat Pracy”	kolarstwo górskie, turystyka piesza i rowerowa, biegi, narciarstwo biegowe
3.	Stowarzyszenie Sportowe „Sokół”	kolarstwo górskie, turystyka rowerowa, biegi, narciarstwo biegowe
4.	Stowarzyszenie Przyjaciół Piłki Nożnej Unii Tarnów „Wierni”	wspieranie sekcji piłki nożnej ZKS „Unia” Tarnów
5.	Stowarzyszenie Yacht Club „Bezan”	żeglarstwo
6.	Tarnowskie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Niewidomych i Słabowidzących „Pogórze”	kręgle, turystyka, rekreacja
7.	Tarnowskie Towarzystwo Piłkarskie	wspieranie rozwoju piłki nożnej w Tarnowie
8.	Tarnowskie Towarzystwo Piłki Ręcznej	wspieranie rozwoju piłki ręcznej w Tarnowie
9.	Tarnowskie Towarzystwo Sportowe „FUTAR”	halowa piłka nożna
10.	Tarnowskie Towarzystwo Żużlowe „Unia Tarnów”	wspieranie rozwoju żużla w Tarnowie
11.	Tarnowskie Zrzeszenie Sportowe Niepełnosprawnych „Start”	podnoszenie ciężarów, lekka atletyka, pływanie
12.	Towarzystwo Narciarskie „Mościce”	narciarstwo

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 69: Związki sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Tarnowski Okręgowy Związek Piłki Nożnej	piłka nożna
2.	Tarnowski Szkolny Związek Sportowy	realizacja rozgrywek międzyszkolnych
3.	Tarnowski Związek Brydża Sportowego	brydż sportowy

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

Tabela nr 70: Kluby sportowe

Lp.	Nazwa podmiotu	Domena
1.	Auto Moto Klub Tarnowski	sporty motorowe
2.	Jacht Klub „Orion”	żeglarstwo
3.	Klub Sportowy „Błękitni” w Tarnowie	judo, piłka nożna
4.	Klub Sportowy „Capoeira” Tarnów	capoeira

5.	Klub Sportowy „Iskra”	piłka nożna
6.	Klub Sportowy „Metal”	piłka nożna
7.	Klub Sportowy „Legion Team Tarnów”	sztuki walki
8.	Klub Sportowy „Perfekcja” przy Agencji Ochrony „Perfekcja”	muay thai, muay boran
9.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie	tenis stołowy, piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, pływanie
10.	Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Wyższej Szkoły Biznesu w Tarnowie	piłka siatkowa, piłka nożna, koszykówka, tenis stołowy/ziemny, bilard, pływanie, turystyka, narciarstwo, szachy, aerobik
11.	Ludowy Klub Jeździecki „Klikowa”	jeździectwo
12.	Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”	tenis stołowy, piłka siatkowa, piłka nożna, wspinaczka sportowa,
13.	Tarnowska Szkoła Bokserska	boks
14.	Tarnowski Klub Modelarstwa Samochodowego	modelarstwo samochodowe
15.	Tarnowski Klub Modelarzy R/C Cars	modelarstwo samochodowe
16.	Tarnowski Klub Sportowy „Kyokushin Karate”	karate kyokushin
17.	Tarnowski Klub Sportowy „Oyama Karate”	oyama karate
18.	Tarnowski Klub Strzelecki LOK	strzelectwo
19.	Tarnowski Klub Tenisowy	tenis ziemny
20.	Klub Sportowy „ZKS Unia” Tarnów	pływanie, lekka atletyka, piłka nożna, koszykówka

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

17.2. Wydarzenia sportowe

Tabela nr 71: Najważniejsze przedsięwzięcia sportowe w 2012 r. w Tarnowie

Nazwa przedsięwzięcia	Termin	Główny organizator (środki z budżetu miasta w zł)
Program Ferie zimowe Tarnów 2012 (17.800 uczestników)	II połowa lutego	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa, TOSiR (124.991)
Mecz towarzyski KS ZKS Unia Tarnów-Wisła Kraków (ok. 7.000 widzów)	29 maja	KS ZKS Unia Tarnów (10.000)

I Tarnowska Gala Mieszanych Sztuk Walki „MMA Night: The Beginning” (ok. 1.000 widzów)	10 marca	Fundacja Inicjatyw Społeczno-Akademickich Nowy Sącz (5.000)
Puchar Tarnowa w Kolarstwie Górskim (ok. 1.000 zawodników)	Pięć edycji: kwiecień - wrzesień	Stowarzyszenie Sportowe Sokół Tarnów (38.000)
Młodzieżowa Tarnowska Liga Futsalu o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa (200 zawodników)	1 lutego - 30 kwietnia	Tarnowskie Towarzystwo Sportowe Futar (9.990)
Mistrzostwa i Puchar Polski Juniorów we wspinaczce sportowej na czas o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa, Puchar Polski Juniorów w Boulderingu (70 zawodników)	28 kwietnia, 12 maja	KCEM KANA (4.000)
Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców we wspinaczce sportowej (80 zawodników)	2 czerwca	MKS Tarnovia (9.000)
Puchar Polski w Boulderingu (75 zawodników)	3 czerwca	MKS Tarnovia (11.000)
XVIII edycja Sportowego Turnieju Miast i Gmin-Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich (ok. 6.700 uczestników), II miejsce w kraju miasta Tarnów (nagroda finansowa 9.000 zł na zakup sprzętu sportowego dla klubów)	26 maja - 1 czerwca	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa (0)
Puchar Polski we wspinaczce na czas (65 zawodników)	18 czerwca	TOSiR (0)
XVIII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Letnich Małopolska 2012 – piłka ręczna (180 zawodników)	9 - 14 lipca	MKS Pałac Młodzieży (3.000)
XVIII Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Letnich Małopolska 2012 – pięciobój (140 zawodników)	20 - 22 lipca	UKS Sokół Mościce (2.000)
Program Lato w mieście bezpieczne wakacje (ok. 35.000 uczestników)	lipiec - sierpień	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa, TOSiR (355.000)
V Halowy Turniej Piłki Nożnej im. Antoniego Barwińskiego (200 zawodników)	styczeń, luty	MKS Tarnovia (8.000)
Mecz 1/8 finału rozgrywek o Halowy Puchar Polski: Lumaro Ekotar/Elbud Tarnów - Wisła Krakbet Kraków(1.000 widzów)	5 stycznia	UKS Lumaro (3.000)
Miejska Strefa Kibica (ok. 6.000 widzów)	czerwiec	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa, TOSiR (110.000)

XII Tarnowska Olimpiada Przedszkolaków (ok. 500 uczestników)	16 czerwca	Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa, UKS Lider przy ZSM-E (15.212)
Finał Ligi Orlików 2011/2012 (200 zawodników, 500 widzów)	2 czerwca	TOZPN (7.000)
Kryterium Kolarskie im. Eugeniusza Kwiatkowskiego (120 zawodników)	8 maja	Małopolski Związek Kolarski
Międzynarodowa Spartakiada Młodzieży Niepełnosprawnej (200 uczestników)	2 - 6 czerwca	CKiW OHP (10.000)
Finał Młodzieżowych Biegów na Orientację „Tarnowski Azymut 2012” (150 zawodników)	25 maja	UKS Starówka przy Gimnazjum Nr 2 (1.000)
Akcja Polska Biega (230 zawodników)	19 maja	PTG Sokół Świat Pracy (5.000)
Tarnowski Bieg Leliwitów – bieg uliczny (1.000 zawodników)	14 października	Stowarzyszenie Sportowe Sokół Tarnów (25.000)
Bieg Sokołów z okazji Święta Niepodległości (300 zawodników)	11 listopada	Stowarzyszenie Sportowe Sokół Tarnów (5.000)
Puchar Polski Juniorów we wspinaczce sportowej (55 zawodników)	17 - 18 listopada	TOSiR (0)
Ogólnopolski Turniej Karate (250 zawodników)	8 grudnia	TKS Kyokushin Karate (5.000)

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

17.3. Osiągnięcia sportowe oraz stypendia i nagrody sportowe

Tabela nr 72: Najważniejsze osiągnięcia sportowe tarnowskich sportowców w 2012 r.

Dyscyplina	Klub/Zawodnik	Osiągnięcie
Żużel	Unia Tarnów ŻSSA	Drużynowe Mistrzostwo Polski
		Młodzieżowe Drużynowe Mistrzostwo Polski
		Młodzieżowe Mistrzostwo Polski Par Klubowych
		Indywidualne Młodzieżowe Mistrzostwo Polski
Piłka nożna	Klub Sportowy ZKS Unia Tarnów	Awans do II ligi piłki nożnej
Piłka ręczna	Stowarzyszenie Piłki Ręcznej Tarnów	Awans do I ligi piłki ręcznej
Piłka siatkowa	MKS Tarnovia	Awans męskiej drużyny do III ligi piłki siatkowej
Kung fu	Uczniowski Klub Sportowy Kung Fu Vo Thuat Thanh Quyen w Tarnowie	Złoty i dwa brązowe medale podczas V Mistrzostw Świata Wushu Tradycyjnego w Chinach

Karate	TKS Kyokushin Karate	Brązowy medal podczas Mistrzostw Europy Karate Kyokushin Shinkyokushin w Kielcach
Wspinaczka	Edyta Ropek	4 miejsce Kobiety czas - Klasyfikacja generalna Pucharu Świata 2012
		2 miejsce Kobiety czas - Puchar Świata – Xining
		5 miejsce Kobiety czas - Mistrzostwa Świata – Paryż
		1 miejsce Kobiety czas - Puchar Świata – Daone
Boks	Tarnowska Szkoła Bokserska	Brązowy medal w Mistrzostwach Europy w Boksie w Cetniewie
	Polskie Towarzystwo Boksu	Wicemistrzostwo Pucharu Polski w Grudziądzu
		Wicemistrzostwo Polski w Radomiu
		Wicemistrzostwo Pucharu Polski w Ostrołęce
		Brązowy medal na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Wieliczce
		W klasyfikacji drużynowej klub znajduje się na 13 miejscu na 180 klubów zrzeszonych w Polskim Związku Bokserskim

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2012 r. Prezydent Miasta Tarnowa przyznał stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia za osiągnięte w 2011 r. wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym i krajowym. Łącznie nagrodzone zostały 134 osoby, w tym: 10 osób zasłużonych dla tarnowskiego sportu, 23 trenerów i 101 zawodników.

Tabela nr 73: Stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia przyznane w 2012 r.

Zadanie	Kwota ogółem [zł]	Przedział kwotowy stypendium / nagrody [zł]	Liczba uhonorowanych
Stypendia sportowe	91.800	700 - 8.800	60
Nagrody dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych	38.800	500 - 2.000	54
Wyróżnienia dla zawodników, trenerów i działaczy sportowych			20

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

17.4. Sport i wypoczynek dzieci i młodzieży (w tym działalność TOSiR)

W 2012 r. na rzecz dzieci i młodzieży z zakresu oferty czasu wolnego miasto realizowało Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Tarnowa na rok 2012.

Tabela nr 74: Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Tarnowa na rok 2012 w zakresie zajęć sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży

Zadania	Wydatkowana kwota [zł]
Plan ogółem	980.000,0
Dotacje dla organizacji pozarządowych	570.000,0
Finansowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w tym:	410.000,0
Program Ferie zimowe (część)	100.011,0
Program Lato w mieście bezpieczne wakacje (część)	198.057,3
Organizacja przez TOSiR całorocznych rozgrywek międzyszkolnych	60.000,0
Roczny kalendarz imprez sportowych (część)	51.931,7

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

System rozgrywek międzyszkolnych odbywał się na trzech poziomach: Igrzyska Młodzieży Szkolnej dla szkół podstawowych, Gimnazjada oraz Licealiada. Łącznie wzięło w nich udział 15.000 uczestników. Rozgrywki realizowane były przez Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji (organizacja i finansowanie), Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa i Tarnowski Miejski Szkolny Związek Sportowy.

Tabela nr 75: Wypoczynek dzieci i młodzieży niekorzystających z wyjazdowych form wypoczynku w 2012 r.

Zadanie	Koszt [zł]	Liczba uczestników
Zimowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży	124.991	17.800
Letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży - półkolonie	158.966*	37.893
Letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży - program zajęć i imprez sportowo-rekreacyjnych	193.580	

*) bez wpłat uczestników półkolonii i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie

Źródło: Wydział Sportu w Urzędzie Miasta Tarnowa

18. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

18.1. Działania Policji i Straży Miejskiej

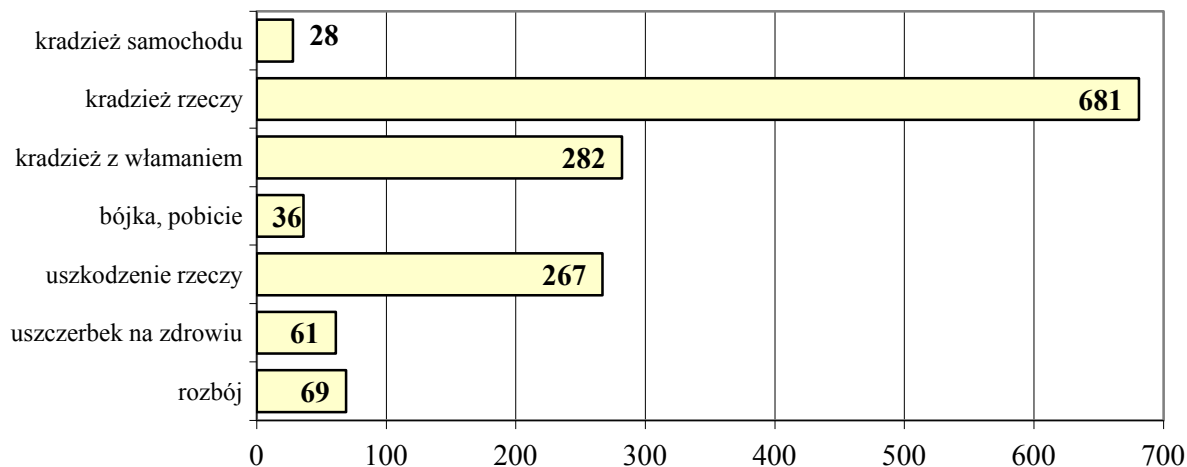
18.1.1. Działalność Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie

Komenda Miejska Policji w Tarnowie (KMP) obejmuje swoim działaniem obszar 1.416 km² - pod względem powierzchni powiat tarnowski zajmuje w Małopolsce trzecie miejsce, po nowosądeckim i nowotarskim. Obszar ten w strukturze KMP podzielony jest na cztery międzygminne komisariaty policji, mające swoje siedziby w Tuchowie, Ciężkowicach, Wojniczu i Żabnie oraz dwa komisariaty miejskie w Tarnowie (Tarnów-Centrum i Tarnów-Zachód), obsługujące również ościenne miejscowości gmin: Tarnów, Skrzyszów, Lisia Góra, Wierzchosławice i Pleśna.

W 2012 r. na terenie podległym KMP stwierdzono ogółem 9.556 przestępstw, co przy 7.491 czynach w analogicznym okresie 2011 r. daje wzrost o 2.065 zdarzeń. Z ogólnej liczby stwierdzonych, 7.869 (82,3%) czynów zaistniało na terenie Tarnowa i okolicznych gmin

znajdujących się w rejonie działania Komisariatu Policji Tarnów-Centrum i Komisariatu Policji Tarnów-Zachód.

**Wykres nr 8: Przepęstwa stwierdzone w Tarnowie w 2012 r.
(7 wybranych kategorii)**

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnowie

W 2012 r. odnotowano spadek czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (łącznie 302 czyny karalne, o 269 mniej niż w 2011 r.).

W ruchu drogowym w 2012 r. na terenie działania KMP doszło do 2.154 kolizji i 223 wypadków, w których odnotowano 24 ofiary śmiertelne i 261 osób rannych.

Tabela nr 76: Główne przyczyny wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących pojazdami w 2012 r. na terenie działania KMP

Przyczyna	Ilość wypadków	Ilość ofiar śmiertelnych	Ilość osób rannych
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	52	6	74
Nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu	46	3	54
Nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu	26	1	27
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	13	1	22
Nieprawidłowe wyprzedzanie	11	5	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Miejskiej Policji w Tarnowie

W 2012 r. nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego spowodowali 77 zdarzeń, w tym: 57 kolizji i 20 wypadków drogowych, w których 7 osób poniosło śmierć, a 15 zostało rannych. Natomiast nietrzeźwi piesi spowodowali 4 wypadki drogowe i 5 kolizji.

Tabela nr 77: Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2011-2012

Wyszczególnienie		2011	2012
Ilość sporządzonych „Niebieskich Kart”		537	484
Sprawcy	Ogółem	537	488
	- kobiety	32	33
	- mężczyźni	505	455
	- pod wpływem alkoholu	291	198
	- doprowadzono do Izby Wytrzeźwień	102	19
	- zatrzymano	76	118
Pokrzywdzeni	Ogółem	994	711
	- małoletni	357	144
	- dorośli	637	567

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnowie

W stosunku do poprzedniego roku poprawie uległa wykrywalność przestępstw ogółem (wzrost o 3,1%), przy jednoczesnym wzroście wykrywalności przestępstw o charakterze kryminalnym (wzrost o 3,8%).

Tabela nr 78: Wykrywalność przestępstw w latach 2011-2012 (7 wybranych kategorii)

Kategoria	Ilość dochodzeń i śledztw		Wykrywalność [%]		
	2011	2012	KMP Tarnów		Małopolska
			2011	2012	
Rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	53	44	94,7	93,9	80,0
Bójka lub pobicie	53	64	96,7	91,4	72,2
Kradzież z włamaniem	427	410	41,4	41,2	25,9
Kradzież i kradzież poprzez włamanie samochodu	22	35	25,0	25,6	20,6
Kradzież rzeczy cudzej	927	910	42,2	43,9	28,8
Uszkodzenie rzeczy	393	368	42,6	33,1	28,1
Uszczerbek na zdrowiu	162	163	97,6	95,1	89,8

Źródło: Komenda Miejska Policji w Tarnowie

Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta są istniejące w strukturach KMP grupy typu: Zespół Wywiadowców Wydziału Sztab Policji, Nietatowa Grupa Realizacyjna Wydziału Sztab Policji oraz Zespół Przewodników Psów Służbowych Wydziału Prewencji.

- Zespół Wywiadowców Wydziału Sztab Policji: policjanci pełnią służbę po cywilnemu, poruszając się nieoznakowanymi pojazdami i działają na terenie największych tarnowskich osiedli mieszkaniowych oraz kierowani są w miejsca najbardziej zagrożone na terenie miasta. Działalność tej grupy (w tym odpowiednie rozpoznanie osobowe) przyczynia się do zaniechania działalności grup chuliganów osiedlowych i pseudokibiców oraz do zatrzymywania na gorącym uczynku sprawców przestępstw.
- Nietatowa Grupa Realizacyjna Wydziału Sztab Policji: zadaniem tej grupy jest podejmowanie działań i interwencji w przypadku szczególnego zagrożenia życia i zdrowia, jak również w celu zatrzymania szczególnie niebezpiecznych przestępców. Grupa bierze również udział w doprowadzeniu niebezpiecznych przestępców

do Prokuratury oraz Sądu, zabezpieczeniu różnego rodzaju imprez masowych i imprez sportowych o podwyższonym stopniu ryzyka na terenie całej Małopolski.

- Zespół Przewodników Psów Służbowych Wydziału Prewencji: oddzielna komórka w strukturach Wydziału Prewencji KMP. Funkcjonowanie Zespołu pozwala na efektywniejsze wykorzystanie policjantów i psów służbowych w służbie patrolowej. Służba pełniona jest na terenie miasta w rejonach najbardziej zagrożonych przestępstwami pospolitymi i obejmuje nadzorem rejony największych osiedli mieszkaniowych, jak również parków, szkół, placówek oświatowo-wychowawczych oraz tereny wypoczynku dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

W ramach szeroko pojętej profilaktyki prowadzone były działania na rzecz poprawy i promowania bezpieczeństwa w szkołach. Policjanci prowadzili spotkania w przedszkolach i szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych - dla dzieci, młodzieży, grona pedagogicznego oraz rodziców. Tematyka tych spotkań poświęcona była odpowiedzialności nieletnich, uzależnień wśród nieletnich, procedur postępowania przez nauczycieli w sytuacji zagrożenia. Policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji KMP realizowali również tematykę przestępczości internetowej, zagrożeń w sieci i zjawiska cyberprzemocy. Spotkania prowadzone były w ramach realizacji własnego programu UNIKAJ ZAGROŻEŃ oraz innych programów prewencyjnych.

Na terenie działania KMP oprócz programów prewencyjnych, policjanci z Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji uczestniczyli w działaniach, akcjach, kampaniach o charakterze profilaktycznym, takich jak: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, „Dzień wagarowicza”, „Alkohol - Nieletnim dostęp wzbroniony”, „Dzielnicowy przyjacielem szkoły” oraz w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Pozory mylą, dowód NIE”.

W ramach działań na rzecz poprawy i promowania bezpieczeństwa w szkole i środowisku osób małoletnich, policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji oraz dzielnicowi w okresie całego 2012 r. współpracowali ze szkołami (podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi), Kuratorium Oświaty, lokalnymi środkami masowego przekazu, urzędami gmin, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa wynikały z inicjatywy Policji oraz podmiotów współpracujących.

W 2012 r. przeprowadzono łącznie 1.422 spotkania, w tym: 1.174 spotkania z młodzieżą, 235 spotkań z pedagogami oraz 13 spotkań z rodzicami. Ponadto funkcjonariusze uczestniczyli w 28 festynach dla dzieci i młodzieży.

W 2012 r. funkcjonariusze KMP prowadzili zabezpieczenia 98 imprez masowych, w tym: 26 imprez sportowych, 34 mecze piłki nożnej oraz 38 imprez artystyczno-rozrywkowych. Zrealizowano także 3 patrole zabezpieczające przejazdy kibiców przez teren działania KMP. W zabezpieczeniu imprez masowych (sportowych, artystycznych i rozrywkowych) ogółem wzięło udział 2.331 policjantów. Prowadzono również zabezpieczenia delegacji rządowej (1) i zgromadzeń publicznych (25).

W 2012 r. KMP otrzymała dofinansowanie z budżetu miasta z przeznaczeniem na:

- rekompensatę pieniężną za dodatkowy czas służby (30.000 zł),
- nagrody dla funkcjonariuszy KMP (13.000 zł),
- zakup klimatyzatorów (9.150,50 zł),
- kontynuację prac remontowych w budynkach KMP (83.200 zł).

Ponadto zawarto umowę użyczenia Krytej Mobilnej Strzelnicy Ćwiczebnej w Kontenerach 40 ft HC o wartości 984.000 zł. Zakupiono również narkotesty o wartości 10.000 zł.

18.1.2. Działalność Straży Miejskiej w Tarnowie

Straż Miejska jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa powołaną do ochrony porządku w miejscach publicznych. Działania Straży koncentrują się na służbie patrolowo-prewencyjnej, reagowaniu na zgłoszenia od mieszkańców Tarnowa i podejmowaniu interwencji w ujawnionych przez strażników przypadkach naruszania prawa.

W 2012 r. strażnicy interweniowali 11.827 razy na telefoniczne zgłoszenia mieszkańców Tarnowa. Najczęściej interwencje te dotyczyły:

- naruszania przepisów drogowych (3.266 przypadków),
- zakłócania spokoju i ciszy nocnej, wybryków chuligańskich (1.187 przypadków),
- nieodśnieżonych chodników i jezdnii oraz nawisów śnieżnych (268 przypadków),
- nieobyczajnych wybryków (2.238 przypadków),
- psów biegających luzem (517 przypadków),
- spraw porządkowych (576 przypadków),
- spożywania alkoholu w miejscach publicznych (871 przypadków),
- osób bezdomnych (538 przypadków).

Ponadto w ramach działalności prewencyjnej:

- doprowadzono 1.306 osób do Izby Wyrzeźwień, Punktu Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi prowadzonego przez Stowarzyszenie Ponad Barrierami oraz do miejsca zamieszkania,
- unieruchomiono 586 pojazdów naruszających obowiązujące przepisy dotyczące zatrzymywania i postoju przez zastosowanie urządzeń do blokowania kół,
- usunięto z drogi 16 pojazdów,
- zabezpieczono 135 imprez państwowych, szkolnych i kulturalnych.

Ujawniono ogółem 11.886 wykroczeń, w których 4.020 sprawców ukarano mandatami karnymi na kwotę 373.270 zł, sporządzono 295 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczone 7.571 osób.

Strażnicy wystawili 2.557 patroli samodzielnych oraz 1.013 wspólnych z Policją. W trakcie tych działań ujawnili 24 sprawy noszące znamiona przestępstwa. Zatrzymali i przekazali Policji 57 osób.

Straż Miejska prowadzi pracę profilaktyczną z dziećmi przedszkolnymi i z klas I-IV szkół podstawowych, gdzie realizowane są programy „Bądź świetlikiem na drodze”, „Bezpieczne wakacje”. W programach tych uczestniczyło 3.874 dzieci. W 2012 r. prowadzono również program „Bezpieczny emeryt” (skierowany do seniorów), w którym wzięło udział 20 osób.

18.2. Bezpieczeństwo i ochrona przeciwpożarowa

18.2.1. Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie

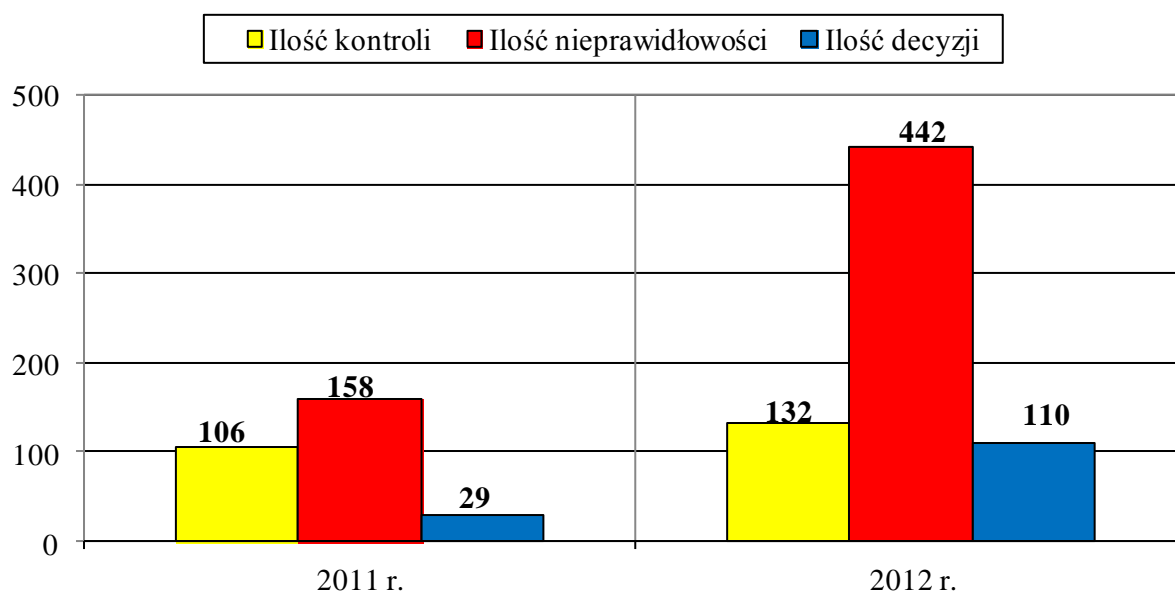
Tabela nr 79: Porównanie ilości zdarzeń w latach 2011-2012 na terenie miasta

Rok	Požary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Ogółem zdarzeń
2011	260	544	28	832
2012	280	535	15	830

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie

W 2012 r. w stosunku do 2011 r. nastąpił niewielki spadek (o 1%) ogólnej ilości zdarzeń, w tym: w zakresie miejscowych zagrożeń o 1% i alarmów fałszywych o 1,8%. Natomiast o 0,9% wzrosła ilość pożarów.

Wykres nr 9: Działania kontrolno rozpoznawcze w latach 2011-2012

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie

W 2012 r. wykonywanie kontroli zostało ukierunkowane głównie na obiekty użyteczności publicznej, komunalne budynki wielorodzinne oraz na stan dróg pożarowych. Efektem działań kontrolno-rozpoznawczych była poprawa stanu bezpieczeństwa, szczególnie w obiektach użyteczności publicznej oraz komunalnych, a także infrastruktury technicznej dróg pożarowych.

W 2012 r. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie otrzymała dofinansowanie z budżetu miasta z przeznaczeniem na:

- zakup dwóch samochodów specjalnych: rozpoznawczego i kwatermistrzowskiego (116.212 zł),
- zakup materiałów i wyposażenia: paliwo, materiały transportu, uzbrojenia i techniki specjalnej, sorbenty, neutralizatory, węże pożarnicze (120.000 zł).

18.2.2. Działalność ochotniczej straży pożarnej w Tarnowie

Na terenie miasta Tarnowa funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna w Tarnowie-Rzędzinie (OSP). OSP czynnie wspiera Państwową Straż Pożarną w zakresie zadań

ratowniczo-gaśniczych. W ramach struktur ochrony przeciwpożarowej działa w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, zrzeszającym najlepsze jednostki pod względem wyposażenia i wyszkolenia, które biorą udział w nadzwyczajnych akcjach zagrożeń życia i zdrowia. OSP liczy łącznie 65 członków (w tym: 1 honorowy, 52 zwyczajnych i 12 członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej).

W 2012 r. Jednostka uczestniczyła w 26 akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz 14 ćwiczeniach. We wrześniu 2012 r. OSP uczestniczyła w X Powiatowych Zawodach Sportowo-Pożarniczych, w których drużyna seniorów zajęła drugie miejsce, a Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza wykazała się dużą sprawnością i perspektywą dalszej rywalizacji w swojej kategorii.

Miasto w 2012 r. na funkcjonowanie OSP wydatkowało kwotę 31.072,82 zł. Środki te przeznaczone były na: zakup urządzenia do wyciągu spalin, szafek na ubrania bojowe, akumulatora, paliwa, oleju napędowego, mechanizmu zamknięcia do żaluzji strażackich, gabloty na sztandar oraz materiałów ostrzegawczych wykorzystywanych podczas akcji ratowniczo-gaśniczych, utrzymanie budynku remizy, a także wykonanie brakującego ogrodzenia remizy i obręczy z kostki brukowej, przegląd agregatów prądotwórczych oraz przegląd, naprawę i ładowanie gaśnic, wypłatę ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, wykonanie okresowych badań lekarskich członków straży.

Ponadto wykonano zadanie inwestycyjne pn. „Docieplenie ścian obiektu Ochotniczej Straży Pożarnej Rzędzin w Tarnowie” za kwotę 37.305 zł. Zadanie to w 50% dofinansowane było przez Województwo Małopolskie w ramach konkursu „Małopolskie Remizy 2012”.

18.3. Składowanie i utylizacja odpadów niebezpiecznych

Od 2012 r. odpady niebezpieczne pochodzące ze zdarzeń kryzysowych lub z wypadków drogowych, które miały miejsce na terenie miasta Tarnowa zbierane są przez Państwową Straż Pożarną i przekazywane do Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie w celu zmagazynowania ich większej ilości, uzasadniającej opłacalność transportu na dalszą odległość. Po zebraniu odpowiedniej ilości odpady są przekazywane odbiorcy posiadającemu stosowne pozwolenia na transport oraz na odzysk lub unieszkodliwianie tych odpadów.

Odpady niebezpieczne gromadzone są w szczelnych, zamykanych pojemnikach (beczkach), wykonanych z tworzywa odpornego na chemikalia. Pojemniki przetrzymywane są w specjalnie na ten cel przeznaczonym magazynie. Pojemniki zostały zakupione na początku 2012 r. i nie zostały jeszcze zapełnione (zebrano ok. 1 tony tego typu odpadów), wobec czego dotychczas nie było potrzeby pozbycia się odpadów z wypadków.

18.4. Ochrona przecipowodziowa

Zagrożenie powodziowe dla Gminy Miasta Tarnowa wynika głównie z górzystego charakteru południowych części powiatu tarnowskiego i sąsiadujących z nim powiatów gorlickiego i nowosądeckiego. Przepływające przez Tarnów rzeki i potoki w czasie dużych opadów oraz w okresie wiosennych roztopów powodują zagrożenie powodziowe. Ponadto zagrożenie powodzią na terenie miasta Tarnowa i powiatu tarnowskiego zwiększa niedostateczne zagospodarowanie rzek oraz brak ich regulacji, w tym brak zbiorników retencyjnych na Białej Tarnowskiej i Wątołu, które miałyby istotny wpływ na zmniejszenie tego zagrożenia. Powodzie na terenie miasta są naturalnymi zjawiskami przyrodniczymi powodującymi działania destrukcyjne w środowisku naturalnym. Występują one cyklicznie, podobnie jak większość zjawisk meteorologiczno-hydrologicznych, a co pewien czas przybierają katastrofalne rozmiary. Występujące na terenie miasta Tarnowa powodzie

spowodowane są m.in. długotrwałymi lub intensywnymi opadami deszczu, nagłym topnieniem śniegu wywołane dużym wzrostem temperatury, nasileniem niektórych zjawisk lodowych np. powstanie zatoru.

Oprócz zagrożenia powodziowego powodowanego przez rzeki, mogą wystąpić lokalne podtopienia związane z niedrożnością potoków, rowów melioracyjnych, a także wypływaniem pod ciśnieniem wody ze studzienek kanalizacji burzowej w wyniku dużej intensywności opadów znacznie przekraczających pojemność tej kanalizacji.

Siły i środki ochrony przeciwpowodziowej z terenu miasta Tarnowa znajdują się w stanie gotowości do realizacji działań w sytuacji zagrożenia powodziowego i powodzi. W 2012 r. zawarto porozumienia z wytypowanymi firmami w zakresie uzgodnienia warunków i sposobu współdziałania, w ramach działań ratowniczych prowadzonych w razie wystąpienia sytuacji wymagającej ochrony miasta Tarnowa i jego mieszkańców przed zdarzeniami żywiołowymi. Dokonywana jest aktualizacja Planu Operacyjnego Ochrony przed powodzią Miasta Tarnowa, który stanowi jedno z podstawowych narzędzi Prezydenta Miasta Tarnowa, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Zespołu Zarządzania Kryzysowego Miasta Tarnowa podczas działań w przypadku wystąpienia zagrożenia powodzią i powodzi na terenie Tarnowa wymagającej koordynacji akcji ratowniczej i zaangażowania w nią sił i środków ze szczebla miejskiego oraz powiatowego.

Ponadto prowadzony był monitoring poziomu cieków wodnych przepływających w granicach administracyjnych miasta Tarnowa w oparciu o:

- 1) bieżący odczyt z internetu aktualnych danych podawanych przez system telemetryczny Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej dla rzek:
 - Dunajec - pomiar w Czchowie, Zgłobicach i w Żabnie,
 - Biała Tarnowska - pomiar w Grybowie, Ciężkowicach i w Tarnowie koło mostu na ul. Krakowskiej,
- 2) bieżący odczyt z internetu aktualnych danych podawanych dla rzeki Biała Tarnowska systemu monitoringu utrzymywanego przez Starostę Tarnowskiego (pięć punktów pomiarowych: Bobowa, Pławna, Golanka, Tuchów, Pleśna) i Prezydenta Miasta Tarnowa (jeden punkt pomiarowy - przy moście na ul. Krakowskiej),
- 3) bieżącą obserwację z internetu (za pomocą wizyjnego monitoringu, poprzez kamerę umieszczoną na budynku Tarnowskich Wodociągów) aktualnego poziomu wody potoku Wątok - punkt obserwacyjny na moście przy ul. Narutowicza,
- 4) okresowy odczyt aktualnych danych z wodowskazu przez patrol Straży Miejskiej lub inną służbę dla:
 - rzeki Biała Tarnowska - pomiar w Tarnowie wodowskaz przy moście na ul. Krakowskiej,
 - potoku Wątok - pomiar w Tarnowie przy moście na ul. Najświętszej Marii Panny oraz na moście na ul. Narutowicza,
- 5) okresowe pozyskiwanie informacji z:
 - Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego,
 - Miejskiego Stanowiska Kierowania PSP,
 - Służby dyżurnej Komendy Miejskiej Policji,
 - Powiatowego oraz Gminnych Centrów Zarządzania Kryzysowego w Pleśnej, Tuchowie, Ciężkowicach, Ryglicach i Skrzyszowie,
 - od mieszkańców Tarnowa i okolic.

W 2012 r., celem przeciwdziałania powodziom i lokalnym podtopieniom, na ciekach wodnych prowadzono prace polegające głównie na remoncie i konserwacji rowów i potoków zlokalizowanych na terenie miasta Tarnowa lub na ich regulacji, przebudowie i odbudowie. Wszystkie te działania miały na celu poprawę stanu technicznego cieków oraz zwiększenie przepustowości koryta i przepływu w nich wody poprzez ich odmulenie, udrożnienie przepustów, usunięcie zakrzaceń i zatorów, likwidację wyrw oraz umocnienie dna i skarp elementami kamiennymi bądź betonowymi zabezpieczającymi je przed obrywaniem się, szczególnie podczas przepływu wielkich wód. Wykonano m.in.:

- odmulenie 2 rowów i odtworzenie 1 rowu, zlokalizowanych po zachodniej i północnej stronie Zakładu Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie, na odcinku o łącznej długości 860 mb,
- odtworzenie trzech odpływów wód opadowych z wylotami do potoku Klikowskiego, ubezpieczenie istniejącego wylotu oraz likwidacja wyrwy na lewej skarpie tego potoku w rejonie ul. Niedomickiej,
- awaryjne usunięcie zatorów na potokach Wątok, Bródka i Stary Wątok,
- remont rowu Świerczkowskiego na odcinku 950 mb, od ul. Lisiej do stawu przy nasypie kolejowym oraz jego dopływu, na odcinku 150 mb,
- remont rowu Olszynowego na odcinku 993 mb, od ul. Marii Dąbrowskiej do ujścia do potoku Mrozówka,
- remont rowu „Od Strusinki” na odcinku 750 mb, od ujścia do potoku Strusinka do południowej obwodnicy miasta,
- remont rowów „Od Alei Tarnowskich” i „k/Działek”, na odcinku o łącznej długości 1.040 mb,
- remont rowu „Od Strzelnicy” na odcinku 2265 mb, od ujścia do potoku Klikowskiego do Al. M.B. Fatimskiej oraz potoku Klikowskiego na odcinku 100 mb,
- remont rowu Lotniczego na odcinku o długości 1130 mb,
- remont przepustu oraz udrożnienie potoku Stary Wątok na odcinku o łącznej długości 400 mb,
- remont rowu Jaracza, na odcinku 887 mb, od ul. Nowodąbrowskiej do wylotu z kolektora w rejonie ul. Jaracza,
- remont rowów „Z-1” i „Krótki” na odcinku o łącznej długości 693 mb,
- przebudowa rowu k/Tuczarni w km 0+000 – 0+964,
- przebudowa rowu przy ul. Mościckiego na odcinku 108 mb, od śluzy wałowej na rzece Biała do przepustu w ul. Mościckiego,
- przebudowa przepustu drogowego na ul. Ostrogskich - potok Strusinka.

Wykonano również przebudowę i zabezpieczenie przeciwpowodziowe koryta potoku Wątok, w km 3+275 – 3+469, na odcinku wzdłuż ul. Najświętszej Marii Panny. Zadanie to stanowiło trzeci etap przebudowy istniejących murów oporowych, tworzących koryto potoku Wątok, w centrum Tarnowa, pomiędzy ulicami Dąbrowskiego i Narutowicza. Jego wykonanie zakończyło modernizację koryta potoku na całym odcinku murów oporowych w staromiejskiej części Tarnowa. Staraniem władz miasta zadanie to zostało ujęte w planie finansowym Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie i przeznaczone do realizacji w 2012 r. Całkowity koszt inwestycji, realizowanej przez Zarząd Melioracji, wyniósł 1.588.586,84 zł, a miasto udzieliło, zgodnie z zawartą umową, pomocy finansowej na jej wykonanie w wysokości 448.700,65 zł.

W 2012 r. dokonano wykupu udziału części nieruchomości położonej przy ulicy Rzecznej - dopełnienie udziałów do współwłasności Gminy Miasta Tarnowa pod polder zalewowy potoku Wątok,

Zagadnienia ochrony przeciwpowodziowej ujęto również w obecnie sporządzanych opracowaniach planistycznych, tj.:

1. Projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Tarnowa, na wniosek z uzgodnień z Małopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie Inspektoratem Rejonowym w Tarnowie, ujęto lokalizację:

- istniejących wałów przeciwpowodziowych,
- budowę nowych wałów przeciwpowodziowych (wały projektowane),
- wały istniejące wymagające modernizacji

zawarte w opracowanej w 2008 r. przez niezależne podmioty „Koncepcji na budowę wałów przeciwpowodziowych rzeki Biała w gm. Bobowa, Ciężkowice, Gromnik, Tuchów, Pleśna, Tarnów, m. Tarnów” oraz strefę zalewową Wątku w opracowaniu „Potok Wątok - koncepcja zabezpieczenia powodziowego potoku w km 0+000 – 24+680 w gm. Miasto Tarnów, Skrzyszów, Ryglice”.

Dodatkowo zapisano wynikające z tekstu tych koncepcji zalecenia dotyczące zrównoważonej gospodarki wodami opadowymi:

- zmniejszenia i/lub opóźnienia spływu wód opadowych do odbiorników (wsiąkanie w grunt na powierzchniach biologicznie czynnych),
- stosowanie obiektów retencyjnych (w tym obiektów małej architektury takich jak oczka wodne, fontanny, strumyki, do których można kierować wody opadowe z przyległego terenu i powierzchni dachowych) i infiltracyjnych (parkingi o półprzepuszczalnej - ażurowej nawierzchni).

2. Projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obszarze miasta Tarnowa w rejonie torów kolejowych relacji Tarnów-Szczucin oraz ulic: Mościckiego, Rolniczej i Jastruna (tzw. „SADY”):

1) ustalenia w zakresie odprowadzania wód opadowych:

- obowiązek realizacji kanalizacji opadowej w obszarze planu,
- odprowadzenie wód opadowych do czasu budowy kanalizacji opadowej, rozwiązać indywidualnie w sposób zapewniający pełną ochronę przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód i gleby z zachowaniem warunków określonych w przepisach odrębnych i z dopuszczeniem urządzeń małej retencji realizowanych na działce budowlanej;
- dla powierzchni szczelnej utwardzonych parkingów powyżej 0,1 ha, obowiązek realizacji kanalizacji opadowej wraz z urządzeniami zapewniającymi oczyszczenie wód zgodnie z przepisami odrębnymi.

2) ustalenia dotyczące powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów przewidzianych do zabudowy - minimalna 40%, (dla usług sportu i rekreacji 50%).

18.5. Obrona cywilna, sprawy obronne i zarządzanie kryzysowe

W 2012 r. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego prowadziło ciągły monitoring terenu miasta Tarnowa oraz sąsiednich gmin i powiatów w zakresie zdarzeń i sytuacji mogących stwarzać zagrożenia kryzysowe dla miasta Tarnowa.

W dniu 27 czerwca 2012 r. w czasie trwania turnieju w piłce nożnej EURO'2012 na obszarze całego kraju zarządzeniem Nr 56 Prezesa Rady Ministrów wprowadzony został pierwszy stopień alarmowy ALFA podnoszący gotowość systemu zarządzania i reagowania kryzysowego. Stan ALFA został odwołany w dniu 2 lipca 2012 r. zarządzeniem Nr 57 Prezesa Rady Ministrów. Zadania dotyczące realizacji stopni alarmowych zostały określone w załączniku nr 5 do zarządzenia Nr 74 Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 2011 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego. W związku z wprowadzeniem pierwszego stopnia alarmowego na terenie miasta realizowano zadania określone w zarządzeniu Nr 215/2012 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie realizacji na terenie miasta Tarnowa przedsięwzięć w ramach wprowadzonego przez Prezesa Rady Ministrów pierwszego stopnia alarmowego. W zarządzeniu określono zadania do realizacji dla jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Tarnowa oraz miejskich jednostek organizacyjnych. W Wydziale Bezpieczeństwa Publicznego w Urzędzie Miasta Tarnowa w dniach 27 czerwca - 3 lipca prowadzono całodobowy dyżur. W związku z otrzymanymi poleceniami z Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Małopolskiego opracowywano i przesyłano meldunki okresowe oraz doraźne.

We wrześniu wystąpiło zagrożenie mieszkańców miasta zatruciem alkoholem metylowym, którego źródłem był sfalszowany alkohol wprowadzony do sprzedaży na terenie Czech. W związku z tym realizowano zadania określone w decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 16 września 2012 r. wstrzymującego na okres 1 miesiąca wprowadzenie do obrotu na terenie kraju napojów alkoholowych o zawartości powyżej 20% alkoholu wyprodukowanych na terytorium Republiki Czeskiej. W związku z poleceniami z Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Małopolskiego opracowywano i przesyłano meldunki okresowe oraz doraźne w zakresie powstałego zagrożeniem.

Miasto zawarło porozumienia z Komendą Miejską Policji w Tarnowie oraz Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowie w zakresie uzgodnienia zakresu i sposobu przekazywania informacji koniecznych dla realizacji zadań Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tarnowie, głównie w celu zapewnienia ich przepływu oraz dokumentowania prowadzonych czynności, zgodnie z obowiązującym schematem przepływu informacji w strukturach zarządzania kryzysowego na szczeblu miasta oraz województwa.

Miasto zawarło porozumienia z wytypowanymi firmami w zakresie uzgodnienia warunków i sposobu współdziałania, w ramach działań ratowniczych prowadzonych w razie wystąpienia sytuacji wymagającej ochrony miasta i jego mieszkańców przed zdarzeniami żywiołowymi.

Tarnów przystąpił do ogólnopolskiej akcji „NIE dla Czadu”, której celem jest zapobieganie zatruciom tlenkiem węgla poprzez uświadomienie użytkownikom oraz mieszkańcom obiektów budowlanych zagrożeń, które mogą zostać wywołane niezachowaniem podstawowych zasad bezpiecznego użytkowania. Akcja obejmowała również promocję instalacji czujników czadu.

Zespół Zarządzania Kryzysowego miasta Tarnowa na swoich posiedzeniach dokonał oceny i sprecyzował zadania w zakresie:

- organizacji bezpiecznych ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży na terenie miasta,
- zagrożenia powodzią i stanu ochrony przeciwpowodziowej oraz suszy i jej przeciwdziałaniu na terenie miasta,
- stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia katastrofami komunikacyjnymi i terroryzmem,
- organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych,

- stanu przygotowania miasta do funkcjonowania w ekstremalnych warunkach zimowych,
- stanu bezpieczeństwa energetycznego miasta,
- stanu zagrożenia ekologicznego miasta,
- stanu bezpieczeństwa w zakładach pracy wykorzystujących niebezpieczne substancje,
- stanu bezpieczeństwa w transporcie drogowym i kolejowym niebezpiecznych substancji,
- stanu zagrożenia pożarowego.

Na podstawie zarządzenia Nr 273/2012 Prezydenta Miasta Tarnowa - Szefa Obrony Cywilnej Miasta Tarnowa powołano Zespół ds. opracowania nowego Planu Obrony Cywilnej miasta Tarnowa.

Przeprowadzono inwentaryzację składników majątku obrony cywilnej znajdującego się w Miejskim Magazynie Sprzętu Obrony Cywilnej oraz w magazynach podmiotów realizujących zadania z zakresu obrony cywilnej na terenie miasta. Ponadto zweryfikowano stan zaopatrzenia miejskiego magazynu przeciwpowodziowego oraz zakupiono sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczych.

W grudniu 2012 r. zorganizowano i przeprowadzono szkolenie z zakresu Obrony Cywilnej dla pracowników instytucji i zakładów pracy funkcjonujących na terenie miasta. Przeprowadzono również szkolenie dla mieszkańców (w siedzibie Rady Osiedla „Koszyce”) w zakresie powszechnej samoobrony na temat:

- zagrożeń występujących na terenie osiedla „Koszyce” na podstawie statystyki działań ratowniczych,
- zasad postępowania podczas wystąpienia zagrożeń,
- usuwania skutków niebezpiecznych zdarzeń losowych.

18.6. Program Zapobiegania Przystępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa

Program Zapobiegania Przystępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015 dla miasta Tarnowa został przyjęty uchwałą Nr IX/88/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 27 kwietnia 2011 r.

Głównym celem Programu jest wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta. Jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest eliminowanie lub ograniczenie negatywnych zjawisk i tendencji w zakresie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu. Program jest formułą kompleksowego i ukierunkowanego działania w celu ograniczenia zjawisk i zachowań, które budzą społeczny sprzeciw i powodują poczucie zagrożenia i ma stanowić przykład pracy zespołowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa czyli podniesienia komfortu w mieście Tarnowie. Program realizują podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo oraz instytucje i organizacje społeczne, których głównym zadaniem jest m.in. rozwijanie programów prewencyjnych. Corocznie informację o realizacji programu jego realizatorzy przedkładają Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla miasta Tarnowa.

W 2012 r. zrealizowane zostały zasadnicze obszary działania programu, jakimi są:

- ograniczenie zagrożeń i kształtowanie poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania,
- przeciwdziałanie przemocy, patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przystępczości nieletnich,

- poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.

19. ADMINISTRACJA

19.1. Organizacja Urzędu Miasta Tarnowa

Urząd Miasta Tarnowa (Urząd) jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Tarnowa zapewniającą obsługę administracyjną, organizacyjną i techniczną Prezydenta Miasta Tarnowa, Rady Miejskiej w Tarnowie oraz jej organów wewnętrznych.

W 2012 r. kontynuowano proces doskonalenia systemu zarządzania jednostkami organizacyjnymi Gminy Miasta Tarnowa (zapoczątkowany w 2011 r. zmianą organizacji Urzędu Miasta Tarnowa) poprzez:

- 1) Z dniem 1 marca 2012 r. nastąpiła likwidacja Tarnowskiego Zarządu Dróg Miejskich (TZDM). Celem podjętych działań było scentralizowanie tożsamyh zadań i obszarów zadań oraz stworzenie krótszej drogi decyzyjnej, a tym samym usprawnienie kierowania wyspecjalizowanymi zespołami pracowników. Konieczność oszczędnego i racjonalnego gospodarowania finansami publicznymi wymusiła przeprowadzenie analizy opłacalności dalszego powierzania zadań zarządcy drogi wyodrębnionej jednostce organizacyjnej w sytuacji, gdy brak jest przeszkód prawnych do ich wykonywania bezpośrednio przez Prezydenta Miasta Tarnowa, przy pomocy Urzędu Miasta Tarnowa. Na decyzji o podjęciu inicjatywy uchwałodawczej dotyczącej likwidacji TZDM zaważyły również względy organizacyjne związane z potrzebą eliminacji powielania niektórych czynności przez pracowników obu jednostek, w szczególności wszelkie sprawy związane z wydzierżawianiem nieruchomości. W wyniku likwidacji TZDM:
 - Zadania związane z bieżącym utrzymaniem dróg oraz obsługą mieszkańców realizują odpowiednio biura w Centrum Usług Ogólnomiejskich w Urzędzie Miasta Tarnowa: Biuro Miejskiego Inżyniera Utrzymania Miasta - bieżące remonty i utrzymanie dróg, utrzymanie nawierzchni dróg, chodników i parkingów miejskich, wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego i zjazdu z dróg publicznych oraz Biuro Inżynierii Ruchu Drogowego - zarządzanie ruchem na drogach publicznych.
 - Zadania w zakresie drogowych inwestycji strategicznych realizuje Centrum Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa.
 - Zadania dotyczące dzierżaw nieruchomości pozostających dotychczas w trwałym zarządzie TZDM wykonuje Wydział Geodezji i Nieruchomości w Urzędzie Miasta Tarnowa.
 - Zadania realizowane przez Dział Wykonawstwa TZDM zlecane są podmiotom zewnętrznym w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113 poz. 759, z późn. zm.) oraz realizowane przez Zakład Składowania Odpadów Komunalnych w Tarnowie, w ramach udzielanych dotacji.
 - Rozszerzono kompetencje Targowisk Miejskich o egzekwowanie opłat parkingowych w strefie płatnego parkowania.
- 2) Od 1 lipca 2012 r. zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dodatków mieszkaniowych zostały przekazane do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie.

Tabela nr 80: System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Prezydent Miasta Tarnowa Ryszard Ścigala	Centrum Rozwoju Miasta Wydział Audytu i Kontroli Wydział Bezpieczeństwa Publicznego Pełnomocnik d/s Informacji Niejawnych Pełnomocnik d/s Systemu Zarządzania Jakością Miejski Audytor Wewnętrzny
Zastępca Prezydenta Henryk Słomka-Naroziański	Centrum Usług Ogólnomiejskich Wydział Informatyzacji Wydział Geodezji i Nieruchomości
Zastępca Prezydenta Dorota Skrzyniarz	Centrum Spraw Społecznych Wydział Marki Miasta Wydział Kultury
Zastępca Prezydenta Krystyna Latała	Wydział Edukacji Wydział Sportu Urząd Stanu Cywilnego
Sekretarz Miasta Aleksandra Mizera	Centrum Obsługi Mieszkańców Centrum Obsługi Urzędu Kancelaria Rady Miejskiej
Skarbnik Miasta Sławomir Kolasiński	Wydział Księgowości Urzędu Wydział Budżetu i Sprawozdawczości Wydział Podatków i Windykacji Zespół d/s Środków Pomocowych Zespół Nadzoru Właścicielskiego Zespół Zamówień Publicznych

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

19.2. Zatrudnienie i jego jakość w Urzędzie Miasta Tarnowa

Jakość świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa usług bezspornie związana jest z poziomem kwalifikacji pracowników. Wg stanu na koniec 2012 r., wśród zatrudnionych pracowników Urzędu 71,53% posiadało wykształcenie wyższe, dyplom ukończenia studiów podyplomowych posiadały 72 osoby, natomiast studiów doktoranckich - 3 osoby.

Pracownicy Urzędu, chcący podnieść swoje kwalifikacje zawodowe, mają możliwość skorzystania z dofinansowania kosztów nauki lub studiów oraz przyznania świadczeń dodatkowych (urlop szkoleniowy) - w 2012 r. podpisano umowy na doksztalcanie z 5 pracownikami (2 umowy na studia podyplomowe, 2 umowy na studia I-ego stopnia oraz 1 umowa na studia II-ego stopnia).

Poziom kwalifikacji zawodowych jest nie tylko zależny od poziomu wykształcenia, ale również od ciągłego doskonalenia umiejętności i poszerzania wiedzy. Tym celom służą różnego rodzaju szkolenia, na które kierowani są pracownicy Urzędu. Szkolenia i samokształcenie pracowników rozumiane są jako systematyczny rozwój postaw, wiedzy i umiejętności, niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań i stanowią priorytetowy obszar zarządzania kadrą w Urzędzie.

W procesie realizacji polityki szkoleniowej największe znaczenie posiada analiza, zdefiniowanie i rozpoznanie indywidualnych potrzeb szkoleniowych pracowników, które ujmowane są w planie szkoleń.

Tabela nr 81: Szkolenia pracowników Urzędu Miasta Tarnowa w 2012 r.

Liczba pracowników zatrudnionych w UMT (stan na 31 grudnia)	439
Ilość szkoleń ogółem	185
Liczba przeszkolonych pracowników	331
Liczba uczestników szkoleń	480
Liczba szkoleń przypadających na 1 pracownika	0,42
Wskaźnik szkoleń (liczba przeszkolonych/liczba pracowników Urzędu)	75,40%
Koszty szkoleń ogółem	102.702,25 zł
Koszt szkolenia przypadający na 1 osobę	233,95 zł

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

19.3. System zarządzania jakością

Od 2003 r. Urząd Miasta Tarnowa posiada certyfikat Systemu Zarządzania Jakością w zakresie zadań własnych gminy, zadań miasta na prawach powiatu, zadań z zakresu administracji rządowej oraz zadań zleconych ustawowo.

System Zarządzania Jakością w Urzędzie został zbudowany w oparciu o faktycznie realizowane procesy usługowe, które dostosowano do wymagań określonych w normie PN-EN ISO 9001:2009 i opisano w dokumentacji systemu. W systemie zastosowano 8 zasad jakości:

- orientacja na klienta,
- przywództwo (Najwyższe Kierownictwo Urzędu - wypracowuje strategiczne kierunki rozwoju),
- zaangażowanie pracowników,
- podejście procesowe (zależność skuteczności i efektywności działania Urzędu od jakości realizowanych procesów),
- systemowe podejście do zarządzania (zarządzanie jakością jako zarządzanie procesami wzajemnie ze sobą powiązanymi),
- ciągłe doskonalenie,
- podejmowanie decyzji na podstawie faktów (podejmowanie decyzji oparte na analitycznej, logicznej bądź intuicyjnej analizie dostępnych danych i informacji),
- wzajemnie korzystne relacje z dostawcami (gwarancja wysokiej jakości usług).

W marcu 2012 r. Prezydent Miasta Tarnowa ustanowił nową, adekwatną do przyjętej Strategii Rozwoju Miasta, Politykę Jakości Urzędu Miasta Tarnowa, służącą realizacji celów organizacji jaką jest Urząd. Polityka Jakości wyznacza kierunki działania Urzędu, w szczególności w zakresie inspirowania i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego wspólnoty samorządowej oraz podnoszenia standardu świadczonych usług i sprawności funkcjonowania administracji. Gwarancją realizacji tych zamierzeń jest przede wszystkim wdrożenie, utrzymywanie i doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością, a także ciągłe wykonywanie następujących działań:

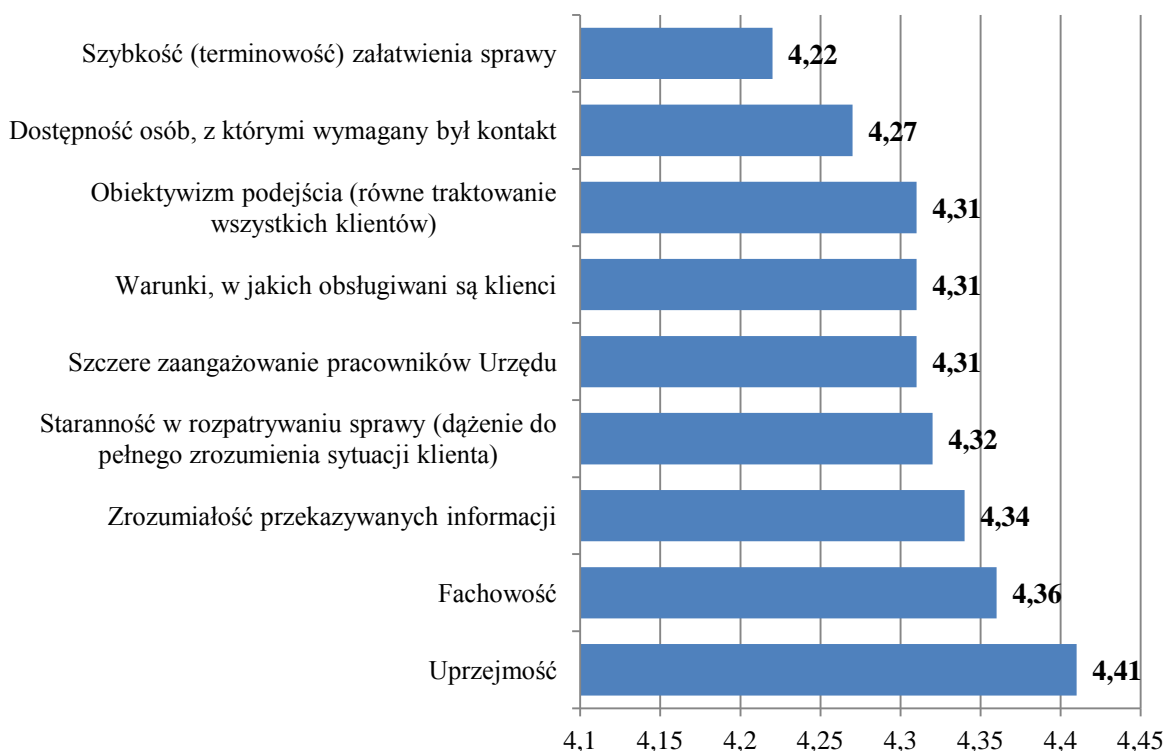
- działanie na rzecz Tarnowa jako miasta komfortu, aktywnie budującego swoją pozycję regionalną,

- zapewnienie klientom profesjonalnych i oczekiwanych usług miejskich,
- efektywne zarządzanie zasobami i finansami miasta,
- ciągłe doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością.

Ciągły nadzór nad zgodnością działań z wymaganiami normy PN-EN-ISO 9001:2009 zapewniony jest poprzez audyty wewnętrzne, przeprowadzane przez przeszkolonych w tym zakresie auditorów wewnętrznych (w 2012 r. przeprowadzono 28 auditów, w wyniku których nie stwierdzono niezgodności).

Innym miernikiem skuteczności funkcjonowania systemu jest przeprowadzanie badań ankietowych zadowolenia klienta. Badanie w ramach projektu pn. „Benchmarking - narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatu, urzędach gmin i starostwach powiatowych” zostało zrealizowane w Urzędzie w maju 2012 r. Pierwszy z analizowanych problemów badawczych dotyczył ogólnej oceny poziomu świadczenia usług przez Urząd. Respondenci dokonywali oceny na pięciostopniowej skali (1-ocena niska, 5-ocena wysoka). Zdecydowana większość badanych (84,2%) oceniła poziom świadczenia usług wysoko, z czego aż 46% bardzo wysoko. Średnia ocena ogólnego poziomu świadczenia usług przez Urząd wyniosła 4,3. Ankietowani oceniali również poszczególne elementy jakości obsługi klientów - wszystkie oceniane aspekty otrzymały średnią ocen równą co najmniej 4,22. Najwyższe średnie ocen przypisano uprzejmości oraz fachowości urzędników (odpowiednio 4,41 i 4,36).

Wykres nr 10: Ocena jakości świadczonych w Urzędzie Miasta Tarnowa usług

Źródło: Wydział Audytu i Kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa

Ankietowani wskazali i zarazem ocenili najważniejsze zmiany, jakie w ich opinii dokonały się ostatnio w Urzędzie. Większość respondentów (84,5%) nie zauważyła w ostatnim czasie zmian w działaniu Urzędu, natomiast 15,5% dostrzega takie zmiany i dla większości osób z tej grupy są to zmiany na lepsze. Do najważniejszych badani klienci zaliczyli zmianę w jakości pracy urzędników, w ich podejściu do klienta i ich kulturze osobistej. Badani

respondenci wskazali również jednostki organizacyjne Urzędu, w których załatwiali sprawę. Większość spraw załatwiana była w Centrum Obsługi Mieszkańców (41,1%), kolejnymi jednostkami co do liczby odwiedzin badanych klientów były: Centrum Spraw Społecznych (28,2%), Wydział Podatków i Windykacji (7,8%), i Wydział Geodezji i Nieruchomości (6,8%). Dla większości osób powodem wizyty było wydanie decyzji lub innego dokumentu (54,9%), uzyskanie informacji (15,9%), wydanie zaświadczenia (10,6%), załatwienie innej sprawy (29,3%): złożenie dokumentów, uiszczenie opłaty, rejestracja pojazdu, wymiana dokumentu, sprawy meldunkowe.

19.4. Nadzór i kontrola

Funkcjonowanie każdej administracji publicznej wiąże się z kontrolą jej działalności. Kontrola obejmuje legalność, gospodarność, rzetelność i celowość działań organów administracji. Podstawowym celem przeprowadzania kontroli jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania oraz eliminowanie wykrytych błędów. Służy również prewencji i usuwaniu podstaw złego funkcjonowania w przyszłości.

19.4.1. Kontrole wewnętrzne

Kontrola wewnętrzna w Gminie Miasta Tanowa obejmuje przede wszystkim czynności polegające na sprawdzeniu kierunków działania, doboru środków i wykonania zadań przez jednostki organizacyjne urzędu oraz miejskie jednostki organizacyjne. Celem kontroli jest w szczególności:

- przedstawienie Prezydentowi bieżącej i obiektywnej informacji niezbędnej do podnoszenia jakości pracy i działalności urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych,
- badanie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocena procesów gospodarczych i innych rodzajów działalności służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
- ustalanie przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości, jak również osób za nie odpowiedzialnych oraz wskazywanie sposobów i środków umożliwiających usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień,
- analizowanie stopnia wykonania zaleceń pokontrolnych, przeprowadzanie ponownej kontroli oraz wykorzystywanie materiałów pokontrolnych do doskonalenia działalności jednostek kontrolowanych,
- analizowanie i przedstawianie Prezydentowi informacji o stopniu wykorzystania przez jednostki organizacyjne urzędu oraz miejskie jednostki organizacyjne materiałów pokontrolnych innych podmiotów uprawnionych do kontroli.

System kontroli w Urzędzie oparty jest na zasadach określonych przez Ministra Finansów w formie standardów kontroli zarządczej i obejmuje kontrolę funkcjonalną realizowaną przez Najwyższe Kierownictwo Urzędu, dyrektorów centrów i wydziałów oraz kierowników zespołów w stosunku do pracowników w zakresie określonym w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu oraz w zakresach czynności, a także kontrolę instytucjonalną realizowaną głównie przez pracowników Wydziału Audytu i Kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa.

Na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka, działalność kontrolna w 2012 r. skoncentrowana była na następujących obszarach:

1) wykorzystanie dotacji udzielanych z budżetu miasta

Kontrolą w tym obszarze objęto dwa rodzaje dotacji: dotacje podmiotowe przekazywane na podstawie ustawy o systemie oświaty szkołom i placówkom niepublicznym (kontrolni poddano 6 jednostek) oraz dotacje celowe przekazywane organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom na realizację konkretnych zadań (kontrolni poddano sposób realizacji 5 zadań z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej, koncentrując się przede wszystkim na ocenie stopnia realizacji zamierzonego celu oraz efektywnego wykorzystania środków).

2) rachunkowość, sprawozdawczość, gospodarka finansowa

W obszarze tym mieści się kontrola sprawozdań finansowych miejskich instytucji kultury (kontrolą objęto 2 jednostki).

„Zaangażowanie wydatków budżetowych oraz sprawozdawczość budżetowa za 2012 r.” to kolejny blok tematyczny kontroli realizowanych w omawianym obszarze. Kontrolą w tym zakresie objęto 8 jednostek, w tym 1 zakład budżetowy oraz 7 jednostek budżetowych (szkoły i przedszkola).

Ponadto kontroli poddano terminowość regulowania zobowiązań oraz prawidłowość dokonywania operacji gotówkowych i bezgotówkowych w 4 jednostkach oświatowych. Skoncentrowano się przede wszystkim na ocenie mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących procesu zatwierdzania (autoryzacji) operacji finansowych przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione oraz na sposobie dokumentowania i rejestrowania tych operacji.

3) gospodarowanie mieniem

Kontrole przeprowadzone w 2012 r. w tym obszarze dotyczyły sposobu administrowania budynkami stanowiącymi mienie komunalne. Kontrolę przeprowadzono w 2 miejskich jednostkach budżetowych.

W 2012 r. przeprowadzono również 7 kontroli poza planem, które były wynikiem interwencji mieszkańców lub pojawieniem się wcześniej niezidentyfikowanego ryzyka.

Gmina Miasta Tarnowa jest zobligowana do prowadzenia audytu wewnętrznego na podstawie art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.). Ogólnym celem prowadzenia audytu wewnętrznego jest przysparzanie wartości i usprawnianie funkcjonowania jednostki. Audyt wewnętrzny, poprzez obiektywną i niezależną ocenę systemów kontroli zarządczej, dostarcza Prezydentowi Miasta Tarnowa racjonalne zapewnienie, że systemy te działają prawidłowo. Rola audytu wewnętrznego polega na wykrywaniu i oszacowywaniu potencjalnego ryzyka, mogącego się pojawić w ramach działalności jednostki oraz na badaniu i ocenianiu adekwatności, skuteczności i efektywności systemów kontroli zarządczej, mających na celu eliminowanie lub ograniczanie takiego ryzyka. Audyt wewnętrzny obejmuje czynności o charakterze zapewniającym i doradczym. Podstawowe znaczenie mają czynności o charakterze zapewniającym. Działania o charakterze doradczym, przyczyniające się do usprawnienia funkcjonowania jednostki, mogą być wykonywane, o ile ich cel i zakres nie naruszają zasady obiektywizmu i niezależności audytora wewnętrznego. W 2012 r., w ramach działań audytowych, badaniem objęty był obszar wydawania decyzji administracyjnych w jednostkach organizacyjnych Urzędu. Przeprowadzone badania polegały na ocenie funkcjonowania procedur i mechanizmów dotyczących prowadzenia postępowania administracyjnego, wydawania decyzji na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca

1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) oraz innych obowiązujących przepisów prawa. Zakres przedmiotowy badań obejmował:

- ocenę wydawanych decyzji administracyjnych pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami,
- analizę i ocenę efektywności i skuteczności wydawania decyzji administracyjnych w Urzędzie Miasta Tarnowa.

Przy dokonaniu analizy efektywności (rozumianej jako rezultat działań, opisany relacją uzyskanych efektów do poniesionych nakładów) wydawania decyzji administracyjnych przyjęto kryteria: terminowość załatwiania spraw, wnoszone odwołania od decyzji oraz ich skuteczność.

19.4.2. Kontrole zewnętrzne

Uprawnienia kontrolne, w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym przepisami prawa, posiadają wojewodowie, regionalne izby obrachunkowe, Najwyższa Izba Kontroli oraz inne jednostki kontrolne takie jak Urząd Kontroli Skarbowej, Kuratorium Oświaty, Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

Instytucje uprawnione do kontroli instytucjonalnej przeprowadziły w 2012 r. w miejskich jednostkach organizacyjnych 43 kontrole (o 12 więcej niż w 2011 r.), w tym 16 kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa oraz 27 w pozostałych jednostkach organizacyjnych.

Kontrole zakończyły się pozytywną oceną funkcjonowania jednostki w badanych obszarach. W kilku przypadkach zostały przedstawione zalecenia i rekomendacje pokontrolne. W przypadku wystąpienia zaleceń pokontrolnych są one analizowane, a następnie na ich podstawie identyfikowane są ryzyka związane z funkcjonowaniem jednostki w określonym obszarze. Zidentyfikowane ryzyka zostają wpisane do rejestru ryzyk i na bieżąco monitorowane. W razie potrzeby kontynuowane są kontrole wewnętrzne w danym obszarze w celu sprawdzenia, czy zostały podjęte odpowiednie działania mające wyeliminować ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości.

Tabela nr 82: Kontrole zewnętrzne przeprowadzone w miejskich jednostkach organizacyjnych w 2012 r.

Jednostka kontrolująca	
Jednostka kontrolowana	Zakres kontroli
Najwyższa Izba Kontroli	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena realizacji przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
	Ochrona klientów dokonujących zakupów w sklepach internetowych
Małopolski Urząd Wojewódzki	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena sposobu wykonywania zadań - przebieg kwalifikacji wojskow. oraz działania Powiatowej Komisji Lekarskiej dla m. Tarnowa
	Ocena realizacji zadań z zakresu Obrony Cywilnej (ochrona ludności)
Specjalistyczny Szpital im. Edwarda Szczeklika	Prawidłowość realizacji programu finansowania stażu podyplomow. lekarzy oraz kontrola warunków i wymagań, jakim powinny odpowiadać podmioty uprawnione do odbywania w nich stażu
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)	Kontrola kompleksowa obejmująca całokształt zadań realizowanych przez jednostkę

Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	Ocena prawidłowości ustalania celu, wyznaczania osób i wydatkowania środków Funduszu Pracy w zakresie szkoleń pracowników PUP oraz ustalenia stanu faktycznego dot. zgodności działań realizowanych w Centrum Aktywizacji Zawodowej
Dom Pomocy Społecznej	Kontrola kompleksowa w zakresie organizacji domu pomocy społecznej, poziomu usług świadczonych na rzecz mieszkańców
Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy	Ocena działalności Ośrodka w zakresie interwencji kryzysowej oraz podstawowych usług świadczonych dla ofiar przemocy w rodzinie
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka	Ocena sposobu organizowania oraz jakości wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom przebywającym w placówkach, ocena działań podejmowanych przez placówkę w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny zastępczej lub umieszczenia w rodzinnych formach opieki zastępczej
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena prawidłowości prowadzonych postępowań o udzielenia zamówienia publicznego podczas realizacji projektu „Program zapewniani harmonii estetycznej i urbanistycznej centrum miasta”
	Kontrola końcowa projektu „Budowa połączenia autostrady A4 z drogą wojewódzką 977” współfinansowanego ze środków UE w ramach MRPO na lata 2007-2013
Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Ocena realizacji projektu „Budowa Ponadregionalnego Centrum Sportowo-Rekreacyjnego przy ul. Piłsudskiego w Tarnowie – Budowa Parku Wodnego”
Urząd Kontroli Skarbowej	
Urząd Miasta Tarnowa	Kontrola projektu „Budowa połączenia autostrady A4 z drogą wojewódzką 977” współfinansowanego ze środków UE w ramach MRPO na lata 2007-2013
	Ocena gospodarowania środkami UE w ramach MRPO na lata 2007-2013 przy realizacji projektu „Rewaloryzacja Budynku Bractwa Strzeleckiego wraz z otoczeniem i adaptacja na potrzeby Galerii Miejskiej”
	Kontrola prawidłowości realizacji obowiązków związanych z gromadzeniem danych stanowiących podstawę do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej za lata 2009-2010
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ocena realizacji projektu „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów MOPS w Tarnowie”
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Celowość i zgodność z prawem gospodarowania środkami publicznymi w latach 2009-2010, prawidłowość realizacji obowiązku zw. z gromadzeniem danych stanowiących podstawę do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej za lata 2009-2010
Kuratorium Oświaty	
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ocena realizacji projektu „Stawiamy na aktywność. Działania aktywizujące klientów MOPS w Tarnowie”
Szkoła Podstawowa Nr 2	Ocena prawidłowości nadzorowania przez dyrektora spełniania przez dzieci pięcioletnie i sześcioletnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego
Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 5	
Szkoła Podstawowa Nr 3	Ocena zgodności organizacji kształcenia uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym
Przedszkole Publiczne Nr 18 z Oddziałami Integracyjnymi	Ocena przestrzegania przepisów prawa w zakresie organizacji oddziału przedszkolnego

Małopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena spełniania obowiązku zgłaszania prac geodezyjnych i kartogr., przekazywania materiałów i informacji uzyskanych w wyniku tych prac do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena realizacji umowy o dofinansowanie zadania „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Gminy Miasta Tarnowa”
Władza Wdrażająca Programy Europejskie	
Urząd Miasta Tarnowa	Kontrola realizacji projektu „Rozbudowa i przebudowa budynków Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie”
Państwowa Inspekcja Pracy	
Urząd Miasta Tarnowa	Przestrzeganie zasad Kodeksu Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy	
Urząd Miasta Tarnowa	Kontrola realizacji projektu „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Tarnowie”
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	
Urząd Miasta Tarnowa	Ocena realizacji zadań dot. organizacji systemu gospodarowania odpadami i ograniczania masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; ocena wiarygodności danych dostarczonych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
Archiwum Państwowe w Krakowie	
Urząd Miasta Tarnowa	Kontrola archiwum Wydziału Geodezji i Nieruchomości
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	
Zespół Szkół Medycznych im. Hanny Chrzanowskiej	Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS
Gimnazjum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika	
Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Mikołaja Kopernika	Kontrola bloku żywieniowego
	Ocena stanu sanitarnego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej
Szkoła Podstawowa Integracyjna Nr 11 im. Marii Dąbrowskiej	Ocena stanu sanitarnego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej
Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Jana Kochanowskiego	
Szkoła Podstawowa Nr 19 im. Polskiej Marynarki Handlowej	
VII Liceum Ogólnokształcące	
Zespół Szkół Ogólnokszt. Nr 5	
Warsztaty Terapii Zajęciowej im. Jana Pawła II	Kontrola stanu sanitarnego i technicznego obiektu
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oddział Małopolski	
Powiatowy Urząd Pracy	Ocena realizacji programu „Junior – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	
V Liceum Ogólnokształcące im. Janusza Korczaka	Prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS; prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe
Komenda Wojewódzka Policji	
Straż Miejska	Ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów regulujących działalność straży gminnych (miejskich)

Zródło: Wydział Audytu i Kontroli w Urzędzie Miasta Tarnowa

19.5. Infrastruktura informatyczna

W 2012 r. kontynuowano (i zakończono) realizację trzech ważnych projektów informatycznych, współfinansowanych ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego działanie 1.2, mianowicie:

- „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie”,
- „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca”,
- „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa”.

Celem projektu „Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie” było zbudowanie regionalnego modelu edukacji i zarządzania oświatą. Działania w zakresie rozbudowy systemu EduNet umożliwiły zbudowanie jednolitej infrastruktury technicznej węzłów szkolnych, centrum przetwarzania danych edukacyjnych, ujednolicenie oprogramowania w zakresie zarządzania i edukowania. Elektroniczne sekretariaty, biblioteki, plany lekcji, e-wywiadówki, arkusze organizacyjne czy dzienniki lekcyjne wzbudziły pozytywne zainteresowanie i aktywność nie tylko uczniów, ale i rodziców. Istotne było zbudowanie hurtowni danych z mechanizmem szczegółowych analiz, pulpitu zarządczych czy wymiany danych z rządowymi systemami edukacyjnymi. Centralne repozytorium danych, kontrola aktualności danych i aplikacji to nie jedyne aspekty związane z bezpieczeństwem systemów edukacyjnych. Istotne było też zbudowanie, w ramach działań projektowych sieci cyfrowych, systemów monitoringu terenów przyszkolnych. Poprawę w zakresie dostępności systemów osiągnięto poprzez budowę sieci edukacyjnych hotspotów.

Projekt „Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca” to kompleksowe przedsięwzięcie zapewniające mieszkańcom Tarnowa dostęp do pakietu najbardziej oczekiwanych usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa oraz inne instytucje i przedsiębiorstwa, z którymi kontaktują się najczęściej w celu załatwiania indywidualnych spraw świadczonych drogą elektroniczną. Platforma zawiera podstawowe funkcjonalności (identyfikacja i uwierzytelnienie klientów, definiowanie formularzy dostępu do usług publicznych na platformie zintegrowanych e-usług, możliwość tworzenia interfejsu dostępu do usługi, integracja e-usług). Jednym z elementów projektu jest Wirtualny Konsultant, który w jasny sposób udziela odpowiedzi na zadane pytania dotyczące Urzędu Miasta Tarnowa, czy też samego miasta. Kolejny element projektu - karta mieszkańca, jest równocześnie biletom komunikacji miejskiej, kartą biblioteczną, rezerwacyjną, kartą rabatową rodziny 4+, kartą RCP (rejestracja czasu pracy), identyfikatorem, elektroniczną portmonetką, kartą głosowania, nośnikiem punktów dobrego zachowania, kartą dostępu do systemu zgłoszeń oraz portalu informacji. Nieaktywne funkcje takie jak karta parkingowa, bilet jednorazowy komunikacji

miejskiej, karta dystrybucji pomocy społecznej i inne będą dostępne po uzupełnieniu niezbędnej infrastruktury. Wg stanu na koniec 2012 r. wydano 5,5 tys. kart miejskich. Z uwagi na stosowane trzy interfejsy komunikacyjne (stykowy, bezstykowy oraz kod paskowy) karta daje nieograniczone możliwości integracji z otoczeniem.

Celem kolejnego projektu „Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” (ZSIP) było gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie baz danych i zbiorów informacji o przestrzeni geograficznej miasta w celu zaspokojenia potrzeb administracji publicznej do kompleksowej, zintegrowanej i aktualnej informacji przestrzennej lub z nią powiązanych obiektów i zdarzeń. Początkiem wdrożenia było przeprowadzenie inwentaryzacji, weryfikacji i aktualizacja istniejących zbiorów danych, którymi zasilono centralną bazę danych ZSIP. Dane poddano analizie w zakresie struktury i procedury utrzymania w celu opracowania niezbędnych skryptów, konwerterów. Kolejnym etapem wdrożenia ZSIP było powiązanie zasobów informacyjnych, ewidencji gruntów i budynków, bazy adresowej, planów zagospodarowania przestrzennego, rejestru dróg i ulic, wysokorozdzielczej ortofotomapy z przestrzennymi modelami terenów i obiektów. Dla pracowników Urzędu Miasta Tarnowa i miejskich jednostek organizacyjnych projekt ZSIP to unowocześnienie sposobu prowadzenia rejestrów i ewidencji oraz eliminacja przetwarzania papierowego. Pracę na plikach office zastąpiło wykorzystanie bezpośrednich interfejsów pracy na bazie danych. Działania projektowe to nowe funkcjonalności - budowa wielu specjalistycznych aplikacji umożliwiających natychmiastowy dostęp do zasilonych zbiorów danych oraz wykonywanie analiz, uwzględniających jednocześnie dowolną ilość danych.

Istotnym elementem informatyzacji miasta jest inwestowanie w darmowe punkty dostępu do internetu, a także rozbudowa monitoringu. W Tarnowie placówki o charakterze oświatowym stanowią naturalną lokalizację podstawowych punktów węzłowych sieci monitoringu, hotspotów i publicznych punktów dostępu do internetu (tzw. PIAP-ów). Taka lokalizacja to komfort centralnego zarządzania, a także swobodny i bezpieczny dostęp. Zasilanie węzłów w internet jest zadaniem poszczególnych placówek, a docelowo węzły stanowią będą elementy miejskiej sieci edukacyjnej. Miasto utrzymuje łącznie 85 hotspotów oraz 80 centralnie zarządzanych systemów monitoringu cyfrowego zdolnych obsłużyć 640 kamer (obecnie 80 kamer). Dodatkowo w miejscach publicznych funkcjonuje 36 kamer systemu monitoringu wizyjnego obsługiwane przez Straż Miejską. Sprawdzoną praktyką jest wyposażanie aktywnych spółdzielni mieszkaniowych w zestawy startowe do monitoringu (rejestrator + 2 kamery). Wieloletnia współpraca w ramach konsorcjum miasto - Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o. - Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Tarnowie zaowocowało budową ok. 150 km sieci światłowodowej, powstałej równoległe z realizowanymi pracami remontowymi. Obecnie Tarnów jest miastem bez białych plam w dostępie do internetu.

20. PROMOCJA MIASTA

Nadrzędnym celem Tarnowa w zakresie promocji jest ustawiczne budowanie i wzmocnienie spontanicznie rozpoznawalnej marki Tarnów wokół haseł: „Tarnów - Polski Biegun Ciepła” i „Tarnów Pierwsze Niepodległe”. Promocja ma również na celu umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur, przyjaznego i gościnnego dla innych narodowości, nacji i religii - miasta bezpiecznego i otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród mieszkańców, ale także wśród społeczności międzynarodowej.

Zwiększenie spontanicznej rozpoznawalności marki Tarnów, wzmocnienie pozycji stolicy subregionu, wysokie lokaty w rankingach, konkursach i plebiscytach, zwiększenie ilości

odbiorców działań promocyjnych, liczba rekordów w przeglądarkach internetowych, zwiększenie niekomercyjnej obecności Tarnowa w elektronicznych mediach regionalnych i ogólnopolskich, prasie turystycznej i pismach kolorowych jest wynikiem wielu szeroko zakrojonych i długofalowych działań. Wartość rynkowa tych działań promocyjnych wielokrotnie przewyższa wysokość zaangażowanych środków finansowych z budżetu miasta.

Jednym z priorytetów jest promocja dobrych praktyk, np.: kampania odblaskowo-edukacyjna Kaski i Odblaski, w której corocznie rozdawanych jest ponad 5 tys. odblasków i kilkaset kasków rowerowych lub świąteczna akcja na Wielkanoc i Boże Narodzenie „Daj bliskim Swoje Ciepło-zamień kartkę na gorący posiłek”, z której dochód przeznacza się na pomoc potrzebującym.

Rok 2012, ze względu na 140. rocznicę urodzin Jana Szczepanika, wyznaczył władzom miasta kierunek całorocznych działań promocyjnych o charakterze ponadregionalnym i ogólnopolskim oraz określił priorytety dla instytucji współpracujących z miastem na płaszczyźnie promocji.

20.1. Najważniejsze wydarzenia w 2012 r.

W przestrzeni promocyjnej zrealizowano ponad 50 własnych projektów, a ponad 620 projektów zostało wspartych promocyjnie, organizacyjnie i logistycznie. Wśród najważniejszych wydarzeń wymienić należy:

- 1) uroczystość wręczenia tytułu Honorowego Obywatela Tarnowa metropolicie katowickiemu biskupowi Wiktorowi Skworcowi w Katowicach (styczeń),
- 2) Tarnowski Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (styczeń) - po raz pierwszy relacje na żywo w TVP Kraków i TVP 2,
- 3) Literatura węgierska w Polsce (marzec) - spotkanie z węgierskimi literatami z miast partnerskich Tarnowa i wicepremierem Węgier w Warszawie,
- 4) Urodziny miasta (marzec) - ceremonia wręczenia statuetki „Ambasador Tarnowa” oraz „Tarnowskich Wen” dla dziennikarzy na Gali Urodzinowej Tarnowa oraz kolejna edycja Słodkich Urodzin Miasta z udziałem rekordowej liczby przedszkolaków (1.300),
- 5) Panorama Siedmiogrodzka w Kiskoros na Węgrzech (marzec) - plenerowa ekspozycja repliki Panoramy Siedmiogrodzkiej Jana Styki w skali 1:2,5,
- 6) promocja miasta w niekomercyjnym programie telewizyjnym „Polska według Kreta” (marzec),
- 7) wernisaż i ekspozycja w londyńskim Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym wystawy poświęconej postaci wybitnego wynalazcy Jana Szczepanika (marzec-kwiecień),
- 8) kampanie promocyjne: „Zmiana rozkładów jazdy MPK” i „Wybory do rad osiedli” (kwiecień),
- 9) kilka odsłon akcji „Daj bliskim swoje ciepło”: „Wielkanocne jajo” (kwiecień) - przygotowanie wielkanocnej dekoracji miasta oraz plenerowa wystawa wielkanocnych kart pocztowych z początku XX w.; „Daj bliskim swoje ciepło nie tylko na święta” - kampanie wysyłania świątecznych kartek w formie elektronicznej (kwiecień, grudzień),
- 10) Dyktando ortograficzne o Złote Pióro (kwiecień),
- 11) akcja „Flaga na samochód” z okazji Dnia Flagi Narodowej (maj) i Święta Niepodległości (listopad),
- 12) XXV Tarnowska Nagroda Filmowa (maj),

- 13) „Europa bez barier” (maj-czerwiec) - międzynarodowa spartakiada młodzieży niepełnosprawnej z udziałem Słowaków, Czechów, Węgrów i Ukraińców,
- 14) Ogólnopolska Konferencja „50 lat Praw Konsumentów” - pod patronatem honorowym Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (maj),
- 15) uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej ochotnikom czeskim - I wojna światowa (maj),
- 16) XII Forum Małych i Średnich Przedsiębiorstw (maj),
- 17) 140. Rocznica urodzin Jana Szczepanika (czerwiec) - Genialne Urodziny, wystawa plenerowa na tarnowskim Rynku,
- 18) półfinały V Małopolskiego Festiwalu Smaku - Pogoda Wyjazdowa TVN i TVN Meteo (czerwiec),
- 19) wystawa „Jan Szczepanik - Polski Edison” w Muzeum Techniki w Warszawie (czerwiec),
- 20) akcja plenerowa „Gmina z klimatem” (czerwiec),
- 21) Święto Miasta - Zderzenia 2012 (lipiec),
- 22) V Forum Inwestycyjne Forum Ekonomicznego w Tarnowie oraz Forum Ekonomiczne w Krynicy (wrzesień),
- 23) Narodowe czytanie Pana Tadeusza (wrzesień),
- 24) XX Światowe Forum Mediów Polonijnych Tarnów-Małopolska-Podkarpacie-Warszawa (wrzesień) - nagrody Prezydenta Miasta Tarnowa za najciekawsze reportaże o mieście,
- 25) I Ogólnopolski Zjazd Latarników Polski Cyfrowej (wrzesień),
- 26) XIV Ogólnopolski Festiwal Komедии TALIA (październik),
- 27) wizyta Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego (październik),
- 28) promocja Tarnowa w Monachium (październik),
- 29) uroczysta wspólna sesja Rady Miejskiej w Tarnowie i Rady Powiatu Tarnowskiego - Gala wręczenia nagród im. Tadeusza Tertila (październik),
- 30) 5nd Azoty Tarnów International Jazz Contest (październik-listopad),
- 31) Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwa Chemicznego z udziałem przedstawicieli 56 krajów (listopad),
- 32) uroczyste obchody Święta Niepodległości (listopad). V Charytatywny Raut Prezydencki z okazji Święta Niepodległości, małopolska akcja „Młodzież Pamięta”, spotkanie miast partnerskich Tarnowa, podpisanie umowy o współpracy partnerskiej z miastem Vespem,
- 33) XV Ogólnopolski Festiwal Artystyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Śpiewaj z Nami” (listopad),
- 34) „Choinka Dzieci” (grudzień) - dekorowanie choinek na tarnowskim Rynku przez tarnowskich przedszkolaków, spotkanie ze św. Mikołajem,
- 35) całoroczna kampania „Kaski i Odblaski” kierowana do różnych grup wiekowych, promująca dobre praktyki i wrażliwe postawy społeczne.

20.2. Działania promocyjne w mediach

W 2012 r., wzorem lat poprzednich i w oparciu o wyliczalne efekty promocyjne w mediach elektronicznych, w sposób szczególnie intensywny pozycja Tarnowa wzmocniana była poprzez systematyczną obecność w przestrzeni medialnej.

20.2.1. Telewizja

- 1) TVP 2: Listopadowa Noc Kabaretowa - Tarnów 2012 (transmisja na żywo - 3 odcinki po 30 min. oraz 4 emisje powtórkowe całości, ok. 4 mln widzów każdorazowo).
- 2) TVP Kraków: kontynuacja współprodukcji cotygodniowego programu „W ciepłym mieście”. W 2012 r. powstało 36 odcinków programu wyemitowanego również w paśmie ogólnopolskim (w tym 6 finansowanych ze środków zewnętrznych, a 2 przy udziale Gminy Tarnów). Programy dostępne są w internecie na stronie TVP Kraków. Ponadto Tarnów był wielokrotnie obecny na antenie TVP Kraków w kontekście wydarzeń kulturalnych i gospodarczych (np. przedstawiciele miasta gościli 5 razy w programie „Tematy Dnia”).
- 3) TVN 24 i TVN Meteo: Pogoda Wyjazdowa z Tarnowa na żywo (czerwiec) - informacje o mieście, promocja najciekawszych miejsc i wydarzeń historycznych, łącznie 18 wejść po ok. 1,5 min. każde (finansowane ze środków Marszałka Województwa Małopolskiego w ramach VI Małopolskiego Festiwalu Smaku).
- 4) TV IMAV: trzy cykle audycji telewizyjnych - „Z życia miasta”, „Dwóch na jednego - pytania o miasto”, „Miasto Tarnów od 1330”, programy informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców miasta oraz regionu. Ponadto TV IMAV na bieżąco i wielokrotnie emitowała niekomercyjnie programy z życia miasta w dziedzinie sportu, gospodarki, inwestycji, kultury i promocji.

20.2.2. Radio

- 1) Polskie Radio Program III: Tarnowska Nagroda Filmowa (emisja 30-sekundowych spotów).
- 2) Polskie Radio Kraków: Tarnowska Nagroda Filmowa, Forum Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Genialne Urodziny - 140. rocznica urodzin Jana Szczepanika, Forum Inwestycyjne Forum Ekonomicznego, Międzynarodowa Konferencja Bezpieczeństwa Chemicznego (30-sekundowe spoty promujące wydarzenia, obsługa antenowa wydarzeń - każdorazowo 9 wejść na żywo, 20 emisji zapowiedzi).
- 3) Polskie Radio Rzeszów: Tarnowska Nagroda Filmowa (emisja 20-sekundowych spotów).
- 4) Radio RDN Małopolska: cykl 8 audycji radiowych „Młodzi odkrywają Szczepanika” oraz tematyczne kampanie promocyjne i spoty reklamowe dotyczące: Forum Inwestycyjnego Forum Ekonomicznego, Tarnowskiej Nagrody Filmowej i Święta Miasta - Zderzenia 2012.
- 5) Radio ESKA Tarnów: tematyczne kampanie promocyjne i spoty reklamowe dotyczące Święta Miasta - Zderzenia 2012 oraz Forum Inwestycyjnego Forum Ekonomicznego.

20.2.3. Internet

Internet jest jednym z wiodących źródeł informacji i doskonałą formą promocji o nieograniczonym zasięgu. Siłę internetu, jako narzędzia w budowaniu marki miasta, można zwymiarować poprzez statystyki obecności Tarnowa w sieci.

W 2012 r. logo promocyjne, herb Tarnowa i galerie dokumentujące promocję Tarnowa obecne były na stronach wszystkich podmiotów i organizacji współpracujących z miastem. Prowadzone były bieżące działania promocyjne na oficjalnej stronie miejskiej.

Miasto posiada swój profil na multimedialnym portalu www.polskiemiasta.tv (stały moduł promocyjny) oraz www.travelingpolska.pl.

Władze miasta stale współpracują z lokalnymi portalami internetowymi, tj.: www.tarnow.net.pl, www.tarnowskieinfo.pl, www.teraztarnow.pl, www.intarnet.pl, www.małopolanin.pl (nagrody w konkursach, galerie zdjęciowe z wydarzeń organizowanych przez miasto).

W 2012 r., w związku z Forum Inwestycyjnym Forum Ekonomicznego w Krynicy, na portalu Onet.pl prowadzona była kampania promocyjna miasta, a na stronie Instytutu Wschodniego (www.instytutwschodni.pl) opublikowane były informacje o mieście oraz odnośnik do strony miejskiej.

20.2.4. Prasa

Publikacja komercyjnych materiałów promocyjnych miasta w wydawnictwach oraz reklamach prasowych:

- 1) Gazeta Krakowska: promocja wydarzeń organizowanych przez miasto, artykuł o budżecie miasta na 2012 r. - „Pół miliarda w portmonetce”,
- 2) Galicyjski Tygodnik Informacyjny TEMI: artykuł o budżecie miasta na 2012 r. - „Pół miliarda w portmonetce”,
- 3) Wspólnota Małopolska: Tarnów - Lider Małopolski,
- 4) Jaskółcze Gniazdo - Program zawodów: reklama miasta w programie zawodów żużlowych Unii Tarnów ŻSSA.

20.3. Działania promocyjne - wydawnictwa

Wydział Marki Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa jest wydawcą jednodniówki „Wiadomości Tarnowskie”, która jest wydawana na szczególne okazje. W 2012 r. wydano cztery numery, które poświęcone były: 140. Rocznicy urodzin Jana Szczepanika, jubileuszowi Zakładów Azotowych, promocji Tarnowa w Monachium (wersja niemieckojęzyczna), zasłużonemu dla Tarnowa Węgrowi Norbertowi Lippoczemu - Honorowemu Obywatelowi Tarnowa.

Przykładem rzetelnej ścieżki komunikacji władz miasta z mieszkańcami jest wydawanie miejskiego, nieodpłatnego miesięcznika „TARNÓW.PL”, przez co realizowane są działania promocyjno-informacyjne skierowane do mieszkańców. W 2012 r. zostało wydanych 11 numerów miesięcznika z szesnastostronicową wkładką kulturalną.

W 2012 r. Urząd Miasta Tarnowa był partnerem, współfinansował lub zakupił w celach promocyjnych następujące wydawnictwa i publikacje:

- „Obrazy i Barwy. O wynalazkach i życiu Jana Szczepanika” (Anna Pragłowska),
- „Zaduszki Dżemowe” (Wojciech Klich),
- „Kazimierz Oźga - artysta dwóch narodów” (Krzysztof Borowiec),
- „Tarnów i okolice” (Wiesław Ziobro),
- „Piękne ślady wieków”,
- „Stolica Diecezji - Architektura Tarnowa”,
- „Legendy tarnowskie”,
- „Sławy Polskiego Sportu”,
- „Legenda 1948”,

- „Śpiewnik pieśni patriotycznych”.

20.4. Pozostałe działania promocyjne i informacyjne

Duże znaczenie promocyjne posiada polityka informacyjna miasta. Informacje o działaniach władz miasta i miejskich jednostek organizacyjnych, w formie profesjonalnego serwisu informacyjnego, przekazywane są mediom. Organizowane są również konferencje prasowe (w 2012 r. 76 konferencji) oraz bieżąca redakcja i aktualizacja oficjalnej strony internetowej miasta. Odbywają się również czaty Prezydenta Miasta z mieszkańcami (w 2012 r. 5 czatów).

Skutecznymi formami promocji prowadzonymi w 2012 r. były również liczne wystawy plenerowe organizowane m.in.: na tarnowskim Rynku, na Pl. Dworcowym, przed Teatrem im. Ludwika Solskiego oraz w Zaułku Łokietka. Kontynuowano również akcję promocyjną na autobusach miejskich „Zmieniamy miejskie przestrzenie”.

W 2012 r. zakupiono na cele promocyjne galanterię reklamową, której założenia i linie projektowe opierały się na trzech priorytetach:

- galanteria odblaskowa promująca dobre praktyki związane z bezpieczeństwem (budowanie marki Bezpieczny Tarnów),
- galanteria promująca Tarnów i jego walory klimatyczne oraz odnosząca się do pozytywnych emocji i skojarzeń z miastem oraz jego mieszkańcami - ciepło, serdeczność, gościnność, aktywność itp.,
- tarnina - linia odnosząca się do nazwy Tarnowa i jego związków z owocem tarniny.

20.5. Działalność Tarnowskiego Centrum Informacji

Tarnowskie Centrum Informacji (TCI) działa na podstawie statutu, który został uchwalony przez Radę Miejską w Tarnowie uchwałą Nr XLI/706/2005 z dnia 20 października 2005 r. w sprawie przekształcenia Tarnowskiego Regionalnego Centrum Koordynacji i Obsługi Turystyki w Tarnowie (działającego od 1999 r.) z zakładu budżetowego w jednostkę budżetową.

W 2012 r. TCI po raz kolejny zajęło I miejsce w konkursie na najlepsze centrum informacji turystycznej (poprzednie tytuły w 2008 r. i 2010 r.), a także otrzymało tytuł „Miejsca przyjaznego maluchom”. TCI otrzymało również Certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej w najwyższej, czterogwiazdkowej kategorii.

20.5.1. Promocja i kreowanie pozytywnego wizerunku Tarnowa i regionu

1) Informacja turystyczna

Jednym z priorytetów działalności TCI jest promocja walorów i oferty turystycznej Tarnowa i subregionu tarnowskiego. Ważnym aspektem wdrażania różnych rozwiązań jest minimalizacja kosztów dotarcia do pojedynczego turysty, a jednocześnie dostosowanie formuły funkcjonowania „it” do nowoczesnej formy komunikacji.

TCI działa w Małopolskim Systemie Informacji Turystycznej (MSIT) i włączony jest w system krajowy koordynowany przez Polską Organizację Turystyczną. Turyści mogą korzystać w punkcie „it” na tarnowskim rynku z trzech stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do internetu (w tym jedno dostosowane dla osób niepełnosprawnych). Specjalnie dla osób niedowidzących i słabowidzących przygotowane zostały zestawy tyflomap.

TCI, certyfikowany „Obiekt przyjazny rowerom”, prowadzi wypożyczalnię rowerów oraz udostępnia bezpieczne stojaki rowerowe w holu budynku Rynek 7. Cykliści mają również do dyspozycji podstawowe narzędzia do naprawy roweru.

Na turystów w punkcie „it” czekają zarówno materiały płacone (pamiątki, widokówki, publikacje związane z Tarnowem, plany polskich i europejskich miast oraz mapy i przewodniki po całym kraju) jak i bezpłatne (ulotki, foldery). Poza materiałami drukowanymi TCI oferuje nieodpłatne multimedialne audioprzewodniki MP3 po mieście oraz urządzenia GPS ze szczegółową mapą miasta, wzbogaconą o komunikaty turystyczne czytane przez lektora.

Na tarnowskim dworcu od 2010 r. działa punkt „it”, a pod koniec 2012 r. podjęto współpracę z Cafe Tramwaj, polegającą na ekspozycji i upowszechnianiu materiałów promocyjnych dotyczących miasta i regionu.

W 2012 r. rozpoczęto kompleksową wymianę tablic turystycznych na ulicach Tarnowa. Nowa szata graficzna została uzupełniona o możliwość skanowania treści za pomocą fotokodów. Zwieńczeniem tego projektu było uruchomienie mobilnej strony internetowej <http://m.tarnow.travel>. Na Rynku, w hollu dworca kolejowego i na pl. Sienkiewicza zainstalowane zostały 3 infokioski, z których mogą nieodpłatnie korzystać mieszkańcy miasta i turyści.

Tarnów w 2012 r. był chętnie odwiedzany przez dziennikarzy z kraju i zagranicy, czego efektem były artykuły o Tarnowie w mediach czeskich, węgierskich, japońskich, rosyjskich, niemieckich oraz polskich. Łączny nakład wydawniczy odnotowany przez TCI to blisko 500.000 egzemplarzy, a wartość artykułów to ok. 200.000 zł.

TCI w 2012 r. było aktywne na portalach społecznościowych (Facebook, NK, Google+), a na stronach internetowych TCI umieszczono specjalne odnośniki do tych portali (obecnie medium najszybszej komunikacji z osobami zainteresowanymi sprawami tarnowskimi).

W 2012 r. kontynuowano projekty z lat poprzednich, m.in.: spotkania z dziećmi pn. „Co to jest Informacja turystyczna oraz poznaj swoje miasto i okolice”, a także wakacyjne „Spacerki po Tarnowie”.

2) Udział w targach, imprezach promocyjnych, konkursach i plebiscytach

TCI dzięki współpracy z Małopolską Organizacją Turystyczną (MOT), miastem Kraków, Powiatem Tarnowskim oraz Lokalną Grupą Działania „Dunajec - Biała”, promuje się w innych krajach. Udział Tarnowa w MOT sprawił, że miasto nie ponosi kosztów za zagraniczną powierzchnię wystawienniczą. Stoisko Tarnowa obecne jest na wielu targach krajowych i zagranicznych. Członkostwo w MOT pozwala miastu na obecność na targach nawet wtedy, kiedy fizycznie nie ma jego przedstawicieli (np. w: Utrechcie, Madrycie, Bratysławie, Brnie, Brukseli, Goeteborgu, Moskwie, Barcelonie, Kijowie).

W 2012 r. kontynuowano promocję Tarnowa w polskich ośrodkach konsularnych. Po sukcesie w czeskiej Pradze w 2011 r. Konsulat RP w Monachium zaprosił miasto do zaprezentowania swoich walorów.

W marcu 2012 r. miasto zadebiutowało na „Google street view” jako jeden z laureatów konkursu światowego portalu. Dzięki temu każdy człowiek na świecie z dostępem do internetu może wirtualnie zwiedzać tarnowską starówkę.

Podobnie jak latach ubiegłych, również w 2012 r. w gronie laureatów plebiscytu „Wielkie Odkrywanie Małopolski” nie zabrakło podmiotów z Tarnowa:

- kategoria „Miejscowość/gmina” - wyróżnienie dla Tarnowa,

- kategoria „Wydarzenie” - wyróżnienie dla Tarnowa za „4 Talie Roku”,
- kategoria „Inwestycja zwiększająca atrakcyjność turystyczną”- wyróżnienie dla Tarnowa za Plac Rybny,
- kategoria „Gastronomia” - laureatem tarnowska restauracja „Dworek Modrzewiowy Hotelu Cristal Park”, wyróżnienie dla tarnowskiej restauracji „U Włocha”.

W czerwcu 2012 r. w Polsce odbywały się Mistrzostwa Europy EURO’2012. Akcenty tarnowskie widoczne były w strefie kibica w Krakowie oraz podczas meczu Polska-Czechy w czeskiej Pradze. Przed mistrzostwami jedna z krajowych, komercyjnych stacji radiowych promowała Tarnów jako przystanek na trasie z Krakowa do Lwowa.

Tabela nr 83: Udział TCI w imprezach promocyjnych w 2012 r.

Miejsce	Nazwa	Charakterystyka
Promocja zagraniczna		
Wiedeń	Ferien-Messe Wien	Wspólne stoisko z miastem Kraków (część stoiska narodowego Polski).
Mediolan	BIT Milano	Jedna z najważniejszych i największych imprez targowych o profilu handlowo-promocyjnym na rynku turystycznym.
Budapeszt	UTAZAS	Największe targi turystyczne w Europie Środkowej.
Berlin	ITB	Najważniejsza impreza turystyczna na świecie. Wspólne stoisko z MOT i miastem Kraków (część stoiska narodowego Polski).
Paryż	MAP Le Monde à Paris	Wspólne stoisko z miastem Kraków.
Londyn	World Travel Market	Druga co do wielkości impreza targowa branży turystycznej na świecie. Wspólne stoisko z miastem Kraków (część stoiska narodowego Polski).
Budapeszt	Dzień Małopolski w Budapeszcie	Projekt „Czeska i Węgierska Małopolska” realizowany przez krakowskie stowarzyszenie MANKO - promocja Tarnowa w Budapeszcie oraz wizyta węgierskich i czeskich dziennikarzy w Tarnowie.
Promocja krajowa		
Łódź	Międzynarodowe Targi Łódzkie Na styku kultur	Najpopularniejsza impreza w centralnej Polsce. Wspólne stoisko z Powiatem Tarnowskim (część stoiska regionalnego Małopolski)
Katowice	Glob	Jedna z największych i najważniejszych imprez branżowych otwierająca letni sezon turystyczny w południowej Polsce. wspólne Stoisko z Powiatem Tarnowskim (część stoiska regionalnego Małopolski).
Gdańsk	Gdańskie Targi Turystyczne	Jedne z najważniejszych w Polsce. Wspólne stoisko z Powiatem Tarnowskim (część stoiska regionalnego Małopolski).
Warszawa	Lato	Największa w kraju giełda ofert turystycznych adresowana do bezpośrednich odbiorców. Wspólne stoisko z Powiatem Tarnowskim (część stoiska regionalnego Małopolski).
Pszczyna	Wielki Piknik	Piknik z TVP Katowice. Ostatnia impreza promocyjna przed sezonem turystycznym.
Kraków	Dzień Otwarty TVP Kraków	Promocja Tarnowa, występ tarnowskiej grupy MONK.
Rzeszów	Alpejsko-Karpackie Forum Współpracy	Wspólna promocja Tarnowa i Małopolski.

Poznań	Tour Salon	Największe w Polsce targi turystyczne. Wspólne stoisko z Powiatem Tarnowskim (część stoiska regionalnego Małopolski). Nagrody dla regionu w konkursach: - „Acanthus Aureus”: regionalne stoisko Małopolski na Targach Tour Salon 2012 (nagroda), - „Róża Regionów 2012” kat. „Produkt Specjalny”: „Przewodnik turystyczny po Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu w Brajlu” (laureat), - „Róża Regionów 2012” kat. „Seria wydawnicza”: „Seria folderów promocyjno-informacyjnych” (wyróżnienie).
--------	------------	---

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

20.5.2. Gromadzenie i przetwarzanie informacji, statystyka

1) Ewidencja obiektów noclegowych, firm i instytucji branżowych w mieście i regionie

Podstawą działalności TCI jest dystrybucja informacji o zasobach turystycznych regionu tarnowskiego, prowadzona w oparciu o własne bazy danych, które stanowią najdokładniejszą i najobszerniejszą inwenturę firm branży turystycznej w całym regionie tarnowskim. Rzetelność zawartych w zasobach TCI informacji gwarantują coroczne aktualizacje wpisów przeprowadzane przed rozpoczęciem letniego sezonu turystycznego, przy bieżącym monitorowaniu rynku produktów i usług turystycznych. Wg stanu na koniec 2012 r. Tarnów dysponuje łącznie 1.078 miejscami noclegowymi, z czego połowa to miejsca w obiektach skategoryzowanych na poziomie dwu- i trzygwiazdkowym. Warto dodać, że tuż za granicą administracyjną miasta zlokalizowanych jest kolejne 176 miejsc noclegowych.

2) Statystyki ruchu turystycznego

Badania natężenia ruchu turystycznego stanowią podstawę weryfikacji skuteczności działań TCI. Z uwagi na brak jakiegokolwiek systemu ewidencjonowania turystów, jest to bardzo żmudna praca, w której niemożliwe jest pozyskanie rzeczywistych wielkości. Niemniej jednak uzyskane dane odzwierciedlają ogólne trendy dotyczące ruchu turystycznego w regionie, obrazując stan lokalnej turystyki.

Badając natężenie ruchu turystycznego TCI opiera się na danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego, urzędów gmin oraz na informacjach przekazanych przez właścicieli lub zarządzających obiektami turystycznymi. Nie bez znaczenia są także dane opracowane przez specjalistów na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (dotyczące całego regionu).

Tabela nr 84: Turystyka w regionie tarnowskim w latach 2010-2011

REGION TARNOWSKI	2010	2011
m. Tarnów, powiaty: tarnowski, brzeski, bocheński, dąbrowski, część dębickiego		
Liczba odwiedzających ogółem	930.000	967.000
w tym zagraniczni	175.000	179.000
Liczba korzystających z noclegów:	160.000	180.000
w tym turyści zagraniczni	16.400	22.800
Liczba udzielonych noclegów	270.000	290.000
w tym turyści zagraniczni	40.000	40.000

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Najwięcej turystów krajowych pochodziło z: Małopolski, Śląska i Mazowsza, natomiast wśród turystów zagranicznych najwięcej pochodziło z Niemiec, Francji i Wielkiej Brytanii.

Tabela nr 85: Turystyka w Tarnowie w latach 2010-2011

Miasto Tarnów	2010	2011
Liczba odwiedzających ogółem	500.000	500.000
w tym zagraniczni	85.000	70.000
Liczba korzystających z noclegów	62.750	64.300
w tym turyści zagraniczni	10.250	8.900
Liczba udzielonych noclegów	110.000	115.000
w tym turyści zagraniczni	20.000	18.600

Źródło: Tarnowskie Centrum Informacji

Wg badań przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, turyści odwiedzający region tarnowski w 2011 r. wydali ok. 487 mln zł, w tym ponad 264 mln zł pochodziło od gości zagranicznych, w samym zaś Tarnowie odpowiednio: 223 mln zł i 103 mln zł.

20.5.3. Opracowanie i publikacja własnych materiałów informacyjnych

1) Wydawnictwa drukowane

Folder „Tarnów i region” pełni funkcję podstawowego materiału informacyjnego o mieście i regionie. Trafia w ręce członków oficjalnych delegacji podejmowanych przez władze miasta. Folder jest również podstawowym drukiem w kontaktach z mediami i branżą oraz podczas targów. Otrzymują go uczestnicy organizowanych przez TCI imprez studyjnych. W 2012 r. wydano blisko 80.000 egzemplarzy materiałów promocyjnych w różnych wersjach językowych. Wszystkie materiały są także zamieszczane na stronie www.tarnow.travel. W ramach MSIT Tarnów otrzymał ponad 324.000 egzemplarzy różnego rodzaju materiałów dotyczących całej Małopolski, do dystrybucji zarówno w TCI, jak i w punktach MSIT podległych pod TCI (Tuchów, Dąbrowa Tarnowska) oraz w innych miejscach odwiedzanych przez turystów (np. hotele, muzea). Od początku 2012 r. kilka razy w roku opracowywany jest na zlecenie TCI przez ogólnoeuropejską markę „In your pocket” mini przewodnik „Tarnów in your pocket”. Bezpłatna publikacja w całości anglojęzyczna trafia bezpośrednio przez wydawcę do hoteli, atrakcji turystycznych, punktów „it” nie tylko w Tarnowie i regionie tarnowskim ale także do punktów „it” w Krakowie.

2) Newslettery

TCI regularnie opracowuje i rozsyła drogą elektroniczną zapowiedzi i informacje o wszelkich wydarzeniach istotnych dla branży turystycznej, które mają miejsce w regionie tarnowskim. Jednocześnie lokalnym przedsiębiorcom i samorządom z regionu przesyłane są wszelkie wiadomości mające wpływ na ich działalność. Adresatami są m.in.: media branżowe, lokalne oraz o zasięgu ogólnokrajowym, przedsiębiorstwa branży turystycznej, instytucje kultury, samorzady, szkoły. W 2012 r. zarejestrowano ponad 350 artykułów prasowych w mediach lokalnych, branżowych i ogólnopolskich.

20.5.3. Tarnów w stowarzyszeniach turystycznych

1) Tarnowska Organizacja Turystyczna

Pod koniec 2012 r. miasto, decyzją Rady Miejskiej w Tarnowie, zostało członkiem Lokalnej Organizacji Turystycznej. Podobną uchwałę podjęto na posiedzeniu Rady

Powiatu Tarnowskiego. Głównym celem powstałego stowarzyszenia jest promocja i rozwój turystyki w subregionie tarnowskim. Tarnowska Organizacja Turystyczna na swoim koncie ma już organizację imprezy „Wielkie Tarnowskie Dionizje” oraz cykl szkoleń dla przedstawicieli branży turystycznej.

2) Małopolska Organizacja Turystyczna

Od kilku lat Tarnów jest członkiem Małopolskiej Organizacji Turystycznej, która obecnie skupia ponad 100 członków z regionu (jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze). W 2012 r. MOT wygrała ranking na najlepszą regionalną organizację tego typu. Od 2010 r. dyrektor TCI po raz kolejny piastuje funkcję członka Zarządu MOT.

3) Polska Organizacja Turystyczna

Forum Informacji Turystycznej, to zespół konsultacyjno-doradczy działający przy Polskiej Organizacji Turystycznej, stanowi płaszczyznę integracji systemu „it” i koordynacji przedsięwzięć, a także wymiany doświadczeń służących doskonaleniu ogólnopolskiego systemu informacji turystycznej. W 2012 r. rozpoczęły się prace nad organizacją jubileuszu 50-lecia informacji turystycznej w Polsce, których obchody przypadną na jesień 2013 r. Od 2010 r. funkcję Przewodniczącego Forum pełni dyrektor TCI.

21. WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA

21.1. Miasta partnerskie

Tarnów od wielu lat prowadzi aktywną współpracę z zagranicznymi ośrodkami samorządowymi. Na przestrzeni 21 lat zagranicznych kontaktów Tarnowa, miasto podpisało 11 porozumień partnerskich bądź listów intencyjnych z miastami z Belgii, Węgry, Rosji, Słowacji, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Włoch oraz z jednym węgierskim regionem. W październiku 2012 r. do grona miast partnerskich Tarnowa dołączyło „miasto królowych” - Veszprém na Węgrzech.

Tabela nr 86: Międzynarodowa współpraca Tarnowa

Miasto	Kraj	Data (rok) podpisania umowy/porozumienia o współpracy
Schoten	Belgia	1991 (porozumienie)
Kiskoros	Węgry	1992 (porozumienie)
Kotłas	Rosja	1995 (umowa)
Trenczyn	Słowacja	1997 (porozumienie)
Veszprem (województwo)	Węgry	2001 (porozumienie)
Blackburn	Wielka Brytania	2001 (porozumienie)
Tarnopol	Ukraina	2004 (porozumienie)
Biała Cerkiew	Ukraina	2007 (porozumienie)
Winnica	Ukraina	2006 (list intencyjny)
Casalmaggiore	Włochy	2006 (list intencyjny)
Veszprem	Węgry	2012 (porozumienie)

Źródło: Centrum Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Tarnowa

W 2012 r. przede wszystkim rozwijała się współpraca ze wschodnimi i południowymi partnerami.

Do rosyjskiego Kotłasu, położonego w Regionie Archangielskim - najbardziej oddalonego miasta partnerskiego, pojechały w tym roku dwie tarnowskie delegacje. Trzyosobowa miejska delegacja gościła w Kotłasie w pierwszej połowie czerwca, a celem był udział w obchodach 95. rocznicy założenia miasta. Przedstawiciele Tarnowa odwiedzili również miejsce niewolniczej pracy kilku tysięcy ludzi w ZSSR - położoną w tajdze miejscowość Priwodina. Tarnowska delegacja spotkała się też kilkakrotnie z zamieszkującą Kotłas i jego okolice Polonią. W czasie tych roboczych spotkań przedstawiciele Tarnowa omówili kwestie związane z realizacją partnerskiej wymiany grup młodzieży w ramach projektu współfinansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Drugim tematem rozmów z działaczami kotłaskiej Polonii była możliwość wymiany artystów z Tarnowa, Kotłasu i miejscowości Wielkiej Ustiuż oraz szanse na zorganizowanie pleneru w 2013 r.

Kontakt z naszym rosyjskim miastem partnerskim utrzymuje również tarnowska organizacja młodzieżowa o nazwie Projekt Tarnów, której członkowie zorganizowali w 2012 r. wymianę młodzieży w dwóch kilkunastoosobowych grupach. W sierpniu do Tarnowa przyjechała młodzież z Kotłasu (zwiedzając przy okazji również Kraków, Warszawę i obóz koncentracyjny w Oświęcimiu). Tarnowianie wybrali się natomiast w rejon Archangielska na przełomie października i listopada. Spotkali się z rosyjskimi samorządowcami i organizacjami młodzieżowymi, odwiedzili cmentarze i uporządkowali mogiły Polaków, którzy stracili życie podczas zsyłek do łagrów w okresie stalinizmu. Projekt, w ramach którego odbyły się oba wyjazdy, nosi nazwę „Polsko-Rosyjska wymiana młodzieży - Polacy w Rosji, Rosjanie w Polsce - zesłańcy, odkrywcy, budowniczości, żołnierze, twórcy, emigranci”, a tarnowskie stowarzyszenie zorganizowało go we współpracy z Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

Szczególnej intensyfikacji uległa współpraca z Tarnopolem, którego władze są zainteresowane wymianą doświadczeń i najlepszych praktyk w zakresie zarządzania miastem. Pierwszym przykładem tej współpracy była wizyta (marzec) przedstawicieli tarnopolskich służb komunalnych i rady miasta na tarnowskiej stacji segregacji odpadów i składowisku odpadów, podczas której zaprezentowano tarnowskie rozwiązania w zakresie gospodarki komunalnej.

Tarnowska delegacja gościła w Tarnopolu w sierpniu. Centralnym wydarzeniem było otwarcie przygotowanej przez Muzeum Okręgowe w Tarnowie i Urząd Miasta Tarnowa wystawy poświęconej Hetmanowi Janowi Tarnowskiemu. Postanowiono, że wystawa będzie eksponowana we wszystkich tarnopolskich placówkach edukacyjnych. Delegacja tarnowska uczestniczyła w uroczystych obchodach Dni Tarnopola, podczas których zaprezentowano Tarnów w trakcie prezentacji miast partnerskich, a także dyskutowano na temat rozwoju partnerskiej współpracy. Przedstawiciele Tarnopola zwrócili się z prośbą o pomoc i wskazówki w zakresie realizacji programu rewitalizacji starego miasta w Tarnopolu, na przykładzie dobrych praktyk miasta Tarnowa.

We wrześniu odbyła się wizyta przedstawicieli Tarnowa w Białej Cerkwi, wiążąca się z uroczystymi obchodami 980. rocznicy powstania miasta. Tarnowianie odwiedzili też szkołę, w której dzieci i młodzież uczy się języka polskiego, Ośrodek dla Dzieci Niepełnosprawnych, rzymskokatolicką parafię w Białej Cerkwi i Dom Polski. W każdym z tych miejsc przekazane zostały polskie książki, podręczniki i zeszyty ćwiczeń, na które jest w Białej Cerkwi bardzo duże zapotrzebowanie. Przy okazji wizyty w mieście partnerskim odwiedzono również Cmentarz Łyczakowski - kwaterę Orląt Lwowskich.

W marcu w centrum Kiskőrös na „Placu Tarnów”, podczas święta narodowego Węgier, dokonano uroczystego odsłonięcia tarnowskiej repliki Panoramy Siedmiogrodzkiej. Ekspozycja ta cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców miasta i była prezentowana

tam do końca października. Warto nadmienić, że dzieło to, będące dowodem wspólnej historii Polaków i Węgrów, „gościło” już wcześniej w innych europejskich miastach - Varpalocie (Węgry) i Santu Gheorhe (Rumunia), a w 2013 r. planowana jest jego prezentacja w kolejnym węgierskim mieście - Miskolcu. Ponadto, na przełomie sierpnia i września, na zaproszenie władz miasta Kiskőrös, delegacja tarnowska uczestniczyła w dorocznym Świącie Winobrania i obchodów Dni Narodowości Słowackiej.

Równoległe do długoletniej współpracy z regionem Veszprém były rozwijane kontakty także z wojewódzkim miastem Veszprém. Samorządy obu miast współdziałały w obszarze kultury i turystyki oraz wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w zarządzaniu samorządem. Od lat oba miasta przykładają dużą wagę do pielęgnowania wspólnej historii Polaków i Węgień oraz kultury. W kwietniu miasto Veszprém zorganizowało wystawę upamiętniającą tragedię katyńską, z kolei tarnowska delegacja gościła w marcu na spotkaniu promującym wydanie „Literatury na świecie”, poświęconej pisarzom z Veszprém.

W ostatnim czasie, za sprawą reformy na Węgrzech, miasto Veszprém przejęło część funkcji leżących dotychczas w gestii województwa. W wyniku tego, do miejskich instytucji przeszło z województwa szereg pracowników zaangażowanych we współpracę z Tarnowem. Zakłada się, że rozwinięcie współpracy i jej sformalizowanie, które nastąpiło w październiku poprzez podpisanie porozumienia o współpracy między Tarnowem a Veszprém, przyczyni się do lepszego współdziałania obu miast i wzmocni pozytywny międzynarodowy wizerunek Tarnowa, jako najbardziej „węgierskiego” polskiego miasta. W trakcie swojej wizyty w Veszprém przedstawiciele Tarnowa wzięli ponadto udział w uroczystych obchodach rocznicowych węgierskiego października 1956. Wartym podkreślenia jest fakt, że delegacja tarnowska jako jedyna, poza przedstawicielem rządu węgierskiego, została poproszona o zabranie głosu podczas tych uroczystości. W trakcie wystąpienia podkreślone zostały związki łączące Polaków i Węgrów we wspólnej walce o niepodległość oraz szczególne zaangażowanie mieszkańców Tarnowa w pomoc dla narodu węgierskiego w tych ciężkich dla niego chwilach.

Ponadto, w trakcie pobytu w Veszprém, delegacja tarnowska spotkała się z władzami województwa Veszprém - partnerskiego regionu, z którym Tarnów w zeszłym roku świętował dziesięciolecie współpracy. Główną tematyką przeprowadzonych rozmów były możliwości i obszary współpracy, w obliczu reformy systemu administracyjnego na Węgrzech.

W listopadzie, z okazji Święta Niepodległości, w Tarnowie gościły delegacje z pięciu miast partnerskich: Kotłasu, Tarnopola i Białej Cerkwi, Kiskőrös oraz Veszprém. Goście uczestniczyli w Niepodległościowym Raucie Prezydenta oraz wzięli udział w uroczystościach pod Grobem Nieznanego Żołnierza.

21.2. Uczestnictwo miasta w związkach/ stowarzyszeniach/ zrzeszeniach miast/gmin oraz innych jednostek samorządu terytorialnego

Od wielu lat Tarnów czynnie uczestniczy w kilku związkach, stowarzyszeniach, zrzeszeniach miast, gmin, czy powiatów, które zawiązały się w latach poprzednich. W 2012 r. miasto przystąpiło do utworzonego w listopadzie stowarzyszenia - Lokalna Organizacja Turystyczna „Tarnowska Organizacja Turystyczna”.

Tabela nr 87: Stowarzyszenia, w których uczestniczy miasto Tarnów

Nazwa stowarzyszenia	Zakres działań stowarzyszenia	Data przystąpienia
Forum Rewitalizacji	ochrona tożsamości i rewaloryzacja zabytkowych obszarów	23 XI 2000 r.
Związek Miast Polskich	przedstawiciele Związku wchodzi w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego	29 VII 1993 r.
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski	upowszechnianie idei samorządności lokalnej, zajmowanie stanowisk w sprawach publicznych, ochrona interesów członków Stowarzyszenia	14 XI 1991 r.
Zdrowe Miasta Polski	rozwijanie i popieranie współpracy z miastami, wspólne rozwiązywanie problemów ochrony zdrowia i realizacja europejskiej strategii zdrowia	22 X 2001 r.
Lokalna Organizacja Turystyczna „Tarnowska Organizacja Turystyczna”	współpraca samorządu terytorialnego i lokalnej branży turystycznej w zakresie promocji turystycznej regionu, tworzenia, promocji i rozwoju lokalnych produktów turystycznych	22 XI 2012 r.

Źródło: Centrum Obsługi Urzędu w Urzędzie Miasta Tarnowa

22. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

22.1. Organizacje pozarządowe działające na terenie miasta

Wg stanu na koniec 2012 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 381 stowarzyszeniami, fundacjami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, mającymi swoją siedzibę na terenie Tarnowa. W 2012 r. zostało zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym 7 nowych stowarzyszeń i 4 fundacje z siedzibą w Tarnowie, utworzono 4 stowarzyszenia zwykłe, natomiast 2 stowarzyszenia przeniosły swoją siedzibę do innej miejscowości.

Tabela nr 88: Stowarzyszenia, oddziały stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie - stan na koniec 2012 r.

Stowarzyszenia z osobowością prawną, w tym:		257
stowarzyszenia zarejestrowane	233	
oddziały zarejestrowane	24	
Związki stowarzyszeń		2
Stowarzyszenia bez osobowości prawnej, w tym:		92
oddziały nie zarejestrowane	76	
stowarzyszenia zwykłe	16	
Fundacje		30
Razem		381

Źródło: Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa

22.2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi

Miasto od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Poprzez udzielane dotacje wspiera ich działalność na rzecz mieszkańców miasta, w szczególności na rzecz osób ubogich, starszych, chorych i niepełnosprawnych, uzależnionych i wykluczonych społecznie, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także dzieci i młodzieży z rodzin

patologicznych. Pomaga również w organizowaniu wielu imprez i przedsięwzięć sportowych, kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i promocyjnych.

Współpraca miasta z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w 2012 r. realizowana była w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) i zgodnie z uchwałą Nr XV/163/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012.

Tabela nr 89: Zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w 2012 r.

L.p.	Sfera/nazwa zadania publicznego	dotacja [zł]
Sfera pomocy społecznej		
1.	Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom bezdomnym	110.000
2.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych opieki, pomocy w nauce, organizacji wolnego czasu i zajęć sportowych, udziału w programach profilaktycznych oraz rozwoju zainteresowań poprzez prowadzenie świetlic środowiskowych	184.634
3.	Prowadzenie punktu konsultacyjnego oraz telefonów zaufania dla mieszkańców w trudnych sytuacjach	57.000
4.	Prowadzenie profesjonalnego punktu konsultacyjno-diagnostycznego dla osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od narkotyków	14.566
5.	Zapewnienie pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej demoralizacją poprzez oddziaływania metodą streetworkingu	7.000
6.	Kampania przeciwdziałania oraz zapobiegania patologicznym zachowaniom wśród dzieci i młodzieży	9.970
7.	Prowadzenie specjalistycznej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego	504.000
8.	Organizacja dystrybucji artykułów żywnościowych dla mieszkańców Tarnowa	8.000
9.	Prowadzenie punktu opieki nad osobami nietrzeźwymi zatrzymanymi na terenie miasta	540.000
10.	Dożywianie uprawnionych podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie w formie gorących posiłków jednodaniowych	86.000
11.	Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	772.412
12.	Prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	1.306.368
13.	Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie o zasięgu ponadgminnym	225.720
Sfera ochrony i promocji zdrowia		
14.	Rehabilitacja i aktywizacja osób dorosłych	38.070
15.	Rehabilitacja dzieci i młodzieży	38.900
16.	Edukacja prozdrowotna	27.850
17.	Program opieki domowej dla obłożnie i terminalnie chorych (prowadzenie wypożyczalni sprzętu medycznego)	0*

Sfera upowszechniania kultury fizycznej i sportu		
18.	Sportowe talenty: prowadzenie naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie miasta	470.000
19.	Sportowe talenty: prowadzenie w formie wyjazdowych, wakacyjnych zgrupowań sportowych, naboru i selekcji dzieci i młodzieży do klubów sportowych działających na terenie miasta	97.000
20.	Sportowe talenty: prowadzenie w formie wakacyjnych zgrupowań sportowych na terenie miasta, naboru i selekcji dzieci i młodzieży do sekcji klubów sportowych działających na terenie miasta	3.000
21.	Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Tarnowa	35.000
22.	„Niepełnosprawny–sprawny w wodzie” - bezpłatne zajęcia pływania dla niepełnosprawnych ruchowo	8.000
23.	Poprawa warunków uprawiania sportu w klubach sportowych działających na terenie miasta i osiąganie przez członków tych klubów wysokich wyników sportowych w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym	199.000
Sfera kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji		
24.	Program promocji lokalnej twórczości i aktywności w dziedzinie kultury	180.000
25.	Wydawnictwa o Tarnowie	22.500
26.	Miejskie obchody świąt państwowych, patriotycznych i historycznych	31.500
27.	Program szkoleniowy i aktywizujący dla pokolenia 55+	31.500
Sfera promocji miasta		
28.	Promocja marki Tarnów poprzez eksponowanie kulturalnych, historycznych, artystycznych atutów miasta - promocja miasta w kontekście wielowiekowej tradycji otwartości na różne kultury i narodowości	115.700
29.	Przestrzeń sztuki - galeria twórców	8.100
30.	Organizacja imprez turystycznych dla mieszkańców Tarnowa	11.200
Sfera nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania		
31.	Organizacja cyklu jednodniowych spotkań edukacyjnych ukazujących historię, kulturę regionu i miasta, powiązanych z promowaniem zdrowego stylu życia oraz ekologicznego obcowania z przyrodą	10.000
32.	Organizacja przeglądów, konkursów dla dzieci i młodzieży szkolnej z tarnowskich szkół	10.000
33.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży polskiej mieszkającej na wschodzie z elementami edukacji, turystyki, ekologii i wychowania patriotycznego	60.000
Sfery pozostałe i zadania, na które udzielono dotacji w trybie pozakonkursowym		
34.	Działania w zakresie edukacji konsumenckiej	12.000
35.	Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom bezdomnym	4.000
36.	Prowadzenie punktu opieki nad osobami nietrzeźwymi zatrzymanymi na terenie miasta Tarnowa – zwiększenie czasu pracy ratowników medycznych na czas trwania „EURO 2012” (8 czerwca - 1 lipca)	1.500
37.	Promocja i organizacja wolontariatu	10.000
38.	Tarnów miastem przyjaznym dla rowerzystów – happening rowerowy	4.000
39.	Organizacja spotkania z Mikołajem dla dzieci z rodzin biednych i patologicznych	4.000
40.	Poprawa warunków udzielania pomocy samotnym matkom i ich dzieciom przebywającym w Domu Samotnej Matki w Tarnowie, poprzez remont i wymianę wyposażenia ogólnodostępnej kuchni w tej placówce	5.000

41.	„Otwarte drzwi” - Rehabilitacja i terapia osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi	5.000
-----	---	-------

* Gmina Miasta Tarnowa użycza zleceniobiorcy sprzętu medycznego o łącznej wartości 141 tys. zł.

Źródło: Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa

Wybór podmiotów realizujących zadania publiczne (wymienione w tabeli w pkt 1-34) odbył się w drodze otwartych konkursów ofert. W pkt 35-41 ujęto zadania zlecone do realizacji z pominięciem otwartych konkursów ofert, na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (realizacja zadań publicznych o charakterze lokalnym, spełniających łącznie warunki: wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł, zadanie nie będzie realizowane w okresie dłuższym niż 90 dni).

23. OCHRONA KONSUMENTÓW

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.) zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje Miejski Rzecznik Konsumentów (Rzecznik). Kompetencje Rzecznika są przede wszystkim kompetencjami o charakterze doradczym i procesowym. I tak do zadań Rzecznika należą, w szczególności:

- prowadzenie edukacji konsumenckiej, w szczególności poprzez wprowadzenie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych,
- zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów,
- występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów,
- współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi,
- ewentualne wytaczanie powództw na rzecz konsumentów oraz wstępowanie, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów,
- przekazywanie na bieżąco delegaturom UOKiK wniosków i sygnalizowanie problemów dotyczących ochrony konsumentów, które wymagają podjęcia działań na szczeblach administracji rządowej,
- udzielanie innych form pomocy prawnej w zakresie ochrony praw konsumentów.

Zadaniem Rzecznika jest niesienie pomocy konsumentom. Pomoc ta prowadzona jest przede wszystkim poprzez udzielanie porad prawnych, zarówno osobiście, elektronicznie jak i przez telefon, a także poprzez podejmowanie interwencji u przedsiębiorcy pisemnie bądź telefonicznie. Nadto Rzecznik pomaga w sporządzaniu pism (w tym pism procesowych), lub też w niektórych przypadkach wytacza na rzecz konsumentów sprawy sądowe albo wstępuje do toczących się przed sądem spraw.

Tarnowski Rzecznik Konsumentów od 2007 r. jest członkiem Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów działającej przy Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W 2012 r. Rzecznik prowadził ogółem 536 spraw (w 2011 r. - 485), udzielił 20.676 porad osobiście, przez telefon lub w formie elektronicznej (w 2011 r. - 19.771). Porady te dotyczyły przede wszystkim spraw z zakresu reklamacji towarów i usług, spraw telekomunikacyjnych, handlu poza lokalem przedsiębiorstwa i na odległość, ubezpieczeniowych i finansowych.

Rzecznik wyjaśniał kwestie związane z tzw. upadłością konsumencką, udzielaniem pożyczek i kredytów, e-handlu, turystyki, a także kwestie związane z nieuczciwą i wprowadzającą w błąd reklamą, zbiorowymi praktykami naruszającymi interes konsumentów oraz sprawami z zakresu ustawy antymonopolowej czy też nieuczciwych praktyk rynkowych.

W 2012 r. Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa otrzymało certyfikat „Mejsca przyjaznego maluchom”.

24. RAPORT W PIGUŁCE

24.1. Demografia

W 2012 r. na powierzchni 72,38 km² żyło 113.241 mieszkańców, w tym 60.020 kobiet i 53.221 mężczyzn, 110.500 zameldowanych na pobyt stały i 2.741 na pobyt czasowy. W stosunku do 2011 r. ubyło 1.014 (0,89%) mieszkańców, wzrosła liczba zgonów i spadła liczba urodzeń, co w efekcie przyniosło ujemny przyrost naturalny (-72).

Największą popularnością (wzrost liczby mieszkańców) wśród mieszkańców cieszyły się osiedla: Zielone, Krzyż, Rzędzin, Gumniska, Mościce i Westerplatte. Zmniejszenie stałych mieszkańców odnotowano w osiedlach: Legionów, Krakowska, Grabówka, Jasna, Starówka, Piaskówka, Strusina, Koszyce, Chyszów i Klikowa.

24.2. Władze miasta

W 2012 r. Rada Miejska w Tarnowie odbyła 12 sesji, łącznie podjęto 234 uchwały, a radni zgłosili 128 wniosków. Komisje Rady Miejskiej odbyły łącznie 100 posiedzeń, zgłosiły 83 wnioski i wystawiły 376 opinii.

Realizując swoje kompetencje Prezydent Miasta Tarnowa w 2012 r. wydał 82.593 decyzje administracyjne, od których wniesiono 116 odwołań, z czego organ drugiej instancji uchylił 60 decyzji (0,07%), wydał 466 zarządzeń oraz 544 upoważnienia i 185 pełnomocnictw.

Zadania własne Gminy Miasta Tarnowa w 2012 r. realizowane były przez 89 jednostek budżetowych, 3 zakłady budżetowe, 4 miejskie instytucje kultury, 3 publiczne zakłady opieki zdrowotnej i 7 spółek prawa handlowego. Ogółem na rzecz tarnowskiego samorządu w w/w jednostkach pracowało 7.518 osób (238 osób mniej niż w 2011 r.).

24.3. Gospodarka

W 2012 r. w Tarnowie, wg form organizacyjno-prawnych działało 11.012 podmiotów gospodarki narodowej (w tym 8.212 przedsiębiorców zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej).

W trzech strefach aktywności gospodarczej: Tarnowskiej Podstrefie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Czysta I i Czysta II), Parku Przemysłowym „Mechaniczne” i Zielonym Parku Przemysłowym „Kryształowy”, na terenie o powierzchni blisko 65 ha zainwestowało łącznie 48 przedsiębiorstw.

Pomoc publiczna udzielana przez Gminę Miasta Tarnowa w 2012 r. wyniosła 14.536.296,77 zł (w tym pomoc udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie).

24.4. Rynek pracy

Stopa bezrobocia na koniec 2012 r. w Tarnowie wyniosła 10,4% (średnia stopa bezrobocia w Małopolsce - 11,5%, średnia w kraju - 13,4%) - wg poziomu tego wskaźnika (licząc od wartości najniższej) Tarnów uplasował się na drugiej pozycji w województwie.

Na realizację programów sktywizacyjnych pozyskano ponad 23,5 mln zł środków z Funduszu Pracy, rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej i Europejskiego Funduszu Społecznego.

24.5. Strategia rozwoju miasta

Realizacja przyjętej w 2011 r. „Strategii Rozwoju Miasta - Tarnów 2020”, w 2012 r. koncentrowała się na w trzech obszarach polityki rozwoju: Rozwój Gospodarczy, Komfort Życia i Regionalne Oddziaływanie. W kwietniu przyjęto program „Tarnów 2015”, w którym

wyznaczono krótkoterminowe cele i przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w okresie do 2015 r. Założono do realizacji łącznie 120 przedsięwzięć, zarówno inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych (w 2012 r. realizowano 84 zadania programowe).

24.5. Finanse i majątek

24.5.1 Finanse

Budżet Gminy Miasta Tarnowa na 2012 r. zamknął się kwotą 526.795.969,65 zł po stronie dochodów i kwotą 524.874.592,03 zł po stronie wydatków. Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. obciążenie Gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów wyniosło 236.831.622,85 zł co stanowi 44,96% wykonanych dochodów. Do budżetu miasta ze środków Unii Europejskiej wpłynęło 20.745.563,44 zł.

Pięć spółek miejskich, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa odnotowały dodatni wynik finansowy (prognozowany). Prognozowana kwota zysku za 2012 r. wypracowanego przez spółki, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa wyniesie 7,7 mln zł.

24.5.2 Majątek

Ogólna wartość mienia Gminy Miasta Tarnowa na koniec 2012 r. wyniosła 1.175.216.855,45 zł i jest wyższa od wartości mienia miasta z końca 2011 r. o 127.349.229,81 zł.

Wartość składników majątkowych spółek komunalnych, których udziałowcem jest Gmina Miasta Tarnowa, na koniec 2012 r. wyniosła 575,1 mln zł.

24.6. Inwestycje

Łączne nakłady inwestycyjne miasta w 2012 r. wyniosły ponad 74 mln zł, z czego najwyższą pozycją są w dalszym ciągu inwestycje drogowe (ponad 37 mln zł). Kwotę wydatkowaną na zadania inwestycyjne należy powiększyć o 27,4 mln zł, stanowiących nakłady inwestycyjne spółek miejskich.

24.7. Stan motoryzacji

Stale rośnie liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie miasta. Na koniec roku zarejestrowanych było ogółem 63.232 pojazdów (w stosunku do 2011 r. wzrost o 1.766), w tym 45.921 samochodów osobowych (wzrost o 1.285), uprawnionych osób do kierowania pojazdami zarejestrowano 60.407 (wzrost o 1.286).

24.8. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonano lub wyremontowano łącznie 2.330 mb nawierzchni jezdni, 4.850 mb chodników oraz miejsca postojowe o powierzchni 465 m².

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej m.in. wykonano remonty rowów, potoków i przepustów o łącznej długości 9.358 mb, przebudowy rowów o łącznej długości 1.072 mb, odmulono i odtworzono rowy o łącznej długości 860 mb. Dokonano przebudowy i zabezpieczenia przeciwpowodziowego koryta potoku Wątok w centrum miasta, w km 3+275–3+469 (zadanie realizowane ze środków Małopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie z dofinansowaniem z budżetu miasta).

Stan środowiska w Tarnowie, na tle innych miast Małopolski jest dobry. Jakość powietrza spełnia dopuszczalne wartości stężeń zanieczyszczeń podstawowych. Wody Dunajca, Białej i Wątoka osiągają średni stan ekologiczny. Na podstawie ostatnio przeprowadzonych badań gleb na terenie 4 ogrodów działkowych stwierdzono, że większość gleb na terenie Tarnowa

wykazuje zawartość zanieczyszczeń określaną jako „stopień 0”, czyli gleby niezanieczyszczone, o naturalnej zawartości metali ciężkich.

24.9. Ochrona zdrowia

W 2012 r. zakłady opieki zdrowotnej, których organem założycielskim jest Gmina Miasta Tarnowa udzieliły łącznie 382.348 porad lekarskich, wykorzystując bazę 457 łóżek hospitalizowały 15.910 pacjentów wykonując 153.957 osobodni, wykonały 4.548 dializ, 1.456 koronarografii i 1.134 zabiegi chirurgii jednego dnia.

W 2012 r. rozpoczęto proces komercjalizacji podmiotów leczniczych Gminy Miasta Tarnowa: dwa publiczne zakłady opieki zdrowotnej przekształcono w spółki prawa handlowego z jedynym, 100-procentowym udziałowcem - Gminą Miasta Tarnowa.

Miasto realizowało cały szereg programów zdrowotnych obejmujące łącznie ponad 16 tys. osób i wydatkując na ich realizację kwotę blisko 220 tys. zł. Wszystkie programy wykonywane były przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej wybierane w drodze konkursu.

Na terenie miasta funkcjonowało sześć żłobków utworzonych i prowadzonych przez miasto, posiadających 370 miejsc oraz dwa niepubliczne żłobki dysponujące 53 miejscami.

Wprowadzono program „Karta Tarnowskiej Rodziny” wspierający rodziny, w których rodzice (jeden rodzic lub opiekun prawny) mają na utrzymaniu czworo bądź więcej dzieci w wieku do lat 18. (lub 24. pod warunkiem kontynuowania nauki).

24.10. Pomoc społeczna

W ramach wykorzystania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych Gminie Miasta Tarnowa w 2012 r. na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych wydatkowano 4.187.482 zł, obejmując pomocą 2.100 osób niepełnosprawnych. 1.748 osób niepełnosprawnych skorzystało z usług przewozowych dofinansowanych przez Gminę Miasta Tarnowa kwotą 57.820 zł.

W 2012 r. różnorodnymi formami pomocy społecznej objęto 3.174 rodziny. W zakresie dodatków mieszkaniowych dofinansowano 4.350 gospodarstw domowych na ogólną kwotę 5.772.757 zł. Wyплаты świadczeń rodzinnych zamknęły się ogólną kwotą 19.534.552 zł.

W Tarnowie funkcjonowało sześć żłobków utworzonych i prowadzonych przez miasto, posiadających 370 miejsc oraz dwa niepubliczne żłobki dysponujące 53 miejscami.

Tarnowskie rodziny, w których rodzice (jeden rodzic lub opiekun prawny) mają na utrzymaniu czworo bądź więcej dzieci w wieku do lat 18. lub 24. pod warunkiem kontynuowania nauki zostały objęte miejskim programem pn.: „Karta Tarnowskiej Rodziny”.

24.11. Edukacja

W 2012 r. w 40 tarnowskich szkołach publicznych kształciło się 19.235 uczniów, a do 49 szkół niepublicznych uczęszczało ponad 6.164 uczniów. Do 9 przedszkoli niepublicznych uczęszczało 596 dzieci, a do 25 przedszkoli publicznych i 5 oddziałów przedszkolnych - 3.540 dzieci. Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego realizowało 862 dzieci 6-letnich i 885 dzieci 5-letnich. W ośmiu tarnowskich szkołach wyższych na studiach wszystkich trzech stopni kształciło się 7.077 studentów, a mury uczelni opuściło 2.572 absolwentów. W miejskich szkołach i placówkach oświatowych zatrudnionych było 2.602 nauczycieli.

24.12. Kultura

W 2012 r. w Tarnowie miały miejsce ważne, ogólnopolskie i międzynarodowe wydarzenia artystyczne, współorganizowane i współfinansowane przez miasto: Tarnowska Nagroda Filmowa, Ogólnopolski Festiwal Komедии „Talia”, Azoty Tarnów International Jazz Contest, Azoty Grand Festiwal, Festiwal Art-Fest, Dni Pamięci Żydów Galicyjskich „Galicianer Sztetl”, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Odnalezionej.

24.13. Sport, turystyka i rekreacja

W 2012 r. Tarnowie działały 93 podmioty związane z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją (uczniowskie kluby sportowe, ogniska TKKF, kluby sportowe, związki sportowe, towarzystwa sportowe).

Miasto kontynuowało systemy nagradzania wybitnych osiągnięć sportowych w formie stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień: uhonorowano łącznie 134 osoby (23 trenerów, 101 zawodników i 10 zasłużonych dla tarnowskiego sportu), a ogólna kwota przeznaczona na ten cel wyniosła 130.600 zł.

Z organizowanych przez miasto form wypoczynku, w czasie ferii zimowych i wakacji, skorzystało łącznie 55.693 dzieci i młodzieży, a koszt organizacji wypoczynku wyniósł 477.537 zł. W sportowych rozgrywkach międzyszkolnych, organizowanych przez miasto, udział wzięło 15 tys. uczestników.

24.14. Bezpieczeństwo publiczne

W 2012 r. z ogólnej liczby przestępstw (9.556) stwierdzonych na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie, 7.869 zaistniało na terenie Tarnowa i okolicznych gmin znajdujących się w rejonie działania Komisariatu Policji Tarnów-Centrum i Komisariatu Policji Tarnów-Zachód. Odnotowano 223 wypadki drogowe 2.154 kolizje drogowe. Odnotowano spadek, w stosunku do 2011 r., czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Wzrosła wykrywalność przestępstw ogółem (o 3,1%), z jednoczesnym wzrostem wykrywalności przestępstw kryminalnych (o 3,8%).

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Tarnowie interweniowali w 11.827 przypadkach. Ujawniono ogółem 11.886 wykroczeń, w których 4.020 sprawców ukarano mandatami karnymi, sporządzono 295 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego oraz pouczone 7.571 osób. Strażnicy miejscy wystawili 2.557 patroli samodzielnych oraz 1.013 wspólnych z Policją.

W zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej, w stosunku do 2011 r., odnotowano niewielkie różnice: o 1% spadła ogólna ilość zdarzeń, w tym o 1% w zakresie miejscowych zagrożeń, o 1,8% fałszywych alarmów. Ilość pożarów wzrosła o 0,9%.

24.15. Infrastruktura informatyczna

Zakończono realizację trzech ważnych projektów informatycznych dofinansowanych ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego działanie 1.2:

„Rozbudowa i zwiększenie dostępności do sieci szerokopasmowych systemu EduNet w Tarnowie” - ujednociono infrastrukturę techniczną węzłów szkolnych, centrum przetwarzania danych edukacyjnych, oprogramowanie w zakresie zarządzania i edukowania, zbudowano sieci cyfrowych systemów monitoringu terenów przyszkolnych, a także sieci edukacyjnych hotspotów.

„Platforma zintegrowanych usług publicznych dla mieszkańców miasta Tarnowa z elementami karty mieszkańca” - przedsięwzięcie zapewniające mieszkańcom Tarnowa

dostęp do pakietu najbardziej oczekiwanych usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta Tarnowa oraz inne instytucje i przedsiębiorstwa. Ważnym elementem projektu jest karta mieszkańca, która pełni wiele funkcji (m.in.: bilet komunikacji miejskiej, karta biblioteczna, karta rabatowa rodziny 4+, identyfikator, elektroniczna portmonetka, karta głosowania, nośnikiem punktów dobrego zachowania, kartą dostępu do systemu zgłoszeń oraz portalu informacji).

„Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej wspomagającego zarządzanie Gminą Miasta Tarnowa” - projekt umożliwi gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie baz danych i zbiorów informacji o przestrzeni geograficznej miasta w celu zaspokojenia potrzeb administracji publicznej do kompleksowej, zintegrowanej i aktualnej informacji przestrzennej lub z nią powiązanych obiektów i zdarzeń.

Miasto utrzymuje łącznie 85 hotspotów oraz 80 centralnie zarządzanych systemów monitoringu cyfrowego zdolnych obsłużyć 640 kamer (obecnie 80 kamer). Dodatkowo w miejscach publicznych funkcjonuje 36 kamer systemu monitoringu wizyjnego obsługiwanego przez Straż Miejską.

24.16. Promocja miasta

Nadrzędnym celem działań promocyjnych miasta w 2012 r. było dalsze sukcesywne budowanie i wzmacnianie spontanicznie rozpoznawalnej marki Tarnowa wokół hasła „Tarnów - Polski Biegun Ciepła” oraz umacnianie wizerunku Tarnowa, jako miasta wielu kultur, przyjaznego i gościnnego dla innych narodowości, nacji i religii - miasta bezpiecznego i otwartego na Europę, promującego pozytywne wartości wśród tarnowian, ale także wśród społeczności międzynarodowej w kontekście społecznym, gospodarczym i kulturowym.

24.17. Organizacje pozarządowe

W 2012 r. Prezydent Miasta Tarnowa pełnił nadzór formalno-prawny nad 381 fundacjami, stowarzyszeniami i oddziałami terenowymi stowarzyszeń, z siedzibą na terenie Tarnowa.

Organizacje pozarządowe wykonywały zadania publiczne w sześciu sferach: kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, promocji miasta, upowszechniania kultury fizycznej i sportu, nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej. Ogólna kwota dotacji organizacji pozarządowych wyniosła 5.268.490 zł.

24.18. Nagrody, wyróżnienia, certyfikaty

2012 r. przyniósł miastu wiele nagród, wyróżnień i certyfikatów przyznanych przez niezależne podmioty w różnego rodzaju konkursach, plebiscytach i rankingach. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują:

- 1) Wyróżnienie za działania społeczne realizowane w ramach MRPO 2001-2013 przyznane przez Samorząd Województwa Małopolskiego, luty 2012.
- 2) Tytuł Lidera Małopolski 2011 za rewitalizację Placu Rybnego i żydowskiej Bimy, marzec 2012.
- 3) II miejsce w kraju w grupie miast powyżej 100 tys. mieszkańców w Europejskim Tygodniu Sportu dla Wszystkich - Sportowym Turnieju Miast i Gmin.
- 4) Tytuł Najbardziej Innowacyjnego Miasta I miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” 2012.
- 5) Wyróżnienie w kategorii miejscowość/gmina za rok 2012 w konkursie Wielkie Odkrywanie Małopolski.

- 6) Wyróżnienie w kategorii Inwestycja Zwiększająca Atrakcyjność Turystyczną - Plac Rybny w Tarnowie za rok 2012, w konkursie Wielkie Odkrywanie Małopolski.
- 7) I miejsce dla Tarnowskiego Centrum Informacji w konkursie POT „na najlepsze centrum informacji turystycznej w 2012 roku”.
- 8) Wyróżnienie dla Tarnowa w ogólnopolskim konkursie „Gmina Przyjazna Rowerom” organizowanym przez PTTK w ramach Roku Turystyki Rowerowej (wyróżnienie w kategorii gmin powyżej 100 tys. mieszkańców).
- 9) Tytuł „Miejsca Przyjaznego Maluchom” dla Tarnowskiego Centrum Informacji oraz dla Biura Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Centrum Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Tarnowa.

25. ŹRÓDŁA PRAWA

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.)
14. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)
15. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.)
16. Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.)
17. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7, z późn. zm.)
18. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.)
19. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.).
20. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.)
21. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206, z późn. zm.)
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. Nr 251, poz.1885, z późn. zm.)

23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39, poz. 229)
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2008 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 232, poz. 1552, z późn. zm.)
25. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. Nr 39, poz. 229)
26. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników (Dz. U. poz. 706).
27. Zarządzenie Nr 74 Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 października 2011 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć i procedur systemu zarządzania kryzysowego
28. Zarządzenie Nr 56 Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2012 r. w sprawie wprowadzenia stopnia alarmowego
29. Zarządzenie Nr 57 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2012 r. w sprawie odwołania stopnia alarmowego

26. SPIS TABEL I WYKRESÓW

26.1. Spis tabel

Tabela nr 1:	Dane z Ewidencji Gruntów i Budynków wg stanu na koniec 2012 r.....	11
Tabela nr 2:	Wydane pozwolenia na budowę według rodzajów obiektów w latach 2011-2012	13
Tabela nr 3:	Liczba ludności miasta Tarnowa w latach 2011-2012	13
Tabela nr 4:	Migracje w latach 2011-2012	13
Tabela nr 5:	Liczba stałych mieszkańców Tarnowa w poszczególnych osiedlach w latach 2011-2012	14
Tabela nr 6:	Gęstość zaludnienia w latach 2011-2012	14
Tabela nr 7:	Przyrost naturalny w latach 2011-2012	14
Tabela nr 8:	Wybrane pozycje z ewidencji prowadzonych w Urzędzie Stanu Cywilnego w Tarnowie	14
Tabela nr 9:	Prace komisji Rady Miejskiej w Tarnowie w 2012 r.	15
Tabela nr 10:	Wyniki wyborów do rad osiedli - 2012 r.....	17
Tabela nr 11:	Statystyka działalności rad osiedli w 2012 r.	18
Tabela nr 12:	Wykaz tarnowskich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz jednostek powiązanych wg stanu na 31 grudnia 2012 r.	23
Tabela nr 13:	Zjawiska na rynku pracy w Tarnowie (stan na 31 grudnia)	35
Tabela nr 14:	Stopa bezrobocia w latach 2011-2012.....	35
Tabela nr 15:	Budżet 2012 - wykonanie dochodów wg działów klasyfikacji budżetowej.....	47
Tabela nr 16:	Budżet 2012 - wykonanie dochodów w podziale na najważniejsze źródła dochodów w porównaniu do 2011 r.	48
Tabela nr 17:	Budżet 2012 - wykonanie planu wydatków w ujęciu działowym	48
Tabela nr 18:	Budżet 2012 - wykonanie wydatków w podziale na działalność bieżącą i majątkową w porównaniu do wykonania za 2011 r.	49
Tabela nr 19:	Struktura kapitałowa spółek wg stanu na koniec 2012 r.	51
Tabela nr 20:	Wartość składników majątkowych wg stanu na koniec 2012 r.....	51
Tabela nr 21:	Przewidywany wynik finansowy miejskich spółek na koniec 2012 r.	52
Tabela nr 22:	Wielkość mienia rozdysponowanego w latach 2011-2012	61
Tabela nr 23:	Wielkość mienia nierozdysponowanego w latach 2011-2012	61
Tabela nr 24:	Wartość gruntów w latach 2011-2012.....	61
Tabela nr 25:	Wpływy i wydatki w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Tarnowa w 2012 r.	66
Tabela nr 26:	Wynajem lokali wchodzących w skład zasobu Gminy Miasta Tarnowa w latach 2011-2012	66
Tabela nr 27:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Transport i łączność	68
Tabela nr 28:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	69
Tabela nr 29:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Gospodarka mieszkaniowa.....	70
Tabela nr 30:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	70
Tabela nr 31:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Kultura fizyczna i turystyka	71
Tabela nr 32:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Ochrona zdrowia	71
Tabela nr 33:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Pomoc społeczna.....	71
Tabela nr 34:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Polityka społeczna.....	72
Tabela nr 35:	Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Edukacyjna opieka wychowawcza.....	72

Tabela nr 36: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	73
Tabela nr 37: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Oświata i wychowanie	73
Tabela nr 38: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Administracja publiczna.....	75
Tabela nr 39: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Działalność usługowa.....	75
Tabela nr 40: Wykonanie zadań inwestycyjnych w 2012 r. - Handel	75
Tabela nr 41: Przewidywana wielkość inwestycji w spółkach zrealizowanych w 2012 r.....	76
Tabela nr 42: Szczegółowy wykaz ewidencji pojazdów w latach 2011-2012.....	79
Tabela nr 43: Stan ewidencji prowadzonych w Centrum Obsługi Mieszkańców w Urzędzie Miasta Tarnowa	80
Tabela nr 44: Ilość i rodzaj odpadów przyjętych na składowisko w 2012 r.....	81
Tabela nr 45: Zbiórka odpadów na terenie miasta w 2012 r.....	82
Tabela nr 46: Decyzje środowiskowe wydane w latach 2011-2012.....	87
Tabela nr 47: Programy zdrowotne realizowane przez podmioty lecznicze w 2012 r.	90
Tabela nr 48: Realizacja wypłat dodatków mieszkaniowych w 2012 r.....	95
Tabela nr 49: Tabela 2. Ilość przyjętych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń w 2012 r.	96
Tabela nr 50: Wykonanie świadczeń rodzinnych w roku 2012	96
Tabela nr 51: Świadczenia rodzinne wypłacone w 2012 r.	97
Tabela nr 52: Fundusz alimentacyjny - wykonanie w 2012 r.	98
Tabela nr 53: Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych, dla których Gmina Miasta Tarnowa jest organem prowadzącym	109
Tabela nr 54: Liczba szkół i placówek oświatowych niepublicznych	109
Tabela nr 55: Liczba osób uczących się w tarnowskim systemie edukacji ogółem w roku szkolnym 2011/12 i 2012/13	110
Tabela nr 56: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych (stan na 31 grudnia).....	111
Tabela nr 57: Działania Gminy Miasta Tarnowa w zakresie kształcenia specjalnego w latach 2011-2012.....	113
Tabela nr 58: Nadzorowane przez miasto placówki zajmujące się szkolnictwem specjalnym w latach 2011-2012	114
Tabela nr 59: Liczba studentów tarnowskich szkół wyższych wg rodzajów studiów (stan na 31 grudnia).....	115
Tabela nr 60: Stypendia socjalne przyznane w latach 2011-2012	116
Tabela nr 61: Przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników w ramach środków przekazywanych z Funduszu Pracy w 2012 r.....	117
Tabela nr 62: Odznaczenia, nagrody i wyróżnienia pracowników oświaty w 2012 r.	118
Tabela nr 63: Przedsięwzięcia TCK zrealizowane w 2012 r.	124
Tabela nr 64: Imprezy 26. Tarnowskiej Nagrody Filmowej.....	125
Tabela nr 65: Działalność kulturalna i edukacyjna MBP w 2012 r.	126
Tabela nr 66: Uczniowskie kluby sportowe.....	132
Tabela nr 67: Ogniska TKKF	133
Tabela nr 68: Towarzystwa sportowe	134
Tabela nr 69: Związki sportowe	134
Tabela nr 70: Kluby sportowe.....	134
Tabela nr 71: Najważniejsze przedsięwzięcia sportowe w 2012 r. w Tarnowie	135
Tabela nr 72: Najważniejsze osiągnięcia sportowe tarnowskich sportowców w 2012 r.....	137
Tabela nr 73: Stypendia sportowe, nagrody i wyróżnienia przyznane w 2012 r.....	138
Tabela nr 74: Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Tarnowa na rok 2012 w zakresie zajęć sportowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży	139

Tabela nr 75: Wypoczynek dzieci i młodzieży niekorzystających z wyjazdowych form wypoczynku w 2012 r.....	139
Tabela nr 76: Główne przyczyny wypadków drogowych spowodowanych przez kierujących pojazdami w 2012 r. na terenie działania KMP.....	140
Tabela nr 77: Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2011-2012.....	141
Tabela nr 78: Wykrywalność przestępstw w latach 2011-2012 (7 wybranych kategorii).....	141
Tabela nr 79: Porównanie ilości zdarzeń w latach 2011-2012 na terenie miasta	144
Tabela nr 80: System kierowania Urzędem Miasta Tarnowa wg stanu na 31 grudnia 2012 r. .	152
Tabela nr 81: Szkolenia pracowników Urzędu Miasta Tarnowa w 2012 r.....	153
Tabela nr 82: Kontrole zewnętrzne przeprowadzone w miejskich jednostkach organizacyjnych w 2012 r.....	157
Tabela nr 83: Udział TCI w imprezach promocyjnych w 2012 r.	168
Tabela nr 84: Turystyka w regionie tarnowskim w latach 2010-2011	169
Tabela nr 85: Turystyka w Tarnowie w latach 2010-2011	170
Tabela nr 86: Międzynarodowa współpraca Tarnowa.....	171
Tabela nr 87: Stowarzyszenia, w których uczestniczy miasto Tarnów	174
Tabela nr 88: Stowarzyszenia, oddziały stowarzyszeń i fundacji z siedzibą w Tarnowie - stan na koniec 2012 r.	174
Tabela nr 89: Zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w 2012 r.....	175

26.2. Spis wykresów

Wykres nr 1: Podmioty Gospodarki Narodowej w Tarnowie wg rejestru REGON Podgrupa: Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	27
Wykres nr 2: Stopa bezrobocia w Małopolsce	36
Wykres nr 3: Stopa bezrobocia wg województw - stan na koniec 2012 r.....	36
Wykres nr 4: Bezrobotni, którzy podjęli działalność gospodarczą w latach 2011-2012	37
Wykres nr 5: Osoby bezrobotne i poszukujące pracy z Tarnowa zaktywizowane w ramach programów wsparcia finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy w 2012 r.	38
Wykres nr 6: Udział obszarów strategicznych w przedsięwzięciach ogółem	45
Wykres nr 7: Wnioski o dodatek mieszkaniowy z podziałem na tytuł prawny/typ zasobu mieszkaniowego - 2012 r.....	96
Wykres nr 8: Przestępstwa stwierdzone w Tarnowie w 2012 r. (7 wybranych kategorii).....	140
Wykres nr 9: Działania kontrolno rozpoznawcze w latach 2011-2012.....	144
Wykres nr 10: Ocena jakości świadczonych w Urzędzie Miasta Tarnowa usług.....	154